

BIBLIOTECA NAZIONALE
6
18 A
52
VITTORIO EMANUELE

L. ANNAEI

SENECAE

CORDVBENSIS TRAGOEDIAE.

VIRTVTE DVCE, COMITE FORTVNA.

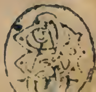
APVD SEB. GRYPHIVM LVGDVNI,
1547.

INDEX TRAGOE-DIARVM.

SENECAE VITA, EX LIBRO TERT[illegible] PETRI CRINITI D[illegible] [illegible]ETIS LATINIS.

VCIVS Anneus Seneca natione Hispanus, patria Cordubēsis fuit: inter eos poëtas refertur, qui Tragœdias scripserunt, ut Pacuuius, Accius, Attilius, & Pomponius Secundus, qui eadem ætate claruit, & cum ipso Seneca paribus studijs uersatus est in faciendis Tragœdijs, ut Fabius Quintilianus testatur. In magno pretio habitus est, & ob elegantiam ingenij plurimū cōmendatus. Scripsit Tragœdias decem, in quibus propter sublimitatē carminis, grauitatē q; sententiarū, non uulgarē laudem consecutus est: etsi tempora illa, in quæ incidit, magna ex parte aduersa extiterunt melioribus disciplinis. In suis fabulis Euripidē, atq; Aeschylū traditur imitatus, quæ res facilè intelligetur ab ijs, qui paulò diligentius eas obseruabunt. Qui scribunt poëtā hunc filiū fuisse Annei Senecæ, qui in Stoicorū disciplinis magnopere claruit, cōiecturis tantum nituntur, neq; hanc rem, ut ego existimo, ullis au[illegible]bus asserūt. Minime autē dubium est duos fuisse Senecas, quorum alter in Philosophiæ studijs præclarus, atq; excellens habitus est. Itaque diuus Hieronymus propter egregiam illius probitatem, singularemq; uitæ constantiam, ut puto, inter autore Christianos

nos collocauit: quæ res optimis rationibus, & antiquis scriptoribus probatur. Val. Martialis duos celebrat Senecas, & uni Lucanum ex eadem Corduba. Sidonius Apollinaris in suis poëmatis sic de Anneo Seneca scribit ad Felicem eo carmine, in quo de Latinis poëtis disserit:

Non quòd Corduba præpotens alumnus
Facundum ciet, hic putes legendum.
Quorum unus colit hispidum Platona,
Incassumq; suum monet Neronem.
Orchestram quatit alter Euripidis,
Pictum facibus Aeschylum secutus,
Aut plaustris solitus sonare Thespim.
Qui post pulpita trita sub cothurno
Ducebat olidæ patrem capellæ.

Ex his manifestè colligitur, quid existimari debeat de utroq; Seneca: præcipuè quod elici potest ex Octauia eiusdem Tragœdia, in qua Neronis scelera, & crudelissima flagitia copiosè enumerantur. Grammatici ueteres uidentur maximi fecisse præter cæteros omnes Pacuuium, & Accium in scribendis Tragœdijs, ut alibi diximus. Non me præterit quàm multa scripta sint de hoc Seneca à Xicone Poletano: sed is mihi uidetur abuti sua diligẽtia, & aliorum iudicium contemnere, qui tam anxiè defatigatur in re minime dubia explicanda.

DIMENSIONES TRAgœdiarum Senecæ per Hieronymum Auantium.

Versus Senarii, uel trimetri iambici sunt Archilochii omnes, & acatalectici apud Anneum Senecam Tragicum, & hanc solidã legem seruant, ut quamuis sedes secunda, quarta, & nouissima seruiant uni iambo, secunda tamen, & quarta, non repellunt tribrachum iambo comparem.

Primus autẽ pes ultra iambum recipit spondeũ, & spondei dissolutiones, id est, dactylum, anapæstum, & aliquando proceleumaticum. tribrachum uero, qui par est iambo, in hac prima sede admittunt uersus unus supra uiginti.

Tertia sedes admittit iambum, spondeum, dactylum, tribrachum. nunquam in hoc tertio loco inuenies anapæstum præter hunc uersum scilicet:

Inter senem iuuenẽmque, sed propior seni.

nisi dictio insit quatuor syllabarum, quod accidit uersibus uiginti.

Quintus locus, ut sæpissime, imò semper habet aut spondeum, aut anapæstum, ita nunquam utitur tribrachò: iambum uero, & dactylum nunquam assumit, nisi in nouem uersibus, quorum ultimæ dictiones sunt quatuor syllabarum, scilicet nepotibuus, cacumine, Prometheus, Capharides, Polyxena, facinorum, & ter memoria.

Senecæ igitur trimetri non cacometri, sed omnes probabiles appellantur à Victorino, & Terentiano, cùm præsertim in nulla sede reperiatur trocheus, aut pyrrichius, & cùm ubiq; deuitet scazonta, cúmque nullus uersus constet ex iãbis omnibus, ut Tragicorum lex præscribit.

HERCVLIS FVRENTIS ARGVMENTVM.

Continet hæc prior Tragœdia querelas Iunonis, & indignationem contra pellices Iouis mariti sui, simúlque contra Herculem ex pellice natum. Continet & Megaræ fletum ob coniugis Herculis absentiam, & ob tædia, minasqúe Lyci:

quippe qui Creonte rege, & filiis occisis, Thebanum imperium occupauerit, eique uim pariter inferre tentauerit. Mox ab inferis rediens Hercules, cognitis quæ fecerat Lycus, incedentem illum ad sacrificandum ob partum regnũ interficit. Sed sui in Herculem odii Iuno minime etiam adhuc oblita, iussit ut is furore corriperetur. Quo actus miserè Hercules coniugi & liberis uitam eripuit. Postremò mente resumpta, illarumque cædium cognito autore, sibi pariter & manum intulisset ultro, ni genitoris sui piæ preces intercessissent.

INTERLOCVTORES.

IVNO. LYCVS.
CHORVS. HERCVLES.
MEGARA. THESEVS.
AMPHITRYON.

L. ANN.

L. ANNEI SENECAE CORDVBENSIS HERCVLES FVRENS.

PRIMVS ACTVS.

IVNO, *sola.*

Trimetri Iambici.

Oror Tonantis (hoc enim solũ mihi
Nomen relictum est) semper alienum Iouem,
Ac templa summi uidua deserui aetheris,
Locumq́; coelo pulsa pellicibus dedi.
Tellus colenda est, pellices coelum tenent.
Hinc, Arctos alta parte glacialis poli
Sublime classes sidus Argolicas agit.
Hinc, quà tepenti uere laxatur dies,
Tyriae per undas uector Europae nitet.
Illinc, timendum ratibus, ac ponto gregem
Passim uagantes exerunt Atlantides.
Fera coma hinc exterret Orion deos:
Suasq́; Perseus aureas stellas habet.
Hinc clara Gemini signa Tyndaridae micant:
Quibusq́; natis mobilis tellus stetit.
Nec ipse tantum Bacchus, aut Bacchi parens,
Adiere superos: nequa pars probro uacet.
Mundus puellae serta Gnossiacae gerit.

Sed uetera querimur: una me dira, ac fera
Thebana nuribus sparsa tellus impijs,
Quoties nouercam fecit? ascendat licet,
Meumq; uictrix teneat Alcmene locum,
Pariterq; natus astra promissa occupet,
In cuius ortu mundus impendit diem,
Tardusq; Eoo Phœbus effulsit mari,
Retinere mersum iussus Oceano iubar.
Non sic abibunt odia, uiuaces aget
Violentus iras animus, & sæuus dolor
Aeterna bella pace sublata geret.
Quid bella? quidquid horridum tellus creat
Inimica, quidquid pontus, aut aër tulit
Terribile, dirum, pestilens, atrox, ferum,
Fractum, atq; domitũ est, superat, et crescit malis:
Iraq; nostra fruitur, in laudes suas
Mea uertit odia, dum nimis sæua impero,
Patrem probauit: inde, quà lucem premit,
Aperitq; Tethis, quà ferens Titan diem
Binos propinqua tingit Aethiopes face,
Indomita uirtus colitur: & toto Deus
Narratur orbe: monstra iam desunt mihi,
Minorq; labor est Herculi iussa exequi,
Quàm mihi iubere: lætus imperia excipit.
Quæ fera tyranni iussa uiolento queant
Nocere iuueni? nempe pro telis gerit,
Quæ timuit, & quæ fudit: armatus uenit
Leone, & Hydra: nec satis terræ patent,
Effregit ecce limen inferni Iouis,

Et opima uicti regis ad superos refert.
Parum est reuerti, fœdus umbrarum perit.
Vidi ipsa, uidi nocte discussa inferum,
Et Dite domito, spolia iactantem patri
Fraterna. cur nõ uinctum, & oppressum trahit
Ipsum catenis patria sortitum Ioui?
Ereboq; capto potitur, & retegit Styga?
Patefacta ab imis manibus retro uia est,
Et sacra Dira mortis in aperto iacent,
At ille rupto carcere umbrarum, ferox
De me triumphat, & superbifica manu
Atrum per urbes ducit Argolicas canem.
Viso labantem Cerbero uidi diem,
Pauidumq; solem: me quoq; inuasit tremor,
Et terna monstri colla deuicti intuens,
Timui imperasse, leuia sed nimium queror.
Cœlo timendum est, regna ne summa occupet,
Qui uicit ima. sceptra præripiet patri,
Nec in astra lenta ueniet, ut Bacchus, uia:
Iter ruina quæret, & uacuo uolet
Regnare mundo: robore expenso tumet,
Et posse cœlum uiribus uinci suis
Didicit ferendo: subdidit mundo caput,
Nec flexit humeros molis immensæ labor,
Mediusq; collo sedit Herculeo polus.
Immota ceruix sidera, & cœlum tulit,
Et me prementem: quærit ad superos uiam.
Perge ira, perge, & magna meditantem opprime,
Congredere, manibus ipsa iam lacera tuis.

Quid tanta mandas odia? discedant feræ:
Ipse imperando fessus Eurystheus uacet.
Titanas ausos rumpere imperium Iouis
Emitte: Siculi uerticis laxa specum.
Tellus gigante Doris excusso tremens,
Supposita monstri colla terrifici leuet.
Sublimis alias luna concipiat feras.
Sed uicit ista. quæris Alcidæ parem?
Nemo est, nisi ipse: bella iam secum gerat.
Adsint ab imo Tartari fundo excitæ
Eumenides, ignem flammeæ spargant comæ,
Viperea sæuæ uerbera incutiant manus.
I nunc superbe, cœlitum sedes pete,
Mouenda iam sunt bella, clarescit dies.
Humana temne: iam Styga, & manes, ferox,
Fugisse credis? hîc tibi ostendam inferos,
Reuocabo in alta conditam caligine
Vltra nocentum exilia discordem deam,
Quà mugit ingens montis oppositi specus,
Educam, & imo Ditis è regno extraham
Quidquid relictum est. ueniat inuisum scelus,
Suumq; lambens sanguinem impietas ferox,
Errorq;, & in se semper armatus furor.
Hoc, hoc ministro noster utatur dolor.
Incipite famulæ Ditis: ardentem incitæ
Concutite pinum: & agmen horrendum anguibus
Megæra ducat: atq; luctifica manu
Vastam rogo flagrante corripiat trabem.
Hoc agite, pœnas petite uiolatæ Stygis,

Concutite pectus: acrior mentem excoquat
Quàm qui caminis ignis Aetnaeis furit.
Vt possit animo captus Alcides agi
Magno furore percitus, nobis prius
Insaniendum est. Iuno cur nondum furit?
Me, me sorores mente deiectam mea
Versate primam, facere si quidquam apparo
Dignum nouerca: iam odia mutentur mea.
Natos reuersus uideat incolumes: precor,
Manuq; fortis redeat, inueni diem,
Inuisa quo nos Herculis uirtus iuuet,
Me pariter, & se uincat, & cupiat mori
Ab inferis reuersus. hoc prosit mihi,
Ioue esse genitum. stabo, & ut certo exeant
Emissa neruo tela, librabo manum,
Regam furentis arma, pugnanti Herculi
Tandem fauebo, scelere perfecto licet
Admittat illas genitor in cœlum manus.

ADILON.

CHORVS.

Anapæstici.

IAm rara micant sidera prono
Languida mundo, nox uicta uagos
Contrahit ignes, luce renata.
Cogit nitidum Phosphoros agmen.
Signum celsi glaciale poli,
Septem stellis Arcades ursæ,
Lucem uerso temone uocant.

Iam

Iam caeruleis euectus equis
Titan, summum prospicit Oetan,
Iam Cadmaeis inclyta baccis
Aspersa die dumeta rubent,
Phoebiq; fugit reditura soror.
Labor exoritur durus, & omneis
Agitat curas, aperitq; domos
Pastor, gelida cana pruina
Grege dimisso pabula carpit.
Ludit prato liber aperto
Nondum rupta fronte iuuencus.
Vacuae reparant ubera matres.
Errat cursu leuis incerto
Molli petulans hoedus in herba.
Pendet summo stridula ramo,
Pinnásq; nouo tradere Soli
Gestit, querulos inter nidos
Thracia pellex, turbaq; circùm
Confusa sonat, murmure misto
Testata diem. carbasa uentis
Credit dubius nauita uitae,
Laxos aura complente sinus.
Hic exesis pendens scopulis,
Aut deceptos instruit hamos,
Aut suspensus spectat pressa
Praemia dextra.
Sentit tremulum linea piscem.
Haec, innocuae quibus est uitae
Tranquilla quies, & laeta suo,

Paruoq;

Paruoq; domus, spes & in agris.

CHORVS.

Eiusdem rationis cum superioribus.

Turbine magno spes solicitæ
Vrbibus errant, trepidiq; metus.
Ille superbos aditus regum,
Durasq; fores expers somni
Colit, ac nullo fine beatus
Componit opes, gazis inhians,
Et congesto pauper in auro est.
Illum populi fauor attonitum,
Fluctuq; magis mobile uulgus,
Aura tumidum tollit inani.
Hic clamosi rabiosa fori
Iurgia uendens improbus, iras
Et uerba locat. nouit paucos
Secura quies, qui uelocis
Memores æui, tempora nunquam
Reditura tenent. dum fata sinunt,
Viuite læti: properat cursu
Vita citato, uolucriq; die
Rota præcipitis uertitur anni.
Duræ peragunt pensa sorores,
Nec sua retro fila reuoluunt.
At gens hominum fertur rapidis
Obuia fatis incerta sui.
Stygias ultro quærimus undas.
Nimium Alcide pectore forti
Properas mæstos uisere manes.

Certo ueniunt ordine Parcæ,
Nulli iusso cessare licet,
Nulli scriptum proferre diem.
Recipit populos urna citatos.
Alium multis gloria terris
Tradat, & omnes fama per urbes
Garrula laudet, cœloq; parem
Tollat, & astris: alius curru
Sublimis eat: me mea tellus
Lare secreto, tutoq; tegat.
Venit ad pigros cana senectus,
Humiliq; loco, sed certa sedet
Sordida paruæ fortuna domus:
Alte uirtus animosa cadit.
Sed mœsta uenit crine soluto
Megara, paruum comitata gregem,
Tardusq; senio graditur Alcidæ parens.

ACTVS SECVNDVS.

MEGARA.

Trimetri Iambici.

O Magne Olympi rector, & mundi arbiter,
Iam statue tandem grauibus ærũnis modum,
Finemq; cladi: nulla lux unquam mihi
Secura fulsit, finis alterius mali
Gradus est futuri: protinus reduci nouus
Paratur hostis ante, quàm lætam domum
Contingat, aliud iussus ad bellum meat.
Nec ulla requies, tempus aut ullum datur,

Nisi dum iubetur:sequitur apprime statim
Infesta Iuno.numquid immunis fuit
Infantis ætas?monstra superauit prius,
Quàm nosse posset.gemina cristati caput
Angues ferebant ora,quos contra obuius
Reptauit infans,igneos serpentium
Oculos remisso pectore,ac placido intuens,
Arctos serenis uultibus nodos tulit,
Et tumida tenera guttura elidens manu,
Prælusit Hydræ Manali pernix fera,
Multo decorum præferens auro caput
Deprensa cursu est.Maximus Nemeæ timor
Gemuit lacertis pressus Herculeis Leo.
Quid stabula memorem dira Bistonij gregis?
Suisq; regem pabulum armentis datum?
Solitumq; densis hispidum Erymanthi iugis
Arcadica quatere nemora Manalium suem?
Taurumq; centum non leuem populis metum?
Inter remotos gentis Hesperiæ greges,
Pastor triformis littoris Cartesij
Peremptus,acta est præda ab occasu ultimo.
Notum Cithæron pauit Oceano pecus.
Penetrare iussus solis æstiui plagas,
Et adusta medius regna quæ torret dies,
Vtrinq; monteis soluit abrupto obice,
Etiam ruenti fecit Oceano uiam.
Post hæc adortus nemoris opulenti domos
Aurifera uigilis spolia serpentis tulit.
Quid sæua Lernæ monstra,numerosum malum?

Non igne demum uicit, & docuit mori?
Solitasq; pinnis condere obductis diem,
Petijt ab ipsis nubibus Stymphalidas.
Non uicit illum cœlibis semper tori
Regina gentis uidua Thermodoontiæ.
Nec ad omne clarum facinus audaces manus.
Stabuli fugauit turpis Augiæ labor.
Quid ista prosunt? orbe defenso caret.
Sensere terræ pacis autorem suæ
Abesse terris: prosperum, ac felix scelus
Virtus uocatur, sontibus parent boni.
Ius est in armis, opprimit leges timor.
Ante ora uidi nostra truculenta manu
Gnatos paterni cadere regni uindices,
Ipsumq; Cadmi nobilis stirpem ultimam
Occidere: uidi regium capitis decus
Cum capite raptum. quis satis Thebas fleat?
Ferax deorum terra, quem dominum tremit?
E cuius aruis, eq; fœcundo sinu
Stricto iuuentus orta cum ferro stetit:
Cuiusq; muros natus Amphion Ioue
Struxit canoro saxa modulatu trahens:
In cuius urbem non semel diuûm parens
Cœlo relicto uênit. hæc quæ cœlites
Recepit, & quæ fecit, & (fas sit loqui)
Fortasse faciet, sordido premitur iugo.
Cadmæa proles, ciuis atq; Ophionius
Quò decidistis? tremitis ignauum exulem
Suis carentem finibus, nostris grauem?

Qui

Qui scelera terra, quiq; persequitur mari,
Ac saua iusta sceptra confregit manu,
Nunc seruit absens, fertq; quæ ferri uetat:
Tenetq; Thebas exul Herculeas Lycus.
Sed non tenebit: aderit, & pœnas petet,
Subitusq; ad astra emerget: inueniet uiam,
Aut faciet. Adsis sospes, & remees tuis:
Tandemq; uenias uictor ad uictam domum.
Emerge coniux, atq; depulsas manu
Abrumpe tenebras, nulla si uetito uia,
Iterq; clausum est, orbe diducto redi.
Et quicquid atra nocte possessum latet,
Emitte tecum. dirutis qualis iugis
Præceps citato flumini quærens iter
Quondam stetisti, scissa cum uasto impetu
Patuere Tempe, pectore impulsus tuo
Huc mons, & illuc cecidit: & rupto aggere
Noua cucurrit Thessalus torrens uia.
Talis parentes, liberos, patriam petens,
Erumpe, rerum terminos tecum afferens,
Et quidquid auida tot per annorum gradus
Abscondit ætas, redde, & oblitos sui,
Luciq; pauidos ante te populos age.
Indigna te sunt spolia, si tantum refers,
Quantum imperatum est: magna sed nimiũ loquor,
Ignara nostræ sortis, unde illum mihi
(Quo te, tuamq; dexteram amplectar) diem,
Reditusq; lentos, nec mei memores querar?
Tibi ô deorum ductor indomiti ferent

Centena tauri colla: tibi frugum parens
Secreta reddam sacra: tibi multa fide
Longas Eleusi tacita iactabo faces.
Tum restitutas fratribus rebor meis
Animas, & ipsum regna moderantem sua
Florere patrem. si qua te maior tenet
Clausum potestas, sequimur: aut omnes tuo
Defende reditu sospes, aut omnes trahe.
Trahes, nec ullus eriget fractos deus.

AMPHITRYON. MEGARA.
Eiusdem rationis.

O *Socia nostri sanguinis casta fide*
Seruãs torum, natosq; magnanimi Herculis,
Meliora mente concipe, atq; animum excita:
Aderit profecto, qualis ex omni solet
Labore, maior. ME. *Quod nimis miseri uolunt,*
Hoc facile credunt. AM. *Immo quod metuũt nimis*
Nunquam amoueri posse, nec tolli putant.
ME. *Prona est timori semper in peius fides.*
Demersus, ac defossus, & toto insuper
Oppressus orbe, quam uiam ad superos habet?
AM. *Quam tunc habebat, cum per arentẽ plagam,*
Et fluctuantes more turbati maris
Abijt arenas: bisq; discedens fretum,
Et bis recurrens: cumq; deserta rate
Deprensus hæsit Syrtium breuibus uadis,
Et puppe fixa maria superauit pedes?
ME. *Iniqua raro maximis uirtutibus*
Fortuna parcit: nemo se tutò diu

Periculis

Periculis offerre tam crebris potest.
Quem sæpe transit casus, aliquando inuenit.
Sed ecce sæuus, ac minas uultu gerens,
Et qualis animo est, talis incessu uenit,
Aliena dextra sceptra concutiens Lycus,
Vrbis regens opulenta Thebanæ loca,
Et omne quicquid uberi cingit solo
Obliqua Phocis, quicquid Ismenus rigat,
Quicquid Cythæron uertice excelso uidet,
Et bina findens Isthmos exilis fretu.

LYCVS. MEGARA. AMPHITRYON.

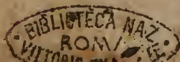
Trimetri Iambici.

Non uetera patriæ iura possideo domus
Ignauus hæres, nobiles non sunt mihi
Aui, nec altis inclytum titulis genus,
Sed clara uirtus: qui genus iactat suum,
Aliena laudat. Rapta sed trepida manu
Sceptra obtinentur: omnis in ferro est salus.
Quod ciuibus tenere te inuitis scias,
Strictus tuetur ensis. alieno in loco
Haud stabile regnum est, una sed nostras potest
Fundare uires, iuncta regali face,
Thalamisq; Megara: ducet è genere inclyto
Nouitas colorem nostra. non equidem reor
Fore ut recuset, ac meos spernat toros.
Quòd si impotenti pertinax animo abnuet,
Stat tollere omnem penitus Herculeam domum.
Inuidia factum, ac sermo popularis premet.
Ars prima regni est posse te inuidiam pati.

Tentemus igitur, fors dedit nobis locum.
Nanq; ipsa tristis uestis obtentu caput
Velata iuxta præsides adstat deos,
Lateriq; adhæret uerus Alcidæ sator.
ME. *Quid nam iste nostri generis exitium, ac lues,*
Noui parat? quid tentat? LY. *ô clarum trahens*
A stirpe nomen regia, facilis mea
Parumper aure uerba patienti excipe.
Si æterna semper odia mortales agant,
Nec cœptus unquam cedat ex animis furor:
Sed arma felix teneat, infelix paret:
Nihil relinquent bella, tum uastis ager
Squalebit aruis, subdita tectis face
Altus sepultas obruet gentes cinis.
Pacem reduci uelle uictori expedit:
Victo necesse est. particeps regni ueni:
Sociemus animos, pignus hoc fidei cape:
C[illegible]ge dextram. quid truci uultu siles?
ME. *Ego'ne? ut parentis sanguine aspersam manũ,*
Fratrumq; gemina cæde contingam? Prius
Extinguet ortus, referet occasus diem:
Pax antè fida niuibus & flammis erit,
Et Scylla Siculum iunget Ausonio latus,
Primusq; multò, uicibus alternis fugax
Euripus unda stabit Euboica piger.
Patrem abstulisti, regna, germanos, larem,
Patriam: quid ultra est? una res superest mihi,
Fratre, ac parente charior, regno ac lare,
Odium tui, quod esse cum populo mihi

Commu-

Commune doleo: pars quota ex isto mea est?
Dominare tumidus, spiritus altos gere:
Sequitur superbos ultor à tergo deus.
Thebana noui regna. Quid matres loquar
Passas, & ausas scelera? quid geminum nefas,
Mistumq; nomen coniugis, nati, patris?
Quid bina fratrum castra? quid totidem rogos?
Riget superba Tantalis luctu parens,
Mœstusq; Phrygio manat in Sipylo lapis.
Quin ipse toruum subrigens crista caput,
Illyrica Cadmus regna permensus fuga,
Longas reliquit corporis tracti notas.
Hæc te manent exempla. dominare ut lubet,
Dum solita regni fata te nostri uocent.
LY. *Agedum efferatas rabidas uoces amoue:*
Et disce regum imperia ab Alcide pati.
Ego rapta quamuis sceptra uictrici geram
Dextra, regamq; cuncta sine legum metu,
Quas arma uincunt: pauca pro causa loquar
Nostra: cruento cecidit in bello pater.
Cecidere fratres. arma non seruant modum.
Nec temperari facile, nec reprimi potest
Stricti ensis ira: bella delectat cruor.
Sed ille regno pro suo, nos improba
Cupidine acti, quæritur belli exitus,
Non causa: sed nunc pereat omnis memoria,
Cum uictor arma posuit, & uictum decet
Deponere odia: non ut inflexo genu
Regnantem adores, petimus. hoc ipsum placet,

Animo ruinas quòd capis magno tuas.
Es rege coniux digna, sociemus toros.
ME. *Gelidus per artus uadit exangues tremor.*
Quod facinus aures pepulit? haud equidem horrui,
Cum pace rupta bellicus muros fragor
Circunsonaret, pertuli intrepide omnia,
Thalamos tremisco, capta nunc uideor mihi.
Grauent catenæ corpus, & longa fame
Mors protrahatur lenta, non uincet fidem
Vis ulla nostra, moriar Alcide tua.
LY. *Animos'ne mersus inferis coniux facit?*
ME. *Inferna tetigit, posset ut supera assequi.*
LY. *Telluris illum pondus immensæ premit.*
ME. *Nullo premetur onere, qui cœlum tulit.*
LY. *Cogêre.* ME. *Cogi qui potest, nescit mori.*
LY. *Effare, thalamis quod nouis potius parem*
Regale munus? ME. *Aut tuam mortẽ, aut meam.*
LY. *Moriere demens.* ME. *Coniugi occurram meo.*
LY. *Sceptroq; nostro potior est famulus tibi?*
ME. *Quot iste famulus tradidit reges neci?*
LY. *Cur ergo regi seruit, & patitur iugum?*
ME. *Imperia dura tolle, quid uirtus erit?*
LY. *Obijci feris, monstrisq; uirtutem putas?*
ME. *Virtutis est, domare, quæ cuncti pauent.*
LY. *Tenebræ loquentem magna tartareæ premunt.*
ME. *Non est ad astra mollis è terris uia.*
LY. *Quo patre genitus, cœlitum penetrat domos?*
AM. *Miseranda coniux Herculis magni sile.*
Partes meæ hæ sunt, reddere Alcidæ patrem,

Genusq;

Genusq; uerum:post tot ingentis uiri
Memoranda facta, postq; pacatum manu
Quodcunq; Titan ortus, & labens uidet,
Post monstra tot perdomita, post Phlegram impio
Sparsam cruore, postq; defensos deos,
Nondum liquet de patre? mentimur Iouem?
Iunonis odio crede. L Y. *Quid uiolas Iouem?*
Mortale cœlo non potest iungi genus.
A M. *Communis ista pluribus causa est deis.*
L Y. *Famuli'ne fuerant antè quàm fierent dei?*
A M. *Pastor Pheraeos Delius pauit greges.*
L Y. *Sed non per omnes exul errauit plagas.*
A M. *Quem profuga terræ mater erranti edidit.*
L Y. *Non monstra, sæuas Phœbus aut timuit feras.*
A M. *Primus sagittas imbuit Phœbi Draco.*
Quàm grauia paruus tulerit, ignoras, mala.
E matris utero fulmine eiectus puer,
Mox fulminanti proximus patri stetit.
Quid? qui gubernat astra, qui nubes quatit,
Num latuit infans rupis exesæ specu?
Sollicita tanti pretia natales habent,
Semperq; magno constitit, nasci deum.
L Y. *Quemcunq; miserum uidëris, hominem scias.*
A M. *Quemcunq; fortem uidëris, miserum neges.*
L Y. *Fortem uocemus, cuius ex humeris Leo*
Donum puellæ factus, & claua excidit,
Fulsitq; pictum ueste Sidonia latus?
Fortem uocemus, cuius horrentes comæ
Maduere nardo? laude qui notas manus

Ad non uirilem tympani mouit sonum,
Mitra ferocem barbara frontem premens?
AM. *Non erubescit Bacchus effusos tener*
Sparsisse crines, nec manu molli leuem
Vibrasse thyrsum, cum parum forti gradu
Auro decorum syrma barbaricum trahit.
Post multa uirtus opera laxari solet.
LY. *Hoc Euriti fatetur euersi domus,*
Pecorumq; ritu uirginum oppreßi greges.
Hoc nulla Iuno, nullus Eurystheus iubet.
Ipsius hæc sunt opera. AM. *Non nosti omnia.*
Ipsius opus est cæstibus fractus suis
Eryx, & Eryci iunctus Anteus Libys:
Et qui hospitali cæde manantes, foci
Bibêre iustum sanguinem Busiridis.
Ipsius opus est, uulneri, & ferro obuius
Mortem coactus ante Geryonas pati.
Nec unus una Geryon uictus manu.
Eris inter istos, qui tamen nullo stupro
Læsere thalamos. LY. *Quod Ioui, hoc regi licet:*
Ioui dedisti coniugem, regi dabis.
Et te magistro non nouum hoc discet nurus,
Etiam uiro probante meliorem sequi:
Sin copulari pertinax tædis negat:
Vel ex coacta nobilem partum feram.
ME. *Vmbræ Creontis, & penates Labdaci,*
Et nuptiales impij Oedipodæ faces,
Nunc solita nostro fata coniugio date.
Nunc, nunc cruentæ regis Aegypti nurus,

Adeste

Adeste multo sanguine infectæ manus,
Deest una numero Danais, explebo nefas.
LY. *Coniugia quoniam peruicax nostra abnuis,*
Regemq́; terres, sceptra quid possint, scies.
Complectere aras, nullus eripiet deus
Te mihi: nec orbe si remolito, queat
Ad supera uictor numina Alcides uehi.
Congerite syluas, templa supplicibus suis
Iniecta flagrent: coniugem, & totum gregem
Consumat unus igne subiecto rogus.
AM. *Hoc munus à te genitor Alcidæ peto,*
Rogare quod me deceat, ut primus cadam.
LY. *Qui morte cunctos luere supplicium iubet,*
Nescit tyrannus esse: diuersa irroga,
Miserum ueta perire: felicem iube.
Ego, dum cremandis trabibus accrescit rogus,
Sacro regentem maria uotiuo rogem.
AM. *Prò numinum uis summa, prò cœlestium*
Rector, parensq́;, cuius excussis tremunt
Humana telis, impiam regis feri
Compesce dextram: quid deos frustra precor?
Vbicunq; es audi nate. cur subito labant
Agitata motu templa? cur mugit solum?
Infernus imo sonuit è fundo fragor:
Audimur, en est sonitus Herculei gradus.

CHORVS.

Trimetri Iambici, seu Asclepiadæi.

O Fortuna uiris inuida fortibus:
Quàm non æqua bonis præmia diuidis.

Eurystheus facili regnet in otio,
Alcmena genitus bella per omnia
Monstris exagitet cœliferam manum:
Serpentis resecet colla ferocia,
Deceptis referat mala sororibus,
Cum somno dederit peruigiles genas,
Pomis diuitibus præpositus Draco.
Intrauit Scythiæ multiuagas domos,
Et gentes patrijs sedibus hospitas:
Calcauitq; freti terga rigentia,
Et mutis tacitum littoribus mare,
Illic dura carent æquora fluctibus,
Et quà plena rates carbasa tenderant:
Intonsis teritur semita Sarmatis.
Stat pontus uicibus mobilis annuis,
Nauem nunc facilis,nunc equitem pati.
Illic quæ uiduis gentibus imperat,
Aurato religans ilia baltheo,
Detraxit spolium nobile corpori,
Et peltam,& niuei uincula pectoris,
Victorem posito suspiciens genu.
Qua spe præcipites actus ad inferos,
Audax ire uias irremeabiles
Vidisti Siculæ regna Proserpinæ?
Illic nulla N[illegible]o,nulla Fauonio
Consurgunt t[illegible]dis fluctibus æquora.
Non illic gen[illegible]m Tyndaridæ genus
Succurrunt tim[illegible]dis sidera nauibus.
Stat nigro pelagus gurgite languidum,

Et

Et cum mors auidis pallida dentibus
Gentes innumeras manibus intulit,
Vno tot populi remige transeunt.
Euincas utinam iura feræ Stygis,
Parcarumq; colos irreuocabiles.
Hic qui rex populis pluribus imperat,
Bello cum peteres Nestoriam Pylon,
Tecum conseruit pestiferas manus,
Telum ter gemina cuspide præferens:
Effugit tenui uulnere saucius,
Et mortis dominus pertimuit mori.
Fatum rumpe manu: tristibus inferis
Prospectus pateat lucis, & inuius
Limes det faciles ad superos uias.
Immites potuit flectere cantibus
Vmbrarum dominos, & prece supplici
Orpheus, Eurydicen dum repetit suam.
Quæ syluas, & aues, saxaq; traxerat,
Ars, quæ præbuerat fluminibus moras,
Ad cuius sonitum constiterant feræ,
Mulcet non solitis uocibus inferos,
Et surdis resonat clarius in locis:
Deflent & lacrymis difficiles dei:
Et qui fronte nimis crimina tetrica
Quærunt, ac ueteres excutiunt reos:
Deflent Eurydicen Threiciæ nurus.
Flentes Eurydicen Iuridici sedent.
Tandem mortis, ait, uincimur arbiter.
Euade ad superos, lege tamen data,

Tu post terga tui perge uiri comes,
Tu non antè tuam respice coniugem,
Quàm cum clara deos obtulerit dies,
Spartaniq; aderit ianua Tænari.
Odit uerus amor, nec patitur, moras.
Munus, dum properat cernere, perdidit.
Quæ uinci potuit regia cantibus,
Hæc uinci poterit regia uiribus.

ACTVS TERTIVS.

HERCVLES.

Trimetri Iambici.

O Lucis alme rector, & cœli decus,
Qui alterna curru spatia flāmifero ambiens
Illustre lætis exeris terris caput,
Da Phœbe ueniam, siquid illicitum tuì
Videre uultus: iussus in lucem extuli
Secreta mundi: tuq; cœlestum arbiter,
Parensq; uisus fulmine opposito tege.
Et tu secundo maria qui sceptro regis,
Imas pete undas: quisquis ex alto aspicit,
Terrena facie pollui metuens noua
Aciem reflectat, oraq; in cœlum erigat,
Portenta fugiens: hoc nefas cernant duo,
Qui aduexit, & iußit. In pœnas meas,
Atq; in labores, non satis terræ patent
Iunonis odio: uidi inaccessa omnibus,
Ignota Phœbo, quaq; deterior polus
Obscura diro spatia concesit Ioui.

Et si

Et si placerent tertiæ sortis loca,
Regnare potui: noctis æternæ chaos,
Et nocte quiddam grauius, & tristes deos,
Et fata uici, morte contempta redij.
Quid restat aliud? uidi, & ostendi inferos:
Da, si quid ultrà est: tam diu pateris manus
Cessare nostras Iuno? quid uinci iubes?
Sed templa quare miles infestus tenet?
Limenq; sacrum terror armorum obsidet?

AMPHITRYON. HERCVLES.
THESEVS.
Trimetri Iambici.

VTrum'ne uisus uota decipiunt meos?
An ille domitor orbis, & Graiûm decus,
Tristi silentum nubilo liquit domum?
Est'ne ille natus? membra lætitia stupent.
O nate, certa, & sera Thebarum salus,
Verum'ne cerno corpus? an fallor tua
Deceptus umbra? tu'ne es? agnosco toros,
Humerósq;, & alto nobilem trunco manum.
HER. *Vnde iste genitor squalor, & lugubribus*
Amicta coniux? unde tam fœdo obsiti
Pædore nati? quæ domum clades grauat?
AM. *Socer est peremptus: regna Lycus possidet,*
Natos, parentem, coniugem leto petit.
HER. *Ingrata tellus, nemo ad Herculeæ domus*
Auxilia uenit? uidit hoc tantum nefas
Defensus orbis? cur diem questu tero?
Mactetur hostis. TH. *Hanc ferat uirtus notam,*
Fiatq;

Fiatq; summus hostis Alcidæ Lycus:
Ad hauriendum sanguinem inimicum feror.
HER.*Theseu resiste, ne qua uis subita ingruat:*
Me bella poscunt. differ amplexus parens,
Coniuxq; differ: nuntiet Diti Lycus
Me iam redisse. TH.*Flebilem ex oculis fuga*
Regina uultum, tuq; nato sospite
Lacrymas cadentes reprime: si noui Herculem,
Lycus Creonti debitas pœnas dabit:
Lentum est, dabit: dat: hoc quoq; est lentum, dedit.
AM.*Votum secundet, qui potest, nostrum deus.*
Rebusq; lassis adsit. O magni comes
Magnanime nati, pande uirtutum ordinem:
Quàm longa mœstos ducat ad manes uia,
Vt uincla tulerit dura tartareus canis.
TH.*Memorare cogis acta, securæ quoq;*
Horrenda menti: uix adhuc certa est fides
Vitalis auræ, torpet acies luminum,
Hebetesq; uisus uix diem insuetum ferunt.
AM.*Peruince Theseu quicquid alto pectore*
Remanet pauoris, ne'ue te fructu optimo
Frauda laborum. Quod fuit durum pati,
Meminisse dulce est: Fare casus horridos.
TH.*Fas omne mundi, teq; dominantem precor*
Regno capaci, teq;, quam tota irrita
Quæsiuit Enna mater, ut iura abdita
Et operta terris, liceat impune eloqui.
Spartana tellus nobile attollit iugum,
Densis ubi æquor Tænarus syluis premit.

Hic

Hic ora ſoluit Ditis inuiſi domus,
Hiatq́; rupes alta, & immenſo ſpecu
Ingens uorago faucibus uaſtis patet,
Latumq́; pandit omnibus populis iter.
Non cæca tenebris incipit primo uia.
Tenuis relictæ lucis à tergo nitor,
Fulgorq́; dubius ſolis afflicti cadit,
Et ludit aciem: tale non dubiè ſolet
Præbere lumen primus, aut ſerus dies.
Hinc ampla uacuis ſpatia laxantur locis,
In quæ omne merſum pereat humanum genus,
Nec ire labor eſt, ipſa deducit uia.
Vt ſæpe puppes æſtus inuitas rapit,
Sic pronus agger urget, atq; auidum chaos,
Gradumq́; retro flectere haud unquam ſinunt
Vmbræ tenaces: intus immenſo ſinu
Placido quieta labi[illegible] Lethe uado,
Demitq́; curas: ne'ue[illegible] meandi amplius
Pateat facultas, flexi[illegible]us multis grauem
Inuoluit amnem. Qualis incerta uagus
Mæander uada ludit, & cedit ſibi,
Inſtatq́; dubius, littus, an fontem petat.
Palus inertis fœda Cocyti iacet,
Hic uultur, illic luctifer bubo gemit,
Omenq́; triſte reſonat infauſtæ Strigis,
Horrent opaca fronde nigrantes comæ,
Taxo imminente, quam tenet ſegnis Sopor,
Famesq́; mœſta tabido rictu iacens,
Pudorq́; ſerus conſcios uultus tegit,

Metus

Metus, Pauorq́;, Funus, & frendens Dolor,
Aterq́; Luctus sequitur, & Morbus tremens,
Et cincta ferro Bella: in extremo abdita
Iners Senectus adiuuat baculo gradum.
AM. *Est'ne aliqua tellus Cereris, aut Bacchi ferax?*
TH. *Non prata uiridi læta facie germinant,*
Nec adulta leni fluctuat Zephyro seges.
Non ulla ramos sylua pomiferos habet.
Sterilis profundi uastitas squalet soli:
Et fœda tellus torpet æterno situ.
Rerumq́; mœstus finis, & mundi ultima:
Immotus aër hæret, & pigro sedet
Nox atra mundo, cuncta mœrore horrida.
Ipsaq́; morte peior est mortis locus.
A M. *Quid? ille opaca qui regit sceptro loca,*
Qua sede positus, temperat populos leues?
THE. *Est in recessu Tartari obscuro locus,*
Quem grauibus umbris spissa caligo alligat.
A fonte discors manat hinc imo latex
Alter, quieto similis: hunc iurant dei,
Tacente sacram deuehens fluuio Styga:
At hic tumultu rapitur ingenti ferox,
Et saxa fluctu uoluit Acheron inuius
Renauigari. cingitur duplici uado
Aduersa Ditis regia, atq; ingens domus
Vmbrante luco tegitur: hic uasto specu
Pendent tyranni limina, hoc umbris iter:
Hæc porta regni: campus hanc circa iacet,
In quo superbo digerit uultu sedens

Animas

Animas recentes.dira maiestas deo:
Frons torua,fratrum quæ tamen specimen gerat,
Gentisq; tantæ:uultus est illi Iouis,
Sed fulminantis:magna pars regni trucis
Est ipse dominus:cuius aspectum timet,
Quidquid timetur. AM. *Vera'ne est fama inferis*
Tam sera reddi iura,& oblitos sui
Sceleris nocentes,debitas pœnas dare?
Quis iste ueri rector,atq; æqui arbiter?
THE. *Non unus alta sede quæsitor sedens*
Iudicia trepidis sera sortitur reis:
Auditur illo Cnosius Minos foro,
Radamanthus illo:Thetidis hoc audit socer.
Quod quisq; fecit patitur,autorem scelus
Repetit,suoq; premitur exemplo nocens.
Vidi cruentos carcere includi duces,
Et impotentis terga plebeia manu
Scindi tyranni.quisquis est placide potens,
Dominusq; uitæ seruat innocuas manus,
Et incruentum mitis imperium regit,
Animoq; parcit,longa permensus diu
Felicis æui spatia,uel cœlum petit,
Vel læta felix nemoris Elysij loca.
Iudex futurus sanguine humano abstine,
Quicunq; regnas:scelera taxantur modo
Maiore nostra. AM. *Certus inclusos tenet*
Locus nocentes:utq; fert fama,impios
Supplicia uinclis sæua perpetuis domant?
THE. *Rapitur uolucri tortus Ixion rota:*

Ceruice saxum grande Sisyphea sedet.
In amne medio faucibus siccis senex
Sectatur undas, abluit mentum latex,
Fidemq́; cum iam sæpe decepto dedit,
Perit unda, in ore poma destituunt famem.
Præbet uolucri Tityus æternas dapes:
Vrnas [illegible]; frustra Danaides plenas ferunt.
Er[illegible] furentes impia Cadmeides:
T[illegible]etq́; mensas auida Phineas auis.
AM. *Nunc ede nati nobilem pugnam mei.*
Patrui uolentis munus, an spolium refert?
TH. *Ferale tardis imminet saxum uadis,*
Stupente ubi unda segne torpescit fretum:
Hunc seruat amnem cultu, & aspectu horridus,
Pauidosq́; manes squalidus gestat senex:
Impexa pendet barba, deformem sinum
Nodus coërcet, concauæ squalent genæ,
Regit ipse conto portitor longo ratem.
Hic onere uacuam littori puppim applicans,
Repetebat undas: poscit Alcides uiam
Cedente turba: dirus exclamat Charon:
Quò pergis audax? siste properantem gradum.
Non passus ullas natus Alcmena moras
Ipso coactum nauitam conto domat,
Scanditq́; puppem: cymba populorum capax
Succubuit uni: sedit, & grauior ratis
Vtrinq; Lethen latere titubanti bibit.
Tunc uasta trepidant monstra, Centauri truces,
Lapithæq́; multo ad bella succensi mero.

Stygia ludis ultimos quærens sinus,
Fœcun[illegible] mergit capita Lernæus labor.
Post hæc auari Ditis apparet domus.
Hic sæuus umbras territat Stygius canis,
Qui [illegible]na uasto capita concutiens sono,
Regn[illegible] tuetur:sordidum tabo caput
Lamb[illegible]t colubri:uiperis horrent iubæ:
Longusq; torta sibilat cauda Draco:
Par ira formæ.sensit ut motus pedum,
Attollit hirtas angue uibrato comas,
Missumq; captat aure subiecta sonum,
Sentire & umbras solitus.ut propior stetit
Ioue natus,antro sedit incertus canis,
Et uterq; timuit.ecce latratu graui
Loca muta terret,sibilat totos minax
Serpens per armos:uocis horren[illegible] fragor
Per ora missus terna,felices quo[illegible]
Exterret umbras.soluit à læua [illegible]s
Tunc ipse rictus,& Cleonæum [illegible]aput
Opponit,ac se tegmine ingenti clepit.
Victrice magnum dextra robur gerens,
Huc nunc,& illuc uerbere assiduo rotat,
Ingeminat ictus:domitus infregit minas,
Et cuncta lassus capita submisit canis,
Antroq; toto cessit.extimuit sedens
Vterq; solio dominus,& duci iubet.
Me quoq; petenti munus Alcida dedit.
Tunc grauia monstri colla permulcens manu
Adamante texto uincit:oblitus sui

Custos opaci peruigil regni canis,
Componit aures timidus: & patiens trahi,
Horumq; fassus, ore submisso obsequens
Vtrunq; cauda pulsat anguifera latus.
Postquam est ad oras Taenari uentum, & nitor
Percussit oculos lucis ignotae, bonos
Resumit animos uinctus, & uastas furens
Quassat catenas: penè uectorem abstulit,
Pronumq; retrouexit, & mouit gradu.
Tunc & meas respexit Alcides manus,
Geminis uterq; uiribus tractum canem
Ira furentem, & bella tentantem irrita,
Intulimus orbi. uidit ut clarum aethera,
Et pura nitidi spatia conspexit poli,
Oborta nox est, lumina in terram dedit.
Compressit oculos, & diem inuisum expulit,
Aciemq; retroflexit, atq; omni petit
Ceruice terram: tum sub Herculea caput
Abscondit umbra. densa sed laeto uenit
Clamore turba, frontibus laurum gerens,
Magniq; meritas Herculis laudes canit.

CHORVS.

Sapphici hendecasyllabi.

Natus Eurystheus properante partu,
Iusserat mundi penetrare fundum:
Deerat hoc solum numero laborum,
Tertiae regem spoliare sortis.
Ausus est caecos aditus inire,
Ducit ad manes uia quà remotos

Tristis, & sylua metuenda nigra.
Sed frequens magna comitante turba,
Quantus incedit populus per urbes
Ad noui ludos auidus theatri:
Quantus Eleum coit ad tonantem,
Quinta cùm sacrum reuocauit æstas:
Quinta cum longæ redit hora noctis,
Crescere & somnos cupiens quietos
Libra Phœbæos tenet æqua currus,
Turba secretam Cererem frequentat,
Et citi tectis properant relictis,
Attici noctem celebrare Mystæ:
Tanta per campos agitur silentes
Turba. pars tarda gradiens senecta,
Tristis, & longa satiata uita:
Pars adhuc currit melioris æui,
Virgines nondum thalamis iugatæ,
Et comis nondum positis ephebi,
Matris & nomen modò doctus infans.
His datum solis, minus ut timerent,
Igne prælato releuare noctem.
Cæteri uadunt per opaca tristes:
Qualis est nobis animus, remota
Luce, cum mœstus sibi quisq; sensit
Obrutum tota caput esse terra.
Stat chaos densum, tenebræq; turpes,
Et color noctis malus, ac silentis
Otium mundi, uacuæq; nubes.
Sera nos illò referat senectus.

Nemo ad id serò uenit,unde nunquam,
Cùm semel uenit,potuit reuerti.
Quid iuuat durum properare fatum?
Omnis hæc magnis uaga turba terris
Ibit ad manes,facietq; inerti
Vela Cocyto.tibi crescit omne,
Et quod occasus uidet,& quod ortus:
Parce uenturis,tibi mors paramur:
Sis licet segnis,properamus ipsi.
Prima,quæ uitam dedit,hora carpsit.

Choriambici Glyconii uersus.

Thebis læta dies adest,
Aras tangite supplices,
Pingues cædite uictimas.
Permistæ maribus nurus
Solennes agitent choros:
Cessent deposito iugo
Arui fertilis incolæ.
Pax est Herculea manu
Auroram inter,& Hesperum,
Et quà sol medium tenens
Vmbras corporibus negat.
Quodcunq; abluitur solum
Longo Tethyos ambitu,
Alcidæ domuit labor.
Transuectus uada Tartari
Pacatis redit inferis.
Iam nullus superest timor,
Nil ultra iacet inferos.

Stantes sacrificus comas
Dilecta tege populo.

ACTVS QVARTVS

HERCVLES. THESEVS. AMPHITRYON. MEGARA.

Trimetri Iambici.

VLtrice dextra fusus aduersam Lycus
Terram cecîdit ore: tum quisquis comes
Fuerat tyranni, iacuit & pœna comes.
Nunc sacra patri uictor, & superis feram,
Cæsisq; meritas uictimis aras colam.
Te te laborum socia, & adiutrix precor
Belligera Pallas, cuius in læua ciet
Aegis feroces ore saxifico minas.
Adsit Lycurgi domitor, & rubri maris
Tectam uirenti cuspidem thyrso gerens:
Geminumq; numen, Phœbus, & Phœbi soror,
Soror sagittis aptior, Phœbus lyræ:
Fraterq; quisquis incolit cœlum meus,
Non ex nouerca frater: huc appellite
Greges opimos, quidquid Indorum seges,
Arabesq; odoris quidquid arboribus legunt,
Conferte in aras, pinguis exudet uapor,
Populea nostras arbor exornet comas.
Te ramus oleæ fronde gentili tegat
Theseu: Tonantem nostra adorabit manus.
THE. *Dij conditores urbis, & syluestria*
Trucis antra Ceti, nobiles Dirces aquas,

Laremq; regis qui aduena Tyrium colis.
HER. *Date thura flāmis.* AM. *Nate manātes prius*
Manus cruenta cæde, & hostili expia.
HER. *Vtinam cruorem capitis inuisi deis*
Libare possem, gratior nullus liquor
Tinxisset aras: uictima haud ulla amplior
Potest, magisq; opima mactari Ioui,
Quàm rex iniquus. AM. *Finiat genitor tuos*
Opta labores: detur aliquando otium,
Quiesq; fessis. HER. *Ipse concipiam preces*
Ioue, meq; dignas: stet suo cœlum loco,
Tellusq; & æther, astra inoffensos agant
Aeterna cursus: alta pax gentes alat,
Ferrum omne teneat ruris innocui labor,
Ensesq; lateant: nulla tempestas fretum
Violenta turbet: nullus irato Ioue
Exiliat ignis: nullus hyberna niue
Nutritus agros amnis euersos trahat:
Venena cessent: nulla nocituro grauis
Succo tumescat herba: non sæui, ac truces
Regnent tyranni: si quod etiamnum est scelus
Latura tellus, properet, &, si quod parat
Monstrum, meum sit. Sed quid hoc? medium diem
Cinxere tenebræ, Phœbus obscuro meat
Sine nube uultu. quis diem retro fugat,
Agitq; in ortus? unde nox atrum caput
Ignota profert? unde tot stellæ polum
Implent diurnæ? primus en noster labor
Cœli refulget parte non minima Leo,

Iraq;

Iraq; totus feruet, & morsus parat.
Iam rapiet aliquod sidus, ingenti minax
Stat ore, & ignes efflat, & rutilat iubam
Ceruice iactans: quidquid autumnus grauis,
Hyemsq; gelido frigida spatio refert,
Vno impetu transiliet, & uerni petet,
Frāgetq; Tauri colla. AM. *Qđ subitū hoc malū est?*
Quò nate uultus huc, & huc acres refers?
Acieq; falsum turbida cœlum uides?
HER. *Perdomita tellus, tumida cesserunt freta,*
Inferna nostros regna sensere impetus,
Immune cœlum est, dignus Alcida labor.
In alta mundi spatia sublimis ferar,
Petatur æther, astra promittit pater.
Quid si negaret? non capit terra Herculem,
Tandemq; superis reddit. en ultro uocat
Omnis deorum cœtus, & laxat fores,
Vna uetante. recipis, & reseras polum:
An contumacis ianuam mundi traho?
Dubitatur etiam uincla Saturno exuam,
Contraq; patris impij regnum impotens
Auum resoluam? bella Titanes parent
Me duce furentes: saxa cum syluis feram,
Rapiamq; dextra plena Centauris iuga.
Iam monte gemino limitem ad superos agam.
Videat sub Ossa Pelion Chiron suum:
In cœlum Olympus tertio positus gradu
Perueniet, aut mittetur. AM. *Infandos procul*
Auerte sensus: pectoris sani parum,

Magni tamen, compesce dementem impetum.
HER. *Quid hoc? gigantes arma pestifera mouent,*
Profugit & umbras Tityus, ac lacerum gerens
Et inane pectus, quàm propè à cœlo stetit?
Labat Cythæron, alta Pallene tremit,
Marcentq; Tempe. rapuit hic Pindi iuga,
Hic rapuit Oethen, sæuit horrendum Mimas:
Flammifera Erinnys uerbere excusso sonat,
Rogisq; adustas propius, ac propius sudes
In ora tendit: sæua Tisiphone caput
Serpentibus uallata post raptum Canem,
Portam uacantem clausit opposita face.
Sed ecce proles regis inimici latet,
Lyci nefandum semen: inuiso patri
Hac dextra iam uos reddet. excutiat leues
Neruus sagittas, tela sic mitti decet
Herculea. AM. *Quò se cæcus inuergit furor?*
Vastum coactis flexit arcum cornibus,
Pharetramq; soluit, stridet emissa impetu
Arundo, medio spiculum collo fugit
Vulnere relicto. HER. *Cæteram prolem eruam,*
Omnesq; latebras. quid moror? maius mihi
Bellum Mycenis restat, ut Cyclopea
Euersa manibus saxa nostris concidant.
Huc eat & illuc aula disiecto obice,
Rumpatq; postes, columen impulsum labet:
Procumbat omnis regia: hic uideo abditum
Gnatum scelesti patris. AM. *En blandas manus*
Ad genua tendens uoce miseranda rogat.

Scelus

Scelus nefandum, triste, & aspectu horridum,
Dextra precantem rapuit, & circa furens
Bis, ter rotatum misit: ast illi caput
Sonat, cerebro tecta dispersa madent.
At misera paruum protegens natum sinu
Megara furenti similis è latebris fugit.
HER. *Licet Tonantis profuga condaris sinu*
Petet undecunq; temet haec dextra, & feret.
AM. *Quò misera pgis? quã fugã, aut latebras petis?*
Nullus salutis Hercule infenso est locus:
Amplectere ipsum potius, & blanda prece
Lenire tenta. ME. *Parce iam coniux precor,*
Agnosce Megaram, natus hic uultus tuos,
Habitusq; reddit: cernis, ut tendat manus?
HER. *Renuo nouercam: sequere, da pœnas mihi,*
Iugoq; pressum libera turpi Iouem:
Sed ante matrem paruulum hoc monstrum auferã.
ME. *Quò tendis amens? sanguinem fundes tuum?*
AM. *Pauefactus infans igneo uultu patris*
Perit ante uulnus: spiritum rapuit timor.
In coniugem nunc claua libratur grauis,
Perfregit ossa, corpori trunco caput
Abest, nec usquam est. cernere hoc audes nimis
Viuax senectus? si piget luctus, habes
Mortem paratam: pectus in tela indue,
Vel stipitem istum, cæde monstrorum illitum,
Conuerte. falsum, ac nomini turpem tuo
Remoue parentem, ne tua laudi obstrepat.
THE. *Quò te ipse genitor obuium morti ingeris?*

Feruide Titan: obitus pariter
Tecum Alcides uidit, & ortus,
Nouitq; tuas utrasq; domos.
Soluite tantis animum monstris,
Soluite superi: rectam in melius
Flectite mentem. tuq; ô domitor
Somne laborum, requies animi,
Pars humanæ melior uitæ,
Volucer matris genus Astreæ,
Frater duræ languide mortis,
Veris miscens falsa, futuri
Certus, & idem pessimus autor:
Pater ô rerum, portus uitæ,
Lucis requies, noctisq; comes,
Qui par regi, famuloq; uenis,
Placidus fessum, lenisq; foues,
Pauidum leti genus humanum,
Cogis longam discere mortem.
Preme deuictum torpere graui,
Sopor indomitos alliget artus,
Nec torua prius pectora linquat,
Quàm mens repetat pristina cursum.
En fusus humi sæua feroci
Corde uolutat somnia: nondum est
Tanti pestis superata mali:
Clauæq; graui lassum solitus
Mandare caput, quærit uacua
Pondera dextra, motus iactans
Brachia uano: nec adhuc omnes

Expulit æstus:sed,ut ingenti
Vexata Noto seruat longos
Vnda tumultus,& iam uento
Cessante tumet:pelle insanos
Fluctus animi,redeat pietas,
Virtusq; uiro,uel sit potius
Mens uesano concita motu,
Error cæcus,quà cœpit,eat.
Solus te iam præstare potest
Furor insontem:proxima puris
Sors est manibus nescire nefas.
Nunc Herculeis percussa sonent
Pectora palmis:mundum solitos
Ferre lacertos uerbera pulsent
Victrice manu:gemitus uastos
Audiat æther,audiat atri
Regina poli,uastisq; ferox
Qui colla gerit uincta catenis,
Imo latitans Cerberus antro.
Resonet mœsto clamore chaos,
Latiq; patens unda profundi.
Et qui melius tua tela tamen
Senserat,æther.
Pectora tantis obsessa malis
Non sunt ictu ferienda leui.
Vno planctu tria regna sonent,
Et tu collo decus,ac telum
Suspensa diu fortis arundo,
Pharetraq; leues,date sæua fero

Verb

Verbera tergo: cedant humeros
Robora fortes, stipesq; potens
Duris oneret pectora nodis:
Plangant tantos arma dolores.
Non uos patriæ laudis comites,
Vlti sæuo uulnere reges,
Non Argiua membra palæstra,
Flectere docti fortes cæstu,
Fortesq; manu, iam tamen ausi
Telum Scythici leue Corithi
Missum certa librare manu,
Tutosq; fuga figere ceruos,
Nondumq; feræ terga iubatæ.
Ite ad Stygios umbræ portus,
Ite innocuæ, quas in primo
Limine uitæ scelus oppreßit,
Patriusq; furor: ite infaustum
Genus ô pueri, noti per iter
Triste laboris:
Ite iratos uisite reges.

ACTVS QVINTVS.

HERCVLES. AMPHITRYON. THESEVS.

Trimetri Iambici.

Quis hic locus? quæ regio? quæ mundi plaga?
Vbi sum? sub ortu solis, an sub cardine
Glacialis Vrsæ? nunquid Hesperij maris
Extrema tellus hunc dat Oceano modum?

Quas

Quas trahimus auras?quod solum fesso subest?
Certe redimus,unde prostrata domo
Video cruenta corpora?an nondum exuit
Simulacra mens inferna?post reditus quoq;
Oberrat oculos turba feralis meos?
Pudet fateri,paueo,nescio quod mihi,
Nescio quod animus grande præsagit malum.
Vbi est parens?ubi illa natorum grege
Animosa coniux?cur latus læuum uacat
Spolio leonis?quônam abijt tegmen meum?
Idemq; somno mollis Herculeo torus?
Vbi tela?ubi arcus?arma quis uiuo mihi
Detrahere potuit?spolia quis tanta abstulit?
Ipsumq; quis non Herculis somnum horruit?
Libet meum uidere uictorem,libet:
Exurge uictor.quem nouum cœlo pater
Genuit relicto?cuius inceslu sletit
Nox longior,quàm nostra?quod cerno nefas?
Nati cruenta cæde confecti iacent:
Perempta coniux:quis Lycus regnum obtinet?
Quis tanta Thebis scelera moliri ausus est
Hercule reuerso?quisquis Ismeni loca,
Actæa quisquis arua,qui gemino mari
Pulsata Pelopis regna Dardanij colis,
Succurre,sæuæ cladis autorem indica.
Ruat ira in omnes:hostis est,quisquis mihi
Non monstrat hostem.uictor Alcidæ lates?
Procede seu tu uindicas currus truces
Thracis cruenti,siue Geryonis pecus,

Libyæ'ue dominos, nulla pugnandi mora est.
En nudus asto, uel meis armis licet
Petas inermem. cur meos Theseus fugit
Paterq; uultus? ora cur condunt sua?
Differte fletus, quis meos dederit neci
Omnes simul profare. quid genitor siles?
At tu ede Theseu, sed tua Theseu fide.
Vterq; tacitus ora pudibunda obtegit,
Furtimq; lacrymas fundit. in tantis malis
Quid est pudendum? nunquid Argiuæ potens
Dominator urbis, nunquid infestum Lyci
Parentis agmen clade nos tanta obruit?
Per te meorum facinorum laudem precor
Genitor, tuiq; nominis semper mihi
Numen secundum, fare, quis fudit domum?
Cui præda iacui? AM. Tacita sic abeant mala.
HER. Vt inultus ego sim? AM. Sæpe uindicta obfuit.
HER. Quisquam'ne segnis tanta tolerauit mala?
AM. Maiora quisquis tenuit. HER. His etiam pater
Quidquam timeri maius, aut grauius potest?
AM. Cladis tuæ pars ista, quam nosti, quota est?
HER. Miserere genitor, supplices tendo manus.
Quid hoc? manus refugit, hic errat scelus.
Vnde hic cruor? quid illa puerili madens
Arundo leto, tincta Lernæa nece?
Iam tela uideo nostra, non quæro manum.
Quæ potuit arcum flectere? aut quæ dextera
Sinuare neruum uix recedentem mihi?
Ad nos reuertor: genitor, hoc nostrum est scelus?

Tacuere: nostrum est. AM. *Luctus est isthic tuus,*
Crimen nouercæ, casus hic culpa caret.
HER. *Nunc parte ab omni genitor iratus tona,*
Oblite nostri uindica sera manu
Saltem nepotes: stelliger mundus sonet,
Flammas & hic, & ille iaculetur polus:
Rupes ligatum Caspiæ corpus trahant,
Atq; ales auida. cur Promethei uacant
Scopuli? paretur uertice immenso feras
Volucresq; pascens Caucasi abruptum latus,
Nudumq; syluis. illa, quæ pontum Scythen
Symplegas arctat, hinc & hinc uinctas manus
Distendat alto: cumq; reuocata uice
In se coibunt, saxaq; in cœlum exprimens
Actis utrinq; rupibus, medium mare
Ego inquieta montium iaceam mora.
Quin structum aceruans nemore congesto aggerem
Cruore corpus impio sparsum cremo?
Sic sic agendum est, inferis reddam Herculem.
AM. *Nondum tumultu pectus attonitum caret,*
Mutauit iras: quodq; habet proprium furor,
In se ipse sæuit. HER. *Dira furiarum loca,*
Et inferorum carcer, & sonti plaga
Decreta turbæ, & si quod exilium latet
Vlterius Erebo, Cerbero ignotum, & mihi,
Huc me abde tellus, Tartari ad finem ultimum
Mansurus ibo. pectus ô nimium ferum:
Quis nos per omnem, liberi, sparsos domum
Deflere digne poterit? hic durus malis

Lacrymare uultus nescit. huc ensem date,
Date huc sagittas, stipitem huc uastum date,
Tibi tela frangam nostra, tibi nostros puer
Rumpemus arcus, ac tuis stipes grauis
Ardebit umbris, ipsa Lernais frequens
Pharetra telis in tuos ibit rogos.
Dent arma pœnas, uos quoq; infaustas meis
Cremabo telis, ô nouercales manus.
THE. *Quis nomen unquam sceleris errori indidit?*
HER. *Sæpe error ingens sceleris obtinuit locum.*
THE. *Nũc Hércule opus est, perfer hanc molẽ mali.*
HER. *Non sic furore cessit extinctus pudor,*
Populos ut omnes impio aspectu fugem.
Arma, arma Theseu, flagito propere mihi
Subtracta reddi: sana si mens est mihi,
Referte manibus tela: si remanet furor,
Pater recede, mortis inueniam uiam.
AM. *Per sancta generis sacra, per ius nominis*
Vtrunq; nostri, siue me altorem uocas,
Seu tu parentem, perq́; uenerandos pijs
Canos, senectæ parce desertæ precor,
Annisq́; fessis, unicum lapsæ domus
Firmamen, unum lumen afflicto malis
Temet reserua: nullus ex te contigit
Fructus laborum, semper aut dubium mare,
Aut monstra timui: quisquis in toto fuit
Rex sæuus orbe, manibus, aut aris nocens,
A me timetur, semper absentis pater
Fructum tui contactum & aspectum peto.

HER. *Cur animam in iſta luce detineam amplius,*
Morerq́; ,nihil eſt:cuncta iam amiſi bona,
Mentem,arma,famam,coniugem,natos,manus,
Etiam furorem:nemo polluto queat
Animo mederi,morte ſanandum eſt ſcelus.
THE. *Perimes parētē?* HER. *Facere ne poſsim,occidā.*
THE. *Genitore corām?* HER. *Cernere hūc docui nefas.*
THE. *Memoranda potius omnibus facta intuens,*
Vnius à te criminis ueniam peto.
HER. *Veniam dabit ſibi ipſe,qui nulli dedit?*
Laudanda feci iuſſus,hoc unum meum eſt.
Succurre genitor,ſiue te pietas mouet,
Seu triſte fatum,ſiue uiolatæ decus
Virtutis,effer arma,uincatur mea
Fortuna dextra. THE. *Sunt quidem patriæ preces*
Satis efficaces,ſed tamen noſtro quoq́;
Moueare fletu:ſurge,& aduerſa impetu
Perfringe ſolito:nunc tuum nulli imparem
Animum malo reſume,nunc magna tibi
Virtute agendum eſt,Herculem iraſci ueta.
HER. *Si uiuo,feci ſcelera:ſi morior,tuli.*
Purgare terras propero,iamq́; dudum mihi
Monſtrum impium,ſæuumq́; & immite,ac ferum
Oberrat:agedum dextra conare aggredi
Ingens opus,labore biſſeno amplius.
Ignaue ceſſas,fortis in pueros modo,
Pauidamq́; matrem?arma niſi dentur mihi,
Aut omne Pindi Thracis excidam nemus,
Bacchiq́; lucos,& Cytharonis iuga

Mecum

Mecum cremabo,tota cum domibus suis,
Dominisq́; tecta,cum deis templa omnibus
Thebana,supra corpus excipiam meum,
Atq; urbe euersa condar:&.si fortibus
Leue pondus humeris mœnia immissa incident,
Septemq́; opertus non satis portis premar,
Onus omne media parte qua mundus sedet,
Dirimitq́; superos,in meum uertam caput.
Redde arma.AM. Vox est digna genitore Herculis.
Hoc en peremptus spiculo cecidit puer,
Hoc Iuno telum manibus emisit tuis,
Hoc nunc ego utar.Ecce quàm miserum metu
Cor palpitat,corpusq́; solicitum ferit.
Aptata arundo est,ecce iam facies scelus
Volens,sciensq́;:pande quid fieri iubes?
HER. Nihil rogamus,noster in tuto est dolor.
AM. Natum potes seruare tu solus mihi
Theseu,ipse necdum maximum euasi metum.
Miserum haud potes me facere,fœlicem potes.
Sic statue quidquid statuis,ut causam tuam,
Famamq́; in arcto stare,& ancipiti scias,
Aut uiuis,aut occidis:hanc animam leuem,
Fessamq́; senio,nec minus quassam malis
In ore primo teneo.tam tarde patri
Vitam dat aliquis?non feram ulterius moram,
Letale ferrum pectori impressum induam,
Hic hic iacebit Herculis sani scelus.
HER. Iam parce genitor,parce,iam reuoca manū.
Succumbe uirtus,perfer imperium patris.

Eat ad labores hic quoq; Herculeos labor.
Viuamus, artus alleua afflictos solo
Theseu parentis, dextra contactus pios
Scelerata refugit. AM. Hāc manū amplector libēs.
Hac nixus ibo, pectori hanc ergo admouens
Pellam dolores. HER. Quē locum profugus petam?
Vbi me recondam? qua'ue tellure obruam?
Quis Tanais, aut quis Nilus, aut quis Persica
Violentus unda Tigris, aut Rhenus ferox,
Tagus'ue Ibera turbidus gaza fluens,
Abluere dextram poterit? Arctoum licet
Maotis in me gelidā transfundat mare.
Et tota Tethys per meas currat manus,
Harebit altum facinus. in quas impius
Terras recedes? ortum, an occasum petes?
Vbiq; notus perdidi exilio locum,
Me refugit orbis, astra transuersos agunt
Obliqua cursus, ipse Titan Cerberum
Meliore uultu uidit: ô fidum caput
Theseu latebram quare longinquam, abditam.
Quicunq; semper sceleris alieni arbiter
Amat nocentes, gratiam meritis refer,
Vicemq; nostris: redde me infernis precor
Vmbris reductum, meq; subiectum tuis
Restitue uinclis: ille me abscondet locus.
Sed & ille nouit. THE. Nostra te tellus manet.
Illic solutam cæde Gradiuus manum
Restituit armis, illa te Alcide uocat,
Facere innocentes terra, qua superos solet.

THYES

THYESTES TRAGOEDIA SECVNDA.

ARGVMENTVM.

Cogit, excitátq; ab inferis Megæra, ex furiis una, Tantalum olim Phrygiæ regem, ad odia commiscenda inter duos fratres, Thyestem & Atreum nepotes eius: qui Mycenis alternis annis regnauerant. At Atreus furiis agitatus, cōsilio cum seruo inito, deliberat, quo pacto uindictam de fratre sumat, quòd dolis Aeropen sibi coniugem constuprarit: quódq; arietem aurei uelleris surripuerit. Igitur ab Atreo simulata reconciliatione, Thyesti reuocato Mycenis & inscio apponuntur in conuiuio sui filii epulandi. Postremo cum etiam sanguinem illorum in patera propinasset Atreus, iussit demum afferri capita. Queis uisis & agnitis diffleт quidem Thyestes, sed Atreus, quòd uindicta processerit, oblectatur.

INTERLOCVTORES.

TANTALVS.	MEGAERA.
ATREVS.	SERVVS.
THYESTES.	PHILISTHENES.
NVNCIVS.	CHORVS.

ACTVS PRIMVS.

TANTALVS, MEGAERA.

Trimetri Iambici.

QVIS me furor nunc sede ab infausta abstrahit,
Auido fugaces ore captante cibos?
Quis male deorũ Tãtalo uiuas domos
Ostendit iterũ? peius inuentũ est siti
Arente in undis aliquid, & peius fame
Hiante semper? Sisyphi nunquid lapis
Gestandus humeris lubricus nostris uenit?
Aut membra celeri differens cursu rota?
Aut pœna Tityi semper accrescens iecur
Visceribus atras pascet effoßis aues?
Et nocte reparans quidquid amisit die,
Plenum recenti pabulum monstro iacet.
In quod malum transcribor? ô quisquis noua
Supplicia functis durus umbrarum arbiter
Disponis, adde siquid ad pœnas potes,
Quod ipse custos carceris diri horreat,
Quod mœstus Acheron paueat: ad cuius metum
Nos quoq; tremamus, quære: iam nostra subit
È stirpe turba, quæ suum uincat genus,
Ac me innocentem faciat, & inausa audeat.
Regione quidquid impia cessat loci
Complebo: nunquam stante Pelopeia domo
Minos uacabit. ME. Perge detestabilis
Vmbra, & penates impios furijs age.
Certetur omni scelere, & alterna uice

String

Stringantur enses: nec sit irarum modus,
Pudor'ue, mentes cæcus instiget furor,
Rabies parentum duret, & longum nefas
Eat in nepotes: nec uacet cuiquam uetus
Odisse crimen, semper oriatur nouum,
Nec unum in uno: dumq; punitur, scelus
Crescat: superbis fratribus regna excidant,
Repetantq; profugos: dubia uiolentæ domus
Fortuna reges inter incertos labet:
Miser ex potente fiat, ex misero potens,
Fluctuq; regnum casus aßiduo ferat:
Ob scelera pulsi, cum dabit patriam deus,
In scelera redeant, sintq; tam inuisi omnibus,
Quàm sibi: nihil sit, ira quod uetitum putet.
Fratrem expauescat frater, & natum parens,
Gnatusq; patrem, liberi pereant male,
Peius tamen nascantur: immineat uiro
Infesta coniux, bella trans pontum uehant,
Effusus omnes irriget terras cruor:
Supraq; magnos gentium exultet duces
Libido uictrix: impia stuprum in domo
Leuißimum sit: fratris & fas, & fides,
Iusq; omne pereat: non sit à uestris malis
Immune cœlum, cùm micant stellæ polo,
Flammæq; seruant debitum mundo decus:
Nox atra fiat, excidat cœlo dies.
Misce penates, odia, cædes, funera.
Accerse, & imple scelere Tantaleam domum.
Ornetur altum columen, & lauro fores

Laeta uirescant: dignus aduentu tuo
Splendescat ignis, Thracium fiat nefas
Maiore numero: dextra cur patrui uacat?
Nondum Thyestes liberos deflet suos?
Ecquando tollet ignibus iam subditis
Spumante aheno? membra per partes eant
Discerpta, patrios polluat sanguis focos,
Epulae instruantur, non noui sceleris tibi
Conuiua uenies, liberum dedimus diem,
Tuamq; ad istas soluimus mensas famem.
Ieiunia exple, mistus in Bacchum cruor
Spectante te potetur: inueni dapes,
Quas ipse fugeres: siste, quò praeceps ruis?
TAN. Ad stagna, & amnes, & recedentes aquas,
Labrisq; ab ipsis arboris plenae fugas:
Abire in atrum carceris liceat mei
Cubile: liceat, si parum uideor miser,
Mutare ripas: alueo medius tuo
Phlegethon relinquar, igneo cinctus freto.
Quicunq; poenas lege fatorum datas
Pati iuberis, quisquis exeso iaces
Pauidus sub antro, quiq; uenturi times
Montis ruinam, quisquis auidorum feros
Rictus leonum, & dira furiarum agmina
Implicitus horres, quisquis immissas faces
Semustus abigis, Tantali uocem excipe
Properantis ad uos, credite experto mihi,
Amate poenas: quando continget mihi
Effugere superos? ME. Antè perturba domum,
Inferq;

Inferq; tecum prælia, & ferri malum
Regibus amorem: concute insano ferum
Pectus tumultu. TAN. *Me pati pœnas decet,*
Non esse pœnam: mittor ut dirus uapor
Tellure rupta, uel grauem populis luem
Sparsura pestis: ducam in horrendum nefas
Auus nepotes? magne diuorum parens,
Nosterq;, quamuis pudeat, ingenti licet
Taxata pœna lingua crucietur, loquar,
Nec hoc tacebo: moneo, ne sacra manus
Violata cæde, ne'ue furiali malo
Aspergas aras: stabo, & arcebo scelus.
Quid ora terres uerbere, & tortos ferox
Minaris angues? quid famem infixam intimis
Agitas medullis? flagrat incensum siti
Cor, & perustis flamma uisceribus micat.
ME. *Sequor, nunc ô furorē diuide in totam domum.*
Sic sic ferantur, & suum infensi inuicem
Sitiant cruorem: sensit introitus tuos
Domus, & nefando tota contactu horruit.
Actum est abunde, gradere ad infernos specus,
Amnemq; notum: iam tuo mœsta pede
Terra grauantur. cernis ut fontes liquor
Introrsus actus linquat? ut ripæ uacent?
Ventusq; raras igneus nubes ferat?
Pallescit omnis arbos, ac nudus stetit
Fugiente pomo ramus: & qui fluctibus
Illinc propinquis Isthmos, atq; illinc fremit,
Vicina gracili diuidens terra uada,

Longe remotos latus exaudit sonos.
Iam Lerna retrocessit, & Phoronides
Latuere uenae, nec suas profert sacras
Alpheus undas, & Cithaeronis iuga
Stant parte nulla cana deposita niue,
Timentq; ueterem nobiles agri sitim.
En ipse Titan dubitat, an iubeat sequi,
Cogatq; habenis ire periturum diem.

CHORVS.

Choriambici Asclepiadei.

ARgos de superis siquis Achaicum,
Pisaeasq; domos turribus inclytas,
Isthmi siquis amat regna Corinthij,
Et portus geminos, & mare dissidens:
Siquis Taygeti conspicuas niues,
Quas cum Sarmaticus tempore frigido
In summis Boreas composuit iugis,
Aestas ueliferi soluit Etesijs,
Quem tangit gelido flumine lucidus
Alpheus, stadio notus Olympico:
Aduertat placidum numen, & arceat,
Alternae scelerum ne redeant uices,
Neu succedat auo deterior nepos,
Et maior placeat culpa minoribus.
Tandem lassa feros exuat impetus
Sicci progenies impia Tantali:
Peccatum satis est, fas ualuit nihil,
Aut commune nefas: proditus occidit
Deceptor dominae Myrtilus: & fide

Vectus qua tulerat, nobile reddidit
Mutato pelagus nomine: notior
Nulla est Ioniis fabula nauibus.
Exceptus gladio paruulus impio,
Dum currit patrium natus ad osculum,
Immatura focis uictima concidit,
Diuisusq; tua est Tantale dextera.
Mensas ut strueres hospitibus deis.
Hos æterna fames persequitur cibos,
Hos æterna sitis, nec dapibus feris
Decerni potuit pœna decentior.
Stat lusus uacuo gutture Tantalus,
Impendet capiti plurima noxio
Phineis auibus præda fugacior.
Hinc illinc grauidis frondibus incubat,
Et curuata suis fœtibus, ac tremens
Alludit patulis arbor hiatibus.
Hæc quamuis auidus, nec patiens moræ,
Deceptus toties tangere negligit,
Obliquatq; oculos, oraq; comprimit,
Inclusisq; famem dentibus alligat:
Sed tunc diuitias omne nemus suas
Demittit propius, pomaq; desuper
Insultant foliis mitia languidis,
Accenduntq; famem, quæ iubet irritas
Exercere manus: has ubi protulit,
Et falli libuit, totus in arduum
Autumnus rapitur, syluaq; mobilis.
Instat deinde sitis non leuior fame.

Qua

Qua cum percaluit sanguis, & igneis
Exarsit facibus, stat miser obuios
Fluctus ore uocans, quos profugus latex
Auertit, sterili deficiens uado,
Conantemq; sequi deserit: hic bibit
Altum de rapido gurgite puluerem.

ACTVS SECVNDVS.

ATREVS. SERVVS.

Trimetri Iambici.

IGnaue, iners, eneruis, & (quod maximum
Probrum tyranno, rebus in summis reor)
Inulte: post tot scelera, post fratris dolos,
Fasq; omne ruptum, questubus uanis agis
Iras, & Argos fremere iam totum tuis
Debebat armis, omnis & geminum mare
Innare classis: iam tuis flammis agros
Lucere, & urbes decuit, ac strictum undiq;
Micare ferrum: tota sub nostro sonet
Argolica tellus equite: non sylua tegant
Hostem, nec altis montium structa iugis
Arces: relictis bellicum totus canat
Populus Mycenis: quisquis inuisum caput
Tegit, ac tuetur, clade funesta occidat:
Hac ipsa pollens inclyti Pelopis domus
Ruat, uel in me, dummodo in fratrem ruat.
Age anime, fac quod nulla posteritas probet,
Sed nulla taceat: aliquod audendum est nefas
Atrox, cruentum, tale, quod frater meus

Suum

Suum esse malit. scelera non ulcisceris
Nisi uincis: & quid esse tam sæuum potest,
Quod superet illum? nunquid abiectus iacet?
Nunquid secundis patitur in rebus modum?
Fessus quietem? noui ego ingenium uiri
Indocile, flecti non potest, frangi potest.
Proinde antequam se firmet, aut uires paret,
Petatur ultro, ne quiescentem petat.
Aut perdet, aut peribit, in medio est scelus
Positum occupanti. SER. Fama te populi nihil
Aduersa terret? ATR. Maximũ hoc regni bonũ est,
Quòd facta domini cogitur populus sui
Quàm ferre, tam laudare. SER. Quos cogit metus
Laudare, eosdem reddit inimicos metus:
At qui fauoris gloriam ueri petit,
Animo magis, quàm uoce laudari uolet.
ATR. Laus uera, & humili sæpe contigit uiro:
Non nisi potenti falsa. quod nolunt, uelint.
SER. Rex uelit honesta, nemo non eadem uolet.
ATR. Vbicunq; tantum honesta dominanti licent,
Precario regnatur. SER. Vbi non est pudor,
Nec cura iuris, sanctitas, pietas, fides,
Instabile regnum est. ATR. Sanctitas, pietas, fides,
Priuata bona sunt: quà iuuat, reges eant.
SER. Nefas nocere uel malo fratri puta.
ATR. Fas est in illum, quidquid in fratrem est nefas.
Quid enim reliquit crimine intactum? aut ubi
Sceleri pepercit? coniugem stupro abstulit,
Regnumq; furto, specimen antiquum imperi

Fraude est adeptus, fraude turbauit domum.
Est Pelopis altis nobile in stabulis pecus,
Arcanus Aries, ductor opulenti gregis.
Huius per omne corpus infuso coma
Dependet auro, cuius è tergo noui
Aurata reges sceptra Tantalici gerunt.
Possessor huius regnat: hunc tantæ domus
Fortuna sequitur: tuta seposita sacer
In parte carpit prata, quæ cludit lapis
Fatale saxeo pecus muro tegens.
Hunc (facinus ingens ausus) assumpta in scelus
Consorte, nostri perfidus thalami, abuehit:
Hinc omne cladis mutuæ fluxit malum:
Per regna trepidus exul errauit mea:
Pars nulla nostri tuta ab insidijs uacat.
Corrupta coniux, imperij quassa est fides:
Domus ægra, dubius sanguis est, certi nihil,
Nisi frater hostis. quid stupes? tandem incipe,
Animoq; sume Tantalum, & Pelopem aspice:
Ad hæc manus exempla poscuntur meæ:
Profare, dirum qua caput mactem uia.
SER. *Ferro peremptus spiritum inimicum expuat.*
ATR. *De fine pœnæ loqueris, ego pœnam uolo*
Perimat tyrannus: lenis in regno meo
Mors impetretur? SER. *Nulla te pietas mouet?*
ATR. *Excede pietas, si modo in nostra domo*
Vnquam fuisti: dira Furiarum cohors,
Discorsq; Erinnys ueniat, & geminas faces
Megara quatiens: non satis magno meum

Ardet

Ardet furore pectus: impleri iuuat
Maiore monstro. SER. *Quid noui rabidus struis?*
ATR. *Nil, quod doloris capiat assueti modum.*
Nullum relinquam facinus, & nullum est satis.
SER. *Ferrũ?* ATR. *Parũ est.* SER. *Quid ignis?* ATR.
Etiamnum parum est.
SER. *Quonam ergo telo tantus utetur dolor?*
ATR. *Ipso Thyeste.* SER. *Maius est ira hoc malũ.*
ATR. *Fateor, tumultus pectora attonitus quatit,*
Penitusq́; uoluit: rapior, & quò, nescio:
Sed rapior: imo mugit è fundo solum,
Tonat dies serenus, ac totis domus,
Vt fracta, tectis crepuit: & moti lares
Vertêre uultum: fiat hoc, fiat, nefas,
Quod dij timetis. SER. *Facere quid tandem paras?*
ATR. *Nescio quid animus maius, et solito amplius,*
Supraq́; fines moris humani tumet,
Instatq́; pigris manibus: haud, quid sit, scio,
Sed grande quiddam est. ita sit: hoc anime incipe.
Dignum est Thyeste facinus, & dignum Atreo:
Vterq; faciat. uidit infandas domus
Odrysia mensas: fateor, immane est scelus,
Sed occupatum: maius hoc aliquid dolor
Inueniat, animum filij inspira parens,
Sororq́;, causa est similis: aßiste, & manum
Impelle nostram: liberos auidus parens,
Gaudensq́; laceret: & suos artus edat.
Bene est, abunde est, hic placet pœnæ modus.
Tantisper ubi nam est? tam diu cur innocens

Versatur Atreus? tota iam ante oculos meos
Imago cædis errat, ingesta orbitas
In ora patris. anime, quid rursus times,
Et ante rem subsidis? audendum est, age.
Quod est in isto scelere præcipuum nefas,
Hoc ipse faciat. SER. *Sed quibus captus dolis*
Nostros dabit perductus in laqueos pedem?
Inimica credit cuncta. ATR. *Non poterit capi,*
Nisi capere uellet: regna nunc sperat mea:
Hac spe minanti fulmen occurret Ioui:
Hac spe subibit gurgitis tumidi minas,
Dubiumq; Libycæ Syrtis intrabit fretum:
Hac spe (quod esse maximum retur malum)
Fratrem uidebit. SER. *Quis fidem pacis dabit?*
Cui tanta credet? ATR. *Credula est spes improba.*
Gnatis tamen mandata, quæ patruo ferant,
Dabimus, relictis exul hospitijs uagus
Regno ut miserias mutet, atq; Argos regat
Ex parte dominus: si nimis durus preces
Spernet Thyestes, liberos eius rudes,
Malisq; fessos grauibus, & faciles capi
Preces mouebunt: hinc uetus regni furor,
Illinc egestas tristis, hinc durus labor,
Quamuis rigentem tot malis subigent uirum.
SER. *Iam tempus illi fecit ærumnas leues.*
ATR. *Erras: malorum sensus accrescit die:*
Leue est miserias ferre, perferre graue.
SER. *Alios ministros consilijs istis lege.*
ATR. *Peiora iuuenes facile præcepta audiunt.*

In

SER. *In patre facient, quidquid in patruo doces:*
Sæpe in magistrum scelera redierunt sua.
ATR. *Vt nemo doceat fraudis, & sceleris uias,*
Regnum docebit. ne mali fiant, times?
Nascuntur. istud, quod uocas sæuum, asperum,
Agiq; durè credis, & nimium impie,
Fortasse & illic agitur. SER. *Hanc fraudem scient*
Nati parari: tacita tam rudibus fides
Non est in annis, detegent forsan dolos.
ATR. *Tacere multis discitur uitæ malis.*
SER. *Ipsos'ne, per quos fallere alium cogitas,*
Falles? ATR. *At ipsi crimine, & culpa uacent.*
Quid enim est necesse liberos sceleri meo
Inserere? per nos odia se nostra explicent.
Male agis, recedis anime: si parcis tuis,
Parces & illi: consili Agamemnon mei
Sciens minister fiat, & patris cliens
Menelaus adsit. prolis incertæ fides,
Ex hoc petatur scelere: si bella abnuunt,
Et gerere nolunt odia, si patruum uocant,
Pater est, eatur. multa sed trepidus solet
Detegere uultus, magna nolentem quoq;
Consilia produnt: nesciant quantæ rei
Fiant ministri, nostra tu cœpta occule.
SER. *Haud sum monendus, ista nostro in pectore*
Fides, timorq;, sed magis claudit fides.

CHORVS.

Glyconicum carmen.

TAndem regia nobilis
Antiqui genus Inachi
Fratrum composuit minas.
Quis uos exagitat furor,
Alternis dare sanguinem,
Et sceptrum scelere aggredi?
Nescitis cupidi arcium,
Regnum quo iaceat loco:
Regem non faciunt opes,
Non uestis Tyriae color,
Non frontis nota regiae,
Non auro nitidae trabes.
Rex est, qui posuit metus,
Et diri mala pectoris:
Quem non ambitio impotens,
Et nunquam stabilis fauor
Vulgi praecipitis mouet.
Non quidquid fodit occidens,
Aut unda Tagus aurea
Claro deuehit alueo:
Non quidquid Libycis terit
Feruens area messibus:
Quem non concutiet cadens
Obliqui uia fulminis,
Non Eurus rapiens mare,
Aut saeuo rapidus freto
Ventosi tumor Adriae:
Quem non lancea militis,
Non strictus domuit Chalybs:

Qui tuto positus loco,
Infra se uidet omnia,
Occurritq; suo libens
Fato, nec queritur mori.
Reges conueniant licet,
Qui sparsos agitant Dacas,
Qui rubri uada littoris,
Aut gemmis mare lucidum
Late sanguineum tenent,
Aut qui Caspia fortibus
Recludunt iuga Sarmatis:
Certet Danubium licet,
Audet qui pedes ingredi,
Et quocunq; loco iacent,
Seres uellere nobiles.
Mens regnum bona possidet:
Nil ullis opus est equis,
Nil armis, & inertibus
Telis, quæ procul ingerit
Parthus, cum simulat fugas.
Admotis nihil est opus
Vrbes sternere machinis
Longe saxa rotantibus.
Rex est, qui metuit nihil.
Hoc regnum sibi quisque dat.
Stet, quicunque uolet, potens
Aulæ culmine lubrico:
Me dulcis saturet quies.
Obscuro positus loco

Leni perfruar otio.
Nullis nota Quiritibus
Aetas per tacitum fluat.
Sic cum transierint mei
Nullo cum strepitu dies,
Plebeius moriar senex.
Illi mors grauis incubat.
Qui notus nimis omnibus,
Ignotus moritur sibi.

ACTVS TERTIVS.

THYESTES. PHILISTHENES.
Trimetri Iambici.

O Ptata patriæ tecta, & Argolicas opes,
Miserisq; summũ, ac maximũ exulib⁹ bonũ,
Tactum soli natalis, & patrios deos,
Si sunt tamen dij, cerno, Cyclopum sacras
Turres, labore maius humano decus,
Celebrata iuueni stadia, per quæ nobilis
Palmam paterno non semel curru tuli:
Occurret Argos, populus occurret frequens:
Sed nempe & Atreus repete syuestres fugas,
Saltusq; densos potius, & mistam feris,
Similemq; uitam: clarus hic regni nitor
Fulgore non est quòd oculos falso auferat.
Cum quid datur spectabis, & dantem aspice:
Modo inter illa, quæ putant cuncti aspera,
Fortis fui, lætusq;: nunc contrà in metus
Reuoluor, animus hæret, ac retro cupit

Corpus

Corpus referre: moueo nolentem gradum.
PHI. *Pigro (quid hoc est?) genitor incessu stupet,*
Vultumq; uersat, seq; in incerto tenet.
THY. *Quid anime pendes? quid'ue consilium diu*
Tam facile torques? rebus incertissimis
Fratri, atq; regno credis? ac metuis mala
Iam uicta, iam mansueta? & ærumnas fugis
Bene collocatas? esse iam miserum iuuat.
Deflecte gressum, dum licet, teq; eripe.
PHI. *Quæ causa cogit genitor à patria gradum*
Referre uisa? cur bonis tantis sinum
Subducis? ira frater abiecta redit,
Partemq; regni reddit, & laceræ domus
Componit artus, teq; restituit tibi.
THY. *Causam timoris, ipse quam ignoro, exigis:*
Nihil timendum uideo, sed timeo tamen:
Placet ire, pigris membra sed genibus labant,
Alioq;, quàm quò nitor, abductus feror:
Sic concitatam remige, & uento ratem
Æstus resistens remigi & uelo refert.
PHI. *Peruince quidquid obstat, & mẽtem impedit,*
Reducemq; quanta præmia expectent, uide,
Pater potes regnare. THY. *Cum possim mori.*
PHI. *Summa est potestas.* THY. *Nulla, si cupias nihil.*
PHI. *Gnatis relinques.* THY. *Non capit regnũ duos.*
PHI. *Miser esse mauult, esse qui felix potest?*
THY. *Mihi crede, falsis magna nominibus placẽt.*
Frustra timentur dura: dum excelsus steti,
Nunquam pauere destiti, atq; ipsum mei

Ferrum timere lateris. ô quantum bonum est,
Obstare nulli, capere securas dapes
Humi iacentem, scelera non intrant casam,
Tutusq; mensa capitur angusta cibus.
Venenum in auro bibitur, expertus loquor.
Malam bonæ præferre fortunam licet.
Non uertice alti montis impositam domum,
Et eminentem ciuitas humilis tremit:
Nec fulget altis splendidum tectis ebur,
Somnosq; non defendit excubitor meos:
Non classibus piscamur, & retro mare
Iacta fugamus mole: non uentrem improbum
Alimus tributo gentium: nullus mihi
Vltra Getas metitur, & Parthos ager:
Non thure colimur, nec meæ excluso Ioue
Ornantur aræ: nulla culminibus meis
Imposita nutat sylua, nec fumant manu
Succensa multa stagna: nec somno dies,
Bacchoq; nox ducenda peruigili datur:
Sed non timemus, tuta sine telo est domus,
Rebusq; paruis alta præstatur quies.
Immane regnum est posse sine regno pati.
PHY. *Nec abnuendum, si dat imperium deus.*
THY. *Nec appetẽdũ.* PHY. *Frater ut regnes, rogat.*
THY. *Rogat? timendum est: errat hic aliquis dolus.*
PHY. *Redire pietas, unde summota est, solet,*
Reparatq; uires iustus amissas amor.
THY. *Amat Thyesten frater? ætherias prius*
Perfundet Arctos pontus, & Siculi rapax
Consistet

Consistet æstus unda, & Ionio seges
Matura pelago surget, & lucem dabit
Nox atra terris: ante cum flammis aqua,
Cum morte uita, cum mari uentus fidem,
Fœdusq; iungent. PHY. *Quam tamen fraudẽ times?*
THY. *Omnem: timori quem meo statuam modum?*
Tantum potest, quantũ odit. PHY. *In te quid potest?*
THY. *Pro me nihil iam metuo: uos facitis mihi*
Atrea timendum. PHY. *Decipi captus times?*
Serum est cauendi tempus in medijs malis.
Eatur, unum genitor hoc hortamen est.
THY. *Ego uos sequor, nõ duco.* PHY. *Respiciat deus*
Bene cogitata, perge non dubio gradu.

ATREVS. THYESTES.

Trimetri Iambici.

P*Lagis tenetur clausa dispositis fera:*
Et ipsum, & unà generis inuisi indolem
Iunctam parenti cerno, iam tuto in loco
Versantur odia: uenit in nostras manus
Tandem Thyestes, uenit & totus quidem:
Vix tempero animo, uix dolor frænos capit.
Sic, cum feras uestigat, & longo sagax
Loro tenetur umber, ac presso uias
Scrutatur ore, dum procul lento suem
Odore sentit, paret, & tacito locum
Rostro pererrat: præda cum propior fuit
Ceruice tota pugnat, & gemitu uocat
Dominum morantem, seq; retinenti eripit.
Cum spirat ira sanguinem, nescit tegi.

Tamen tegatur. aspice, ut multo grauis
Squalore uultus obruat mœstos coma:
Quàm fœda iaceat barba: præstetur fides,
Fratrem iuuat uidere. complexus mihi
Redde expetitos: quidquid irarum fuit,
Transierit: ex hoc sanguis ac pietas die
Colantur, animis odia damnata excidant.
THY. *Diluere possem cuncta, nisi talis fores:*
Sed fateor Atreu, fateor, admisi omnia
Quæ credidisti: pessimam causam meam
Hodierna pietas fecit: est prorsus nocens
Quicunq; uisus tam bono fratri est nocens.
Lacrymis agendum est, supplicem primus uides.
Hæ te precantur pedibus intactæ manus,
Ponatur omnis ira, & ex animo tumor
Erasus abeat. obsides fidei accipe
Hos innocentes frater. ATR. *A genibus manus*
Aufer, meosq; potius amplexus pete.
Vos quoq; senum præsidia tot iuuenes, meo
Pendete collo. squalidam uestem exue,
Oculisq; nostris parce, & ornatus cape
Quales mei sunt, lætus & partem imperi
Capesse frater, maior hæc laus est mea,
Fratri paternum reddere incolumi decus.
Habere regnum casus est, uirtus dare.
THY. *Dij paria frater pretia pro tantis tibi*
Meritis rependant: regiam capitis notam
Squalor recusat noster, & sceptrum manus
Infausta refugit: liceat in media mihi

Latère turba. ATR. *Recipit hoc regnum duos.*
THY. *Meum esse credo, quidquid est frater tuum.*
ATR. *Quis influentis dona fortunæ abnuit?*
THY. *Expertus est quicunq;, quàm facile effluant.*
ATR. *Fratrem potiri gloria ingenti uetas.*
THY. *Tua iam peracta gloria est, restat mea.*
Respuere, certum est, regna, consilium mihi.
ATR. *Meam relinquam, nisi tuam partem accipis.*
THY. *Accipio, regni nomen impositi feram:*
Sed iura, & arma seruient mecum tibi.
ATR. *Imposita capiti uincla uenerando gere,*
Ego destinatas uictimas superis dabo.

CHORVS.

Sapphici, & unus Adonius.

Credat hoc quisquam? ferus ille, & acer,
Nec potens mentis truculentus Atreus
Fratris aspectu stupefactus hæsit.
Nulla uis maior pietate uera est:
Iurgia externis inimica durant,
Quos amor uerus tenuit, tenebit.
Ira cum magnis agitata causis
Gratiam rupit, cecinitq; bellum,
Cum leues frænis sonuere turmæ,
Fulsit hinc, illinc agitatus ensis:
Quem mouet crebro furibundus ictu
Sanguinem Mauors cupiens recentem,
Opprimit ferrum, manibusq; iunctis
Ducit ad pacem pietas negantes.
Otium è tanto subitum tumultu

Quis

Quis Deus fecit? modo per Mycenas
Arma ciuilis crepuere belli:
Pallidæ matres tremuere natis,
Vxor armato timuit marito,
Cum manum inuitus sequeretur ensis
Sordidus pacis uitio quietæ.
Ille labentes renouare muros,
Hic situ quassas stabilire turres,
Ferreis portas cohibere claustris
Ille certabat, pauidusq́; pinnis
Anxiæ nocti uigil incubabat.
Peior est bello timor ipse belli.
Iam minæ sæui cecidere ferri,
Iam silet murmur graue claßicorum,
Iam tacet stridor litui strepentis,
Alta pax urbis reuocata lætæ.
Sic ubi ex alto tumuere fluctus
Brutium pontum feriente Coro,
Scylla pulsatis resonat cauernis,
Ac mare intortum timuere nautæ,
Quod rapax hausit reuomit Charybdis:
Et Ferus Cyclops metuit parentem,
Rupe feruentis residens in Aetnæ,
Ne superfusis uioletur undis
Ignis Aetnæis resonans caminis:
Et putat mergi sua posse pauper
Regna Laërtes Ithaca tremente:
Si suæ uentis cecidere uires,
Mitius stagno pelagus recumbit.

Alta

Alta, quæ nauis timuit secare
Hinc, & hinc fusis spatiosa uelis
Strata, ludenti patuere cymbæ:
Et uacat mersos numerare pisces
Hic, ubi ingenti modo sub procella
Cyclades pontum timuere motæ.
Nulla sors longa est: dolor, ac uoluptas
Inuicem cedunt, breuior uoluptas.
Ima permutat breuis hora summis.
Ille qui donat diadema fronti,
Quem genu nixæ tremuere gentes,
Cuius ad nutum posuere bella
Medus, & Phœbi propioris Indus,
Et Dacæ Parthis equitem minati,
Anxius sceptrum tenet, & monentes
Cuncta dynastas, metuitq; casus
Mobiles rerum, dubiumq; tempus.
Vos, quibus rector maris, atq; terræ
Ius dedit magnum necis, atq; uitæ,
Ponite inflatos, tumidosq; uultus:
Quidquid à uobis minor extimescit,
Maior hoc uobis dominus minatur.
Omne sub regno grauiore regnum est.
Quem dies uidit ueniens superbum,
Hunc dies uidit fugiens iacentem.
Nemo confidat nimium secundis,
Nemo desperet meliora, lapsus.
Miscet hæc illis, prohibetq; Clotho
Stare fortunam, rotat omne fatum.

Nemo tam diuos habuit fauentes,
Crastinum ut possit sibi polliceri.
Res deus nostras celeri citatas
Turbine uersat.

ACTVS QVARTVS.

NVNCIVS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

QVis me per auras turbo præcipitem uehet,
Atraq; nube inuoluet, ut tantum nefas
Eripiat oculis? ô domus Pelopi quoq;
Et Tantalo pudenda. CH. *Quid portas noui?*
NVN. *Quenā ista regio est? Sparte, et Argos, impios*
Sortita fratres? & maris gemini premens
Fauces Corinthus? an feris Ister fugam
Præbens Alanis? an sub æterna niue
Hyrcana tellus? an uagi passim Scythæ?
CH. *Quis hic nefandi est conscius monstri locus?*
Effare, & istud pande, quodcunq; est malum.
NVN. *Si steterit animus, si metu corpus rigens*
Remittet artus. hæret in uultu trucis
Imago facti: ferte me insana procul
Illò procellæ: ferte, quò fertur dies
Hinc raptus. CH. *Animos grauius incertos tenes.*
Quid sit, quod horres, effer, autorem indica.
Non quæro quis sit, sed uter: effare ocyus.
NVN. *In arce summa Pelopis, una est pars domus*
Conuersa ad austros, cuius extremum latus
Aequale monti crescit, atq; urbem premit,

Et contumacem regibus populum suis
Habet sub ictu: fulget hic turbæ capax
Immane tectum, cuius auratas trabes
Varijs columnæ nobiles maculis ferunt.
Post ista uulgo nota, quæ populi colunt,
In multa diues spatia discedit domus.
Arcana in imo regia recessu patet,
Alta uetustum ualle compescens nemus,
Penetrale regni: nulla, quæ lætos solet
Præbere ramos arbor, aut ferro coli,
Sed taxus, & cupressus, & nigra ilice
Obscura nutat sylua, quam supra eminens
Despectat alte quercus, & uincit nemus.
Hinc auspicari regna Tantalidæ solent,
Hinc petere lassis rebus, & dubijs opem.
Affixa inhærent dona uocales tubæ,
Fractiq; currus, spolia Myrtoi maris,
Victæq; falsis axibus pendent rotæ,
Et omne gentis facinus: hoc Phrygius loco
Fixus Tiaras Pelopis: hic præda hostium,
Et de triumpho picta barbarico chlamys
Fons stat sub umbra tristis, & nigra piger
Hæret palude: talis est diræ Stygis
Deformis unda, quæ facit cœlo fidem.
Hic nocte tota gemere ferales deos
Fama est: catenis lucus excussis sonat,
Vlulantq; manes: quidquid audire est metus,
Illic uidetur: errat antiquis uetus
Emissa bustis turba, & insultant loco

Maiore

Maiore notis monstra: quin tota solet
Micare flamma sylua, & excelsæ trabes
Ardent sine igne: sæpe latratu nemus
Trino remugit: sæpe simulacris domus
Attonita magnis, nec dies sedat metum.
Nox propria luco est, & superstitio inferûm
In luce media regnat: hinc orantibus
Responsa dantur certa, cum ingenti sono
Laxantur adyto fata, & immugit specus
Vocem deo soluente: quò postquam furens
Intrauit Atreus, liberos fratris trahens,
Ornantur aræ: quis queat digne eloqui?
Post terga iuuenum nobiles reuocat manus,
Et mœsta uitta capita purpurea ligat:
Non thura desunt, non sacer Bacchi liquor,
Tangens'ue salsa uictimam culter mola.
Seruatur omnis ordo, ne tantum nefas
Non rite fiat. CH. *Quis manum ferro admouet?*
NVN. *Ipse est sacerdos, ipse funesta prece*
Letale carmen ore uiolento canit.
Stat ipse ad aras, ipse deuotos neci
Contrectat, & componit, & ferro admouet,
Accendit ipse, nulla pars sacri perit.
Lucus tremiscit, tota succusso solo
Nutauit aula, dubia quò pondus daret,
Ac fluctuanti similis: è læuo æthere
Atrum cucurrit limitem sidus trahens:
Libata in ignes uina mutato fluunt
Cruenta baccho: regium capiti decus

Bis,

Bis terq; lapsum est, fleuit in templis ebur.
Mouere cunctos monstra, sed solus sibi
Immotus Atreus constat, atq; ultro deos
Terret minantes: iamq; dimissa mora
Assiluit aris, toruum, & obliquum intuens.
Ieiuna syluis qualis in Gangeticis
Inter iuuencos Tigris errauit duos,
Vtriusq; prædæ cupida, quò primos ferat
Incerta morsus, flectit huc rictus suos,
Illò reflectit, & famem dubiam tenet:
Sic dirus Atreus, capita deuota impiæ
Speculatur iræ: quem prius mactet sibi,
Dubitat: secunda deinde quem cæde immolet,
Nec interest, sed dubitat, & tantum scelus
Iuuat ordinare. CH. *Quem tamen ferro occupat?*
NVN. *Primus pietati, ne deesse pietatem putes,*
Auo dicatur, Tantalus prima hostia est.
CH. *Quo iuuenis animo, quo tulit uultu necem?*
NVN. *Stetit sui securus, & non est preces*
Perire frustra passus. ast illi ferus
In uulnere ensem abscondit, & penitus premens
Iugulo manum commisit, educto stetit
Ferro cadauer: cumq; dubitasset diu
Hac parte, an illa caderet, in patruum cadit.
Tunc ille ad aras Philisthenem sæuus trahit,
Adicitq; fratri: colla percussa amputat.
Ceruice cæsa, truncus in pronum ruit:
Querulum cucurrit murmure incerto caput.
CH. *Quid deinde gemina cæde perfunctus facit?*

Puero'ne parcit? an scelus sceleri ingerit?
NVN. *Sylua iubatus qualis Armenia leo*
In cæde multa uictor, armento incubat,
Cruore rictus madidus, & pulsa fame
Non ponit iras, hinc, & hinc tauros premens
Vitulis minatur, dente iam lasso piger:
Non aliter Atreus sæuit, atq; ira tumet:
Ferrumq; gemina cæde perfusum tenens,
Oblitus in quem fureret, infesta manu
Exegit ultra corpus: at pueri statim
Pectore receptus, ensis in tergo exijt:
Cadit ille, & aras sanguine extinguens suo,
Per utrunq; uulnus moritur. CH. *O sæuum scelus.*
NVN. *Exhorruistis? hactenus non stat nefas,*
Plus est. CH. *An ultra maius, aut atrocius*
Natura recipit? NVN. *Sceleris hunc finem putas?*
Gradus est. CH. *Quid ultra potuit? obiecit feris*
Lanianda forsan corpora: atq; igne arcuit.
NVN. *Vtinam arcuisset: ne tegat functos humus,*
Nec soluat ignis, auibus epulandos licet
Ferisq; triste pabulum sæuis trahat,
Votum est sub hoc, quod esse supplicium solet,
Pater insepultos spectet. ô nullo scelus
Credibile in æuo, quodq; posteritas neget:
Erepta uiuis exta pectoribus tremunt,
Spirantq; uenæ, corq; adhuc pauidum salit:
At ille fibras tractat, ac fata inspicit,
Et adhuc calentes uiscerum uenas notat.
Postquam hostiæ placuere, securus uacat

Iam fratris epulis: Ipse diuisim secat
In membra corpus, amputat trunco tenus
Humeros patentes, & lacertorum moras,
Denudat artus durus, atq; ossa amputat:
Tantum ora seruat, & datas fidei manus.
Hæc uerubus hærent uiscera, & lentis data
Stillant caminis: illa flammatus latex
Querente aheno iactat: impositas dapes
Transiluit ignis, inq; crepitantes focos
Bis, ter regestus, & pati iussus moram
Inuitus ardet, stridet in uerubus iecur,
Nec facile dicam, corpora, an flammæ gemant,
Gemuere: piceus ignis in fumos abit:
Et ipse fumus tristis, ac nebula grauis
Non rectus exit, seq; in excelsum leuat,
Ipsos penates nube deformi obsidet.
O Phœbe patiens fugeris retro licet,
Medioq; ruptum merseris cœlo diem,
Serò occidisti, lancinat gnatos pater,
Artusq; mandit ore funesto suos:
Nitet fluente madidus unguento comam,
Grauisq; uino: sæpe præclusæ cibum
Tenuere fauces. in malis unum hoc tuis
Bonum est Thyesta, quòd mala ignoras tua.
Sed & hoc peribit, uerterit cursus licet
Sibi ipse Titan, obuium ducens iter,
Tenebrisq; facinus obruat tetrum nouis,
Nox missa ab ortu tempore alieno grauis,
Tamen uidendum est: tota patefient mala.

CHORVS.

Anapæstici, præter unum & alterum Adonium.

QVò terrarum, superûmq; parens,
Cuius ad ortus noctis opacæ
Decus omne fugit, quò uertis iter?
Medioq; diem perdis Olympo?
Cur Phœbe tuos rapis aspectus?
Nondum seræ nuntius horæ
Nocturna uocat lumina uesper.
Nondum Hesperiæ flexura rotæ
Iubet emeritos soluere currus.
Nondum in noctem uergente die
Tertia misit buccina signum.
Stupet ad subitæ tempora cœnæ
Nondum fessis bubus arator.
Quid te ætherio pepulit cursu?
Quæ causa tuos limite certo
Deiecit equos? nunquid aperto
Carcere Ditis uicti, tentant
Bella gigantes? nunquid Tityus
Pectore fesso renouat ueteres
Saucius iras? num reiecto
Latus explicuit monte Thyphoeus?
Nunquid struitur uia Phlegræos
Alta per hostes? & Thessalicum
Thressa premitur Pelion Ossa?
Solitæ mundi periere uices.
Nihil occasus, nihil ortus erit.
Stupet Eoos assueta deo

Tradere

Tradere frenos genitrix primæ
Roscida lucis, peruersa sui
Lumina regni: nescit fessos
Tingere currus, nec fumantes
Sudore iubas mergere ponto.
Ipse insueto nouus hospitio,
Sol auroram uidet occiduus,
Tenebrasq; iubet surgere nondum
Nocte parata, non succedunt
Astra, nec ullo micat igne polus:
Nec luna graueis digerit umbras.
Sed quidquid id est, utinam nox sit.
Trepidant nostra pectora magno
Percussa metu, ne fatali
Cuncta ruina quassata labent:
Iterumq; deos, hominesq; premat
Deforme chaos: iterum terras,
Et mare, & ignes, & uaga picti
Sidera mundi natura tegat.
Non æternæ facis exortu
Dux astrorum secula ducens
Dabit æstatis, brumæq; notas.
Non Phœbæis obuia flammis,
Demet nocti luna timores,
Vincetq; sui fratris habenas.
Curuo breuius limite currens.
Ibit in unum congesta sinum
Turba deorum.
Hic qui sacris peruius astris

Secat obliquo tramite Zonas,
Flectens longos Signifer annos,
Lapsa uidebit sidera labens.
Hic qui nondum uere benigno
Reddit Zephyro uela tepenti,
Aries praeceps ibit in undas,
Per quas pauidam uexerat Hellen.
Hic qui nitido Taurus cornu
Perfert Hyadas, secum Geminos
Trahet, & curui brachia Cancri.
Leo flammiferis aestibus ardens
Iterum è coelo cadet Herculeus.
Cadet in terras Virgo relictas,
Iustaeq; cadent pondere Librae,
Secumq; trahent Scorpion acrem.
Et qui neruo tenet Aemonio
Pennata senex spicula Chiron,
Rupto perdet spicula neruo.
Pigram referens hyemem gelidus
Cadet Aegoceros, frangetq; tuam,
Quisquis es, urnam: tecum excident
Vltima coeli sidera Pisces.
Monstraq; nunquam perfusa mari
Merget condens omnia gurges.
Et qui medias diuidit Vrsas
Fluminis instar, lubricus anguis,
Magnoq; minor iuncta Draconi
Frigida duro Cynosura gelu.
Custosq; sui tardus plaustri

Iam

Iam non stabilis ruet Arctophylax.
Nos è tanto uisi populo
Digni, premeret quos euerso
Cardine mundus.
In nos ætas ultima uenit.
O nos dura sorte creatos,
Seu perdidimus solem miseri,
Siue expulimus.
Abeant questus, discede timor:
Vitæ est auidus, quisquis non uult
Mundo secum pereunte mori.

ACTVS QVINTVS.

ATREVS, *solus.*

Trimetri Iambici.

AEqualis astris gradior, & cunctos super
Altum superbo uertice attingens polum,
Nunc decora regni teneo, nunc solium patris.
Dimitto superos: summa uotorum attigi.
Bene est, abunde est, iam sat est etiam mihi.
Sed cur satis sit? pergam, & implebo patrem
Funere suorum, ne quid obstaret pudor,
Dies recessit: perge, dum cœlum uocat.
Vtinam quidem tenere fugientes deos
Possem, & coactos trahere, ut ultricem dapem
Omnes uiderent: quod sat est, uideat pater.
Etiam die nolente discutiam tibi
Tenebras, miseriæ sub quibus latitant tuæ.
Nimis diu conuiua securo iaces,

Hilariq; uultu:iam satis mensis datum est,
Satisq; Baccho:sobrio tanta ad mala
Opus est Thyeste.turba famularis fores
Templi relaxa:festa patefiat domus:
Libet uidere,capita natorum intuens
Quos det colores.uerba quæ primus dolor
Effundat,aut ut spiritu expulso stupens
Corpus rigescat:fructus hic operis mei est.
Miserum uidere nolo,sed dum fit miser.
Aperta multa tecta collucent face:
Resupinus ipse purpura,atq; auro incubat,
Vino grauatum fulciens læua caput,
Eructat.ô me cœlitum excelsissimum,
Regumq; regem:uota transcendi mea:
Satur est,capaci ducit argento merum.
Ne parce potu,restat etiam nunc cruor
Tot hostiarum:ueteris hunc Bacchi color
Abscondet:hoc hoc mensa claudatur scypho:
Mistum suorum sanguinem genitor bibat,
Meum bibisset.ecce iam cantus ciet,
Festasq; uoces,nec satis menti imperat.

THYESTES.

Anapæstici.

PEctora longis hebetata malis
Iam sollicitas ponite curas:
Fugiat mœror,fugiatq; pauor,
Fugiat trepidi comes exilij
Tristis egestas,rebusq; grauis
Pudor afflictis.Magis unde cadas

Quàm quò, refert. magnum, ex alto
Culmine lapsum, stabilem in plano
Figere gressum. magnum, ingenti
Strage malorum pressum, fracti
Pondera regni non inflexa
Ceruice pati: nec degenerem
Victumq; malis rectum impositas
Ferre ruinas. sed iam sæui
Nubila fati pelle, ac miseri
Temporis omnes dimitte notas:
Redeant uultus ad læta boni.
Veterem ex animo mitte Thyestem.
Proprium hoc miseros sequitur uitium,
Nunquam rebus credere lætis.
Redeat felix fortuna licet,
Tamen afflictos gaudere piget.
Quid me reuocas, festumq; uetas
Celebrare diem? quid flere iubes
Nulla surgens dolor ex causa?
Quis me prohibet flore recenti
Vincire comam? prohibet, prohibet.
Vernæ capiti fluxere rosæ:
Pingui madidus crinis amomo
Inter subitos stetit horrores.
Imber uultu nolente cadit.
Venit in medias uoces gemitus.
Mœror lacrymas amat assuetas.
Flendi miseris dira cupido est.
Libet infaustos mittere questus:

Libet & Tyrio saturas ostro
Rumpere uestes: ululare libet.
Mittit luctus signa futuri
Mens antè sui præsaga mali.
Instat nautis fera tempestas,
Cum sine uento tranquilla tument.
Quos tibi uultus, quos'ue tumultus
Fingis demens? credula præsta
Pectora fratri: iam quicquid id est,
Vel sine causa, uel serò times.
Nolo infelix, sed uagus intrà
Terror oberrat: subitos fundunt
Oculi fletus, nec causa subest.
Dolor, an metus est? an habet lacrymas
Magna uoluptas?

ATREVS. THYESTES.

Trimetri Iambici.

F*Estum diem germane consensu pari*
Celebremus. hic est sceptra quì firmet mea,
Solidamq; pacis alliget certæ fidem.
THY. *Saties dapis me, nec minus Bacchi tenet.*
Augere cumulus hic uoluptatem potest,
Si cum meis gaudere felici datur.
ATR. *Hic esse natos crede in amplexu patris.*
Hic sunt, eruntq;, nulla pars prolis tuæ
Tibi subtrahetur: ora, quæ exoptas, dabo,
Totumq; turba iam sua implebo patrem,
Satiaberis, ne metue: nunc misti meis
Iucunda mensæ sacra iuuenilis colunt,

Sed accientur: poculum infuso cape
Gentile Baccho. THY. *Capio fraternæ dapis*
Donum, paternis uina libentur deis,
Tunc hauriantur. sed quid hoc? non uult manus
Parêre: crescit pondus, & dextram grauat.
Admotus ipsis Bacchus à labris fugit,
Circaq; rictus ore decepto effluit:
Et ipsa trepido mensa subsiluit solo.
Vix lucet ignis: ipse quin æther grauis
Inter diem noctemq; desertus stupet.
Quid hoc? magis magisq; concussi labant
Conuexa cœli: spißior densis coit
Caligo tenebris, noxq; se in noctem abdidit.
Fugit omne sidus: quidquid est, fratri precor
Gnatisq; parcat: omnis in uile hoc caput
Abeat procella. redde iam natos mihi.
ATR. *Reddam, & tibi illos nullus eripiet dies.*
THY. *Quis hic tumultus uiscera exagitat mea?*
Quid tremuit intus, sentio impatiens onus,
Meumq; gemitu non meo pectus gemit.
Adeste gnati, genitor infelix uocat,
Adeste, uisis fugiet hic uobis dolor.
Vnde obloquuntur? ATR. *Expedi amplexus pater;*
Venêre: gnatos ecquid agnoscis tuos?
THY. *Agnosco fratrem. sustines tantum nefas*
Gestare tellus? non ad infernam Styga
Te, nosq; mergis? rupta & ingenti uia
Ad chaos inane regna, cum rege abripis?
Non tota ab imo tecta conuellens solo

Vertis

Vetiis Mycenas? stare circa Tantalum,
Auosq; nostros, si quis intra Tartara est,
Vterq; iam debuimus. hinc compagibus
Et hinc reuulsis, huc tuam immani sinu
Demitte uallem, nosq; defossos tege
Acheronte toto: noxiæ supra caput
Animæ uagentur nostrum, & ardenti freto
Phlegethon arenas igneus totas agens,
Exitia supra nostra uiolentus fluat.
Immota tellus pondus ignauum iaces?
Fugêre superi. ATR. *At accipe hos potius libens,*
Recipe hosce citius: liberis tandem tuis
Diu expetitis, nulla per fratrem est mora,
Fruere, osculare, diuide amplexus tribus.
THY. *Hoc fœdus? hæc est gratia? hæc fratris fides?*
Sic odia ponis? non peto incolumes pater
Natos ut habeam: scelere quod saluo dari,
Odioq; posßit, frater hoc fratrem rogo:
Sepelire liceat, redde quod cernas statim
Vri: nihil te genitor habiturus rogo,
Sed perditurus. ATR. *Quidquid è natis tuis*
Superest, habebis: quodq; non superest, habes.
THY. *Vtrum'ne sæuis pabulum alitibus iacent?*
An belluis seruantur? an pascunt feras?
ATR. *Epulatus ipse es impia natos dape.*
THY. *Hoc est deos quod puduit: hoc egit diem*
Auersum in ortus. quas miser uoces dabo?
Questusq; quos? quæ uerba sufficient mihi?
Abscissa cerno capita, & auulsas manus,

Et

Et rupta fractis cruribus uestigia.
Hoc est, quod auidus capere non potuit pater.
Voluuntur intus uiscera, & clausum nefas
Sine exitu luctatur, & quærit uiam.
Da frater ensem: sanguinis multum mei
Habet ille: ferro liberis demus uiam.
Negatur ensis? pectora illiso sonent
Concussa planctu. sustine infelix manum.
Parcamus umbris. tale quis uidit nefas?
Quis inhospitalis Caucasi rupem asperam
Heniochus habitas? quis'ue Cecropijs metus
Terris Procustes? genitor en natos premo,
Premorq; natis. sceleris est aliquis modus?
ATR. Sceleri modus debetur, ubi facias scelus,
Non ubi reponas: hoc quoq; exiguum est mihi.
Ex uulnere ipso sanguinem calidum in tua
Diffundere ora debui, ut uiuentium
Biberes cruorem: uerba sunt iræ data
Dum propero. ferro uulnera impresso dedi.
Cecidi ad aras, cæde uotiua focos
Placaui, & artus corpora exanima amputans
In parua carpsi frusta, & hæc feruentibus
Demersi ahenis, illa lentis ignibus
Stillare iussi: membra, neruosq; abscidi
Viuentibus, graciliq; traiecto ueru
Mugire fibras uidi, & aggessi manu
Mea ipse flammas: omnia hæc melius pater
Fecisse potuit, cecidit incassum dolor.
Scidit ore natos impio, sed nesciens,

Sed

Sed nescientes. THY. *Clausa littoribus uagis*
Audite maria, uosq; dij audite hoc scelus,
Quocunq; diffugistis, audite inferi,
Audite terræ, noxq; Tartarea grauis
Et atra nube, uocibus nostris uaca.
Tibi sum relictus, sola tu miserum uides,
Tu quoq; sine astris, uota non faciam improba.
Pro me nihil precabor: ecquid iam potest
Pro me esse? uobis uota prospicient mea.
Tu summe cœli rector, ætheriæ potens
Dominator aulæ, nubibus totum horridis
Conuoluere mundum, bella uentorum undiq;
Committe, & omni parte uiolentum intona,
Manuq;, non qua tecta, & immeritas domos
Telo petis minore, sed qua montium
Tergemina moles cecidit, & qui montibus
Stabant pares gigantes: hæc arma expedi,
Ignesq; torque, uindica amissum diem.
Iaculare flammas, lumen ereptum polo
Fulminibus exple: causa, ne dubites diu
Vtriusq; mala sit: sin minus, mala sit mea,
Me pete: trisulco flammeam telo facem
Per pectus hoc transmitte: si natos pater
Humare, & igni tradere extremo uolo,
Ego sum cremandus: si nihil superos mouet,
Nullumq; telis impios numen petit,
Aeterna nox permaneat, & tenebris tegat
Immensa longis secla: nil Titan queror
Si perseueras. ATR. *Nunc meas laudo manus,*

Nunc parta vera est palma: perdideram scelus
Nisi sic doleres: liberos nasci mihi
Nunc crede, castis nunc fidem reddo toris.
THY. *Quid liberi meruere?* ATR. *Quòd fuerāt tui.*
THY. *Natos parēti?* ATR. *Fateor, &, quod me iuuat,*
Certos. THY. *Piorum præsides testor deos.*
ATR. *Quid cōiugales?* THY. *Scelere qs pēsat scelus?*
ATR. *Scio quid queraris, scelere prærepto doles:*
Nec quòd nefandas hauseris tangit dapes,
Quod non pararis: fuerat hic animus tibi,
Instruere similes inscio fratri cibos,
Et adiuuante liberos matre aggredi,
Similiq; leto sternere: hoc unum obstitit,
Tuos putasti. THY. *Vindices aderunt dei,*
Iis puniendum uota te tradunt mea.
ATR. *Te puniendum liberis trado tuis.*

THEB

THEBAIS TRAGOEDIA DIMIDIATA.

ARGVMENTVM.

Oedipus soluto ænigmate, Sphingis beneficio, ac interfecto parente, Thebarum potitus imperio, nec non & Reginæ genitricis matrimonio: ut demum parricidium, & incestum cognouit suum, sua sibi manu effodit oculos. Is igitur Oedipus filiam rogãs inducitur, uti parentem deserat errabundum, nam ea ipsi capto oculis semitam prætentabat. Parantur mox bella inter utrunque Oedipodis filiũ, Etheoclem scilicet, ac Polynicem. Ad quæ sedãda pergit mater Iocasta, rogans, ne inter se, sed in ipsam arma suscipiant: ac demum utrique exercitui suadet, arma deponãt. Cæterum cum desint Chorus & Actus postremus, Tragœdia hæc imperfecta existimatur.

INTERLOCVTORES.

OEDIPVS. NVNCIVS.
ANTIGONE. IOCASTA.

ACT.

ACTVS PRIMVS.

OEDIPVS. ANTIGONE.

Trimetri Iambici.

AECI parentis regimen, ac fessi unicum
Patris leuamen nata, quam tanti est mihi
Genuisse, uel sic desere infaustum patrem.
In recta quid deflectis errantem gradum?
Permitte labi, melius inueniam uiam,
Quam quaero solus, quae me ab hac uita extrahat,
Et hoc nefandi capitis aspectu leuet
Cœlum, atq; terras. quantulum hac egi manu?
Non uideo noxae conscium nostrae diem,
Sed uideor. hinc iam solue inhaerentem manum,
Et patere caecum, quà uolet, ferri pedem.
Ibo, ibo, quà praerupta protendit iuga
Meus Cithaeron: quà peragrati celer
Per saxa montis iacuit Actaeon suis
Noua praeda canibus: quà per obscurum nemus,
Syluamq; opacae uallis instinctas deo
Egit sorores mater, & gaudens malo
Vibrante thyrso praetulit fixum caput:
Vel quà cucurrit corpus inuisum trahens
Zethi iuuentus: quà per horrentes rubos
Tauri ferocis sanguis ostentat fugas:
Vel quà alta maria uertice immerso premit,
Inoq; praeceps quà scelus fugiens suum

g *Nouumq;*

Nouumq; faciens, mater insiluit freto
Mersura natum, seq; felices, quibus
Fortuna melior tam bonas matres dedit.
Est alius istis noster in syluis locus,
Qui me reposcit, hunc petam cursu incito:
Non hasitabit gressus, huc omni duce
Spoliatus ibo. quid moror sedes meas?
Montem Cithæron redde, & hospitium mihi
Illud meum restitue, ut expirem senex,
Vbi debui infans: recipe supplicium uetus
Semper cruente, saue, crudelis, ferox
Cum occidis, & cum parcis: olim iam tuum
Est hoc cadauer: perage mandatum patris,
Iam & matris: animus gestit antiqua exequi
Supplicia. quid me nata pestifero tenes
Amore unctum? quid tenes? genitor uocat:
Sequor, sequor, iam parce. sanguineum genus
Insigne regni Laius rapti furit:
Et ecce manes manibus infestis petit,
Foditq; uultus. nata, genitorem uides?
ANT. *Video ego: tandem spiritum inimicum exue.*
OED. *Desertor animæ fortis in partem tui*
Omitte pœnas languidas longa mora,
Mortemq; totam recipe. quid segnis traho?
Quid uiuo? nullum facere iam possum scelus?
Possum miser. prædico, discede à patre,
Discede uirgo: timeo post matrem omnia.
ANT. *Vis nulla genitor à tuo nostram manum*
Corpore resoluet, nemo me comitem tui

Eripiet

Eripiet unquam: Labdaci claram domum,
Opulenta ferro regna germani petant:
Pars magna patris optimo è regno mea est,
Pater ipse: non hunc auferet frater mihi,
Thebana rapto sceptra qui regno tenet:
Non hic cateruas alter Argolicas agens,
Non si reuulso Iuppiter mundo tonet,
Mediumq; nostros fulmen in nexus cadat,
Manum hanc remittam. prohibeas genitor licet,
Regam abnuentem, dirigam inuitum gradum.
In plana tendis? uado: prærupta expetis?
Non obsto, sed præcedo: quo uis utere
Duce è duobus, omnis eligitur uia.
Perire sine me non potes, mecum potes.
Hic alta rupes arduo surgit iugo,
Spectatq; longe spatia subiecti maris,
Vis hanc petamus? nudus hic pendet silex,
Hic scissa tellus faucibus ruptis hiat:
Vis hanc petamus? hic rapax torrens cadit,
Parteisq; lapsi montis exesas rotat,
In hunc ruamus: dum prior quò uis eo,
Non deprecor, non hortor. extingui cupis?
Votumq; genitor maximum mors est tibi?
Si moreris, antecedo: si uiuis, sequor:
Sed flecte mentem, pectus antiquum aduoca,
Victasq; magno pectore ærumnas doma:
Resiste: tantis in malis uinci malum est.
OED. Vnde in nefanda specimen egregium domo?
Vnde ista generi uirgo dissimilis suo

Fortuna? credis aliquis est ex me pius?
Non esset unquam (fata bene noui mea)
Nisi ut noceret ipsa se in leges nouas
Natura uerteret, regeret in fontem citas
Reuolutus undas amnis, & noctem afferet
Phœbaea lampas, hesperus faciet diem:
Vt ad miserias aliquid accedat meas,
Pij quoq; erimus, unica Oedipodæ est salus,
Non esse saluum: liceat ulcisci patrem
Adhuc inultum. dextra quid cessas iners
Exigere pœnas? quidquid exactum est adhuc,
Matri dedisti, mitte genitoris manum
Animosa uirgo: funus extendis meum,
Longasq; uiui ducis exequias patris.
Aliquando terra corpus inuisum tege.
Peccas honesta mente: pietatem uocas,
Patrem insepultum trahere. qui cogit mori
Nolentem, in æquo est, quiq; properantem impedit.
Occidere est, uetare cupientem mori.
Nec tamen in æquo est, alterum grauius reor:
Malo imperari, quàm eripi mortem mihi.
Desiste cœpto uirgo, ius uitæ, ac necis
Meæ penes me est: regna deserui libens,
Regnum mei retineo: si fida es comes,
Ensem parenti trade. sed notum nece
Ensem paterna tradis? an nati tenent
Cum regno & illum? faciet, ubicunq; est, scelus.
Ibi sit, relinquo, natus hunc habeat meus,
Sed uterq;: flammas potius. & uastum aggerem

Compone

Compone: in altos ipse me immittam rogos,
Erectam ad ignes funebrem ascendam struem,
Pectusq; soluam durum, & in cineres dabo
Hoc quidquid in me uiuit. ubi sæuum est mare?
Duc ubi sit altis præruptum saxis iugum:
Vbi torua rapidus ducat Ismenos uada:
Duc ubi feræ sint, ubi fretum, ubi præceps locus.
Si dux es, illuc ire morituro placet,
Vbi sedit alta rupe semifero dolos
Sphinx ore nectens: dirige huc gressu pedem,
Hic siste patrem: dira ne sedes uacet,
Monstrum repone maius: hoc saxum insidens
Obscura nostræ uerba fortunæ loquar,
Quæ nemo soluat. quisquis Assyrio loca
Possessa regi scindis: & Cadmi nemus
Serpente notum, sacras quo Dirce latet
Supplex ad aras: quisquis Euroten bibis,
Spartemq; fratre nobilem gemino colis:
Quicunq; Elim, Parnasson, & Bœotios
Colonus agros uberis tondes soli,
Aduerte mentem: sæua Thebarum lues
Luctifica cæcis uerba committens modis,
Quid simile posuit? quid tam inextricabile?
Aui gener, patrisq; riualis sui,
Frater suorum liberûm, & fratrum parens:
Vno auia partu liberos peperit uiro,
Ac sibi nepotes. monstra quis tanta explicet?
Ego ipse, uictæ spolia qui Sphingis tuli,
Hærebo fati tardus interpres mei.

Quid perdis ultra uerba? quid pectus ferum
Mollire tentas precibus? hoc animo sedet
Effundere hanc cum morte luctantem diu
Animam, & tenebras petere: nam sceleri hæc meo
Parum alta nox est: Tartaro condi iuuat,
Et si quid ultra Tartarum est: tandem libet,
Quod olim oportet: morte prohiberi haud queo.
Ferrum negabis? noxias lapso uias
Claudes? & arctis colla laqueis inseri
Prohibebis? herbas, quæ ferunt letum, auferes?
Quid ista tandem cura proficiet tua?
Vbiq; mors est. optime hoc cauit deus,
Eripere uitam nemo non homini potest,
At nemo mortem: mille ad hanc aditus patent.
Nil quæro, dextra noster & nuda solet
Bene animus uti: dextra nunc toto impetu,
Toto dolore, uiribus totis ueni:
Non destino unum uulneri nostro locum,
Totus nocens sum: quà uoles, mortem exige:
Effringe corpus, corq; tot scelerum capax
Euelle, totos uiscerum nuda sinus:
Fractum incitatis ictibus guttur sonet:
Lacera'ue fixis unguibus uena fluant.
Aut dirige iras, quò soles: hæc uulnera
Rescissa multo sanguine, ac tabe irriga,
Hanc extrahe animam, duram, inexpugnabilem.
Et tu parens, ubicunq; pœnarum arbiter
Astas mearum (non ego hoc tantum scelus
Vlla expiari credidi pœna satis

Vnquam

Vnquam,nec ista morte contentus fui,
Nec me redemi parte,membratim tibi
Volui perire)debitum tandem exige,
Nunc soluo pœnas:tunc tibi inferias dedi.
Ades,atq; inertem dexteram introrsus preme,
Magisq́; merge.timida cùm paruo caput
Libauit haustu,uixq́; cupientes sequi
Eduxit oculos:hæret etiam nunc mihi
Ille animus,hæret,cùm recusantem manum
Pressere uultus:audies uerum Oedipum.
Minus eruisti lumina audacter tua,
Quàm præstitisti:nunc manum cerebro indue,
Hac parte mortem perage,qua cœpit mori.
ANT. *Pauca,ò parẽs magnanime miserãda precor,*
Vt uerba natæ mente placata audias.
Non te ut reducam ueteris ad specimen domus,
Habitumq; regni flore pollenti inclyti
Peto,aut ut iras tempore,aut ipsa mora
Fractas remisso pectore,ac placido feras.
Et hoc decebat roboris tanti uirum,
Non esse sub dolore,nec uictum malis
Dare terga:non est,ut putas,uirtus pater
Timere uitam,sed malis ingentibus
Obstare,nec se uertere,ac retro dare.
Qui fata procul cauit,ac uitæ bona
Proiecit,atq; abscidit,& casus suos
Onerauit:ipsi,ceu uideo,nullum est opus,
Quare ipse mortem cupiat,aut quare petat.
Vtrunq; timidi est uelle,contempsit mori

Qui concupiscit: cuius haud ultra mala
Exire possunt, in loco tuto est situs.
Quis iam deorum (uelle fac) quidquam potest
Malis tuis adijcere? iam nec tu potes,
Nisi hoc, ut esse te putes dignum nece:
Non es, nec ulla pectus hoc culpa attigit.
Et hoc magis te genitor insontem uoca,
Quòd innocens es, dijs quoq; inuitis: quid est,
Quod te efferarit? quod nouos suffixerit
Stimulos dolori? quid te ad infernas agit
Sedes? quid ex his pellit, ut careas die?
Cares, ut altis nobilem muris domum,
Patriamq; fugias? patria tibi uiuo perit.
Natos fugis, matremq;: ab aspectu omnium
Fortuna te summouit: & quidquid potest
Auferre cuiquam mors, tibi hoc uita abstulit.
Regni tumultus, turba fortunae prior
Abscessit ante iussa: quem genitor fugis?
OED. *Me fugio: scelerum fugio conscium omnium*
Pectus: manumq; hãc fugio, & hoc cœlũ, & deos:
Et dira fugio scelera, quae feci nocens.
Ego hoc solum, frugifera quo surgit Ceres,
Premo? has ego auras ore pestifero traho?
Ego laticis haustu satior? aut ullo fruor
Almae parentis munere? ego castam manum
Nefandus, incestificus, execrabilis
Attrecto? ego ullos aure concipio sonos,
Per quos parentis nomen, aut nati audiam?
Vtinam quidem rescindere has quirem uias.

Manib

Manibusq; adactis omne, quo uoces meant,
Aditusq; uerbis tramite angusto patet,
Eruere possem nata: iam sensum tui,
Quae pars meorum criminum es, infelix pater
Fugissem: inhaeret, ac recrudescit nefas
Subinde, & aures ingerunt, quidquid mihi
Negastis oculi. cur caput tenebris graue
Non mitto ad umbras Ditis aeternas? quid hic
Manes meos detineo? quid terram grauo?
Mistusq; superis erro? quid restat mali?
Regnum, parentes, liberi, uirtus quoq;,
Et ingeni solertis eximium decus
Periere: cuncta sors mihi infesta abstulit:
Lacrymae supererant, has quoq; eripui mihi.
Absiste, nullas animus admittit preces,
Nouamq; poenam sceleribus quaerit parem:
Et esse par quae poterit? infanti quoq;
Decreta mors est: fata quis tam tristia
Sortitus unquam? uideram nondum diem,
Vteriq; nondum solueram clausi moras,
Et iam timebar: protinus quosdam editos
Nex occupauit, & nouae luci abstulit:
Mors me antecessit: aliquis intra uiscera
Materna letum praecoqui fati tulit,
Sed nunquid & peccauit? abstrusum, abditum,
Dubiumq; an essem, sceleris infandi reum
Deus agit, illo teste damnauit parens,
Calidoq; teneros transsuit ferro pedes,
Et in alta nemora pabulum misit feris

Ruina Thebis: tela, flamma, uulnera
Instant, & istis, si quod est, maius malum,
Vt esse genitos nemo non ex me sciat.
ANT. *Si nulla genitor causa uiuendi tibi est,*
Haec una abunde est, ut pater natos regas
Grauiter furentes: tu impij belli minas
Auertere unus, tuq; uecordes potes
Inhibere iuuenes, ciuibus pacem dare,
Patriae quietem, foederi laeso fidem.
Vitam tibi ipse si negas, multis negas.
OED. *Illis parentis ullus, aut aequi est amor*
Auidis cruoris, imperij, armorum, doli,
Diris, scelestis, breuiter ut dicam, meis?
Certant in omne facinus, & pensi nihil
Ducunt, ubi illos ira praecipites agat.
Nefasq; nullum, per nefas nati putant.
Non patris illos tangit afflicti pudor,
Non patria, regno pectus attonitum furit.
Scio quò ferantur: quanta moliri parent.
Ideoq; leti quaero maturi uiam,
Moriq; propero, dum in domo nemo est mea
Nocentior me. gnata quid genibus meis
Fles aduoluta? quid prece indomitum domas?
Vnum hoc habet fortuna, quo possim capi
Inuictus alijs: sola tu affectus potes
Molire duros, sola pietatem in domo
Docere nostra: nil graue, aut miserum est mihi,
Quod te sciam uoluisse: tu tantum impera.
Hic Oedipus Aegaea tranabit freta

Iubente te:flammasq; quas Siculo uomit
De monte tellus igneos uoluens globos,
Excipiet ore:seq; serpenti offeret,
Quæ sæua furto nemoris Herculeo furit:
Iubente te præbebit altibus iecur,
Iubente uiuet.

ACTVS SECVNDVS.

NVNTIVS. OEDIPVS. ANTIGONE. IOCASTA.

Trimetici Iambici.Primus catalecticus Euripidius.

Regia stirpe edite,
Thebæ pauentes arma fraterna inuocant,
Rogantq; tectis arceas patrijs faces:
Non sunt minæ,iam propius accessit malum:
Nam regna repetens frater,& pactas uices,
In bella cunctos Graciæ populos agit.
Septena muros castra Thebanos premunt.
Succurre,prohibe pariter & bellum,& nefas.
OED. *Ego ille sum,qui scelera committi uetem?*
Et abstineri sanguine à charo manus
Doceam?magister iuris,& amoris pij
Ego sum?meorum facinorum exempla appetunt:
Me nunc sequuntur:laudo,& agnosco libens:
Exhortor,aliquid ut patre hoc dignum gerant.
Agite ô propago clara generosam indolem
Probate factis,gloriam,ac laudes meas
Superate,& aliquid facite,propter quod patrem
Adhuc iuuet uixisse:facietis scio;

Sic

Sic estis orti: scelere defungi haud leui,
Haud usitato, tanta nobilitas potest.
Ferte arma, facibus petite penetrales deos,
Frugemq; flamma metite natalis soli:
Miscete cuncta, rapite in exilium omnia,
Deijcite paßim mœnia, in planum date:
Templis deos obruite, maculatos lares
Conflate, ab imo tota concidat domus:
Vrbs concremetur, primus à thalamis meis
Incipiat ignis. AN. *Mitte uiolentum impetum*
Doloris, ac te publica exorent mala,
Autorq; placidæ liberis pacis ueni.
OED. *Vides modestæ deditum menti senem?*
Placidæq; amantem pacis ad partes uocas?
Tumet animus ira, feruet immensum dolor.
Maiusq;, quàm quod casus, & iuuenum furor
Conatur, aliquid cupio: non satis est adhuc
Ciuile bellum, frater in fratrem ruat.
Nec hoc sat est, quòd debet ut fiat nefas
De more nostro, quod meos deceat toros.
Date arma patri: nemo me ex ijs eruat
Syluis, latebo rupis exesæ cauo,
Aut sepe densa corpus abstrusum tegam.
Hinc aucupabor uerba rumoris uagi,
Et sæua fratrum bella, quod possum, audiam.
IO. *Felix Agaue, facinus horrendum, manu,*
Qua fecerat, gestauit, & spolium tulit
Cruenta nati Manas in partes dati.
Fecit scelus, sed misera non ultra suum

Scelus

Scelus hoc cucurrit, hoc leue est, quòd sum nocens:
Feci nocentes, hoc quoq; etiamnum leue est:
Peperi nocentes: decrat ærumnis meis
Vt & hostem amarem. bruma ter posuit niues,
Et tertia iam falce decubuit Ceres,
Vt exul errat natus, & patria caret,
Profugusq; regum auxilia Graiorum rogat.
Gener est Adrasti, cuius imperio mare
Quod cingit Isthmon, regitur: hic gentes suas,
Septemq; secum regna ad auxilium trahit
Generi: quid optem, quid'ue decernam, haud scio.
Regnum reposcit: causa repetentis bona est,
Mala sic petentis: uota quæ faciam parens?
Vtrunq; natum uideo, nil possum pie
Pietate salua facere: quodcunq; alteri
Optabo nato, fiet alterius malo.
Sed utrunq; quamuis diligam affectu pari,
Quò causa melior, sorsq; deterior trahit,
Inclinat animus semper infirmo fauens:
Miseros magis fortuna conciliat suis.
NVN. Regina dum tu flebiles questus cies,
Terisq; tempus, tota nudatis stetit
Acies in armis, æra iam bellum cient,
Aquilaq; pugnam signifer mota uocat:
Septena reges bella dispositi parant,
Animo pari Cadmæa progenies subit,
Cursu citato miles hinc, atq; hinc ruit.
Vide, ut atra nubes puluere abscondat diem,
Fumoq; similes campus in cœlum erigat

Neb

Nebulas, equestri fracta quas tellus pede
Submittit: & si uera metuentes uident,
Infesta fulgent signa: surrectis adest
Frons prima telis: aurea clarum nota
Nomen ducum uexilla praescriptum ferunt.
I, redde amorem fratribus, pacem omnibus,
Et impia arma matris opposita impedi.

ACTVS TERTIVS.

ANTIGONE. IOCASTA. NVNTIVS.

Trimetri Iambici.

PErge ô parens, & concita celerem gradum,
Compesce tela, fratribus ferrum excute: i,
Nudum inter enses pectus infestos tene:
Aut solue bellum mater, aut prima excipe.
IOC. *Ibo, ibo, & armis obuium opponam caput,*
Stabo inter arma, petere qui fratrem uolet,
Petat antè matrem: tela qui fuerit pius,
Rogante ponat matre: qui non est pius,
Incipiat à me: feruidos iuuenes anus
Tenebo, nullum teste me fiet nefas:
Aut si quod, & me teste, committi potest,
Non fiet unum. AN. *Signa collatis micant*
Vicina signis, clamor hostilis fremit:
Scelus in propinquo est, occupa mater preces:
Et ecce motus, fletibus credas meis.
Sic agmen armis segne compositis uenit.
IOC. *Procedit acies tarda, sed properant duces.*

Quis

Quis me procella turbine insana uehens
Volucer per auras uentus aetherias aget?
Quae sphinx, uel atra nube subtexens diem
Stymphalis auidis praepetem pinnis feret?
Aut quae per altas aëris rapiet uias
Harpyia saeui regis obseruans famem?
Et inter acies proijciet raptam duas?
NVN. *Vadit furenti similis, atq; etiam furit:*
Sagitta qualis Parthica uelox manu
Excussa fertur: qualis insano ratis
Premente uento rapitur: aut qualis cadit
Delapsa coelo stella, cum stringens polum
Rectam citatis ignibus rumpit uiam.
Attonita cursu fugit, & binas statim
Diduxit acies, uicta materna prece
Haesere bella, iamq; in alternam necem
Illinc, & hinc miscere cupientes manus
Vibrata tela continent dextra sua:
Paci fauetur, omnium ferrum latet,
Cessatq; telum uibratum fratrum manu.
Laniata canas mater ostendit comas.
Rogat, abnuentis irrigat fletu genas.
Negare matri qui diu dubitat, potest.

ACTVS QVARTVS.

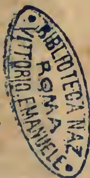
IOCASTA. POLYNICES.

Trimetri Iambici.

IN me arma & ignes uertite, in me omnis ruat
Vnam iuuentus: quaeq; ab Inachio uenit.

Anim

Animosa muro: quæq; Thebana ferox
Descendit arce: ciuis, atq; hostis simul,
Hunc petite uentrem, qui dedit fratres uiro.
Mea membra paßim spargite, ac diuellite,
Ego utrunq; peperi. ponitis ferrum ocyus,
Ac dico? & ex æquo dextras matri datis?
Date dum piæ sunt: error inuitos adhuc
Fecit nocentes: omne fortunæ fuit
Peccantis in uos crimen: hoc primum nefas:
Inter scientes geritur, in uestra manu est
Vtrum uelitis: sancta si pietas placet,
Donate matrem pace: si placuit scelus,
Maius paratum est, media se opponit parens:
Proinde bellum tollite, aut belli moram.
Sollicita cui nunc mater alterna prece
Verba admouebo? misera quem amplectar prius?
In utranq; partem ducor affectu pari.
Hic abfuit, sed pacta si fratrum ualent,
Nunc alter abierit: ergo iam nunquam duos,
Nisi sic, uidebo? iunge complexus prior,
Qui tot labores, totq; perpessus mala,
Longo parentem fessus exilio uides:
Accede propius: clude uagina impium
Ensem: & trementem, iamq; cupientem excuti
Hastam solo defige: maternum tuo
Coire pectus pectori clypeus uetat,
Hunc quoq; repone: uinculo frontem exue,
Tegmenq; capitis triste belligeri leua,
Et ora matri redde. quò uultus refers?

Acieq; pauida fratris obseruas manum?
Affusa totum corpus amplexu tegam,
Tuo cruori per meum fiet uia.
Quid dubius hæres? an times matris fidem?
PO. Timeo, nihil iam iura naturæ ualent
Post ista fratrum exempla: ne matri quidem
Fides habenda est. IOC. Redde iam capulo manum,
Astringe galeam, læua se clypeo ingerat,
Dum frater est armatus, armatus mane.
Tu pone ferrum, causa qui es ferri prior:
Si pacis odium est, furere si bello placet,
Inducias te mater exiguas rogat,
Ferat ut reuerso post fugam nato oscula,
Vel prima, uel suprema: dum pacem peto,
Audite inermes: ille te, tu illum times,
Ego utrunq;, sed pro utroq;. quid strictam abnuis
Recondere ensem? qualibet gaude mora.
Id gerere bellum cupitis, in quo est optimum
Vinci. uereris fratris infesti dolos?
Quoties necesse est fallere, aut falli à suis,
Patiare potius ipse, quàm facias, scelus.
Sed ne uerere: mater insidias & hinc,
Et rursus illinc abiget: exoro, an patri
Inuideo uestro? ueni ut arcerem nefas,
An ut uiderem propius? hic ferrum addidit
Recliuis hastæ, & arma defixa incubant:
Ad te preces nunc nate maternas feram,
Sed antè lacrymas, teneo longo tempore
Petita uotis ora? te profugum solo

Patr

Patrio penates regis externi tegunt:
Te maria tot diuersa, tot casus uagum
Egere: non te duxit in thalamos parens
Comitata primos: nec sua festas manu
Ornauit ædes: nec sua lætas faces
Vitta reuinxit: dona non auro, & graues
Gazas socer, non arua, non urbes dedit:
Dotale bellum est, hostium es factus gener,
Patria remotus, hospes alieni laris:
Externa consecutus, expulsus tuis:
Sine crimine exul, nequid è fatis tibi
Deesset paternis: hoc quoq; ex illis habes,
Errasse thalamis. nate post multos mihi
Remisse soles, nate sollicitæ metus
Et spes parentis, cuius aspectum deos
Semper rogaui, cum tuus reditus mihi
Tantum esset erepturus aduentu tuo,
Quantum daturus: quando pro te desinam,
Dixi, timere? dixit irridens deus,
Ipsum timebis: nempe nisi bellum foret,
Ego te carerem: nempe, si tu non fores,
Bello carerem: triste conspectus datur
Pretium tui durumq;: sed matri placet.
Hinc modo recedant arma, dum nullum nefas
Mars sæuus audet, hoc quoq; est magnum nefas
Tam propè fuisse: stupeo, & exanguis tremo,
Cum stare fratres hinc, & hinc uideo duos
Sceleris sub ictu: membra quassantur metu.
Quàm penè mater maius aspexi nefas,

Quàm quod miser uidere non potuit pater:
Licet timore facinoris tanti uacem,
Videamq; iam nil tale, sum infelix tamen,
Quòd penè uidi. per decem mensium graues
Vteri labores, perq; pietate inclytas
Precor sorores, & per irati sibi
Genas parentis, scelere quas nullo nocens
Erroris à se dura supplicia exigens
Hausit, nefandas mœnibus patrijs faces
Auerte, signa bellici retro agminis
Flecte: ut recedas, magna pars sceleris tamen,
Vestri peracta est: uidit hostili grege
Campos repleri patria, fulgentes procul
Armis cateruas: uidit equitatu leui
Cadmæa frangi prata, & excelsos rotis
Volitare proceres, igne flagrantes trabes
Fumare, cineri quæ petunt nostras domos,
Fratresq;(facinus quod nouum, & Thebis fuit)
In se ruentes. totus hoc exercitus,
Et populus omnis, & utraq; hoc uidit soror,
Genitrixq; uidit: nam pater debet sibi,
Quòd ista non spectauit: occurrat tibi
Nunc Oedipus: quo iudice, erroris quoq;
Pœnæ petuntur. ne precor, ferro erue
Patriam, ac penates: ne'ue, quas regere expetis,
Euerte Thebas. quis tenet mentem furor?
Petendo patriam perdis: ut fiat tua,
Vis esse nullam? quin tuæ causæ nocet
Ipsum hoc, quòd armis uertis infestis solum,

Seg

Segetesq; adustas sternis, & totos fugam
Edis per agros: nemo sic uastat sua.
Quæ corripi igne, quæ meti gladio iubes,
Aliena credis. rex sit è uobis uter,
Manente regno quærite. hæc telis petes,
Flammisq; tecta? poteris has Amphionis
Quassare moles? nulla quas struxit manus
Stridente tardum machina ducens onus:
Sed conuocatus uocis, & citharæ sono
Per se ipse turres uenit in summas lapis.
Hæc saxa franges uictor? hinc spolia auferes?
Victosq; duces patris æquales tui?
Matres ab ipso coniugum raptas sinu
Sæuus catena miles imposita trahet,
Vt adulta uirgo mista captiuo gregi
Thebana nuribus munus Argolicis eat?
An & ipsa palmas uincta post tergum datas
Mater triumphi præda fraterni uehar?
Potes'ne ciues latus exitio datos
Videre paßim? mœnibus charis potes
Hostem admouere? sanguine, & flamma potes
Implere Thebas? tam ferum, & durum geris
Sæuumq; in iras pectus, & nondum imperas?
Quid sceptra facient? pone uesanos, precor,
Animi tumores, teq; pietati refer.
PO. Vt profugus errem semper? ut patria arcear?
Opemq; gentis hospes externæ sequar?
Quid paterer aliud, si fefellissem fidem?
Si peierassem? fraudis alienæ dabo

Pœnas, at ille præmium scelerum feret?
Iubes abire, matris imperio obsequor,
Da quò reuertar: regia frater mea
Habitet superbus, parua me abscondat casa:
Hanc da repulso, liceat exiguo lare
Pensare regnum: coniugi donum datus,
Arbitria thalami dura felicis feram?
Humilisq; socerum lixa dominantem sequar?
In seruitutem cadere de regno graue est.
IOC. *Si regna quæris, nec potest sceptro manus*
Vacare sæuo, multa, quæ possunt peti
In orbe toto, quælibet tellus dabit.
Hinc nota Baccho Tmolus attollit iuga,
Quà lata terris spatia frugiferis iacent,
Et quà trahens opulenta Pactolus uada
Inundat auro rura: nec lætis minus
Mæandros aruis flectit errantes aquas,
Rapidusq; campos fertiles Hebrus secat.
Hinc grata Cereri Gargara, & diues solum,
Quod Xanthus ambit niuibus Idæis tumens.
Hinc, quà relinquit nomen Ionij maris,
Fauces Abydos Sestosq; oppositæ premunt.
Aut quà latus iam propior orienti dedit:
Tutamq; crebris portubus Lyciam uidet.
Hæc regna ferro quære, in hos populos ferat
Socer arma fortis: has paret sceptro tuo
Tradatq; gentes: hoc adhuc regnum puta
Tenere patrem. melius exilium est tibi,
Quàm reditus iste. crimine alieno exulas,

Tuo

Tuo redibis: melius usus uiribus
Noua regna nullo scelere maculata appetes.
Quin ipse frater arma comitatus tua
Tibi militabit: uade, & id bellum gere,
In quo pater, materq́; pugnanti tibi
Fauere posint: regna cum scelere omnibus
Sunt exilijs grauiora. nunc belli mala
Propone, dubias Martis incerti uices.
Licet omne tecum Græciæ robur trahas,
Licet arma longe miles, ac late explicet,
Fortuna belli semper ancipiti in loco est.
Quodcunq; Mars decernit, exæquat duos,
Licet impares sint: gladius, & spes, & metus,
Sors cæca uersat: præmium incertum petit,
Certum scelus. fauisse fac uotis deos
Omnes tuis: cessere, & auersi fugam
Petiere ciues, clade funesta iacens
Obtexit agros miles: exultes licet,
Victorq́; fratris spolia deiecti geras,
Frangenda palma est. quale tu id bellum putas
In quo execrandum uictor admittit nefas,
Si gaudet? hunc, quem uincere infelix cupis,
Cum uiceris, lugebis, infaustas, age,
Dimitte pugnas, libera patriam metu,
Luctu parentes. PO. *Sceleris, & fraudis suæ*
Pœnas nefandus frater ut nullas ferat.
IOC. *Ne metue, pœnas soluet & quidem graues.*
Regnabit: hæc est pœna. si dubitas, auo
Patriq́; crede. Cadmus hoc dicet tibi,

Cadmiq; proles: sceptra Thebarum fuit
Impune nulli gerere, nec quisquam fide
Rupta tenebat illa: iam numeres licet
Fratrem inter istos. PO. *Numero, & est tanti mihi*
Cum regibus iacere. IOC. *Te turba exulum*
Ascribo: regna, dummodo inuisus tuis.
PO. *Regnare non uult, esse qui inuisus timet.*
Simul ista mundi conditor posuit deus
Odium, atq; regnum: regis & magni reor
Odia ista premere: multa dominantem uetat
Amor suorum, plus in iratos licet.
IOC. *Qui uult amari, languida regnet manu.*
Inuisa nunquam imperia retinentur diu:
Praecepta melius imperij reges dabunt,
Exilia tu dispone. PO. *Pro regno uelim*
Patriam, penates, coniugem flammis dare.
Imperia pretio quolibet constant bene.

FINIS DEEST.

HIPPOLYTVS TRAGOEDIA QVARTA.

ARGVMENTVM.

Hippolytus Thesei & Antiopæ filius cum animo insedisset omni se uoluptatum lenocinio abdicare, uenationi tantum intentus uitam ducebat cœlibem, & à mulierum blanditiis alienam. Sed Phædra nouerca eius priuigni forma, ætateq; illecta, & amore uesano correpta, & mariti absentia animata, ac demum dolore deuicta, & ægritudine causata, uulnus iuueni detegit, & inuitat ad Venerem. At cum se sentit à priuigno acrius increpari, & cupitos amplexus pertinaciter denegari, infensa ilico, & amoris oblita, Hippolytum insimulat Theseo ab inferis redeunti, ceu is eam liquido interpellarit. Igitur adolescens patris declinans furorem, inscenso curru, distrahitur atque discerpitur ab equis suis, à Phocis exterritis, quos immiserat Aegeus. Postremo Phædra sui facinoris scenam detegens, super Hippolyti corpus misere gladio se ipsam conficit.

INTERLOCVTORES.

HIPPOLYTVS.	PHAEDRA.
NVTRIX.	CHORVS.
THESEVS.	NVNTIVS.

ACTVS PRIMVS.

HIPPOLYTVS.

Anapæstici, seu Pindarici.

TE, umbrosas cingite syluas,
Summaq; montis iuga Cecropij:
Celeri planta lustrate uagi,
Quæ saxa solo Carpaneto
Subiecta iacent, & quæ Thriasij
Vallibus amnis rapida currens
Verberat unda: scandite colles
Semper canos niue Riphæa.
Hàc hàc alij quà nemus alta
Texitur alno, quà prata iacent,
Quà rorifera mulcens aura
Zephyrus uernas euocat herbas,
Vbi per glacies leuis Elissus,
Vbi Mæander super æquales
Labitur agros piger, & steriles
Amne maligno radit arenas.
Vos, quà Marathon tramite læuo
Saltus aperit, quà comitatæ
Gregibus paruis nocturna petunt
Pabula feræ: uos, quà tepidis
Subditus austris frigora mollit
Durus Acarnan: alius rupem
Dulcis Hymetti, paruas alius
Calcet Aphidnas. pars illa diu
Vacat immunis, quà curuati
Littora ponti Sunion urget.

Si quem tangit gloria syluæ,
Vocat hunc Philippis: hic uersatur
Metus agricolis, uulnere multo
Iam notus aper. at uos laxas
Canibus tacitis mittite habenas,
Teneant acres lora molossos.
Et pugnaces tendant Cressæ
Fortia trito uincula collo.
At Spartanos (genus est audax
Auidumq́; feræ) nodo cautus
Propiore liga: ueniet tempus,
Cum latratu caua saxa sonent.
Nunc demissi nare sagaci
Captent auras, lustraq́; presso
Quærant rostro, dum lux dubia est,
Dum signa pedum rosida tellus
Impressa tenet: alius raras
Ceruice graui portare plagas,
Alius teretes properet laqueos.
Picta rubenti linea pinna
Vano claudat terrore feras.
Tibi libretur missile telum.
Tu graue dextra, læuaq́; simul
Robur lato dirige ferro.
Tu præcipites clamore feras
Subsessor ages. tu iam uictor
Curuo solues uiscera cultro.
Ades en comiti diua uirago,
Cuius regno pars terrarum

Secreta uacat: cuius certis
Petitur telis fera, quæ gelidum
Potat Araxem,
Et quæ stanti ludit in Istro.
Tua Getulos dextra leones,
Tua Cretæas sequitur ceruas.
Nunc ueloces figis damas
Leuiore manu:
Tibi dant uariæ pectora tigres.
Tibi uillosi terga bisontes,
Latisq; feri cornibus Vri,
Quidquid solis pascitur aruis:
Siue illud inops nouit Garamas,
Siue illud Arabs diuite sylua,
Siue ferocis iuga Pyrenes,
Siue Hyrcani celant saltus,
Vacuisq; uagus Sarmata campis.
Arcus metuit Diana tuos.
Tua si gratus numina cultor
Tulit in saltus: retia uinctas
Tenuere feras,
Nulli laqueum rupere pedes.
Fertur plaustro præda trementi,
Cum rostra canes sanguine multo
Rubicunda gerunt, repetitq; casas
Rustica longo turba triumpho.
En diua faue,
Signum arguti misere canes,
Vocor in syluas, hàc hàc pergam,

Quia uia longum compensat iter.

PHAEDRA. NVTRIX.

Iambici Senarii.

O Magna uasti Creta dominatrix freti,
Cuius per omne littus innumeræ rates
Tennere pontum, quidquid Aßyria tenus
Tellure Nereus peruium rostris secat,
Cur me in penates obsidem inuisos datam,
Hostiq; nuptam degere ætatem in malis,
Lacrymisq; cogis? profugus en coniux abest,
Præstatq; nuptæ, quam solet Theseus fidem.
Fortis per altas inuij retro lacus
Vadat tenebras miles audacis proci:
Solio ut reuulsam regis inferni abstrahat,
Pergit furoris socius: haud illum timor
Pudorq; tenuit: stupra, & illicitos toros
Acheronte in imo quærit Hippolyti pater.
Sed maior alius incubat mœstæ dolor.
Non me quies nocturna, non altus sopor
Soluêre curis: alitur, & crescit malum,
Et ardet intus, qualis Aetnæo uapor
Exundat antro. Palladis telæ uacant,
Et inter ipsas pensa labuntur manus.
Non colere donis templa uotiuis libet,
Non inter aras Atthidum mistam choris,
Iactare tacitis conscias sacris faces,
Nec adire castis precibus, aut ritu pio
Adiudicatam præsidem terræ deam.
Iuuat excitatas consequi cursu feras,

Et rigida molli gessa iaculari manu.
Quò tendis anime? quid furens saltus amas?
Fatale miseræ matris agnosco malum,
Peccare noster nouit in syluis amor.
Genitrix tui me miseret, infando malo
Correpta pecoris efferi sæuum ducem
Audax amasti: toruus, impatiens iugi
Adulter ille, ductor indomiti gregis,
Sed amabat aliquid: quis meas miseræ deus,
Aut quis iuuare Dædalus flammas queat?
Non si ille remeet arte Mopsopia potens.
Qui nostra cæca monstra conclusit domo,
Promittat ullam casibus nostris opem.
Stirpem perósa Solis inuisi Venus
Per nos catenas uindicat Martis sui,
Suasq;, probris omne Phœbæum genus
Onerat nefandis: nulla Minois leui
Defuncta amore est, iungitur semper nefas.
NVT. *Thesea coniux clara progenies Iouis,*
Nefanda casto pectore ex turba ocyus.
Extingue flammas; ne'ue te diræ spei
Præbe obsequentem. quisquis in primo obstitit,
Pepulitq; amorem, tutus ac uictor fuit:
Qui blandiendo dulce nutriuit malum,
Serò recusat ferre, quod subijt, iugum.
Nec me fugit, quàm durus, & uere insolens
Ad recta flecti regius nolit tumor.
PH. *Quemcunq; dederit exitum casus, feram:*
Fortem facit uicina libertas senem:

NVT. *Obstare primum est uelle, nec labi uia:*
Pudor est secundus, nosse peccandi modum.
Quò misera pergis? quid domum infamem grauas?
Superasq; matrem? maius est monstro nefas:
Nam monstra fato, moribus scelera imputes.
Si quòd maritus supera non cernit loca,
Tutum esse facinus credis, & uacuum metu,
Erras. tum tu crede Lethæo abditum
Thesea profundo ferre perpetuam Stygem.
Quid ille, lato maria qui regno premit,
Populisq; reddit iura centenis pater,
Latere tantum facinus occultum sinet?
Sagax parentum est cura. credamus tamen
Astu, doloq; tegere nos tantum nefas:
Quid ille rebus lumen infundens suum
Matris parens? quid ille, qui mundum quatit
Vibrans corusca fulmen Aetnæum manu
Sator deorum? credis hoc posse effici
Inter uidentes omnia, ut lateas auos?
Sed, ut secundus numinum abscondat fauor
Coitus nefandos, utq; contingat stupro
Negata magnis sceleribus semper fides,
Quid pœna præsens, conscia noctis pauor,
Animusq; culpa plenus, & semet timens?
Scelus aliqua tutum, nulla securum tulit.
Compesce amoris impij flammas precor,
Nefasq;, quod non ulla tellus barbara
Commisit unquam, non uagus campis Geta,
Nec inhospitalis taurus, aut sparsus Scythes.

Expelle

Expelle facinus mente castifica horridum,
Memorq; matris metue concubitus nouos:
Miscere thalamos patris, & gnati apparas,
Vteroq; prolem capere confusam impio.
Perge, & nefandis uerte naturam ignibus.
Cur monstra cessant? aula cur fratris uacat?
Prodigia toties orbis insueta audiet,
Natura toties legibus cedet suis,
Quoties amabit Cressa. PHAE. *Quæ memoras, scio*
Vera esse nutrix: sed furor cogit sequi
Peiora, uadit animus in præceps sciens,
Remeatq; frustra sana consilia expetens:
Sic cum grauatam nauita aduersa ratem
Propellit unda, cedit in uanum labor,
Et uicta prono puppis aufertur uado.
Quod ratio poscit, uincit, ac regnat furor,
Potiensq; tota mente dominatur deus.
Hic uolucer omni regnat in terra potens,
Ipsumq; flammis torret indomitis Iouem.
Gradiuus istas belliger sensit faces:
Opifex trisulci fulminis sensit deus:
Et qui furentes semper Aetnæis iugis
Versat caminos, igne tam paruo calet.
Ipsumq; Phœbum, tela qui neruo regit,
Figit sagitta certior missa puer,
Volitatq; cœlo pariter, & terris grauis.
NVT. *Deum esse Amorem, turpiter uitio fauens*
Finxit libido: quoq; liberior foret,
Titulum furori numinis falsi addidit.

Natum

Natum per omnes,ſcilicet,terras uagum
Erycina mittit:ille per cœlum uolans,
Proterua tenera tela molitur manu,
Regnumq́; tantum minimus in ſuperos habet:
Vana iſta demens animus aſciuit ſibi,
Venerisq́; numen finxit,atq; arcus Dei.
Quiſquis ſecundis rebus exultat nimis,
Fluitq́; luxu,ſemper inſolita appetens,
Hunc illa magnæ dira fortunæ comes
Subit libido:non placent ſuetæ dapes,
Non tecta ſani moris,aut uilis cibus.
Cur in penates rarius tenues ſubit
Hæc delicatas eligens peſtis domos?
Cur ſancta paruis habitat in tectis Venus?
Mediumq́; ſanos uulgus affectus tenet?
Et ſe coërcent modica?contrà diuites,
Regnoq́; fulti,plura quàm fas eſt,petunt?
Quod non poteſt,uult poſſe,qui nimium poteſt.
Quid deceat alto præditam ſolio,uides:
Metue,ac uerere ſceptra,remeantis uiri.
PH. *Amoris in me maximum regnum fero,*
Redituſq́; nullos metuo:non unquam amplius
Conuexa tetigit ſupera,qui merſus ſemel
Adijt ſilentem nocte perpetua domum.
NVT. *Ne crede,Ditis clauſerit regnum licet,*
Caniſq́; diras Stygius obſeruet fores,
Solus negatas inueniet Theſeus uias.
PH. *Veniam ille amori forſitan noſtro dabit.*
NVT. *Immitis etiam coniugi caſtæ fuit.*

Experta sæuam est barbara Antiope manum.
Sed posse flecti coniugem iratum puta:
Quis huius animum flectet intractabilem?
Exosus omne fœmineum nomen fugit,
Immitis annos cœlibi uitæ dicat:
Connubia uitat, genus Amazonium scias.
PH. *Hunc in niuosi collis hærentem iugis,*
Et aspera agili saxa calcantem pede,
Sequi per alta nemora, per montes placet.
NVT. *Resistet ille, seq; mulcendum dabit?*
Castosq; ritus Venere non casta exuet?
Tibi ponet odium, cuius odio forsitan
Persequitur omnes? PH. *Precibus haud uinci potest?*
NVT. *Ferus est.* PH. *Amore didicimus uinci feros.*
NVT. *Fugiet.* PH. *Per ipsa maria, si fugiat, sequar.*
NVT. *Patris memento.* PH. *Meminim⁹ matris simul.*
NVT. *Genus omne profugit.* PH. *Pellicis careo metu.*
NVT. *Aderit maritus.* PH. *Nempe Pirithoi comes.*
NVT. *Aderitq; genitor.* PH. *Mitis* Ariadnæ *pater.*
NVT. *Per has senectæ splendidas supplex comas,*
Fessumq; curis pectus, & chara ubera
Precor, furorem siste, teq; ipsam adiuua.
Pars sanitatis, uelle sanari fuit.
PH. *Non omnis animo cessit ingenuo pudor:*
Paremus altrix, qui regi non uult, amor
Vincatur: haud te fama maculari sinam.
Hæc sola ratio est, unicum effugium mali:
Virum sequamur, morte præuertam nefas.
NVT. *Moderare alumna mentis effrenæ impetus,*

Animos coërce: dignam ob hoc uita reor,
Quòd esse temet autumas dignam nece.
PH. *Decreta mors est, quæritur fati genus:*
Laqueó'ne uitam finiam, an ferro incubem?
An missa præceps arce Palladia cadam?
NVT. *Prò castitatis uindicem armemus manum.*
Sic te senectus nostra præcipiti sinet
Perire leto? siste furibundum impetum.
Haud facile quisquam ad uitam reuocari potest.
PH. *Prohibere nulla ratio periturum potest,*
Vbi quis mori constituit, & debet mori.
NVT. *Solamen annis unicum fessis hera,*
Si tam proteruus incubat menti furor,
Contemne famam: fama uix uero fauet:
Peius merenti melior, & peior bono.
Tentemus animum tristem, & intractabilem:
Meus iste labor est, aggredi iuuenem ferum,
Mentemq; sæuam flectere immitis uiri.

CHORVS.

Sapphici uersus.

Diua non mitis generata ponto,
Quam uocat matrem geminus Cupido
Impetens flammis simul, & sagittis:
Iste lasciuus puer, acre nitens,
Tela quàm certo iaculatur arcu:
Labitur totas furor in medullas,
Igne furtiuo populante uenas.
Non habet latam data plaga frontem,
Sed uorat tectas penitus medullas.

Nulla pax isti puero: per orbem
Spargit effusas agilis sagittas.
Quaeq; nascentem uidet ora solem,
Quaeq; ad occasus iacet ora seros,
Siqua ferventi subiecta Cancro est:
Siqua maioris glacialis Vrsae
Semper errantes patitur colonos,
Nouit hos aestus. iuuenum feroces
Concitat flammas, senibusq; fessis
Rursus extinctos reuocat calores.
Virginum ignoto ferit igne pectus:
Et iubet coelo superos relicto
Vultibus falsis habitare terras.
Thessali Phoebus pecoris magister
Egit armentum, positoq; plectro
Impari tauros calamo uocauit.
Induit formas quoties minores
Ipse qui coelum, nebulasq; ducit?
Candidas ales modo mouit alas,
Dulcior uocem moriente cycno.
Fronte nunc torua petulans iuuencus
Virginum strauit sua terga ludo,
Perq; fraternos mala regna fluctus,
Vngula lentos imitante remos,
Pectore aduerso domuit profundum,
Pro sua uector timidus rapina.
Arsit obscuri Dea clara mundi
Nocte deserta, nitidosq; fratri
Tradidit currus aliter regendos.

Ille

Ille nocturnas agitare bigas
Discit, & gyro breuiore flecti.
Nec suum tempus tenuere noctes,
Et dies tardo remeauit ortu,
Dum tremunt axes grauiore curru.
Natus Alcmena posuit pharetras,
Et minax uasti spolium leonis,
Passus aptari digitis smaragdos,
Et dari legem rudibus capillis:
Crura distincto religauit auro,
Luteo plantas cohibente socco:
Et manu, clauam modo qua gerebat,
Fila deduxit properante fuso.

Anapæstici.

Vidit Perses, ditisq; ferax
Lydia regni deiecta feri
Terga leonis, humerisq;, quibus
Sederat alti regia cœli,
Tenuem Tyrio stamine pallam.
Sacer est ignis (credite læsis)
Nimiumq; potens, quà terra mari
Cingitur alto, quaq; ætherio
Candida mundo sidera currunt.
Hæc regna tenet pueri immitis,
Spicula cuius sentit in imis
Cærulus undis grex Nereidum,
Flammasq; nequit eleuare mari.
Ignes sentit genus aligerum.
Venere instincti quàm magna gerunt

Grege pro toto bella iuuenci.
Si coniugio timuere suo,
Poscunt timidi prælia cerui,
Et mugitus dant,concepti
Signa furoris.tunc uirgatas
India tigres decolor horret.
Tunc uulnificos acuit dentes
Aper,& toto est spumeus ore.
Pœni quatiunt colla leones,
Cum mouit amor,tum sylua gemit
Murmure sæuo.amat insani
Bellua ponti,lucæq; boues,
Vendicat omnes natura sibi.
Nihil immune est:odiumq; perit
Cum iussit amor,ueteres cedunt
Ignibus iræ.quid plura canam?
Vincit sæuas cura nouercas.

ACTVS SECVNDVS.

PHAEDRA. NVTRIX.
HIPPOLYTVS.

Trimetri Iambici.

Altrix profare quid feras:quonam in loco est?
NVT. *Spes nulla tantum posse leniri malum,*
Finisq; flammis nullus insanis erit.
Torretur æstu tacito,& inclusus quoq;,
Quamuis tegatur;proditur uultu furor.
Erumpit oculis ignis,& lapsæ genæ
Lucem recusant:nil idem dubiæ placet,
Artusq; uariè iactat incertus dolor.
Nunc ut soluto labitur moriens gradu,

Et uix labante sustinet collo caput:
Nec se quieti reddit, & somni immemor
Noctem querelis ducit: attolli iubet,
Iterumq; poni corpus: & solui comas,
Rursusq; fingi: semper impatiens sui
Mutatur habitus: nulla iam Cereris subit
Cura, aut salutis: uadit incerto pede
Iam uiribus defecta, non idem uigor,
Non ora tingens nitida purpureus rubor.
Populatur artus cura, iam gressus tremunt,
Tenerq; nitidi corporis cecidit decor.
Et, qui tenebant signa Phœbeæ facis
Oculi, nihil gentile, nec patrium micant.
Lacrymæ cadunt per ora, & assiduo genæ
Rore irrigantur, qualiter Tauri iugis
Tepido madescunt imbre perfusæ niues.
Sed en patescunt regiæ fastigia,
Reclinis ipsa sedis auratæ toro
Solitos amictus mente non sana abnuit.
PH. *Remouete famulæ purpura atq; auro illitas*
Vestes, procul sit muricis Tyrij rubor,
Quæ fila ramis ultimi Seres legunt.
Breuis expeditos zona constringat sinus.
Ceruix monili uacua, nec niueus lapis
Deducat aures, Indici donum maris.
Odore crinis sparsus Assyrio uacet.
Sic temere iactæ colla perfundant comæ,
Humerosq; summos: cursibus motæ citis
Ventos sequantur. læua se pharetræ dabit.

Hastile uibret dextra Thessalicum manus.
Talis seueri mater Hippolyti fuit:
Qualis relictis frigidi ponti plagis,
Egit cateruas, Atticum pulsans solum
Aut Tanais, aut Maeotis, & nodo comas
Coëgit, emisitq́; lunata latus
Protecta pelta, talis in syluas ferar.
NVT. *Sepone questus, non leuat miseros dolor,*
Regina: saeuis ecquis est flammis modus?
Agreste placa Virginis numen Deae.
Regina nemorum, sola quae montes colis,
Et una solis montibus coleris Dea,
Conuerte tristes omnium in melius minas.
O magna syluas inter, & lucos Dea,
Clarumq́; coeli sidus, & noctis decus,
Cuius relucet mundus alterna face
Hecate triformis, en ades coeptis fauens.
Animum rigentem tristis Hippolyti doma:
Amare discat, mutuos ignes ferat,
Det facilis aures: mitiga pectus ferum,
Inuerte mentem: toruus, auersus, ferox
In iura Veneris redeat, huc uires tuas
Intende. sic te lucidi uultus ferant,
Et nube rupta cornibus puris eas.
Sic te regentem frena nocturni aetheris
Detrahere nunquam Thessali cantus queant,
Nullusq́; de te gloriam pastor ferat.
Ades inuocata. iam faue uotis Dea.
Ipsum intuor solenne uenerantem sacrum,

Nullo

Nullo latus comitante.quid dubitas? dedit
Tempus, locumq́; casus, utendum artibus.
Trepidamus: haud est facile mandatum scelus
Audere: uerum iusta, qui reges timet,
Deponat, omne pellat ex animo decus.
Malus est minister regij imperij pudor.
HIP. *Quid huc seniles fessa moliris gradus*
O fida nutrix, turbidam frontem gerens,
Et mœsta uultus? sospes est certe parens?
Sospesq́; Phædra? stirpis & geminæ iugum?
NVT. *Metus remitte, prospero regnum in statu est,*
Domusq́; florens sorte felici uiget.
Sed tu beatis mitior rebus ueni,
Nanq; anxiam me cura sollicitat tui,
Quòd te ipse pœnis grauibus infestus grauas.
Quem fata cogunt, hic quidem uiuat miser:
At si quis ultro se malis offert uolens,
Seq́; ipse torquet, perdere est dignus bona,
Queis nescit uti. potius annorum memor
Mentem relaxa, motibus festis facem
Attolle, curas Bacchus exoneret graues.
Aetate fruere, mobili cursu fugit.
Nunc facile pectus, grata nunc iuueni Venus.
Exultet animus: cur toro uiduo iaces?
Tristem iuuentam solue: nunc luxus rape.
Effunde habenas, optimos uitæ dies
Effluere prohibe: propria describit Deus
Officia, & æuum per suos ducit gradus.
Lætitia iuuenem, frons decet tristis senem.

Quid te coërces, & necas rectam indolem?
Seges illa magnum fœnus agricolæ dabit,
Quæcunq; lætis tenera luxuriat satis.
Arborq; celso uertice euincit nemus,
Quam non maligna cædit, aut resecat manus.
Ingenia melius recta se in laudes ferunt,
Si nobilem animum uegeta libertas alit.
Truculentus, & syluester, & uitæ inscius
Tristem iuuentam, Venere deserta, colis.
Hoc esse munus credis indictum uiris,
Vt dura tolerent, cursibus domitent equos,
Et sæua bella Marte sanguineo gerant?
Prouidit ille maximus mundi parens,
Cum tam rapaces cerneret fati minas
Vt damna semper sobole repararet noua.
Excedat, agedum, rebus humanis Venus,
Quæ supplet, ac restituit humanum genus
Orbis iacebit squalido turpis situ,
Vacuum sine ullis claßibus stabit mare,
Alesq; cœlo deerit, & syluis fera,
Solis & aër peruius uentis erit.
Quàm uaria leti genera mortalem trahunt,
Carpuntq; turbam: pontus, & ferrum, & doli.
Sed fata credas deesse, sic atram Styga
Iam petimus ultrò, cœlibem uitam probet
Sterilis iuuentus, hoc erit, quidquid uides,
Vnius æui turba, & in semet ruet.
Proinde uitæ sequere naturam ducem,
Vrbem frequenta, ciuium cœtus cole.

Non

HIP. *Non alia magis est libera, & uitio carens,*
Ritusq; melius, uita, quæ priscos colat,
Quàm quæ, relictis mœnibus, syluas amat.
Non illum auaræ mentis inflammat furor,
Qui se dicauit montium insontem iugis:
Non aura populi, & uulgus infidum bonis:
Non pestilens inuidia, non fragilis fauor,
Non ille regno seruit, ac regno imminet,
Vanosq; honores sequitur, aut fluxas opes
Spei, metusq; liber: haud illum niger,
Edaxq; liuor dente degeneri petit:
Nec scelera populos inter atq; urbes sita
Nouit: nec omnes conscius strepitus pauet.
Haud uerba fingit: mille non quærit tegi
Diues columnis, nec trabes multo insolens
Suffigit auro: non cruor largus pias
Inundat aras: fruge nec sparsi sacra
Centena niuei colla submittunt boues:
Sed rure uacuo potitur, & aperto æthere
Innocuus errat, callidas tantum feris
Struxisse fraudes nouit, & fessus graui
Labore niueo corpus Ilisso fouet.
Nunc ille ripam celeris Alphei legit:
Nunc nemoris alti densa metitur loca,
Vbi Lerna puro gelida perlucet uado,
Sedemq; mutat. hîc aues querulæ fremunt,
Ramiq; uentis lene percussi tremunt,
Veteresq; fagi. iuuat hîc aut amnis uagi
Pressisse ripas: cespite aut nudo leues

Duxisse

Duxisse somnos: siue fons largus citas
Diffundit undas, siue per flores nouos
Fugiente dulcis murmurat riuo sonus.
Excussa syluis poma compescunt famem,
Et fraga paruis uulsa dumetis cibos
Faciles ministrant. regios luxus procul
Est impetus fugisse. sollicito bibant
Auro superbi. quam iuuat nuda manu
Captasse fontem? si celer somnus premit,
Secura duro membra uersantur toro.
Non in recessu furta, & obscuro improbus
Quaerit cubili, seq; multiplici timens
Domo recondit: aethera, ac lucem petit,
Et teste coelo uiuit. hoc equidem reor
Vixisse ritu, prima quos mistos deis
Profudit aetas: nullus ijs auri fuit
Caecus cupido, nullus in campo sacer
Diuisit agros arbiter populis lapis:
Nondum secabant credulae pontum rates:
Sua quisq; norat maria: non uasto aggere
Crebraq; turre cinxerant urbes lacus:
Non arma saeua miles aptabat manu:
Nec torta clausas fregerat saxo graui
Ballista portas: iussa nec dominum pati
Iuncto ferebat terra seruitium boue.
Sed arua per se foeta poscentes nihil
Pauere gentes: syluae natiuas opes
Et opaca dederant antra natiuas domos.
Rupere foedus impius lucri furor,

Et

Et ira praeceps, quaeq; succensas agit
Libido mentes: uenit imperij sitis
Cruenta, factus praeda maiori minor,
Pro iure uires esse: tum primum manu
Bellare nuda, saxaq;, & ramos rudes
Vertere in arma. non erat gracili leuis
Armata ferro cornus, aut longo latus
Mucrone cingens ensis, aut cristae caput
Galeae comantes: tela faciebat dolor.
Inuenit artes bellicus Mauors nouas,
Et mille formas mortis: hinc terras cruor
Infecit omnes fusus, & rubuit mare.
Tum scelera dempto fine per cunctas domos
Iere: nullum caruit exemplo nefas
A fratre frater, dextra nati parens
Cecidit, maritus coniugis ferro iacet:
Perimuntq; foetus impiae matres suos,
Taceo nouercas: mitius nil est feris.
Sed dux malorum foemina, & scelerum artifex
Obsedit animos: cuius incestae stupris
Fumant tot urbes, bella tot gentes gerunt,
Et uersa ab imo regna tot populos premunt.
Sileantur aliae, sola coniux Aegei
Medea reddit foeminas dirum genus.
NVT. *Cur omnium fit culpa paucarum scelus?*
HIP. *Detestor omnes, horreo, fugio, execror.*
Sit ratio, sit natura, sit dirus furor,
Odisse placuit. Ignibus iunges aquas,
Et amica ratibus ante promittet uada

Incerta

Incerta Syrtis: ante ab extremo sinu
Hesperia Tethys lucidum attollet diem:
Et ora damis blanda præbebunt lupi,
Quàm victus animum fœminæ mitem geram.
NVT. *Sæpe obstinatus induit frænos amor,*
Et odia mutat. regna materna aspice,
Illæ feroces sentiunt Veneris iugum.
Testaris istud unicus genitus puer.
HIP. *Solamen unum matris amissæ fero,*
Odisse quòd iam fœminas omnes licet.
NVT. *Vt dura cautes undiq; intractabilis*
Resistit undis, & lacessentes aquas
Longe remittit, uerba sic spernit mea.
Sed Phædra præceps graditur impatiens moræ:
Quò se dabit fortuna? quò uerget furor?
Repente terræ corpus exanimum cadit,
Et ora morti similis obduxit color.
Attolle uultus, dimoue uocis moras,
Tuus en alumna temet Hippolytus tenet.

PHAEDRA. HIPPOLYTVS.
NVTRIX.
Trimetri Iambici.

Quis me dolori reddit, atq; æstus graues
Reponit animo? q̃ bene excideram mihi,
Cur dulce munus redditæ lucis fugis?
Aude anime, tenta, perage mandatum tuum,
Intrepida constent uerba: qui timide rogat,
Docet negare: magna pars sceleris mei
Olim peracta est: serus est nobis pudor:

Amaui

Amauimus nefanda:si cœpta exequor,
Forsan iugali crimen abscondam face.
Honesta quædam scelera successus facit.
En incipe anime.commodes paulum,precor,
Secretus aures,siquis est,abeat comes.
HIP. *En locus ab omni liber arbitrio uacat.*
PH. *Sed ora cœptis transitum uerbis negant,*
Vis magna uocem emittit,at maior tenet.
Vos testor omnes cœlites,hoc,quod uolo.
HIP. *Animus'ne capiens aliquid effari,nequit?*
PH. *Curæ leues loquuntur,ingentes stupent.*
HIP. *Committe curas auribus mater meis.*
PH. *Matris superbum est nomen,& nimiũ potens,*
Nostros humilius nomen affectus decet.
Me uel sororem Hippolyte,uel famulam uoca:
Famulamq́; potius:omne seruitium feram.
Non me per altas ire,si iubeas,niues
Pigeat,gelatis ingredi Pindi iugis:
Non,si per ignes ire,& infesta agmina,
Cuncter paratis ensibus pectus dare.
Mandata recipe sceptra,me famulam accipe:
Te imperia regere,me decet iussa exequi.
Muliebre non est regna tutari patris.
Tu,qui iuuentæ flore primæuo uiges,
Ciues paterno fortis imperio rege.
Sinu receptam supplicem,ac seruam rege.
*Miserere uiduæ.*HIP.*Summus hoc omen deus*
Auertat:aderit sospes actutum parens.
PH.*Regni tenacis dominus,& tacitæ Stygis*
Nullam

Nullam relictos fecit ad superos uiam.
Thalami remittet ille raptorem sui?
Nisi forte amori placidus & Pluto sedet.
HIP. *Illum quidem aqui cœlites reducem dabunt:*
Sed, dum tenebit uota in incerto deus,
Pietate charos debita fratres colam,
Et te tuebor, esse ne uiduam putes,
Ac tibi parentis ipse supplebo locum.
PH. *O spes amantum credula, ô fallax amor,*
Satis'ne dixit? precibus admotis agam.
Miserere, tacitæ mentis exaudi preces.
Libet loqui, pigetq;. HIP. *Quodnā istud malū est?*
PH. *Quod in nouercam cadere uix credas, malum.*
HIP. *Ambigua uoce uerba perplexe iacis:*
Effare aperte. PH. *Pectus insanum uapor,*
Amorq; torret, intimas sæuus uorat
Penitus medullas, atq; per uenas meat
Visceribus ignis mersus, & uenis latens,
Vt agilis altas flamma percurrit trabes.
HIP. *Amore nempe Thesei casto furis?*
PH. *Hippolyte sic est: Thesei uultus amo*
Illos priores, quos tulit quondam puer,
Cum prima puras barba signaret genas.
Monstriq; cæcam Gnosŝij uidit domum,
Et longa curua fila collegit uia.
Quis tum ille fulsit? presserant uittæ comam,
Et ora flauus tenera tingebat rubor.
Inerant lacertis mollibus fortes tori,
Tuæ'ne Phœbes uultus, aut Phœbi mei,

Tuus

Tuusq; potius: talis, en talis fuit,
Cum placuit hosti: sic tulit celsum caput.
In te magis refulget incomptus decor:
Et genitor in te totus: & torua tamen
Pars aliqua matris miscet ex aquo decus.
In ore Graio Scythicus apparet rigor.
Si cum parente Creticum intrasses fretum,
Tibi fila potius nostra neuisset soror.
Te te soror, quacunq; siderei poli
In parte fulges, inuoco ad causam parem,
Domus sorores una corripuit duas:
Te genitor, at me natus: en supplex iacet
Allapsa genibus regiæ proles domus,
Respersa nulla labe, intacta & innocens:
Tibi mittor uni, certa descendi ad preces,
Finem hic dolori faciet, aut uitæ dies:
Miserere amantis. HIP. *Magne regnator deûm*
Tam lentus audis scelera? tam lentus uides?
Ecquando sæua fulmen emittes manu?
Si nunc serenum est, omnis impulsus ruat
Aether, & atris nubibus condat diem,
Ac uersa retro sidera obliquos agant
Retorta cursus: tuq; sidereum caput
Radiate Titan, tu nefas stirpis tuæ
Speculare, lucem merge, & in tenebras fuge.
Cur dextra diuûm rector, atq; hominum uacat
Tua? nec trisulca mundus ardescit face?
In me tona, in me fige, me uelox cremet
Transactus ignis: sum nocens, merui mori.

Placui nouercæ. dignus an stupris ego?
Scelerisq; tanto uisus ego solus tibi
Materia facilis? hoc meus meruit rigor?
O scelere uincens omne fœmineum genus,
O maius ausa matre monstrifera malum,
Genitrice peior: illa se tantum stupro
Contaminauit, & tamen tacitum diu
Crimen biformis partus exhibuit nota,
Scelusq; matris arguit uultu truci
Ambiguus infans, ille te uenter tulit.
O ter, quaterq; prospero fato dati,
Quos hausit, & peremit, & leto dedit
Odium, dolusq;: genitor inuideo tibi.
Colchide nouerca maius hoc maius malum est.
PH. *Et ipsa nostræ fata cognosco domus:*
Fugienda petimus, sed mei non sum potens.
Te uel per ignes, per mare insanum sequar,
Rupesq;, & amnes, unda quos torrens rapit.
Quacunq; gressus tuleris, hàc amens sequar.
Iterum superbe genibus aduoluor tuis.
HIP. *Procul impudicos corpore à casto amoue*
Tactus. quid hoc est? etiam in amplexus ruit.
Stringatur ensis: merita supplicia exigat.
En impudicum crine contorto caput
Læua reflexi, iustior nunquam focis
Datus tuis est sanguis arcitenens dea.
PH. *Hippolyte nunc me compotem uoti facis,*
Sanas furentem, maius hoc uoto meo est,
Saluo ut pudore manibus immoriar tuis.

Abscede,

HIP. *Abscede, uiue, nequid exores: & hic*
Contactus ensis deserat castum latus.
Quis eluet me Tanais? aut quæ barbaris
Mæotis undis Pontico incumbens mari?
Non ipse toto magnus Oceano pater
Tantum expiarit sceleris. ô syluæ, ô feræ.
NVT. *Deprehēsa culpa est: anime quid segnis stupes?*
Regeramus ipsi crimen, atq; ultro impiam
Venerem arguamus: scelere uelandum est scelus.
Tutißimum est inferre, cum timeas, gradum.
Ausæ priores simus, an passæ nefas,
Secreta cum sit culpa, quis testis sciet?
Adeste Athenæ, fida famulorum manus
Fer opem: nefandi raptor Hippolytus stupri
Instat, premitq́;. mortis intentat metum:
Ferro pudicam terret. en præceps abit,
Ensemq́; trepida liquit attonitus fuga.
Pignus tenemus sceleris: hanc mœstam prius
Recreate: crinis tactus, & laceræ comæ,
Vt sunt, remaneant: facinoris tanti notas
Referte in urbem. recipe iam sensus hera.
Quid te ipsa lacerans omnium aspectum fugis?
Mens impudicam facere, non casus, solet.

CHORVS.

Sapphici uersus.

FVgit insanæ similis procellæ,
Ocyor nubes glomerante Coro,
Ocyor cursum rapiente flamma,
Stella cum uentis agitata longos

Corripit ignes.
Conferat tecum decus omne priscum
Fama miratrix senioris aeui.
Pulchrior tanto tua forma lucet,
Clarior quanto micat orbe pleno,
Cùm suos ignes coëunte cornu
Iunxit, & curru properante pernox
Exerit uultus rubicunda Phœbe.
Nec tenent stellæ faciem minores:
Qualis est primas referens tenebras
Nuntius noctis, modo lotus undis
Hesperus, pulsis iterum tenebris
Lucifer idem.

Asclepiadei.

Et tu thyrsigera Liber ab india,
Intonsa iuuenis perpetuum coma,
Tigres pampinea cuspide territans,
Ac mitra cohibens cornigerum caput,
Non uinces rigidas Hippolyti comas.
Nec uultus nimium suspicias tuos,
Omneis per populos fabula distulit,
Phædræ quem Bromio prætulerit soror.
Anceps forma bonum mortalibus,
Exigui donum breue temporis,
Vt uelox celeri pede laberis?
Non sic uere nouo prata decentia
Aestatis calidæ dispoliat uapor,
Sæuit solstitio cum medius dies,
Et noctem breuibus præcipitat rotis:

Langue

Languescunt folio lilia pallido,
Et gratæ capiti deficiunt rosæ.
Vt fulgor teneris qui radiat genis
Momento rapitur, nullaq; non dies
Formosi spolium corporis abstulit.
Res est forma fugax. quis sapiens bono
Confidat fragili? dum licet, utere:
Tempus sed tacitum subruet, horaq;
Semper præterita deterior subit.
Quid deserta petis? tutior auijs
Non est forma locis: te nemore abditum,
Cum Titan medium constituit diem,
Cinget turba licens Naiades improbæ,
Formosos solitæ claudere fontibus.
Et somnis facient insidias tuis
Lasciuæ nemorum & montiuagæ deæ,
Panes quas Dryadas montiuagi petunt.
Aut te stellifero despiciens polo
Sidus post ueteres Arcadas editum
Currus non poterit flectere candidos.
Et nuper rubuit, nullaq; lucidis
Nubes sordidior uultibus obstitit.
At nos solliciti lumine turbido
Tractam Thessalicis carminibus rati,
Tinnitus dedimus: tu fueras labor,
Et tu causa moræ. te dea noctium
Dum spectat, celeres sustinuit uias.
Vexent hanc faciem frigora parcius,
Hac solem facies rarius appetat,

Lucebit Pario marmore clarius.
Quàm grata est facies torua uiriliter,
Et pondus ueteris triste supercili.
Phœbo colla licet splendida compares,
Illum cæsaries nescia colligi
Perfundens humeros ornat, & integit.
Te frons hirta decet, te breuior coma
Nulla lege iacens: tu licet asperos,
Pugnacesq́; deos uiribus arceas,
Et uasti spatio uincere corporis,
Aequas Herculeos iam iuuenis toros,
Martis belligeri pectore latior.
Si dorso libeat cornipedis uehi,
Frenis Castorea mobilior manu
Spartanum poteris flectere Cyllarum.
Amentum digitis tende prioribus,
Et totis iaculum dirige uiribus:
Tam longe dociles spicula figere
Non mittent gracilem Cretes arundinem.
At, si tela modo spargere Parthico
In cœlum placeat, nulla sine alite
Descendent tepido uiscere condita:
Prædam de medijs nubibus afferes.
Raris forma uiris, secula prospice,
Impunita fuit: te melior deus
Tutum prætereat, formaq́; nobilis
Deformis senij limina transeat.

Trimetri.

Quid sinat inausum fœmina præceps furor?

Nefand

Nefanda iuueni crimina insonti apparat:
In scelere quærit crine lacerato fidem.
Decus omne turbat capitis, humectat genas.
Instruitur omnis fraude fœminea dolus.
Sed iste quisnam est regium in uultu decus
Gerens, & alto uertice attollens caput?
Vt ora iuueni paria Pirithoo gerit,
Ni languido candore pallerent genæ,
Staretq; recta squalor incultus coma.
En ipse Theseus redditus terris adest.

ACTVS TERTIVS.

THESEVS. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

TAndem profugi noctis æternæ plagam,
Vastoq; manes carcere umbrantem polum:
Vt uix cupitum sufferunt oculi diem?
Iam quarta Eleusis dona Triptolemi secat,
Paremq; toties Libra composuit diem,
Ambiguus ut me sortis ignotæ labor
Detinuit, inter mortis, & uitæ mala.
Pars una uitæ mansit extincto mihi,
Mersus malorum finis Alcides fuit:
Qui, cum reuulsum Tartaro extraheret Canem,
Me quoq; supernas pariter ad sedes tulit.
Sed fessa uirtus robore antiquo caret,
Trepidantq; gressus. heu labor quantus fuit
Phlegethonte imo petere longinquum æthera,
Pariterq; mortem fugere, & Alciden sequi.

Quis fremitus aures flebilis pepulit meas?
Expromat aliquis luctus, & lacrymæ, & dolor,
Limineq; in ipso uasta lamentatio,
Hospitia digna prorsus inferno hospite.
NVT. *Tenet obstinatum Phædra consilium necis,*
Fletusq; nostros spernit, ac morti imminet.
TH. *Quæ causa leti? reduce cur moritur uiro?*
NVT. *Hæc ipsa letum causa maturum attulit.*
TH. *Perplexa magnum uerba nescio quid tegunt.*
Effare apertè quis grauet mentem dolor.
NVT. *Haud pandit ulli, mœsta secretum occulit:*
Statuitq; secum ferre, quo moritur, malum.
TH. *Iam perge quæso, perge, properato est opus.*
Reserate clausos regij postis lares.

THESEVS. PHAEDRA.
Trimetri Iambici.

O Socia thalami, siccine aduentum uiri,
Et expetiti coniugis uultum excipis:
Quin ense uiduas dexteram? atq; animum mihi
Restituis? & te quidquid è uita fugat,
Expromis? PH. *Eheu, per tui sceptrum imperi*
Magnanime Theseu, perq; natorum indolem,
Tuosq; reditus, perq; iam cineres meos,
Permitte mortem. TH. *Causa quæ cogit mori?*
PH. *Si causa leti dicitur, fructus perit.*
TH. *Nemo istud alius, me quidem excepto, audiet:*
Aures pudicas coniugis solas times?
Effare, fido pectore arcana occulam.
PH. *Alium silere quod uoles, primus sile.*

Leti

TH. *Leti facultas nulla continget tibi.*
PH. *Mori uolenti deesse nunquam mors potest.*
TH. *Quod sit luendum morte delictum, indica.*
PH. *Quòd uiuo.* TH. *lacrymæ nō'ne te nostræ mouent?*
PH. *Mors optima est, perire lacrymandum suis.*
TH. *Silere pergit: uerbere, ac uinclis anus,*
Altrixq́; prodet, quidquid hæc fari abnuit.
Vincite ferro, uerberum uis extrahat
Secreta mentis. PH. *Ipsa iam fabor, mane.*
TH. *Quid nā ora mœsta auertis, et lacrymas genis*
Subito coortas ueste prætenta obtegis?
PH. *Te te creator cœlitum testem inuoco,*
Et te coruscum lucis ætheriæ iubar,
Ex cuius ortu nostra dependet domus:
Tentata precibus restiti: ferro, ac minis
Non cessit animus, uim tamen corpus tulit.
Labem hanc pudoris eluet noster cruor.
TH. *Quis, ede, nostri decoris euersor fuit?*
PH. *Quę rere minime.* TH. *Quis sit, audire expeto.*
PH. *Hic dicet ensis, quem tumultu territus*
Liquit stuprator, ciuium accursum timens.
TH. *Quod facinus, heu me, cerno? quod monstrū in-*
Regale paruis asperum signis ebur *(tuor?*
Capulo refulget, gentis Actææ decus.
Sed ipse quônam euasit? PH. *Hi trepidum fuga*
Videre famuli concitum celeri pede.
TH. *Prò sancta pietas, prò gubernator poli,*
Et qui secundum in fluctibus regnum tenes
Vnde ista uenit generis infandi lues?

Hunc Graia tellus aluit, an Taurus Scythes,
Colchusq́; Phasis? redit ad autores genus,
Stirpemq́; primam degener sanguis refert.
Est prorsus iste gentis armigeræ furor
Odisse Veneris fœdera, & castum diu
Vulgare populis corpus. O tetrum genus,
Non ulla uictum lege melioris soli.
Feræ quoq; ipsæ Veneris euitant nefas:
Generisq́; leges inscius seruat pudor.
Vbi uultus ille, & ficta maiestas uiri?
Atq; habitus horrens, prisca, & antiqua appetēs?
Morumq́; senium triste, & aspectu graue?
O uita fallax, abditos sensus geris,
Animisq́; pulchram turbidis faciem induis.
Pudor impudentem celat, audacem quies,
Pietas nefandum, uera fallaces probant:
Simulantq́; molles dura. syluarum incola
Ille efferatus, castus, intactus, rudis,
Mihi te reseruas? à meo primum toro
Et scelere tanto placuit ordiri uirum?
Iam iam superno numini grates ago,
Quòd icta nostra cecidit Antiope manu:
Quòd non ad antra Stygia descendens tibi
Matrem reliqui. profugus ignotas procul
Percurre gentes: te licet terra ultimo
Summota mundo dirimat Oceani plagis,
Orbemq́; nostris pedibus obuersum colas:
Licet in recessu penitus extremo abditus
Horrifera celsi regna transieris poli,

Hyemesq́;

Hyemesq; supra positus, & canas niues,
Gelidi frementes liqueris Boreæ minas,
Post te furentes sceleribus pœnas dabis.
Profugum per omnes pertinax latebras premam,
Longinqua, clausa, abstrusa, diuersa, inuia
Emetiemur: nullus obstabit locus:
Huc uota mittam, tela quò mitti haud queunt.
Scis unde redeam? genitor æquoreus dedit,
Vt uota prono trina concipiam deo:
Et inuocata munus hoc sanxit Styge.
En perage donum triste regnator freti,
Non cernat ultra lucidum Hippolytus diem,
Adeatq; manes iuuenis irato patre.
Fer abominandam nunc opem nato parens.
Nunquam supremum numinis munus tui
Consumeremus, magna ni premerent mala.
Inter profunda Tartara, & Ditem horridum,
Et imminentes regis inferni minas
Voto peperci: redde nunc pactam fidem
Genitor. moraris? cur adhuc undæ silent?
Nunc atra uentis nubila impellentibus
Subtexe noctem: sidera, & cœlum eripe:
Effunde pontum, uulgus æquoreum cie,
Fluctus tumidos ipso ab Oceano uoca.

Dimetri anapæstici, cum quibusdam monometris, & penultimis duobus trimetris iambicis.

CHORVS.

O *Magna parens natura deûm,*

Tuq;

Tuq; igniferi rector Olympi,
Qui sparsa cito sidera mundo,
Cursusq; uagos rapis astrorum,
Celeriq; polos cardine uersas,
Cur tibi tanta est cura perennes
Agitare uias ætheris alti?
Vt nunc canæ frigora brumæ
Nudent syluas,
Nunc arbustis redeant umbræ:
Nunc æstiui colla Leonis
Cererem magno feruore coquant,
Viresq; suas temperet annus.
Sed cur idem, qui tanta regis,
Sub quo uasti pondera mundi
Librata suos ducunt orbes,
Hominum nimium securus, ades
Non sollicitus prodesse bonis,
Nocuisse malis?
Res humanas ordine nullo
Fortuna regit, spargitq; manu
Munera cæca, peiora fouens.
Vincit sanctos dira libido,
Fraus sublimi regnat in aula:
Tradere turpi fasces populus
Gaudet: eosdem colit, atq; odit.
Tristis uirtus peruersa tulit
Præmia recti: castos sequitur
Mala paupertas, uitioq; potens
Regnat adulter.

O uane pudor, falsumq; decus.
Sed quid citato nuntius portat gradu?
Restatq; mœstus lugubrem uultum gerens?

ACTVS QVARTVS.

NVNTIVS. THESEVS.

Trimetri Iambici.

O Sors acerba, & dura famulatus grauis,
Cur me ad nefandos Nuntium casus uocas?
TH. *Ne metue clades fortiter fari asperas,*
Non imparatum pectus ærumnis gero.
NVN. *Vocem dolori lingua luctifica negat.*
TH. *Proloquere, quæ sors aggrauet quassam domũ.*
NVN. *Hippolytus, heu me flebili leto occubat.*
TH. *Gnatum parens obijsse iampridem scio,*
Nam raptor obijt: mortis effare ordinem.
NVN. *Vt profugus urbem liquit infesto gradu,*
Celerem citatis passibus cursum explicans,
Celsos sonipedes ocyus subigit iugo,
Et ora frænis domita substrictis ligat.
Tum multa secum effatus, & patrium solum
Abominatus, sæpe genitorem ciet,
Acerq; habenis lora permissis quatit.
Tum subito uastum tumuit ex alto mare,
Creuitq; in astra, nullus inspirat salo
Ventus, quieti nulla pars cœli strepit,
Placidumq; pelagus propria tempestas agit.
Non tantus Auster Sicula disturbat freta,
Nec tam furenti pontus exurgit sinu

Regnante

Regnante Coro, saxa cum fluctu tremunt,
Et cana summum spuma Leucatem ferit:
Consurgit ingens pontus in uastum aggerem,
Tumidumq; monstro pelagus in terram ruit.
Nec ista ratibus tanta construitur lues,
Terris minatur, fluctus haud cursu leui
Prouoluitur: nescio quid onerato sinu
Grauis unda portat, quæ nouum tellus caput
Ostendit astris: Cyclas exoritur noua.
Latuere nube numen Epidauri dei,
Et scelere petræ nobiles Scyronides,
Et quæ duobus terra comprimitur fretis.
Hæc dum stupentes querimur, en totum mare
Immugit, omnes undiq; scopuli adstrepunt,
Summum cacumen rorat expulso salo.
Spumat, uomitq; uicibus alternis aquas,
Qualis per alta uehitur Oceani freta,
Fluctus refundens ore Physeter capax.
Inhorruit concussus undarum globus,
Soluitq; sese, & littori inuexit malum
Maius timore, pontus in terras ruit,
Suumq; monstrum sequitur, hos quassat tremor.
TH. Quis habitus ille corporis uasti fuit?
NVN. Cærulea taurus colla sublimis gerens
Erexit altam fronte uiridanti iubam:
Stant hispidæ aures, cornibus uarius color,
Et quem feri dominator habuisset gregis,
Et quem sub undis natus: hinc flammam uomit,
Oculi hinc relucent: cærula insignis nota

Opima

Opima ceruix, arduos tollit toros,
Naresq; hiulcis haustibus patulæ fremunt.
Musco tenaci pectus, ac palear uiret.
Longum rubenti spargitur fuco latus.
Tum ponè tergus ultima in monstrum coit
Facies, & ingens bellua immensam trahit
Squamosa partem: talis extremo mari
Pristis citatas sorbet, aut reddit rates.
Tremuere terræ, fugit attonitum pecus
Paßim per agros, nec suos pastor sequi
Meminit iuuencos, omnis è saltu fera
Disceßit, omnis frigido exanguis metu
Venator horret: solus immunis metu
Hippolytus arctis continet frænis equos,
Pauidosq; notæ uocis hortatu ciet.
Est alta ad Argos collibus ruptis uia
Vicina tangens spatia suppositi maris,
Hic se illa moles acuit, atq; iras parat.
Vt cepit animos, seq; prætentans satis
Prælusit iræ: præpeti cursu euolat
Summam citato uix gradu tangens humum,
Toruusq; currus ante trepidantes stetit.
Contrà feroci natus insurgens minax
Vultu, nec ora mutat, & magnum intonat:
Haud frangit animum uanus hic terror meum,
Nam mihi paternus uincere est tauros labor.
Inobsequentes protinus frænis equi
Rapuere currum: iamq; deerrantes uia,
Quacunq; pauidos rapidus euexit furor,

Hàc

Hàc ire pergunt, seq; per scopulos agunt.
At ille (qualis turbido rector mari
Ratem retentat, ne det obliquum latus,
Et arte fluctus fallit) haud aliter citos
Currus gubernat: ora nunc pressus trahit
Constricta frænis, terga nunc torto frequens
Verbere coërcet: sequitur assiduus comes,
Nunc æqua carpens spatia, nunc contrà obuius
Oberrat, omni parte terrorem mouens.
Non licuit ultrà fugere, nam toruo obuius
Incurrit ore corniger ponti horridus.
Tum uero pauida sonipedes mente exciti
Imperia soluunt, seq; luctantur iugo
Eripere, rectiq; in pedes iactant onus.
Præceps in ora gnatus implicuit cadens
Laqueo tenaci corpus, & quanto magis
Pugnat, sequaces hoc magis nodos ligat.
Sensere pecudes facinus, & curru leui,
Dominante nullo, quà timor iussit, ruunt.
Talis per auras non suum agnoscens onus,
Soliq; falsò creditum indignans diem,
Phaëthonta currus deuio excussit polo,
Late cruentat arua, & illisum caput
Scopulis resultat, auferunt dumi comas,
Et ora durus pulchra populatur lapis,
Peritq; multo uulnere infelix decor.
Moribunda celeres membra peruoluunt rotæ,
Tandemq; raptum truncus ambusta sude,
Medium per inguen stipite iniecto tenet,

Paul

Paulumq; domino currus affixo stetit:
Hæsere biiuges uulnere; & pariter moram,
Dominumq; rumpunt, inde semianimem secant
Virgulta, acutis asperi uepres rubis,
Omnisq; truncus corporis partem tulit.
Errant per agros funebris famuli manus.
Per illa, quà distractus Hippolytus, loca,
Longum cruenta tramitem signat nota:
Mœstæq; domini membra uestigant canes.
Nec dum dolentum sedulus potuit labor
Explere corpus: hoccine est formæ decus?
Qui modo paterni clarus imperij comes,
Et certus hæres, siderum fulsit modo,
Passim ad supremos ille colligitur rogos,
Et funeri confertur. TH. *O nimium potens,*
Quanto parentes sanguinis uinclo tenes
Natura, quàm te colimus inuiti quoq;.
Occidere uolui noxium; amissum fleo.
NVN. *Haud quisquã honeste flere, quod uoluit, potest.*
TH. *Equidem malorũ maximũ hunc cumulum reor,*
Si abominanda casus optata efficit.
NVN. *Et si odia seruas, cur madent fletu genæ?*
TH. *Quòd interemi, non quòd amisi, fleo.*

CHORVS.

Dimetri anapæstici, cum quibusdam asclepiadeis & glyconiis.

QVanti casus humana rotant?
Minus in paruis fortuna furit,
Leuiusq; ferit leuiora deus.

Seruat placidos obscura quies,
Præbet somnos casa securos.
Admota æthereis culmina sedibus
Duros excipiunt Notos,
Insani Boreæ minas
Imbriferumq; Corum: humida uallis
Raros patitur fulminis ictus.
Tremuit telo Iouis altisoni
Caucasus ingens, Phrygiumq; nemus
Matris Cybeles. metuens cœlo
Iuppiter alto uicina petit.
Non capit unquam magnos motus
Humilis tecti plebeia domus.
Circa regna tonat.
Volat ambiguis mobilis alis
Hora, nec ulli præstat uelox
Fortuna fidem.
Qui clara uidet sidera mundi,
Nitidumq; diem morte relicta,
Luget mœstos tristis reditus,
Ipsoq; magis flebile Auerno
Sedis patriæ uidet hospitium.

Sapphici.

Pallas Actææ ueneranda genti,
Quòd tuus cœlum, superosq; Theseus
Spectat, & fugit Stygias paludes,
Casta nil debes patruo rapaci,
Constat inferno numerus tyranno.

Iamb

Iambici.

Quæ vox ab altis flebilis tectis sonat?
Strictoq; uecors Phædra quid ferro parat?

ACTVS QVINTVS.

THESEVS. PHAEDRA.

CHORVS.

Trimetri Iambici.

QVis te dolore percitam instigat furor?
Quid ensis iste, quid'ue uociferatio,
Planctusq; supra corpus inuisum uolunt?
PH. *Me me profundi sæue dominator freti*
Inuade, & in me monstra cærulei maris
Emitte, quidquid intimo Tethys sinu
Extrema gestat, quidquid Oceanus uagis
Complexus undis ultimo fluctu tegit.
O dire Theseu semper, ô nunquam tuis
Tutò reuerse: gnatus, & genitor nece
Reditus tuos luêre: peruertis domum,
Amore semper coniugum, aut odio nocens.
Hippolyte tales intuor uultus tuos?
Talesq; feci? membra quis sæuus Scinis,
Aut quis Procrustes sparsit? aut quis Cresius
Dædalea uasto claustra mugitu replens
Taurus biformis ore cornigero ferox
Diuulsit? heu me, quò tuus fugit decor?
Oculiq; nostrum sidus? exanimis iaces.
Ades parumper, uerbaq; exaudi mea.
Nil turpe loquimur, hac manu pœnas tibi
Soluam, & nefando pectori ferrum inseram.

Animaq́; memet pariter, ac scelere exuam:
Et te per undas, perq́; Tartareos lacus,
Per Styga, per amnes igneos amens sequar.
Placemus umbras: capitis exuuias cape,
Laceræq́; frontis accipe abscissam comam.
Non licuit animos iungere, at certe licet
Iunxisse fata: morere, si casta es, uiro:
Si incesta, amori: coniugis thalamos petam
Tanto impiatos facinore? hoc deerat nefas,
Vt uindicati sancta fruereris toro.
O mors pudoris maximum læsi decus,
O mors amoris una sedamen mali:
Confugimus ad te, pande placatos sinus.
Audite Athenæ, tuq́; funesta pater
Peior nouerca: falsa memoraui, & nefas:
Quod ipsa demens pectore insano hauseram,
Mentita finxi: falsa punisti pater:
Iuuenisq́; castus crimine incestæ iacet,
Pudicus, insons: recipe iam mores tuos:
Mucrone pectus impium iusto patet,
Cruorq́; sancto soluat inferias uiro.
Quid facere rapto debeas gnato, parens
Disce ex nouerca, condere Acherontis plagis.

Trochaici tetrametri.

TH. *Pallidi fauces Auerni, uosq́; Tænarei specus,*
Vnda miseris grata Lethes, uosq́; torpentes lacus
Impium rapite, atq́; mersum premite perpetuis malis.
Nunc adeste sæua ponti monstra, nunc uastum mare
Vltimo quodcunq; Proteus æquoris abscondit sinu,

Meq́;

Meq; ouantem scelere tanto rapite in altos gurgites.
Tuq; semper genitor iræ facilis assensor meæ,
Morte dignum facinus ausus, qui noua natum nece
Segregem sparsi per agros: quiq; dum falsum nefas
Exequor, uindex scelestus incidi in uerum nefas.
Sidera, & manes, & undas scelere compleui meo,
Amplius sors nulla restat, regna me norunt tria.

Iambici.

In hoc redimus, patuit ad cœlum uia,
Bina ut uiderem funera, & geminam necem?
Cœlebs & orbus funebres una face
Vt concremarem prolis, ac thalami rogos?
Donator atræ lucis Alcide tuum
Diti remitte munus, ereptos mihi
Restitue manes. impius frustra inuoco
Mortem relictam. crudus, & leti artifex,
Exitia machinatus insolita efferar.
Nunc tibimet ipse iusta supplicia irroga.
Pinus coacto uertice attingens humum
Cœlo remissa findat in geminas trabes.
Mittarq; præceps saxa per Scyronia.
Grauiora uidi, quæ pati clausos iubet
Phlegethon nocentes, igneo cingens uado.
Quæ pœna maneat memet, & sedes, scio.
Vmbræ nocentis cedat, & ceruicibus
His his repositum degrauet fessas manus
Saxum, senis perennis Aeolij labor.
Me ludat amnis ora uicina abluens.
Vultur relicto transuolet Tityo ferus.

Meumq; pœnæ semper accrescat iecur.
Et tu mei requiesce Pirithoi pater:
Hæc incitatis membra turbinibus ferat
Nunquam resistens orbe reuoluto rota.
Dehisce tellus, recipe me dirum chaos,
Recipe, hæc ad umbras iustior nobis uia est.
Gnatum sequor, ne metue, qui manes regis,
Casti uenimus: recipe me æterna domo,
Non exiturum. non mouent diuos preces.
At, si rogarem scelera, quàm proni forent?
CHO. Theseu querelis tempus æternum manet,
Nunc iusta nato solue, & absconde ocyus
Dispersa fœde membra laniatu effero.
PH. Huc huc reliquias uehite chari corporis,
Pondusq;, & artus temere congestos date.
Hippolytus hic est? facinus agnosco meum,
Ego te peremi: neu nocens tantum semel,
Solus'ue fierem, facinus ausurus parens
Patrem aduocaui: munere en patrio fruor.
O triste fractis orbitas annis malum,
Complectere artus, quodq; de nato est super,
Miserande mœsto pectore incumbens foue.
Disiecta genitor membra laceri corporis
In ordinem dispone, & errantes loco
Restitue partes. fortis hic dextræ locus,
Hic læua frænis docta moderandis manus
Ponenda: læui lateris agnosco notas.
Quàm magna lacrymis pars adhuc nostris abest.
Durate trepidæ lugubri officio manus,

Fletusq; largos sistite arentes genæ,
Dum membra nato genitor annumerat suo,
Corpusq; fingit. hoc quidem est forma carens,
Et turpe, multo uulnere ambesum undiq;.
Quæ pars tui sit dubito, sed pars est tui.
Hic hic repone, non suo, at uacuo loco.
Hæc'ne illa facies igne sidereo nitens
Inimica flectens lumina? huc cecidit decor?
O dira fata numinum, ô sæuus furor,
Sic ad parentem gnatus ex uoto redit?
En hæc suprema uota genitoris cape,
Sæpe efferendus: interim hæc ignes ferant.
Patefacite acerba cæde funestam domum,
Mopsopia claris tota lamentis sonet.
Vos apparate regij flammam rogi.
At uos per agros corporis partes uagas
Acquirite: istam terra defossam premat,
Grauisq; tellus impio capiti incubet.

OEDIPVS

TRAGOEDIA QVINTA.

ARGVMENTVM.

Laborantibus pestilentia Thebis, ibique tum regnante Oedipode, de quo satis superius in Thebaide, consultus Apollo an pesti remediū foret ullum, responsum tulit, non cessaturam illam, donec Laii interitus expietur, & interfector illius plectatur exilio. Cæterum cum interfectoris nomen minime indicasset, ab Oedipode Tiresia uates consulta; pandit, ipsum fuisse Oedipodem, qui regem Laium peremerit. Deprehendens postremò Oedipus coniecturis quibusdam artis magicæ beneficio, uera locutam fuisse Tiresiam, & sibi effodit oculos, & Iocastæ parenti plurimum id roganti gladio uitam eripuit.

*

INTERLOCVTORES.

OEDIPVS.	IOCASTA.
CHORVS.	CREON.
TIRESIAS.	MANTO.
SENEX.	PHORBAS.
NVNTIVS.	

ACT

ACTVS PRIMVS.

OEDIPVS. IOCASTA.

Trimetri Iambici.

IAM *nocte pulsa dubius effulsit dies,*
Et nube mœstum squallida exoritur iubar,
Lumen [*que*] *flāma triste luctifera gerēs.*
Iā cernet auida peste solatas domos,
Stragemq; quam nox fecit, ostendit dies.
Quisquam'ne regno gaudet? ô fallax bonum,
Quantum malorum fronte quàm blanda tegis?
Vt alta uentos semper excipiunt iuga?
Rupemq; saxis uasta dirimentem freta
Quamuis quieti uerberant fluctus maris,
Imperia sic excelsa fortunæ obiacent.
Quàm bene parentis sceptra Polybi fugeram
Curis solutus: exul, intrepidus, uagans,
Cœlum, deosq; testor, in regnum incĭdi.
Infanda timeo, ne mea genitor manu
Perimatur: hoc me Delphicæ laurus monent,
Aliudq; nobis indicant maius scelus.
IOC. *Est maius aliud patre mactato nefas?*
OED. *Prô misera pietas, eloqui fatum pudet.*
Thalamos parentis Phœbus, & diros toros
Gnato minatur impia incestos face.
Hic me paternis expulit regnis timor.
Non ego penates profugus excessi meos:
Parum ipse fidens mihimet, in tuto tua
Natura posui iura. cum magna horreas,

Quæ posse fieri non putes, metuas tamen.
Cuncta expauesco, meq; non credo mihi.
Iamiam aliquid in nos fata moliri parant.
Nam quid rear, quòd ista Cadmeæ lues
Infesta genti, strage tam latè edita
Mihi parcit uni? cui reseruamur malo
Inter ruinas urbis, & semper nouis
Deflenda lacrymis funera, ac populi struem?
Incolumis ergo, scilicet Phœbi reus,
Sperare poteras sceleribus tantis dari
Regnum salubre? fecimus cœlum nocens,
Non aura gelido lenis afflatu fouet
Anhela flammis corda: non Zephyri leues
Spirant: sed ignes auget æstiferi Canis
Titan, Leonis terga Nemæi premens.
Deseruit amnes humor, atq; herbas color,
Aretq; Dirce, tenuis Ismenos fluit,
Et tingit ipsa nuda uix unda uada.
Obscura cœlo labitur Phœbi soror,
Tristisq; mundus nubilo pallet nouo.
Nullum serenis noctibus sidus micat,
Sed grauis, & ater incubat terris uapor.
Obtexit arces cœlitum, ac summas domos
Inferna facies: denegat fructum Ceres
Adulta, & altis flaua cum spicis cremat:
Arente culmo sterilis emoritur seges.
Pars nulla regni immunis exitio uacat,
Sed omnis ætas pariter, & sexus ruit.
Iuuenesq; senibus iungit, & gnatis patres
Funesta pestis: una fax thalamos cremat:

Fletuq; acerbo funera, & questu carent.
Quin ista tanti peruicax clades mali
Siccauit oculos: quodq; in extremis solet,
Periere lacrymæ: portat hunc æger parens
Supremum ad ignem, mater hunc amens gerit,
Properatq;, ut alium regerat in eundem locum.
Quin luctu in ipso luctus exoritur nouus,
Suæq; circa funus exequiæ cadunt:
Tum propria flammis corpora alienis cremant.
Diripitur ignis: nullus est miseris pudor:
Non ossa tumuli sancta discreti tegunt,
Arsisse satis est. pars quota in cineres abit?
Deest terra tumulis: iam rogos sylua negant:
Non uota, non ars ulla corruptos leuant:
Cadunt medentes: morbus auxilium trahit.
Affusus aris supplices tendo manus,
Matura poscens fata, præcurram ut prior
Patriam ruentem: ne'ue post omnes cadam,
Fiamq; regni funus extremum mei.
O sæua nimium numina, ô fatum graue,
Negatur uni nempe in hoc populo mihi
Mors tam parata? sperne letali manu
Contacta regna: linque lacrymas, funera
Tabifica cœli uitia, quæ tecum inuehis
Infaustus hospes: profuge iamdudum ocyus
Vel ad parentes. IO. *Quid iuuat, coniux, mala*
Grauare questu? regium hoc ipsum reor,
Aduersa capere: quoq; sit dubius magis
Status, & cadentis imperij moles labet,

 Hoc

Hoc stare certo presſius fortem gradu.
Haud est uirile terga fortunæ dare.
OED. *Abest pauoris crimen, ac probrum procul,*
Virtusq; nostra nescit ignauos metus.
Si tela contrà stricta, si uis horrida
Mauortis in me rueret, aduersus feros
Audax gigantes obuias ferrem manus.
Nec sphinga cæcis uerba nectentem modis
Fugi: cruentos pestis infandæ tuli
Rictus, & albens oßibus sparsis solum.
Cumq; è superba rupe iam prædæ imminens
Aptaret alcs uerbera, & caudam mouens
Sæui leonis more conciperet minas,
Carmen poposci, sonuit horrendum, insuper
Crepuere malæ, saxaq; impatiens moræ
Reuulsit unguis, uiscera expectans mea.
Nodosa sortis uerba, & implexos dolos
Ac triste carmen aliitis solui feræ.
IOC. *Quid sera mortis uota nunc demens facis?*
Licuit perire: laudis hoc pretium tibi
Sceptrum, & peremptæ Sphingis hæc merces datur.
OED. *Ille, ille, dirus callidi monstri cinis*
In nos rebellat: illa nunc Thebas lues
Perempta perdit. una iam superest salus,
Siquam salutis Phœbus ostendit uiam.

Sapphici partim, Anapæstici, Dimetri, & Monometri inserti, cum nonnullis Trimetris Iambicis.

CHORVS.

Occidis Cadmi generosa proles
Vrbe cum tota: uiduas colonis
Respicis terras miseranda Thebe.
Carpitur leto tuus ille Bacche
Miles: extremos comes usq; ad Indos:
Ausus Eois equitare campis,
Figere & mundo tua signa primo.
Cinnamis syluas Arabum beatas
Vidit, & uersas equitis sagittas
Terga conuersi metuenda Parthi.
Littus intrauit pelagi rubentis.
Promit hic ortus, aperitq; lucem
Phœbus, & flamma propiore nudos
Inficit Indos.
Stirpis inuictæ genus interimus,
Labimur sæuo rapiente fato.
Ducitur semper noua pompa morti.
Longus ad manes properatur ordo
Agminis mœsti, seriesq; tristis
Hæret, & turbæ tumulos petenti
Non satis septem patuere portæ.
Stat grauis strages, premiturq; iuncto uincto
Funere funus.
Prima uis tardas tetigit bidentes.
Laniger pingues male carpsit herbas.
Colla tacturus steterat sacerdos,
Dum manus certum parat alta uulnus,
Aureo taurus rutilante cornu
Labitur segnis: patuit sub ictu.

Font

Nauita Charon, uix assiduo
Brachia conto lassata refert,
Fessus turbam uectare nouam.
Quin Tanarij uincula ferri
Rupisse canem fama, & nostris
Errasse locis: mugisse solum:
Vaga per lucos simulacra uirûm
Maiora uiris: bis Cadmeum
Niue discussa tremuisse nemus:
Bis turbatam sanguine Dircen:
Amphionios ululasse canes
Nocte silenti.
O dira noui facies leti,
Grauior leto. piger ignauos
Alligat artus languor, & ægro
Rubor in uultu, maculæq; caput
Sparsere leues: tum uapor ipsam
Corporis arcem flammeus urit,
Multoq; genas sanguine tingit,
Oculiq; rigent, & sacer ignis rubent
Pascitur artus: resonant aures,
Stillatq; niger naris aduncæ
Cruor, & uenas rumpit hiantes.
Intima creber uiscera quassat
Gemitus stridens: iam: amplexu
Frigida presso saxa fatigant.
Quos liberior domus elato
Custode sinit, petitis fontes,
Aliturq; sitis latice ingesto.

Prostr.

OED. *Ecquis peremptor inclyti regis fuit?*
Quem memoret, ede, Phoebus: ut poenas luat.
CRE. *Sit precor dixisse tutũ, uisu, & auditu horrida,*
Torpor insidet per artus: frigidus sanguis coit.
Vt sacrata templa Phoebi supplici intraui pede,
Et pias numen precatus rite submisi manus,
Gemina Parnaßi niualis arx trucem sonitum dedit,
Imminens Phoebea laurus tremuit, & mouit domũ.
At repente sancta fontis lympha Castalij stetit.
Incipit lethaea uates spargere horrentes comas,
Et pati commota Phoebum: contigit nondum specum,
Emicat uasto fragore maior humano sonus.
Mitia Cadmeis remeabunt sidera Thebis,
Si profugus Dircen Ismenida liqueris hospes
Regis caede nocens, Phoebo iam notus, & infans.
Nec tibi longa manent sceleratae gaudia caedis,
Tecum bella geres: natis quoq; bella relinques,
Turpis maternos iterum reuolutus in ortus.
OED. *Quod facere monitu coelitum iussus paro,*
Functi cineribus regis hoc decuit dari,
Ne sancta quisquam sceptra uiolaret dolo.
Regi tuenda maxime regum est salus.
Queritur peremptum nemo quem incolumem timet.
CRE. *Curam perempti maior excußit timor.*
OED. *Pium prohibuit ullus officium metus?*
CRE. *Prohibent nefandi carminis tristes minae.*
OED. *Nunc expietur numinum imperio scelus.*
Quisquis deorum regna placatus uides,
Tu tu penes quem iura praecipitis poli,

Tuq; ô sereni maximum mundi decus,
Bissena cursu signa qui uario regis,
Qui tarda celeri secula euoluis rota,
Sororq; fratri semper occurrens tuo
Noctiuaga Phœbe: quiq; uentorum potens
Aequor per altum cæruleos currus agis,
Et qui carentes luce dispensis domos,
Adeste. cuius Laius dextera occidit,
Hunc non quietum tecta, non fidi lares,
Non hospitalis exulem tellus ferat.
Thalamis pudendis doleat, & prole impia.
Hic & parentem dextera perimat sua,
Faciatq; (nunquid grauius optari potest?)
Quidquid ego fugi, non erit ueniæ locus,
Per regna iuro, quæq; nunc hospes rego,
Et quæ reliqui, perq; penetrales deos,
Per te pater Neptune, qui fluctu breui
Vtrinq; nostro geminus alludis solo.
Et ipse nostris uocibus testis ueni
Fatidica uatis ora Cyrrheæ mouens.
Ita molle senium ducat, & summum diem,
Securus alto degat in solio parens,
Solasq; Merope nouerit Polybi faces,
Vt nulla sontem gratia eripiet mihi.
Sed quo nefastum facinus admissum loco est
Memorato: Marte aperto, an insidijs iacet?
CRE. Frondifera sanctæ nemora Castaliæ petens,
Calcauit aliis obsitum dumis iter,
Trigemina quà se spargit in campos uia.

Secat una gratum Phocidos Baccho solum,
Vnde altus ima deserit cœlum petens,
Clementer acto colle Parnassus biceps:
At una bimares Sisyphi terras adit
Olenia in arua:tertius stames caua
Conualle serpens,tangit errantes aquas.
Gelidumq; dirimit amnis Elei uadum.
Hic pace fretum subita predonum manus
Aggressa ferro facinus occultum tulit.
In tempore ipso sorte Phoebeia excitus
Tiresia tremulo tardus accelerat gradu,
Comesq; Manto luce uiduatum trahens.

OEDIPVS. TIRESIAS.
MANTO.
Trimetri Iambici.

SAcrate Diuis,proximum Phœbo caput,
Responsa solue:fare,quem pœnæ petant.
TIR. *Quòd tardo fatum,lingua quòd querit moras,*
Haud te quidem magnanime mirari addecet:
Visu carentem magna pars ueri latet.
Sed quò uocat me patria,quò Phœbus,sequar.
Fata eruantur,si foret uiridis mihi
Calidusq; sanguis,pectore exciperem deum.
Adpellite aris candidum tergo bouem,
Curuoq; nunquam colla depressum iugo.
Tu lucis inopem gnata genitorem regens
Manifesta sacri signa fatidici refer.
MAN. *Opima sanctas uictima ante aras stetit.*
TIR. *In uota superos uoce solenni uoca,*

Arasq; dono thuris Eoi extrue.

MAN. *Iam thura sacris cœlium ingeßi focis.*

TIR. *Quid flãma? largas iam'ne cõprehẽdit dapes?*

MAN. *Subito refulsit lumen, & subito occidit.*

TIR. *Vtrum'ne clarus ignis, & nitidus stetit?*
Rectusq; purum uerticem cœlo tulit?
Et summam in auras fusus explicuit comam?
An latera circa serpit incertus uiæ?
Et fluctuante turbidus fumo labat?

MAN. *Non una facies mobilis flammæ fuit.*
Imbrifera qualis implicat uarios sibi
Iris colores, parte quæ magna poli
Curuata picto nuntiat nimbos sinu.
Quis desit illi, quis'ue sit dubites color,
Cærulea fuluis mista oberrauit notis,
Sanguinea rursus, ultimum in tenebras abit.
Sed ecce pugnax ignis in partes duas
Discedit, & se scindit unius sacri
Discors fauilla. genitor horresco intuens.
Libata Bacchi dona permutat cruor,
Ambitq; densus regium fumus caput,
Ipsosq; circa spißior uultus sedet,
Et nube densa sordidam lucem abdidit.
Quid sit parens effare. TIR. *Quid fari queam?*
Inter tumultus mentis attonitæ uagos
Quidnam loquar? sunt dira, sed in alto mala.
Solet ira certis numinum ostendi notis.
Quid istud est, quod esse prolatum uolunt,
Iterumq; nolunt, & truces iras tegunt?

Pudet

Pudet deos, nescio quid. huc propere admoue,
Et sparge salsa colla taurorum mola.
Placido'ne uultu sacra, & admotas manus
Patiuntur? MAN. Altum taurus attollens caput
Primos ad ortus positus expauit diem,
Trepidusq; uultum obliquat. & radios fugit.
TIR. Vno'ne terram uulnere afflicti petunt?
MAN. Iuuenca ferro semet opposito induit,
Et uulnere uno cecidit: at taurus duos
Perpessus ictus, huc & huc dubius ruit,
Animamq; fessus uix reluctantem exprimit.
TIR. Vtrum citatus uulnere angusto micat?
An lentus altas irrigat plagas cruor?
MAN. Viuus per ipsam, qua patet pectus, uiam Huius
Effusus amnis, huius exiguo graues
Maculantur ictus imbre, sed uersus retro
Per ora multus sanguis, atq; oculos redit.
TIR. Infausta magnos sacra terrores cient.
Sed ede certas uiscerum nobis notas.
MAN. Genitor quid hoc est? non leui motu, ut solent,
Agitata trepidant exta, sed totas manus
Quatiunt, nouisq; prosilit uenis cruor.
Cor marcet ægrum penitus, ac mersum latet,
Liuentq; uenæ, magna pars fibris abest,
Et felle nigro tabidum spumat iecur.
Ac semper omen unico imperio graue,
En capita paribus bina consurgunt toris:
Sed utrunq; cæsum tenuis abscondit caput
Membrana, latebram rebus occultis negans.

Ciere nomen: alia tentanda est uia.
Ipse euocandus noctis æternæ plagis
Emissus erebo, ut cædis autorem indicet,
Reseranda tellus, Ditis implacabile
Numen precandum, populus infernæ Stygis
Huc extrahendus. ede cui mandes sacrum:
Nam te penes quem summa regnorum est, nefas
Inuisere umbras. OED. *Te Creon hic poscit labor,*
Ad quem secundum regna respiciunt mea.
TIR. *Dum nos profundæ claustra laxamus Stygis,*
Populare Bacchi laudibus carmen sonet.

Versus hexametri, trimetri, trochaici, anapæstici, dimetri, monometri, acatalectici, catalectici, & brachycatalectici, & sapphici inserti.

CHORVS.

EFfusam redimite comam nutante corymbo,
Mollia Nysæis armate brachia thyrsis.
Lucidum cœli decus huc ades uotis,
Quæ tibi nobiles Thebæ, Bacche, tuæ
Palmis supplicibus ferunt.
Huc aduerte fauens uirgineum caput,
Vultu sydereo discute nubila,
Et tristes erebi minas, auidumq; fatum.
Te decet cingi comam floribus uernis,
Te caput Tyria cohibere mitra,
Ederaue mollem baccifera religare frontem,
Spargere effusos sine lege crines,
Rursus adducto reuocare nodo.

Qualis iratam metuens nouercam,
Creueras falsos imitatus artus
Crine flauenti simulata uirgo,
Luteam uestem retinente zona.
Vnde tam molles placuere cultus,
Et sinus laxi, fluidumq; syrma.
Vidit aurato residere curru,
Veste cum longa regeres Leones,
Omnis Eoæ plaga uasta terræ,
Qui bibit Gangem, niueumq; quisquis
Frangit Araxem.
Te senior turpi sequitur Silenus asello,
Turgida pampineis redimitus tempora sertis,
Condita lasciui deducunt orgia Mystæ.
Te Bassaridum comitata cohors:
Nunc Edonio pede pulsauit
Sola Pangæi, nunc Threicio
Vertice Pindi, nunc Cadmeas
Inter matres, impia Mænas
Comes Ogygio uenit Iaccho.
Nebride sacra præcincta latus.
Tibi commotæ pectora matres
Fudere comam, Thyrsumq; leuem
Vibrante manu: iam post lacertos
Pentheos artus Thyades œstro
Membra remissæ, uelut ignotum
Videre nefas.
Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi,
Nereidumq; choris Cadmaia cingitur Ino.

Ius habet in fluctus magni puer aduena ponti
Cognatus Bacchi numen non uile Palæmon.
Te Tyrrhena puer rapuit manus:
Et tumidum Nereus posuit mare,
Cærula cum pratis mutat freta.
Hinc uerno platanus folio uiret,
Et Phœbo laurus charum nemus.
Garrula per ramos auis obstrepit,
Viuaces ederas ramus tenet,
Summa ligat uitis carchesia.
Idæus prora fremuit Leo,
Tigris puppe sedet Gangetica,
Dum pirata freto pauidus natat,
Et noua demersos facies habet.
Brachia prima cadunt prædonibus,
Illisumq́; utero pectus coit,
Paruula dependet lateri manus,
Et dorso fluctum curuo subit:
Lunata scindit cauda mare,
Et sequitur curuus fugientia carbasa Delphin.
Diuite Pactolus uexit te Lydius unda
Aurea torrenti deducens flumina ripa.
Laxauit uictos arcus, Geticasq́; sagittas
Lactea Massagetes, qui pocula sanguine miscet.
Regna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.
Sensere terræ Zedacum feroces,
Et quos uicinus Boreas ferit
Arua mutantes: quasq́; Mæotis
Alluit gentes frigido fluctu,

Quasq; despectat uertice summo
Sidus Arcadium, geminumq; plaustrum.
Ille dispersos domuit Gelonos,
Arma detraxit trucibus puellis:
Ore deiecto petiere terram
Thermodoontiacæ cateruæ:
Positisq; tandem leuibus sagittis,
Mites sunt factæ.
Sacer Cithæron sanguine inundauit
Ophioniaq; cæde.
Prœtides syluas petiere, & agros.
Præsentem Bacchum coluit nouerca.
Naxos Aegæo redimita ponto
Tradidit thalamis uirginem relictam,
Meliore pensans damna marito.
Pumice ex sicco fluxit Nyctileus latex,
Garruli gramen secuere riui,
Combibit dulces humus alta succos,
Niueiq; lactis candidos fontes,
Et mista odoro Lesbia cum thymo.
Ducitur magno noua nupta cœlo,
Solenne Phœbus carmen canit,
Infusis humero capillis:
Concinit tedas geminus Cupido,
Telum deposuit Iuppiter igneum,
Condidit Baccho ueniente fulmen.
Lucida dum current annosi sidera mundi,
Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem,
Lunaq; demissos dum plena recolliget ignes,

Dum

Dum matutinos prædicet Lucifer ortus,
Altaq; cæruleum dum Nerea nesciet arctos,
Candida formosi uenerabimur ora Lyæi.

ACTVS TERTIVS.

OEDIPVS, CREON.

Trimetri Iambici.

ETsi ipse uultus flebiles præfert notas,
Expone cuius capite placemus deos.
CRE. *Fari iubes, tacere quæ suadet metus.*
OED. *Si te ruentes non satis Thebæ mouent,*
At sceptra moueant lapsa cognatæ domus.
CRE. *Nescisse cupies, nosse quæ nimium expetis.*
OED. *Iners malorum remedium ignorantia est.*
Ita'ne & salutis publicæ indicium obrues?
CRE. *Vbi turpis est medicina, sanari piget.*
OED. *Audita fare, uel malo domitus graui,*
Quid arma poßint regis irati scies.
CRE. *Odere reges dicta, quæ dici iubent.*
OED. *Mitteris erebo uile pro cunctis caput,*
Arcana sacri uoce ni retegis tua.
CRE. *Tacere liceat: nulla libertas minor*
A rege petitur. OED. *Sæpe uel lingua magis*
Regi, atq; regno muta libertas obest.
CRE. *Vbi non licet tacere, quid cuiquam licet?*
OED. *Imperia soluit, qui tacet, iussus loqui.*
CRE. *Coacta uerba placidus accipias precor.*
OED. *Vlli'ne pœna uocis expressæ fuit?*
CRE. *Est procul ab urbe lucus ilicibus niger,*
Dircæa circa uallis irriguæ loca.

Cupressus altis exerens syluis caput
Virente semper alligat trunco nemus,
Curuosq; tendit quercus,& putres situ
Annosa ramos: huius abrupit latus
Edax uetustas: sylua iam fessa cadens
Radice fulta pendet aliena trabe.
Amara baccis laurus,& tiliæ leues,
Et Paphia myrtus,& per immensum mare
Motura ramos alnus:& Phœbo obuia
Enode Zephyris pinus opponens latus.
Medio stat ingens arbor,atq; umbra graui
Syluas minores urget,& magno ambitu
Diffusa ramis umbra defendit nemus.
Tristis sub illa lucus,& Phœbi inscius.
Hic stagnat humor frigore æterno rigens,
Limosa pigrum circuit fontem palus.
Huc ut sacerdos intulit senior gradum,
Haud est moratus.præstitit noctem locus:
Tum effossa tellus,& super rapti rogis
Iaciuntur ignes:ipse funesto integit
Vates amictu corpus,& frondem quatit.
Lugubris imos palla perfundit pedes.
Squalente cultu mœstus ingreditur senex,
Mortifera canam taxus astringit comam.
Nigro bidentes uellere,atq; atræ boues
Retro trahuntur,flamma prædatur dapes,
Viuumq; trepidat igne ferali pecus.
Vocat inde manes,teq; qui manes regis,
Et obsidentem claustra letalis lacus.

Carmenq́; magicum uoluit, & rabido minax
Decantat ore, quidquid aut placat, leues
Aut cogit umbras: irrigat sanguis focos,
Solidasq́; pecudes urit, & multo specum
Saturat cruore: libat & niueum insuper
Lactis liquorem: fundit & Bacchum manu
Læua: canitq́; rursus, & terram intuens
Grauiore manes uoce, & attonita ciet.
Latrauit Hecates turba: ter ualles cauæ
Sonuere mœstum: tota succusso solo
Pulsata tellus. audior, uates ait:
Rata uerba fudi, rumpitur cæcum chaos,
Iterq́; populis Ditis ad superos datur.
Subsedit omnis sylua, & erexit comam,
Duxere rimas robora, & totum nemus
Concußit horror: terra se retro dedit,
Gemuitq́; penitus: siue tentari abditum
Acheron profundum mente non æqua tulit:
Siue ipsa tellus ut daret functis uiam,
Compage rupta sonuit: aut ira furens
Triceps catenas Cerberus mouit graues.
Subito dehiscit terra, & immenso sinu
Laxata patuit: ipse pallentes deos
Vidi inter umbras: ipse torpentes lacus,
Noctemq́; ueram, gelidus in uenis stetit
Hæsitq́; sanguis, sæua prosiluit cohors,
Et stetit in armis omne uipereum genus
Fratrum, cateruæ dente Dircæo satæ,
Auidumq́; populi pestis Ogygij malum.

Tum torua Erinnys sonuit, & caecus Furor,
Horrorq;, & unà quidquid aeternae creant,
Celantq; tenebrae: Luctus auellens comam,
Aegreq; lapsum sustinens Morbus caput,
Grauis Senectus sibimet, & pendens Metus.
Nos liquit animus: ipsa quae ritus senis,
Artesq; norat, stupuit: intrepidus parens
Audaxq; damno conuocat Ditis feri
Exangue uulgus. ilicò ut nebulae leues
Volitant, & auras libero coelo trahunt.
Non tot caducas Octa frondes educat,
Nec uere flores Hybla tot medio creat,
Cum examen alto nectitur densum globo:
Fluctusq; non tot frangit Ionium mare,
Nec tanta gelidi Strymonis fugiens minas
Permutat hyemes ales, & coelum secans
Tepente Nilo pensat arctoas niues,
Quot ille populos uatis eduxit sonus.
Pauidè latebras nemoris umbrosi petunt
Animae trementes. primus emergit solo
Dextra ferocem cornibus taurum premens
Zetus: manuq; sustinet laeua chelym,
Qui saxa dulci traxit Amphion sono.
Interq; natos Tantalis tandem suos,
Tutò superba fert caput fastu graui,
Et numerat umbras. peior ab genitrix adest
Furibunda Agaue, tota quam sequitur manus
Partita regem: sequitur & Baccham lacer
Pentheus, tenetq; saeuus etiamnum minas.

Tand

Tandem uocatus sæpe pudibundum extulit
Caput,atq; ab omni dißidet turba procul,
Celatq; semet:instat,& Stygias preces
Geminat sacerdos,donec in apertum extulit
Vultus opertos Laius fari horreo:
Stetit per artus sanguine effuso horridus,
Pædore fœdo squalidam obtectus comam.
Et ore rabido fatur:ô Cadmi effera
Cruore semper læta cognatio domus,
Vibrate thyrsos,antea gnatos manu
Lacerate potius:maximum Thebis scelus,
Maternus amor est:patria,non ira deûm
Sed scelere raperis:non graui flatu tibi
Luctificus Auster,nec parum pluuio æthere
Satiata tellus halitu sicco nocet:
Sed rex cruentus,pretia qui sæuæ necis
Sceptra,& nefandos occupat thalamos patris,
Inuisa proles:sed tamen peior parens,
Quàm natus,utero rursus infausto grauis,
Egit qui in ortus semet,& matri impios
Fœtus regeßit:quiq; nec mos est feris,
Fratres sibi ipse genuit,implicitum malum,
Magisq; monstrum Sphinge perplexum sui.
Te te cruenta sceptra qui dextra geris,
Te pater inultus,urbe cum tota petam,
Et mecum Erinnes pronubas thalami traham,
Traham sonantes uerbera:incestam domum
Vertam,& penates impio Marte obteram.
Proinde pulsum finibus regem ocyus

Agite exulem: quodcunq; functo gradu
Solum relinquet, uere florifero uirens
Reparabit herbas: spiritus puros dabit
Vitalis aura, ueniet & syluis decor.
Letum, luesq;, mors, labor, tabes, dolor
Comitatus illo dignus, excedent simul.
Et ipse rapidis greßibus sedes uolet
Effugere nostras: sed graues pedibus moras
Addam, & tenebo, reptet incertus uiae,
Baculo senili triste prætentans iter.
Præripite terras, auferam cœlum pater.
OED. *Et ossa, & artus gelidus inuasit tremor.*
Quidquid timebam facere, fecisse arguor:
Tori iugalis abnuit Merope nefas
Sociata Polybo: sospes absoluit manus
Polybus meas: uterq; defendit parens
Cædem, stuprumq;: quis locus culpæ est super?
Multo antè Thebæ Laium amissum gemunt,
Bœota gressu quàm meo tetigi loca.
Falsus'ne senior an deus Thebis grauis?
Iam iam tenemus callidi socios doli.
Mentitur ista præferens fraudi deos
Vates, tibiq; sceptra despondet mea.
CRE *Ego'ne ut sororem regia expelli uelim?*
Si me fides sacrata cognati laris
Non contineret in meo certum statu,
Tamen ipsa me fortuna terreret nimis
Sollicita semper: liceat hoc tutò tibi
Exuere pondus, ne recedentem opprimat.

Iam

Iam te minore tutior pones loco.
OED. *Hortaris etiam sponte deponam ut mea*
Tam grauia regna? CRE. *Suadeam hoc illis ego*
In utrunq;, queis est liber etiam nunc status.
Tibi iam necesse est ferre fortunam tuam.
OED. *Certissima est regnare cupienti uia,*
Laudare modica, & otium, ac somnum sequi:
Ab inquieto sæpe simulatur quies.
CRE. *Parum'ne me tam longa defendit dies?*
OED. *Aditum nocendi perfido præstat dies.*
CRE. *Solutus onere regio regni bonis*
Fruor, domusq; ciuium cœtu uiget:
Nec ulla uicibus surgit alternis dies,
Qua non propinqui munera ad nostros lares
Sceptri redundent, cultus, opulentæ dapes
Donata multis gratia nostra salus,
Quid tam beatæ deesse fortunæ rear?
OED. *Quòd res secũdæ non habent unquã modum.*
CRE. *Incognita igitur ut nocens causa cadam?*
OED. *Num ratio uobis reddita est uitæ mea?*
Num audita causa est nostra Tiresiæ? tamen
Sontes uidemur, facitis exemplum, sequor.
CR. *Quid si innocẽs sum?* OED. *Dubia pro certis solẽt*
Timere reges. CRE. *Qui pauet uanos metus,*
Veros fatetur. OED. *Quisquis in culpa fuit*
Dimissus, odit omne quod dubium putat.
CRE. *Sic odia fiunt.* OED. *Odia qui nimiũ timet,*
Regnare nescit: regna custodit metus.
CRE. *Qui sceptra duro sæuus imperio regit,*

Timet timentes, metus in autorem redit.

OED. *Seruate fontem ſaxeo incluſum ſpecu,*
Ipſe ad penates regios reſeram gradum.

CHORVS.

Anapæſtici.

Non tu tantis cauſa periclis,
Non hæc Labdacidas premunt
Fata, ſed ueteres Deûm
Iræ ſequuntur. Caſtalium nemus
Vmbram Sidonio præbuit hoſpiti,
Lauitq; Dirce Tyrios colonos.
Vt primùm magni natus Agenoris
Feſſus per orbem, furta ſequi Iouis
Sub noſtræ ramis conſtitit arboris,
Prædonem memorans ſuum: monituq; Phœbi
Iuſſus erranti comes ire uaccæ,
Quam non flexerat
Vomer, aut tardi iuga curua plauſtri,
Deſeruit fugas, nomenq; genti
Inauſpicata de boue tradidit.
Tempore ex illo noua monſtra ſemper
Protulit tellus,
Aut anguis imis uallibus editus
Annoſa ſupra robora ſibilat,
Supraq; pinus:
Supra Chaonias celſior arbores
Cœruleon erexit caput,
Cum maiore ſui parte recumberet.
Aut fœta tellus impio partu

Effu

Effudit arma.
Sonuit reflexo claßicum cornu,
Lituusq́; adunco ſtridulos cantus
Eliſit ære, non antè linguas
Alias, & arma uocis ignotæ
Clamore primùm hoſtico experta
Agmina campos cognata tenent,
Dignaq́; iacto ſemine proles
Vno ætatem permenſa die
Poſt luciferi nata meatus
Ante heſperios occidit ortus,
Horret tantis aduena monſtris,
Populiq́; timet bella ruentis,
Donec cecidit ſæua iuuentus,
Genitrixq́; ſuo reddi gremio
Modo productos uidit alumnos.
Hàc tranſierit ciuile nefas.
Illa Herculeæ norint Thebæ
Prælia fratrum.
Quid Cadmæi fata nepotis?
Cùm uiuacis cornua cerui
Frontem ramis texere nouis,
Dominumq́; canes egere ſuum.
Præceps ſyluas, monteſq́; fugit
Citus Actæon agiliq́; magis
Pede per ſaltus, & ſaxa uagus
Metuit motas Zephyris plumas,
Et quæ poſuit retia uitat,
Donec placidi fontis in unda

Cornua uidit, uultusq; feros,
Vbi uirgineos fouerat artus
Nimium saeui diua pudoris.

ACTVS QVARTVS.

OEDIPVS. IOCASTA.
Trimetri Iambici.

CVras reuoluit animus, & repetit metus.
Obiisse nostro Laium scelere autumant
Superi, inferiq;: sed animus contrà innocens,
Sibiq; melius quàm Deis notus, negat.
Redit memoria tenue per uestigium
Cecidisse nostri stipitis impulsu obuium,
Datumq; Diti, cum prior iuuenem senex
Curru superbus pelleret, Thebis procul,
Phocea trifidas regio quà scindit uias.
Vnanima coniux explica errorem precor,
Quæ spatia moriens Laius uitæ tulit.
Primo'ne in æuo uiridis, an fracto occidit?
IOC. *Inter senem, iuuenemq;, sed propior seni.*
OED. *Frequens'ne turba regium cinxit latus?*
IOC. *Plures fefellit error ancipitis uiæ,*
Paucos fidelis curribus iunxit labor.
OED. *Aliquis'ne cecidit regio fato comes?*
IOC. *Vnum fides, uirtusq; consortem addidit.*
OED. *Teneo nocentem, conuenit numerus, locus:*
Sed tempus adde. IOC. *Decima iam metitur seges.*

SENEX. OEDIPVS.
Trimetri Iambici.

Corin

Corinthius te populus in regnum uocat
Patrium: quietem Polybus æternam obtinet.
OED. *Vt undiq; in me sæua fortuna irruit.*
Edissere mihi quo cecidit fato parens.
SEN. *Animam senilem mollis exoluit sopor.*
OED. *Genitor sine ulla cæde defunctus iacet?*
Testor, licet iam tollere ad cœlum piè
Puras, nec ulla scelera metuentes, manus.
Sed pars magis metuenda fatorum manet.
SEN. *Omnem paterna regna discutiunt metum.*
OED. *Repetam paterna regna, sed matrem horreo.*
SEN. *Metuis parentẽ, quæ tuum reditum expetens*
Sollicita pendet? OED. *Ipsa me pietas fugat.*
SEN. *Viduã relinques?* OED. *Tangis en ipsos metus.*
SEN. *Effare, mersus quis premat mentem timor:*
Præstare tacitam regibus soleo fidem.
OED. *Connubia matris Delphico monitu tremo.*
SEN. *Timere uana desine, & turpes metus*
Depone: Merope uera non fuerat parens.
OED. *Quod subditiuj præmium gnati petit?*
SEN. *Regum superbam liberi astringunt fidem.*
OED. *Secreta thalami fare, quo excipias modo.*
SEN. *Hæ te parenti paruulum tradunt manus.*
OED. *Tu me parenti tradis? at quis me tibi?*
SEN. *Pastor niuoso sub Cithæronis iugo.*
OED. *In illa temet nemora quis casus tulit?*
SEN. *Illo sequebar monte cornigeros greges.*
OED. *Nunc adijce certas corporis nostri notas.*
SEN. *Forata ferro gesseras uestigia,*

Tumore nactus nomen, ac uitio pedum.
OED. *Quis fuerit ille, qui meum dono dedit*
Corpus, requiro. SEN. *Regios pauit greges:*
Minor sub illo turba pastorum fuit.
OED. *Eloquere nomen.* SEN. *Prima lãguescit senũ*
Memoria, longo lassa sublabens situ.
OED. *Potes'ne facie noscere, ac uultu uirum?*
SEN. *Fortasse noscam: sæpe iam spatio obrutam*
Leuis exoletam memoriam reuocat nota.
OED. *Ad sacra, & aras omne compulsum pecus*
Duces sequantur: ite propere, accersite
Famuli, penes quos summa consistit gregum.
SEN. *Siue ista ratio, siue fortuna occulit,*
Latere semper patere, quod latuit diu:
Sæpe eruentis ueritas patuit malo.
OED. *Malum timeri maius his aliquod potest?*
SEN. *Magnũ esse magna mole quod petitur scias.*
Concurrit illinc publica, hinc regis salus,
Vtrinq; patriæ: contine medias manus,
Vt nil lacessas, ipsa te fata explicant:
Non expedit concutere felicem statum.
OED. *Tutò mouetur quidquid extremo in loco est.*
SEN. *Nobilius aliquid genere regali appetis?*
Ne te parentis pigeat inuenti, uide.
OED. *Nec pœnitendi sanguinis quæram fidem,*
Sed nosse certum est. ecce grandæuus Senex
Arbitria sub quo regij fuerant gregis
Phorbas, refers'ne nomen, aut uultum senis?
SEN. *Arridet animo forma, nec notus satis,*
Nec

Nec rursus iste uultus ignotus mihi.
Regnum obtinente Laio famulus greges
Agitasti opimos sub Cithæronis plaga?

PHORBAS. SENEX. OEDIPVS.

Trimetri Iambici.

LAetus Cithæron pabulo semper nouo
Aestiua nostro prata summittit gregi.
SE. *Noscis'ne memet?* PH. *Dubitat anceps memoria.*
OED. *Huic aliquis à te traditus quondam puer?*
Effare: dubitas? cur genas mutat color?
Quid uerba quæris? ueritas odit moras.
PHO. *Obducta longo temporum tractu moues.*
OED. *Fatere: ne te cogat ad uerum dolor.*
PHO. *Inutile isti munus infantem dedi.*
Non potuit ille luce, non cœlo frui.
SEN. *Procul sit omen, uiuit, & uiuat precor.*
OED. *Superesse quare traditum infantem negas?*
PHO. *Ferrum per ambos tenue transactum pedes*
Ligabat artus: uulneri innatus tumor
Puerile fœda corpus urebat lues.
SEN. *Quid quæris ultrà? fata iam accedunt propè.*
OED. *Quis fuerit infans, edoce.* PH. *Prohibet fides.*
OED. *Huc aliquis ignem: flãma iam excutiet fidẽ*
Per tam cruentas uera quærenti uias.
PHO. *Ignosce quæso, si ferus uideor tibi,*
Et impotens, iam parta uindicta in manu est.
OED. *Dic uera, quis nam, quo'ue generatus patre?*
Qua matre genitus? PH. *Coniuge est genitus tua.*
OED. *Dehisce tellus: tuq; tenebrarum potens*

In tartara ima rector umbrarum rape
Retro reuersus generis, ac stirpis uices,
Congerite ciues saxa in infestum caput,
Mactate telis, me petat ferro parens,
Me natus, in me coniuges arment manus,
Fratresq́;, & æger populus ereptos rogis
Iaculetur ignes: seculi crimen uagor,
Odium Deorum, iuris exitium sacri.
Qua luce primum spiritus hausi rudes,
Iam morte dignus: redde nunc animos parens,
Nunc aliquid aude sceleribus dignum tuis.
I, perge, propero regiam cursu pete,
Gratare matri liberis aucta domo.

CHORVS. Choriambici uersus.

FAta si liceat mihi
Fingere arbitrio meo,
Temperem Zephyro leui
Vela, ne pressæ graui
Spiritu antennæ tremant.
Lenis at modicum fluens
Aura nec uergens latus
Ducat intrepidam ratem,
Tuta me media uehat
Via decurrens uita.
Gnoßium regem timens,
Alta dum demens petit
Artibus fidens nouis,
Certat, & ueras aues
Vincere, ac falsis nimis

Imperat

Imperat pennis puer,
Nomen eripuit freto.
Callidus medium senex
Dædalus librans iter
Nube sub media stetit
Alitem expectans suum:
Qualis accipitris minas
Fugit, & sparsos metu
Colligit fœtus auis,
Donec in ponto manus
Mouit implicitas puer
Comes audacis uiæ.
Quidquid excessit modum,
Pendet instabili loco.
Sed quid hic postes sonat
Regios famulus manu
Mœstus, & quassans caput?
Ede quid portes noui.

ACTVS QVINTVS.

NVNTIVS.

Trimetri Iambici.

PRædicta postquàm fata, & infandum genus
Deprendit, ac se scelere coniunctum Oedipus
Damnauit, ipse regiam infestus petens
Inuisa propero tecta penetrauit gradu,
Qualis per arua Libycus insanit Leo
Fuluam minaci fronte concutiens iubam.
Vultus furore toruus, atq; oculi truces,
Gemitus, & altum murmur, & gelidus fluit

Sudor per artus, spumat, & uoluit minas.
Ac mersus altè magnus exundat dolor,
Secum ipse sæuus grande, nescio quid, parat,
Suis q́; fatis simile. Quid pœnas moror?
Vt hoc scelestum pectus aut ferro petat,
Aut feruido aliquis igne, uel saxo domet?
Quæ Tigris, aut quæ sæua uisceribus meis
Incurret ales! ipse tu scelerum capax
Sacer Cithæron, uel feras in me tuis
Emitte syluis: mitte uel rabidos canes.
Nunc redde Agauen. anime quid mortem times?
Mors innocentem sola fortunæ eripit.
Hæc fatus, aptat impiam capulo manum,
Ensemq́; ducit. ita'ne tam magnis breues
Pœnas sceleribus soluis? atq; uno omnia
Pensabis ictu? moreris, hoc patri sat est.
Quid deinde matri? quid male in lucem editis
Natis? quid ipsi, quæ tuum magna luit
Scelus ruina, flebili patriæ dabis?
Soluenda non est illa, quæ leges ratas
Natura in uno uertit Oedipode nouos
Commenta partus: supplicijs eadem meis
Nouetur. iterum uiuere, atq; iterum mori
Liceat: renasci semper, ut toties noua
Supplicia pendas. utere ingenio miser,
Quod sæpe fieri non potest, fiat diu:
Mors eligatur longa: quæratur uia,
Qua nec sepultis mistus, & uiuis tamen
Exemptus erres. morere, sed citra patrem.

Cuncta.

Cunctaris anime? subitus an uultus grauat
Perfusus imber? ac rigat fletu genas?
Et flere satis est? hactenus fundent leuem
Oculi liquorem, sedibus pulsi suis
Lacrymas sequantur. hi maritales statim
Fodiantur oculi. dixit, atq; ira furit.
Ardent minaces igne truculento genæ,
Oculiq; uix se sedibus retinent suis.
Violentus, audax, mutus, iratus, ferox,
Tantum cruentus gemuit, & dirùm fremens
Manus in ora torsit: at contrà truces
Oculi steterunt, & suam intenti manum
Vltro insequuntur, uulneri occurrunt suo.
Scrutatur auidus manibus uncis lumina,
Radice ab ima funditus uulsos simul
Euoluit orbes: hæret in uacuo manus,
Et fixa penitus unguibus lacerat cauos
Altè recessus luminum, & inanes sinus:
Sæuitq; frustra, plusq; quàm satis est, furit:
Tantum est periculum lucis, attollit caput,
Cauisq; lustrans orbibus cœli plagas,
Noctem experitur: quicquid effossis male
Dependet oculis, rumpit, & uictor Deos
Conclamat omnes: parcite, en patriæ, precor:
Iam iussa feci, debitas pœnas tuli.
Inuenta thalamis digna nox tandem meis.
Rigat ora fœdus imber, & lacerum caput
Largum reuulsis sanguinem uenis uomit.

CHORVS.

Dimetri Anapæstici.

Fatis agimur, cedite fatis:
Non sollicitæ possunt curæ
Mutare rati stamina fusi.
Quidquid patimur mortale genus,
Quidquid facimus, uenit ex alto.
Seruatq; suæ decreta colus
Lachesis: dura reuoluta manu
Omnia certo tramite uadunt,
Primusq; dies dedit extremum.
Non illa deo uertisse licet,
Quæ nexa suis currunt causis.
It cuiq; ratus prece non ulla
Mobilis ordo: multis ipsum
Timuisse nocet: multi ad fatum
Venêre suum dum fata timent.
Sonuere fores, atq; ipse suum
Duce non ullo molitur iter
Luminis orbus.

OEDIPVS. CHORVS.
IOCASTA.

Trimetri Iambici.

Bene habet, peractum est, iusta persolui patri.
Iuuant tenebræ. quis deus tandem mihi
Placatus atra nube perfundit caput?
Quis scelera donat? conscium euasi diem:
Nil parricida dextera debes tuæ.
Lux te refugit, uultus Oedipodem hic decet.
CHO. En ecce rapido sæua prosiluit gradu

Iocasta

Iocaſta uecors: qualis attonita, & furens
Cadmæa mater abſtulit nato caput,
Senſim'ue raptum traxit: afflictum alloqui
Cupit, pauetq;: iam malis ceſsit pudor.
IOC. *Cupiunt, & horrent ora, nam quid te uocem?*
Gnatum? ne dubites, gnatus es, gnati pudet.
Immitis oro gnate, quò auertis caput,
Vacuosq; uultus? OED. *Quis frui tenebris uetat?*
Quis reddit oculos? mater, an matris ſonus?
Perdidimus operam. congredi fas amplius
Haud eſt: nefandos diuidat uaſtum mare,
Dirimatq; tellus abdita: & quiſquis ſub hoc
In alia uerſus ſidera, ac ſolem auium
Dependet orbis, alterum ex nobis ferat.
IOC. *Fati iſta culpa eſt, nemo fit fato nocens.*
OED. *Iam parce uerbis mater, & parce auribus.*
Per has reliquias corporis trunci precor,
Per inauſpicatum ſanguinis pignus mei,
Per omnem noſtri nominis fas, & nefas.
IOC. *Quid anime torpes? ſocia cur ſcelerum dare*
Pœnas recuſas? omne confuſum perit
Inceſta per te iuris humani decus.
Morere, ac nefaſtum ſpiritum ferro exige.
Non ſi ipſe mundum concitans diuûm pater
Coruſca ſæua tela iaculetur manu,
Vnquam rependam ſceleribus pœnas pares
Mater nefanda. mors placet: mortis uia
Quæratur, agedum commoda matri manum,
Si parricida, reſtat hoc operi ultimum,

Rapiatur ensis. hoc iacet ferro meus
Coniux. quid illum nomine haud uero uocas?
Socer est. utrum'ne pectori infigam meo
Telum? an patenti conditum iugulo imprimam?
Eligere nescis uulnus: hunc dextra, hunc pete
Vterum capacem: qui uirum, & natum tulit.
CHO. *Iacet perempta, uulneri immoritur manus,*
Ferrumq́; secum nimius eiecit cruor.
OED. *Te fatidice, te præsidem ueri deum*
Compello, solum debuit fatis patrem:
Bis parricida, plusq́; quàm timui nocens.
Matrem peremi, scelere confecta est meo.
O Phœbe mendax, fata superaui impia.
Pauitante gressu sequere fallaces uias
Suspensa plantis efferens uestigia.
Cæcam tremente dextera noctem rege.
I, gradere præceps, lubricos ponens pedes.
I, profuge, uade: siste, ne in matrem incidas:
Quicunq; fessi corpore, & morbo graues
Semianima trahitis corpora: en fugio, exeo,
Releuate colla, mitior cœli status
Post terga sequitur: quisquis exilem iacens
Animam retentat, uiuidos haustus leuis
Concipiat. ite, ferte depositis opem.
Mortifera mecum uitia terris extraho.
Violenta fata, & horridus morbi tremor
Maciesq́;, & atra pestis & rabidus dolor
Mecum ite, mecum: ducibus his uti libet.

TROAS

TROAS

TRAGOEDIA SEXTA.

ARGVMENTVM.

Excisa deletáq; Troia, Græcis in patriam redire parantibus, apparuit Achillis umbra, quem Paris in templo Apollinis interfecerat. Ea monuit, ut manes sui Polyxenæ regiæ uictima placarentur, cuius enixè, dum uiueret, connubium expetebat. Primum igitur Troiæ sæuum defletur excidium: mox ab Vlysse inquiritur Astyanax puer, Hectoris filius, ut tollatur è medio, nequid superſit reliquiarum ad Ilium uindicandum. Reperto demum puero, abductáq; puella, ut refertur à nuntio, ea quidem in Sigæo ad tumulum Achillis mactatur: at ille præcipitatur è turri. Referuntur autem idcirco, quòd horrenda minime actitantur in ſcena, ſed tantummodo recitantur.

INTERLOCVTORES.

HECVBA.	PYRRHVS.
CHORVS MVLIERVM.	ANDROMACHA.
TALTHYBIVS.	SENEX.
AGAMEMNON.	VLYSSES.
CALCHAS.	ASTYANAX.
HELENA.	NVNTIVS.

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

HECVBA.

Trimetri Iambici.

VICVNQVE *regno fidit, & magna potens*
Dominatur aula, nec leues metuit deos,
Animũq; rebus credulũ lætis dedit:
Me uideat, & te Troia: non unquam tulit
Documenta fors maiora, quàm fragili loco
Starent superbi, columen euersum occidit
Pollentis Asiæ, cœlitum egregius labor:
Ad cuius arma uenit, & qui frigidum
Septena Tanain ora pandentem bibit,
Et qui renatum prorsus excipiens diem
Tepidum rubenti Tigrin immiscet freto:
Et quæ uagos uicina prospiciens Scythas
Ripam cateruis ponticam uiduis ferit.
Excisa ferro est, Pergamum incubuit sibi.
En alta muri decora congesti iacent:
Tectis adustis regiam flammæ ambiunt:
Omnisq; latè fumat Assaraci domus.
Non prohibet auidas flamma uictoris manus,
Diripitur ardens Troia, nec cœlum patet
Vndante fumo, nube ceu densa obsitus
Ater fauilla squalet Iliaca dies.
Stat auidus ira uictor, & lentum Ilium
Metitur oculis, ac decem tandem ferus
Ignoscit annis: horret afflictam quoq;,

Victam

Victamq; quamuis uideat, haud credit sibi
Potuisse uinci: spolia populator rapit
Dardania, prædam mille non capiunt rates.
Testor deorum numen aduersum mihi,
Patriæq; cineres, teq; rectorem Phrygum,
Quem Troia toto conditum regno tegit,
Tuosq; manes, quodq; stetit ante Ilion,
Et uos meorum liberûm magni greges
Vmbræ minores, quidquid aduersi accidit,
Quæcunq; Phœbas ore lymphato furens,
Credi deo uetante, prædixit mala,
Prior Hecuba uidi grauida, nec tacui metus,
Et uana uates ante Cassandram fui.
Non cautus ignes Ithacus, aut Ithaci comes
Nocturnus in nos sparsit, aut fallax Sinon:.
Meus ignis iste est, facibus ardetis meis.
Sed quid ruinas urbis euersæ gemis
Viuax senectus? respice infelix ad hos
Luctus recentes: Troia iam uetus est malum.
Vidi execrandum regiæ cædis nefas,
Ipsasq; ad aras maius admissum scelus
Aeacidæ armis: cùm ferox sæua manus
Coma reflectens regium torta caput
Alto nefandum uulneri ferrum abdidit.
Quod penitus actum cùm recepisset libens,
Ensis senili tinctus è iugulo redit.
Placare quem non potuit à cæde effera
Mortalis æui cardinem extremum premens,
Superiq; testes sceleris, & quondam sacrum

Regni iacentis. ille tot regum parens
Caret sepulcro Priamus, & flamma indiget
Ardente Troia, non tamen superis sat est:
Dominum ecce Priami nuribus, & natis legens
Sortitur urna. praeda quem uilis sequar?
Hic Hectoris coniugia despondet sibi:
Hic optat Heleni coniugem: hic Antenoris.
Nec deest tuos Cassandra qui thalamos petat.
Mea sors timetur: sola sum Danais metus.
Lamenta cessant? turba captiua mea
Ferite palmis pectora, & planctus date,
Et iusta Troiae facite: iandudum sonet
Fatalis Idae Iudicis diri domus.

CHORVS *mulierum.* HECVBA.

Anapaestici uersus.

NOn rude uulgus, lacrymisq; nouum
Lugere iubes: hoc continuis
Egimus annis. ex quo tetigit
Phrygius Graias hospes Amyclas,
Secuitq; fretum pinus matri
Sacra Cybellae, decies niuibus
Canuit Ide, Ide nostris
Nudata rogis: & Sigaeis
Trepidus campis decies secuit
Messor aristas: ut nulla dies
Moerore caret, sed noua fletus
Causa ministrat, ite ad planctus
Miseramq; leua regina manum,
Vulgus dominam uile sequemur:

Non

Non indociles lugere sumus.
HEC. *Fidæ casus nostri comites*
Soluite crinem, per colla fluant
Mœsta capilli, tepido Troiæ
Puluere turpes: paret exertos
Turba lacertos, ueste remissa
Substringe sinus, uteroq; tenus
Pateant artus. cui coniugio
Pectora uelas captiue pudor?
Cingat tunicas palla solutas,
Vacet ad crebri uerbera planctus
Furibunda manus. placet hic habitus,
Placet, agnosco Troada turbam.
Iterum luctus redeant ueteres,
Solitum flendi uincite morem,
Hectora flemus.
CHO. *Soluimus omnes lacerum multo*
Funere crinem: coma demissa est
Libera nodo, sparsitq; cinis
Feruidus ora.
HEC. *Complete manus: hoc ex Troia*
Sumpsisse licet: cadat ex humeris
Vestis apertis, utrunq; tegat
Suffulta latus: iam nuda uocant
Pectora dextras. nunc nunc uires
Exprome dolor: Rhœthæa sonent
Littora planctus: habitansq; cauis
Montibus Echo, non, ut solita est,
Extrema breuis uerba remittat,

Totos reddat Troia gemitus.
Audiat omnis pontus, & æther.
Sæuite manus, pulsu uasto
Tundite pectus, non sum solito
Contenta sono: Hectora flemus.
CHO. Tibi nostra ferit dextra lacertos,
Humerosq; ferit tibi sanguineos.
Tibi nostra caput dextera pulsat.
Tibi maternis ubera palmis
Laniata iacent: fluit, & multo
Sanguine manat, quamcunq; tuo
Funere feci rupta cicatrix:
Columen patriæ, mora fatorum.
Tu præsidium Phrygibus fessis,
Tu murus eras, humerisq; tuis
Stetit illa decem fulta per annos.
Tecum cecidit, summusq; dies
Hectoris idem, patriæq; fuit.
HEC. Vertite planctus, Priamo uestros
Fundite fletus: satis Hector habet.
CHO. Accipe rector Phrygiæ planctus,
Accipe fletus bis capte senex:
Nil Troia semel te rege tulit.
Bis pulsari Dardana Graio
Mœnia ferro, bisq; pharetras
Passa Herculeas. post elatos
Hecubæ partus, regumq; rogos
Postrema pater funera cludis.
Magnoq; Ioui uictima cæsus

Sigæa

Sigæa premis littora truncus.
HEC. *Aliò lacrymas flectite uestras,*
Non est Priami miseranda mei
Mors Iliades: felix Priamus
Dicite cuncta: liber manes
Vadit ad imos, nec feret unquam
Vincta Graium ceruice iugum.
Non ille duos uidet Atridas,
Nec fallacem cernit Vlyssem.
Non Argolici præda triumphi
Subiecta feret colla trophæis.
Non assuetas ad sceptra manus
Post terga dabit, currusq; sequens
Agamemnonios aurea dextra
Vincula gestans
Lætis fiet pompa Mycenis.
CHO. *Felix Priamus, dicimus omnes:*
Secum excedens sua regna tulit.
Nunc Elysij nemoris tutus
Errat in umbris, interq; pias
Felix animas Hectora quærit.
Felix Priamus: felix quisquis
Bello moriens, omnia secum
Consumpta uidet.

ACTVS SECVNDVS.

SALTHYBIVS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

QVàm lõga Danais semper in portu mora,
Seu petere bellũ, petere seu patriã uolunt.

CHO. *Quæ causa ratibus faciat, & Danais morã,*
Effare, reduces quis deus claudat uias.
TAL. *Pauet animus: artus horridus quassat tremor.*
Maiora ueris monstra uix capiunt fidem.
Vidi ipse, uidi, summa iam Titan iuga
Stringebat, ortus uicerat noctem dies,
Cùm subitò cæco terra mugitu fremens
Concussa cæcos traxit ex imo sonos.
Mouere syluæ capita, & excelsum nemus
Fragore uasto tonuit, & lucus sacer.
Idæa ruptis saxa ceciderunt iugis:
Nec sola tellus tremuit, & pontus suum
Adesse Achillem sensit, ac strauit uada.
Tunc scissa tellus aperit immensos specus,
Et hiatus Erebi, peruium ad superos iter
Tellure fracta præbet, ac tumulum leuat.
Emicuit ingens umbra Thessalici ducis,
Threicia qualis arma præludens tuis
Iam Troia fatis strauit: aut Neptunium
Cana nitentem perculit iuuenem coma:
Aut cum inter acies Marte uiolento furens
Corporibus amnes clausit, & quærens iter
Tardus cruento Xanthus errauit uado:
Aut cum superbo uictor in curru stetit,
Egitq; habenas, Hectorem, & Troiam trahens.
Impleuit omne littus irati sonus:
Ite, ite inertes, debitos manibus meis
Auferte honores: soluite ingratas rates
Per nostra ituri maria: non paruo luet

Iras

Iras Achillis Gracia: at magnō luet.
Desponsa nostris cineribus Polyxena
Pyrrhi manu mactetur, & tumulum riget.
Hæc fatus alta uoce, dimisit diem,
Repetensq; Ditem, mersus ingentem specum
Coëunte terra iunxit: immoti iacent
Tranquilla pelagi, uentus abiecit minas,
Placidumq; fluctu murmurat leni mare,
Triton ab alto cecinit hymenæum choro.

PYRRHVS. AGAMEMNON. CALCHAS.
Trimetri Iambici.

CVm læta pelago uela rediturus dares,
Excidit Achilles: cuius unius manu
Impulsa Troia corruit tandem solo,
Breui repensans quidquid adiecit moræ
Scyros: fretumq; Lesbos Aegæum secans
Illo remoto, dubia quò caderet stetit.
Velis licet, quod petitur, ac properes dare,
Serò es daturus: iam suum cuncti duces
Tulere pretium. quæ minor merces potest
Tantæ dari uirtuti? an is meruit parum,
Qui fugere bellum iussus, & longa sedens
Aeuum senecta degere, ac Pylij senis
Transcendere annos, exuit matris dolos,
Falsasq; uestes, fassus est armis uirum?
Inhospitali Telephus regno impotens,
Dum Mysiæ ferocis introitus negat,
Rudem cruore regio dextram imbuit,
Fortemq; eandem sensit, & mitem manum.

Cecidere Thebæ, uidit Eetion capi
Sua regna uictus. clade subuersa est pari
Apposita celso parua Lyrnesos iugo,
Captaq; tellus nobilis Briseide,
Et causa litis regibus Chryse iacet,
Et nota fama Tenedos, & quæ pascuo
Fœcunda pingui Thracios nutrit greges,
Et sacra Phœbo Cilla. quid, quas alluit
Vernis Caicus gurgitem attollens aquis?
Hæc tanta clades gentium, ac tantus pauor,
Sparsæ tot urbes turbinis uasti modo,
Alterius esset gloria, ac summum decus,
Iter est Achilli: sic meus uenit pater,
Et tanta gessit bella, dum bellum parat.
Vt alia sileam merita, non unus satis
Hector fuisset? Ilium uicit pater,
Vos diruistis. inclytas laudes iuuat,
Et clara magni facta genitoris sequi.
Iacuit peremptus Hector ante oculos patris,
Patruiq; Memnon: cuius ob luctum parens
Pallente mœstum protulit uultu diem,
Suiq; uictor operis exemplum horruit,
Didicitq; Achilles, & deis natos mori.
Tum uersa Amazon ultimus cecidit timor.
Debes Achilli, merita si dignè æstimas,
Et si Mycenis uirginem, atq; Argis petat.
Dubitatur etiam? placita nec subito probas?
Priamiq; natam Pelei nato ferum
Mactare credis? at tuam natam parens

Helenæ

Helenæ immolaſti:ſolita iam & facta expeto.
AGA. *Iuuenile uitium eſt regere non poſſe impetū.*
Aetatis alios feruor hic primæ rapit,
Pyrrhum paternus:ſpiritus quondam truces,
Minasq́; tumidi lentus Aeacidæ tuli.
Quo plura poßis,plura patienter feras.
Quid cæde dira nobiles clari ducis
Aſpergis umbras?noſcere hoc primum decet,
Quid facere uictor debeat:uictus pati:
Violenta nemo imperia continuit diu,
Moderata durant.quoq́; fortuna altius
Euexit ac leuauit humanas opes,
Hoc ſe magis ſupprimere felicem decet,
Variosq́; caſus tremere metuentem deos
Nimium fauentes.magna momento obrui
Vincendo didici.Troia nos tumidos facit
Nimium,ac feroces:ſtamus hoc Danai loco,
Vnde illa cecidit.fateor,aliquando impotens
Regno ac ſuperbus altius memet tuli,
Sed fregit illos ſpiritus hæc,quæ dare
Potuiſſet alij cauſa.fortunæ fauor
Tu me ſuperbum:Priame,tu timidum facis.
Ego eſſe quidquam ſceptra,niſi uano putem
Fulgore tectum nomen?& falſo comam
Vinclo decentem?caſus hæc rapiet breuis,
Nec mille forſan ratibus,aut annis decem,
Non omnibus fortuna tam lenta imminet.
Equidem fatebor(pace dixiſſe hoc tua
Argiua tellus liceat)affligi Phrygas

Vinciq; uolui: ruere, & aequari solo
Etiam arguissem: sed regi fraenis nequit
Et ira, & ardens hostis, & uictoria
Commissa nocti. quidquid indignum, aut ferum
Cuiquam uideri potuit, hoc fecit dolor,
Tenebraeq;, per quas ipse se irritat furor.
Gladiusq; felix, cuius inflecti semel
Vecors libido est. quidquid euersae potest
Superesse Troiae, maneat: exactum satis
Poenarum, & ultrà est. regia ut uirgo occidat,
Tumuloq; dono detur, & cineres riget,
Et facinus atrox caedis, ut thalamos uocem,
Non patiar. in me culpa cunctorum redit:
Qui non uetat peccare, cum possit, iubet.
PYR. *Nullum'ne Achilli praemium manes ferent?*
AGA. *Ferent: & illum laudibus cuncti canent,*
Magnumq; terrae nomen ignotae audient.
Quòd si leuatur sanguine infuso cinis,
Opima Phrygij colla caedantur gregis,
Fluatq; nulli flebilis matri cruor.
Quis iste mos est? quando in inferias homo est
Impensus homini? detrahe inuidiam tuo
Odiumq; patri, quem coli poena iubes.
PYR. *O tumide, rerum dum secundarum status*
Extollit animos: timide, cùm increpuit metus.
Regum Tyranne: iam'ne flammatum geris
Amore subito pectus, ac Veneris noua?
Solus'ne toties spolia de nobis feres?
Hac dextra Achilli uictimam reddam suam:

Quam

Quam si negas, retinesq;, maiorem dabo,
Dignamq; quam det Pyrrhus: & nimium diu
A cæde nostra regia cessat manus:
Paremq; poscit Priamus. AGA. *Haud equidē nego*
Hoc esse Pyrrhi maximum in bello decus,
Sæuo peremptus ense quòd Priamus iacet
Supplex paternus. PYR. *Supplices nostri patris,*
Hostesq; eosdem nouimus: Priamus tamen
Præsens rogauit, tu graui pauidus metu
Nec ad rogandum fortis, Aiaci preces,
Ithacoq; mandas, clusus atq; hostem tremens.
AGA. *At non timebat tunc tuus, fateor, parens:*
Interq; cædes Græciæ, atq; ustas rates
Segnis iacebat, belli & armorum immemor,
Leui canoram uerberans plectro chelym.
PYR. *Tunc magnus Hector arma contemnens tua*
Cantus Achillis timuit, & tanto in metu
Naualibus pax alta Thessalicis fuit.
AGA. *Nempe iisdem in istis Thessalis naualibus*
Pax alta rursus Hectoris patri fuit.
PYR. *Est regis alti spiritum regi dare.*
AGA. *Cur dextra regi spiritum eripuit tua?*
PYR. *Mortem misericors sæpe pro uita dabit.*
AGA. *At nunc misericors uirgines busto petis.*
PYR. *Iam'ne immolari uirgines credis nefas?*
AGA. *Præferre patriam liberis regem decet.*
PYR. *Lex nulla capto parcit, aut pœnam impedit.*
AGA. *Quod non uetat lex, hoc uetat fieri pudor.*
PYR. *Quodcunq; libuit, facere uictori licet.*

Minimum

AGA. *Minimum decet libêre, cui multum licet.*
PYR. *Iis ista iactas, quos decem annorum graui*
Regno subactos Pyrrhus exoluit iugo?
AG. *Hos Scyros animos?* PY. *Scelere q̃ fratrũ caret.*
AGA. *Inclusa fluctu.* PYR. *Nempe cognati maris,*
Atrei, & Thyestæ nobilem noui domum.
AGA. *Ex uirginis concepte furtiuo stupro,*
Et ex Achille nate, sed nondum uiro.
PYR. *Illo ex Achille, genere qui mundum suo*
Sparsus per omnem cœlitum regnum tenet:
Thetide æquor, umbras Aeaco, cœlum Ioue.
AGA. *Illo ex Achille, qui manu Paridis iacet.*
PYR. *Quem nec deorum comminus quisquã petijt.*
AGA. *Cõpescere equidem uerba, & audacem malo*
Poteram domare: sed meus captis quoq;
Scit parcere ensis: potius interpres deûm
Calchas uocetur, fata si poscunt, dabo.
Tu qui Pelasgæ uincla soluisti rati,
Morasq́; bellis, arte qui reseras polum,
Cui uiscerum secreta, cui mundi fragor,
Et stella longa semitam flamma trahens
Dant signa fati: cuius ingenti mihi
Mercede constant ora, quid iubeat deus
Effare Calcha, nosq́; consilio rege.
CAL. *Dant fata Danais, quo solent, pretio uiam.*
Mactanda uirgo est Thessali busto ducis,
Sed quo iugari Thessalæ cultu solent,
Ionides'ue, uel Mycenææ nurus.
Pyrrhus parenti coniugem tradat suo,

Sic

Sic rite dabitur: non tamen nostras tenet
Haec una puppes causa: nobilior tuo
Polyxene cruore debetur cruor,
Quem fata quaerunt: turre de summa cadat
Priami nepos Hectoreus, & letum oppetat:
Tum mille uelis impleat classis freta.

CHORVS.

Choriambici Asclepiadei.

VErum est? an timidos fabula decipit,
Vmbras corporibus uiuere conditis?
Cum coniux oculis imposuit manum,
Supremusq; dies solibus obstitit,
Et tristes cineres urna coërcuit,
Non prodest animam tradere funeri,
Sed restat miseris uiuere longius?
An toti morimur? nullaq; pars manet
Nostri, cùm profugo spiritus halitu
Immistus nebulis cessit in aëra,
Et nudum tetigit subdita fax latus?
Quidquid sol oriens, quidquid occidens
Nouit: caeruleis Oceanus fretis
Quidquid uel ueniens, uel fugiens lauat,
Aetas pegaseo corripiet gradu.
Quo bissena uolant sidera turbine,
Quo cursu properat secula uoluere
Astrorum dominus, quo properat modo
Obliquis Hecate currere flexibus,
Hoc omnes petimus fata: nec amplius
Iuratos superis qui tetigit lacus,

Vsquam

Usquam est.ut calidis fumus ab ignibus
Vanescit spatium per breue sordidus:
Vt nubes grauidas quas modò uidimus,
Arctoi Boreæ dißipat impetus:
Sic hic,quo regimur,spiritus effluet.
Post mortem nihil est,ipsaq; mors nihil.
Velocis spatij meta nouißima.
Spem ponant auidi,sollicìti metum.
Quæris quo iaceas post obitum loco?
Quo non nata iacent.
Tempus nos auidum deuorat,& chaos.
Mors indiuidua est noxia corpori,
Nec parcens animæ.Tænara,& aspero
Regnum sub domino,limen & obsidens
Custos non facili Cerberus ostio,
Rumores uacui,uerbaq; inania,
Et par solicito fabula somnio.

ACTVS TERTIVS.

ANDROMACHA. SENEX.
VLYSSES.

Trimetri Iambici.

QVid mœsta Phrygiæ turba laceratis comas?
Miserumq; tunsæ pectus,effuso genas
Fletu rigatis? leuia perpessæ sumus,
Si flenda patimur. Ilium uobis modò,
Mihi cecidit olim,cùm ferus curru incito
Mea membra raperet,& graui gemeret sono
Peliacus axis pondere Hectoreo tremens.

Tunc

Tunc obruta, atq; euersa Troia concidit.
Torpens malis, rigensq; sine sensu feror.
Iam erepta Danais coniugem sequerer meum,
Nisi hic teneret: hic meos animos domat,
Moriq; prohibet: cogit hic aliquid deos
Adhuc rogare: tempus ærumnæ addidit.
Hic mihi malorum maximum fructum abstulit,
Nihil timere, prosperis rebus locus
Ereptus omnis dira, quà ueniant, habent.
Miserrimum est timere, cum speres nihil.
SEN. *Quis te repens commouit afflictam metus?*
AND. *Exoritur aliquid maius ex magno malum.*
Nondum ruentis Ilij fatum stetit.
SEN. *Ecquas reperiet, ut uelit, clades deus?*
AND. *Stygij profundi claustra, & obscuri specus*
Laxantur, & ne desit euersis metus,
Hostes ab imo conditi tumulo exeunt.
Solis'ne retro peruium est Danais iter?
Certè æqua mors est. turbat, atq; agitat Phrygas
Communis iste terror: hic propriè meum
Exterret animum noctis horrendæ sopor.
SEN. *Quæ uisa portent, effer in medium, metus.*
AND. *Partes ferè nox alma transierat duas,*
Clarumq; septem uerterant stellæ iugum,
Ignota tandem uenit afflictæ quies,
Breuisq; fessis somnus obrepsit genis:
(Si somnus ille est mentis attonitæ stupor)
Cùm subitò nostros Hector ante oculos stetit,
Non qualis ultro bella in Argiuos ferens,

Graias

Graias petebat facibus Idæis rates.
Nec cæde uasta qualis in Danaos furens
Vera ex Achille spolia simulato tulit.
Non ille uultus flammeum incendens iubar,
Sed fessus, ac deiectus, & fletu grauis,
Similisq; nostro, squalida obtectus coma:
Iuuat tamen uidisse: tum quassans caput,
Depelle somnos, inquit, & natum eripe
O fida coniux: lateat: hæc una est salus.
Omitte fletus, Troia quòd cecidit gemis?
Vtinam iaceret tota: festina, amoue
Quocunq; nostræ paruulam stirpem domus.
Mihi gelidus horror ac tremor somnum excutit,
Oculosq; nunc huc pauida, nunc illuc ferens,
Oblita nati misera quæsiui Hectorem.
Fallax per ipsos umbra complexus abit.
O nate magni certa progenies patris,
Spes una Phrygibus, unica afflictæ domus,
Veterisq; soboles sanguinis nimium inclyti,
Nimiumq; patri similis: hos uultus meus
Habebat Hector, talis incessu fuit,
Habituq; talis, sic tulit fortes manus,
Sic celsus humeris, fronte sic torua minax,
Ceruice fusam dissipans lata comam.
O nate serò Phrygibus, at matri citò,
Erit'ne tempus illud, ac felix dies
Quo Troici defensor, & uindex soli,
Recidiua ponas Pergama, & sparsos fuga
Ciues reducas? nomen & patriæ suum,

Phryg

Phrygibusq; reddas? sed mei fati immemor
Tam magna timeo uota: quod captis sat est,
Viuamus. heu me, quis locus fidus meo
Erit timori? quá'ue te sede occulam?
Arx illa pollens opibus, & muris deûm,
Gentes per omnes clara, & inuidiæ capax,
Nunc puluis altus, strata sunt flamma omnia,
Superestq; uasta ex urbe ne tantum quidem,
Quo lateat infans. quem locum fraudi legam?
Est tumulus ingens coniugi charo, sacer:
Verendus hosti, mole quem immensa parens,
Opibusq; magnis struxit in luctus suos
Rex non auarus: optime credam patri.
Sudor per artus frigidus totos cadit,
Omen tremisco misera feralis loci.
SEN. Hæc causa multos una ab interitu arcuit,
Credi perisse: uix spei quidquam est super.
Graue pondus illum, magna nobilitas premit.
AND. Ne prodat aliquis. SEN. Amoue testes doli.
AND. Si quæret hostis? SEN. Vrbe in euersa perijt.
AND. Quid proderit latuisse redituro in manus?
SEN. Victor feroces impetus primos habet.
AND. Quid quòd latere sine metu magno nequit?
SEN. Miser occupet præsidia, securus legat.
AND. Quis te locus, quæ regio seducta, inuia
Tutò reponet? quis feret trepidis opem?
Quis proteget? qui semper, etiam nunc tuos
Hector tuere, coniugis furtum piæ
Serua, & fideli cinere uicturum excipe.

Succede tumulo nate: quid retro fugis?
Turpesq; latebras spernis? agnosco indolem,
Pudet timere. spiritus magnos fuge,
Animosq; ueteres: sume, quos casus dedit.
En intuere, turba quæ simus super:
Tumulus, puer, captiua: cedendum est malis.
Sanctas parentis conditi sedes, age
Aude subire: fata si miseros iuuant,
Habes salutem: fata si uitam negant,
Habes sepulcrũ. SEN. *Claustra commissum tegunt,*
Quem ne tuus producat in medium timor,
Procul hinc recede, teq; diuersam amoue.
AND. *Leuius solet timere, qui propius timet.*
Sed, si placet, referamus hinc aliò pedem.
SEN. *Cohibe parumper ora, questusq; opprime:*
Gressus nefandos dux Cephalenum admouet.
AND. *Dehisce tellus, tuq; coniux ultimo*
Specu reuulsam scinde tellurem Stygis,
Sinu profundo conde depositum meum.
Adest Vlysses, & quidem dubio gradu,
Vultuq; nectit pectore astus callidos.
VLY. *Duræ minister sortis hoc primum peto,*
Vt ore quamuis uerba dicantur meo,
Non esse credas nostra: Graiorum omnium,
Procerumq; uox est, petere quos seras domos
Hectorea soboles prohibet: hanc fata expetunt.
Sollicita Danaos pacis incertæ fides
Semper tenebit: semper à tergo timor
Respicere coget: arma nec poni sinet

Dum

Dum Phrygibus animos natus euersis dabit
Andromacha. AND. *Vester augur hoc Calchas canit?*
VLY. *Et si taceret augur hæc Calchas, tamen*
Dicebat Hector, cuius & stirpem horreo,
Generosa in ortus semina exurgunt suos.
Sic ille magni paruus armenti comes,
Primisq; nondum cornibus findens cutem,
Ceruice subitò celsius, & fronte arduus,
Gregem paternum ducit, ac pecori imperat.
Quæ tenera cæso uirga de trunco stetit,
Par ipsa matri tempore exiguo subit,
Vmbrasq; terris reddit: & cœlo nemus.
Sic male relictus igne de magno cinis
Vires resumit. est quidem iniustus dolor
Rerum æstimator: si tamen tecum exigas,
Veniam dabis, quòd bella post annos decem,
Totidemq; menses iam senex miles timet:
Aliasq; clades rursus, ac nunquam bene
Troiam iacentem. magna res Danaos mouet
Futurus Hector: libera nos hoc metu.
Hæc una naues causa deductas tenet,
Hic classis hæret. ne'ue crudelem putes
Quòd sorte iussus Hectoris natum petam,
Petissem Orestem. patere quod uictor tulit.
AND. *Vtinam quidem esses nate materna in manu,*
Nossemq; quis te casus ereptum mihi
Teneret, aut quæ regio: non hostilibus
Confossa telis pectus, aut uinclis manus
Secantibus præstricta, non acri latus

 Vtrunq;

Vtrunq; flamma cincta, maternam fidem
Vnquam exuissem. nate quis te nunc locus,
Fortuna quae possedit? errore auio
Vagus arua lustras, uastus an patriae uapor
Corripuit artus? saeuus an uictor tuo
Lusit cruore? nunquid immanis ferae
Morsu peremptus pascis Idaeas aues?
VLY. *Simulata remoue uerba, non facile est tibi*
Decipere Vlyssem, uicimus matrum dolos,
Etiam dearum: cassa consilia amoue.
Vbi natus est? AND. *Vbi Hector? ubi cũcti Phryges?*
Vbi Priamus? unum quaeris, ego quaero omnia.
VLY. *Coacta dices, sponte quod fari abnuis.*
AND. *Tuta est, perire quae potest, debet, cupit.*
VLY. *Magnifica uerba mors propè admota excutit.*
AND. *Si uis Vlysse cogere Andromacham metu,*
Vitam minare, nam mori uotum est mihi.
VLY. *Verberibus, igne, morte, cruciatu, eloqui*
Quodcunq; celas, adiget inuitam dolor,
Et pectore imo condita arcana eruet:
Necessitas plus posse, quàm pietas, solet.
AND. *Propone flammas, uulnera, & diras mali*
Doloris artes, & famem, & saeuam sitim,
Variasq; pestes undiq;, & ferrum inditum
Visceribus ustis, carceris caeci luem,
Et quidquid audet uictor iratus tumens.
VLY. *Stulta est fides, celare quod prodas statim.*
Animosa nullos mater admittis metus.
Hic ipse, quo nunc contumax perstas, amor,

Consulere paruis liberis Danaos monet,
Post arma tam longinqua, post annos decem.
Minus timerem, quos facis Calchas metus
Si mihi timerem: bella Telemacho paras.
AND. *Immiti Vlyßi gaudium, ac Danaïs dabo,*
Dandum est: fatere, quos premis, luctus dolor.
Gaudete Atridæ, tuq; letifica (ut soles)
Refer Pelasgis: Hectoris proles obit.
VLY. *Et esse uerum hoc, qua probas Danais fide?*
AND. *Ita quod minari maximum uictor potest,*
Contingat, & me fata maturo exitu
Faciliq; soluant, ac meo condant solo,
Et patria tellus Hectorem leuiter premat,
Vt luce cassus, inter extinctos iacet,
Datusq; tumulo debita exanimis tulit.
VLY. *Expleta fata stirpe sublata Hectoris,*
Solidamq; pacem letus ad Danaos feram.
Quid agis Vlysse? Danai læ credent tibi?
Tu cui? parenti? fingit an quidquam parens?
Nec abominandæ mortis auspicium pauet?
Auspicia metuunt qui nihil maius timent?
Fidem alligauit iureiurando suam.
Si peierat, timere quid grauius potest?
Nunc aduoca astus anime, nunc fraudes, dolos,
Et totum Vlyssem: ueritas nunquam latet.
Scrutare matrem: mœret, illacrymat, gemit:
Et huc, & illuc anxios gressus refert,
Missasq; uoces aure sollicita excipit.
Magis hac timet, quàm mœret: ingenio est opus.

Alios parentes alloqui in luctu decet:
Tibi gratulandum est, misera quòd nato cares,
Quem mors manebat saeua, praecipitem datum
E turre, lapsis sola quae muris manet.
AND. *Reliquit animus membra, quatiuntur, labant,*
Torpetq; uinctus frigido sanguis gelu.
VLY. *En tremuit, hac hac parte quaerēda est mihi,*
Matrem timor detexit: iterabo metum.
Ite ite celeres, fraude materna abditum
Hostem Pelasgi nominis, pestem ultimam,
Vbicunq; latitat, erutam in medium date.
Bene est, tenetur. perge, festina, attrahe.
Quid respicis? trepidasq;? iam certè perit.
AND. *Vtinam timerem, solitus ex longo est metus.*
Dediscit animus serò quod didicit diu.
VLY. *Lustrale quoniam debitum muris puer*
Sacrum antecessit, nec potest uatem sequi
Meliore fato raptus: hoc Calchas ait
Modo piari posse redituras rates,
Si placet undas Hectoris sparsi cinis,
Ac tumulus imo totus aequetur solo.
Nunc ille quoniam debitam effugit necem,
Erit admouenda sedibus sacris manus.
AND. *Quid agimus? animū distrahit geminus timor:*
Hinc natus, illinc coniugis chari cinis.
Pars utra uincit? testor immites deos,
Deosq; ueros: coniugis manes mei.
Non aliud Hector in meo nato mihi
Placere quàm te, uiuat ut possit tuos

Referre

Referre uultus, proruatus tumulo cinis
Mergetur? ossa fluctibus spargi sinam
Disiecta uastis? potius hic mortem oppetat.
Poteris nefandæ deditum mater neci
Videre? poteris celsa per fastigia
Missum rotari? potero, perpetiar, feram,
Dum non meus post fata uictoris manu
Iactetur Hector. hic suam pœnam potest
Sentire. at illum fata iam in tuto locant.
Quid fluctuaris? statue, quem pœnæ extrahas.
Ingrata dubitas? Hector est illinc tuus.
Erras, utrinq; est Hector: hic sensu potens
Forsan futurus ultor extincti patris.
Vtriq; parci non potest, quidnam facis?
Serua è duobus anime, quem Danai timent.
VLY. *Responsa peragam, funditus busta eruam.*
AND. *Quæ uēdidistis?* VLY. *Pergā, et è summo aggere*
Traham sepulcra. AND. *Cœlitum appello fidem,*
Fidemq; Achillis, Pyrrhe genitoris tui
Munus tuere. VLY. *Tumulus hic campo statim*
Toto iacebit. AND. *Fuerat hoc prorsus nefas*
Danais inausum, templa uiolastis, deos
Etiam fauentes, busta transierat furor.
Resistam: inermes offeram armatis manus:
Dabit ira uires: qualis Argolicas ferox
Turmas Amazon strauit: aut qualis deo
Percussa Manas, Entheo syluas gradu
Armata thyrso terret, atq; expers sui
Vulnus dedit, nec sensit: in medios ruam,

Tumuloq; cineris socia defenso cadam.
VLY. *Cessatis? & uos flebilis clamor mouet?*
Furorq; cassus fœminæ? iussa ocyus
Peragite. AND. *Me me sternite hic ferro prius.*
Repelle Auernum, rumpe fatorum moras,
Molire terras Hector, ut Vlyssem domes,
Vel umbra satis es. arma concussit manu,
Iaculatur ignes. cernitis Danai Hectorem?
An sola uideo? VLY. *Eruite cuncta funditus.*
AND. *Quid agis? ruina mater, & natum, & uirum*
Prosternis una: forsitan Danaos prece
Placare poteris, conditum elidet statim
Immane busti pondus: intereat miser,
Vbicunq; potius, ne pater natum obruat,
Prematq; patrem natus. ad genua accido
Supplex Vlysse, quamq; nullius pedes
Nouere dextram, pedibus admoueo tuis:
Miserere matris, & preces placidus pias
Patiensq; recipe: quoq; te celsum altius
Superi leuarunt, mitius lapsos preme.
Misero datur, quodcunq; fortunæ datur.
Sic te reuisat coniugis sanctæ torus,
Annosq;, dum te recipit, extendat suos
Laërta, sic te iuuenis excipiat tuus,
Et uota uincens uestra felici indole,
Aetate auum transcendat, ingenio patrem.
Miserere matris: unicum afflictæ mihi
Solamen hic est. VLY. *Exhibe natum, & roga.*

AND

ANDROMACHA.

Anapæstici.

HVc è latebris procede tuis
Flebile matris furtum miseræ.
Hic puer, hic est terror Vlysse
Mille carinis. submitte manus,
Dominiq; pedes supplice dextra
Stratus adora: nec turpe puta
Quidquid miseros fortuna iubet:
Pone ex animo reges atauos,
Magniq; senis iura per omnes
Inclyta terras: excidat Hector.
Gere captiuum, positoq; genu,
Si tua nondum uulnera sentis,
Matris fletus imitare tuæ.
Vidit pueri regis lacrymas
Et Troia prior, paruusq; minas
Trucis Alcidæ flexit Priamus.
Ille ille ferox, cuius uastis
Viribus omnes cessere feræ.
Qui perfracto limine Ditis,
Cæcum retro patefecit iter.
Hostis parui uictus lacrymis,
Suscipe, dixit, rector habenas,
Patrioq; sede celsus solio,
Sed sceptra fide meliore tene.
Hoc fuit illo uictore capi.
Discite mites Herculis iras:
An sola placent Herculis arma?

Iacet ante pedes non minor illo
Supplice supplex, uitamq; petit.
Regnum Troiæ, quocunq; uolet,
Fortuna ferat.

VLYSSES. ANDROMACHA. ASTYANAX.

Trimetri Iambici.

Matris quidem me mœror attonitæ mouet,
Magis Pelasgæ me tamen matres mouent,
Quarum iste magnos crescit in luctus puer.
AND. *An has ruinas urbis in cinerem datas*
Hic excitabit? hæ manus Troiam erigent?
Nullas habet spes Troia, si tales habet.
Non sic iacemus Troës, ut cuiquam metus
Possimus esse. spiritus genitor facit?
Sed nempe tractus ipse. post Troiam pater
Posuisset animos, magna quos frangunt mala.
Si pœna petitur, quæ peti grauior potest?
Famulare collo nobili subeat iugum:
Seruire liceat. aliquis hoc regi negat?
VLY. *Non hoc Vlysses, sed negat Calchas tibi.*
AND. *O machinator fraudis, o scelerum artifex,*
Virtute cuius bellica nemo occidit:
Dolis, & astu maleficæ mentis iacent
Etiam Pelasgi, uatem, & insontes deos
Prætendis? hoc est pectoris facinus tui
Nocturne miles, fortis in pueri necem.
Iam solus audes aliquid, & claro die.
VLY. *Virtus Vlyssis nota Danais est satis,*

Nimisq;

Nimisq; Phrygibus, non uacat uanis diem
Conterere uerbis, anchoras claßis legit.
AND. *Breuem moram largire, dum officium parens*
Nato supremum reddo, & amplexu ultimo
Auidos dolores satio. VLY. *Misereri tui*
Vtinam liceret: quod tamen solum licet,
Tempus, moramq; dabimus arbitrio tuo.
Implere lacrymis: fletus ærumnas leuat.
AND. *O dulce pignus, ô decus lapsæ domus,*
Summumq; Troiæ funus, ô Danaûm timor,
Genitricis ô spes uana, cui demens ego
Laudes parentis bellicas, annos aui
Medios precabar: uota destituit deus
Iliaca. non tu sceptra regali potens
Gestabis aula, iura nec populis dabis,
Victasq; gentes sub tuum mittes iugum,
Non Graia cædes terga, non Pyrrhum trahes,
Non arma tenera parua tractabis manu,
Sparsasq; paßim saltibus latis feras
Audax sequêris, nec stato lustri die
Solenne referens Troici lustri sacrum
Puer citatas nobilis turmas ages.
Non inter aras mobili uelox pede,
Reuocante flexo concitos cornu modos,
Barbarica prisco templa saltatu coles.
O morte dira tristius leti genus:
Flebilius aliquid Hectoris magni nece
Muri uidebunt. VLY. *Rumpe iam fletus parens,*
Magnus sibi ipse non facit finem dolor.

Lacry

AND. *Lacrymis Vlysse parua,quã petimus,mora est.*
Concede paruos,ut mea condam manu
Viuentis oculos.occidis paruus quidem,
Sed iam timendus:Troia te expectat tua.
I,uade liber,liberos Troas uide.
AST. *Miserere mater.* AND. *Quid meos retines sinus?*
Manusq; matris?cassa præsidia occupas?
Fremitu leonis qualis audito tener
Timidum iuuencus applicat matri latus.
At ille sæuus matre summota leo,
Prædam minorem morsibus uastis premens
Frangit,uehitq;:talis è nostro sinu
Te rapiet hostis:oscula,& fletus puer
Lacerosq; crines excipe,& plenus mei
Occurre patri:pauca maternæ tamen
Perfer querelæ uerba:si manes habent
Curas priores,nec perit flammis amor:
Seruire Graio pateris Andromachen iugo
Crudelis Hector?lentus,& segnis iaces?
Rediit Achilles.sume nunc iterum comas,
Et sume lacrymas,quidquid è misero uiri
Funere relictum est:sume quæ reddas tuo
Oscula parenti,matris hanc solatio
Relinque uestem,tumulus hanc tetigit meus,
Manesq; chari.quicquid hic cineris latet,
Scrutabor ore. VLY. *Nullus est flendi modus,*
Abripite propere classis Argolicæ moram.

CHORVS.

Sapphici.

Quæ

QVæ uocat sedes habitanda captas?
Thessali montes, & opaca Tempe?
An uiros tellus dare militares
Aptior Pthie? meliorq; fœtu
Fortis armenti lapidosa Trachin?
An maris uasti domitrix Hiolchos?
Vrbibus centum spatiosa Crete?
Parua Gortyne? sterilisq; Trice?
An frequens ruscis leuibus Methone,
Quæ sub Oetæis latebrosa syluis
Misit infestos Troiæ ruinis
Non semel arcus?
Olenos tectis habitata raris?
Virginis Pleuros inimica diuæ?
An maris lati sinuosa Trœzen?
Pelion regnum Protei superbum
Tertius cœlo gradus? Hic recumbens
Montis exesi spatiosus antro
Iam trucis Chiron pueri magister,
Tinnulas plectro feriente chordas,
Tunc quoq; ingentes acuebat iras
Bella canendo.
An ferax rari lapidis Carystos?
An premens littus maris inquieti
Semper Euripo properante Chalcis?
Quolibet uento faciles Echidnæ?
An carens nunquam Gonoëssa uento?
Quæq; formidant Borean Enispæ?
Attica pendens Peparethos ora?

Meaq; fraude concidet Paridis soror?
Fraudetur, ipsi leuius hoc equidem reor:
Optanda mors est, sine metu mortis mori.
Quid iussa cessas agere? ad autorem redit
Sceleris coacti culpa. Dardaniæ domus
Generosa uirgo, melior afflictos deus
Respicere cœpit, teq; felici parat
Dotare thalamo: tale coniugium tibi
Non ipsa sospes Troia, non Priamus daret.
Nam te Pelasgæ maximum gentis decus
Ad sancta lecti iura legitimi petit:
Cui regna campi lata Thessalici iacent.
Te magna Tethys, teq; tot pelagi deæ,
Placidumq; numen æquoris tumidi Tethys
Suam uocabunt: te datam Pyrrho socer
Peleus nurum uocabit, & Nereus nurum.
Depone cultus squalidos, festos cape.
Dedisce captam, deprime horrentes comas,
Crinemq; docta patere distingui manu.
Hic forsitan te casus excelso magis
Solio reponet: profuit multis capi.
AND. *Hoc deerat unum Phrygibus euersis malum*
Gaudere, flagrant strata paßim Pergama.
O coniugale tempus: an quisquam audeat
Negare? quisquam dubius ad thalamos eat,
Quos Helena suadet? pestis, exitium, lues
Vtriusq; populi, cernis hos tumulos ducum?
Et nuda totis ossa quæ paßim iacent
Inhumata campis? Hæc Hymen sparsit tuus:

Tibi

Tibi fluxit Asiæ, fluxit Europæ cruor,
Cum dimicantes læta prospiceres uiros
Incerta uoti: perge, thalamos appara.
Tædis quid opus est? quid'ue solenni face?
Quid igne? thalamis Troia prælucet nouis.
Celebrate Pyrrhi Troades connubia,
Celebrate: digni planctus, & gemitus sonent.
HEL. *Ratione quamuis careat, & flecti neget*
Magnus dolor, sociosq; nonnunquam sui
Mœroris ipsos oderit: causam tamen
Possum tueri iudice infesto meam.
Grauiora passa luget Andromacha Hectorem,
Et Hecuba Priamum, solus occultè Paris
Lugendus Helenæ est. duru, & inuisum, & graue est
Seruitia ferre: patior hoc olim iugum
Annis decem captiua: prostratum Ilium est,
Versi penates, perdere est patriam graue,
Grauius timere: nos leuat tanti mali
Comitatus, in me uictus, & uictor furit.
Quam quisq; famulam traheret, incerto diu
Casu pependit: me meus traxit statim
Sine sorte dominus. causa bellorum fui
Tantæq; Teucris cladis: hoc uerum puta.
Spartana puppis uestra si secuit freta:
Sin rapta Phrygijs præda remigibus fui,
Deditq; donum iudici uictrix dea,
Ignosce Paridi: iudicem iratum puta:
Habitura causa est, ista Menelaum manent
Arbitria. hanc nunc luctibus paulum tuis

Andr

Andromacha omißis flecte: uix lacrymas queo
Retinere. AN. Quantū est Helena, q̄ lacrymat, malū?
Cur lacrymat autem? fare quos Ithacus dolos,
Quæ scelera nectat? utrum ab Ideis iugis
Iactanda uirgo est, arcis an celsæ edito
Mittenda saxo? num per has uastum in mare
Voluenda rupes, latere quas scisso leuat
Altum uadosos Sigæon spectans sinus?
Dic: fare quidquid subdolo uultu tegis.
Leuiora mala sunt cuncta, quàm Priami gener
Hecubæq; Pyrrhus. fare quam pœnam pares:
Exprome, & unum hoc deme nostris cladibus,
Falli: paratas perpeti mortem uides.
HEL. Vtinam iuberet me quoq; interpres deûm
Abrumpere ense lucis inuisæ moras,
Vel Achillis ante busta furibunda manu
Occidere Pyrrhi, fata comitantem tua
Polyxena miseranda, quam tradi sibi,
Cineremq; Achilles ante mactari suum,
Campo maritus ut sit Elysio iubet.
AND. Vide ut animus ingens lætus audierit necem,
Cultus decoros regiæ uestis petit,
Et admoueri crinibus patitur manum:
Mortem putabat illud, hoc thalamos putat.
At misera luctu mater audito stupet,
Labefacta mens succubuit: assurge, alleua
Animum, & cadentem misera firma spiritum.
Quàm tenuis anima uinclo pendet leui.
Minimum est, quod Hecubam facere felicem potest.

Spirat, reuixit: prima mors miseros fugit.
HEC. Adhuc Achilles uiuit in pœnas Phrygum,
Adhuc rebellat. ô manum Paridis leuem.
Cinis ipse nostrum sanguinem, ac tumulus sitit.
Modò turba felix latera cingebat mea,
Lassabar in tot oscula, & in totum gregem
Diuidere matrem: sola nunc hæc est super
Votum, comes, leuamen afflictæ, quies:
Hæc totus Hecubæ fœtus, hac sola uocor
Iam uoce mater. dura, & infelix age,
Elabere anima: deniq; hoc unum mihi
Remitte funus. irrigat fletus genas,
Imberq; uicto subitus è uultu cadit.
Lætare, gaude nata, quàm uellet tuos
Cassandra thalamos: uellet Andromache tuos.
AND. Nos Hecuba, nos nos Hecuba lugẽdæ sumus,
Quas mota classis huc, & huc sparsas feret,
Hanc chara tellus sedibus patrijs teget.
HEL. Magis inuidebis, si tuam sortem scias.
AND. An aliqua pœnæ pars meæ ignota est mihi?
HEL. Versata dominos urna captiuis dedit.
AND. Cui famula tradar, ede: quem dominum uoco?
HEL. Te sorte prima Scyrius iuuenis tulit.
Cassandra felix, quam furor sorte eximit,
Phœbusq;, regum hanc maximus rector tenet.
HEC. Est'ne aliquis, Hecubam qui suam dici uelit?
HEL. Ithaco obtigisti præda nolenti breuis.
HEC. Quis tam impotens, ac dirus & iniquæ ferus
Sortitor urnæ haud regibus reges dedit?

Quis

Quis tam sinister diuidit captas deus?
Quis arbiter crudelis, & miseris grauis
Eligere dominos nescit? & saeua manu
Dat iniqua miseris fata? quis matrem Hectoris
Armis Achillis miscet? ad Vlyssem uocor.
Nunc uicta, nunc captiua, nunc cunctis mihi
Obsessa uideor cladibus: domini pudet,
Non seruitutis. Hectoris spolium feret,
Qui tulit Achillis. sterilis, & saeuis fretis
Inclusa tellus num capit tumulos meos?
Duc, duc Vlysse, nil moror, dominum sequor,
Me mea sequentur fata: non pelago quies
Tranquilla ueniat: saeuiat uentis mare,
Et bella, & ignis, & mea, & Priami mala:
Dumq; ista uenient, interim haec poena in loco est.
Sortem occupaui, praemium eripuit mihi.
Sed incitato Pyrrhus accurrit gradu,
Vultuq; toruo. Pyrrhe quid cessas? age,
Recludc ferro pectus, & Achillis tui
Coniunge soceros. perge mactator senum,
Et hic decet te sanguis. abreptam trahit.
Maculate superos caede funesta deos
Maculate manes: quid precer uobis? precor
His digna sacris aequora, hoc classi accidat
Toti Pelasgae, ratibus hoc mille accidat,
Meae precabor, cum uehar, quidquid rati.

CHORVS. Sapphici.

DVlce moerenti populus dolentum,
Dulce lamentis resonare gentes.

Lenius luctus, lacrymæq; mordent,
Turba quas fletu simili frequentat,
Semper ah semper dolor ipse magnus
Gaudet in multos sua fata mitti,
Seq; non solum patuisse pœnæ.
Ferre, quam sortem patiuntur omnes,
Nemo recusat.
Nemo se credit miserum, licet sit.
Tolle felices, remoueto multo
Diuites auro, remoueto centum
Rura qui scindant opulenta bobus,
Pauperi surgent animi iacentes.
Est miser nemo nisi comparatus.
Dulce in immensis posito ruinis
Neminem letos habuisse uultus.
Ille deplorat, queriturq; fatum
Qui secans fluctum rate singulari
Nudus in portus cecidit petitos.
Aequior casum tulit, & procellas,
Mille qui ponto pariter carinas
Obrui uidit, tabulaq; littus
Naufraga spargi, mare dum coactis
Fluctibus Corus prohibet reuerti.
Questus est Hellen cecidisse Phryxus,
Cùm gregis ductor radiante uillo
Aureo, fratrem simul, & sororem
Sustulit tergo, medioq; iactum
Fecit in ponto. tenuit querelas
Et uir, & Pyrrha, mare cùm uiderent,

Et

Et nihil, præter mare, cùm uiderent,
Vnici terris homines relicti.
Soluet hunc questum, lacrymasq; nostras
Sparget huc illuc agitata claßis,
Et tuba iußi dare uela nautæ,
Cùm semel uentis properante remo
Prenderint altum, fugientq; littus.
Quis status mentis miseris, ubi omnis
Terra decrescet, pelagusq; crescet?
Celsa cum longè latitabit Ide.
Tum puer matri, genitrixq; nato,
Troia qua iaceat regione monstrans
Dicet, & longè digito notabit.
Ilium est illic, ubi fumus altè
Serpit in cœlum, nebulæq; turpes.
Troës hoc signo patriam uidebunt.

ACTVS QVINTVS.

NVNTIVS. ANDROMACHA. HECVBA.

Trimetri Iambici.

O *Dira fata, sæua, miseranda, horrida,*
Quod tam ferum, tam triste, bis quiuis scelus
Mars uidit annis? quod prius referens gemam?
Tuos'ne potius? an tuos luctus anus?
HEC. *Quoscunq; luctus fleueris, flebis meos:*
Sua quenq; tantum, me omnium clades premit.
Mihi cuncta pereunt: quisquis est, Hecubæ est, miser.
NVN. *Mactata uirgo est, missus è muris puer:*

Sed uterq; letum mente generosa tulit.
AND. Expone seriem cædis, & duplex nefas
Prosequere: gaudet animus ærumnas meas
Tractare totas: ede, & enarra omnia.
NVN. Est una magna turris è Troia super
Assueta Priamo, cuius è fastigio,
Summisq; pinnis, arbiter belli sedens
Regebat acies, turre in hac blando sinu
Fouens nepotem: cùm metu uersos graui
Danaos fugaret Hector & ferro, & face,
Paterna puero bella monstrabat senex.
Hæc nota quondam turris, & muri decus,
Nunc sæua cautes, undiq; effusa ducum,
Plebisq; turba cingitur, totum coit
Ratibus relictis uulgus. his collis procul
Aciem patenti liberam præbet loco:
His alta rupes, cuius è cacumine
Erecta summos turba librauit pedes:
Hunc pinus, illum laurus, hunc fagus tegit:
Et tota populo sylua suspenso tremit.
Extrema montis ille prærupti petit.
Semusta at ille tecta, uel saxum imminens
Muri cadentis pressat: atq; aliquis, nefas,
Tumulo ferus spectator Hectoreo sedet.
Per spatia latè plena sublimi gradu
Incedit Ithacus, paruulum dextra trahens
Priami nepotem: nec gradu segni puer
Ad alta pergit mœnia. ut summa stetit
Pro turre, uultus huc & huc acres tulit

Intre

Intrepidus animo: qualis ingentis feræ
Paruus, tenerq; fœtus, & nondum potens
Sæuire dente: iam tamen tollit minas,
Morsusq; inanes tentat, atq; animus tumet.
Sic ille dextra prensus hostili puer
Ferox, superbe mouerat uulgum, ac duces,
Ipsumq; Vlyssem: non flet è turba omnium
Qui fletur: ac dum uerba fatidici, & preces
Concipit Vlysses uatis, & sæuos ciet
Ad sacra superos, sponte dissiluit sua
In media Priami regna.
AND. *Quis Colchus hæc, quis sedis incertæ Scytha*
Commisit? aut quæ Caspium tangens mare
Gens iuris expers ausa? non Busiridis
Puerilis aras sanguis aspersit feri,
Nec parua gregibus membra Diomedes suis
Epulanda posuit. quis tuos artus teget?
Tumuloq; tradet? NVN. *Quos enim præceps locus*
Reliquit artus? ossa disiecta, graui
Elisa casu, signa clari corporis,
Et ora, & illas nobilis patris notas
Confudit imam pondus ad terram datum.
Soluta ceruix, silicis incussu caput
Ruptum cerebro penitus expresso, iacet
Deforme corpus. AN. *Hic quoq; est similis patri:*
NVN. *Præceps ut altis cecidit è muris puer,*
Fleuitq; Achiuûm turba, quod fecit, nefas
Idem ille populus aliud ad facinus redit,
Tumulumq; Achillis. huius extremum latus

Rhœtæa leni uerberant fluctu uada,
Aduersa cingit campus, & cliuo leui
Erecta medium uallis includens locum
Crescit theatri more, concursus frequens
Impleuit omne littus: hi classis moras
Hac morte solui rentur: hi stirpem hostium
Gaudent recidi. magna pars uulgi leuis
Odit scelus, spectatq;, nec Troës minus
Suum frequentant funus, & pauidi metu
Partem ruentis ultimam Troiæ uident,
Cùm subitò thalami more præcedunt faces,
It pronuba illi Tyndaris mœstum caput
Demissa. tali nubat Hermione face,
Phryges precantur: sic uiro turpis suo
Reddatur Helena. terror attonitos mouet
Vtrosq; populos: ipsa deiectos gerit
Vultus pudore, sed tamen fulgent genæ,
Magisq; solito splendet extremus decor,
Vt esse Phœbi dulcius lumen solet
Iam iam cadentis, astra cum repetunt uices,
Premiturq; dubius nocte uicina dies.
Stupet omne uulgus, & ferè cuncti magis
Vt peritura laudant. hos mouet formæ decus,
Hos mollis ætas, hos uagæ rerum uices:
Mouet animus omnes fortis, & leto obuius.
Pyrrhum antecedit: omnium mentes tremunt:
Miserentur, ac mirantur. ut primùm ardui
Sublime montis tetigit, atq; altè editus
Iuuenis paterni uertice in busti stetit,

Aud

Audax uirago non tulit retro gradum,
Conuersa ad ictum stat truci uultu ferox.
Tam fortis animus omnium mentes ferit.
Nouumq; monstrum, est Pyrrhus ad cædem piger.
Vt dextra ferrum penitus exacta abdidit,
Subitus recepta morte prorupit cruor
Per uulnus ingens: nec tamen moriens adhuc
Deponit animos: cecidit, ut Achilli grauem
Factura terram, prona, & irato impetu.
Vterq; fleuit cœtus: at timidum Phryges
Misêre gemitum: clarius uictor gemit.
Hic ordo sacri: non stetit fusus cruor,
Humo'ue summa fluxit: abduxit statim,
Sæuusq; totum sanguinem tumulus bibit.
HEC. *Ite, ite Danai, petite iam tuti domos.*
Optata uelis maria diffusis secet
Secura classis: concidit uirgo, ac puer.
Bellum peractum est. quò meas lacrymas feram?
Vbi hanc anilis expuam leti moram?
Natam, an nepotem? coniugem, an patriam fleam?
An omnia? an me? sola mors uotum meum.
Infantibus uiolenta uirginibus uenis.
Vbicunq; properas sæua, me solam times,
Vitasq; gladios inter ac tela, & faces.
Quæsita tota nocte cupientem fugis.
Non hostis, aut ruina, non ignis meos
Absumpsit artus: quàm propè à Priamo steti?
NVN. *Repetite celeri maria captiuæ gradu,*
Iam uela puppis laxat, & classis mouet.

MEDEA TRAGOEDIA SEPTIMA.

ARGVMENTVM.

Medea quondam, cuius apud Nasonem, Diodorum, & Iustinum rite extat historia, queritur in hac septima Tragœdia de Iasonis periurio atque repudio, in cuius etiam ultionem sæuißime aduocat deos omnes. Mox unius dieculæ à Creonte, qui exilium illi indixerat, dilatione impetrata, secum deliberat ipsa Medea, ut & ueneficiorum ope Creontis domus incendio absumatur, & filii, quos ex Iasone receperat, ante ipsius parentis ora miserè iugulentur. Quæ scelera, ut fœmina scelestisßima statuerat, fœdè & immaniter in calce patrantur.

*

INTERLOCVTORES.

MEDEA. CREON.
CHORVS. IASON.
NVTRIX. NVNTIVS.

ACTVS PRIMVS.

MEDEA.

Trimetri Iambici.

I coniugales,tuq; genialis tori
Lucina custos,quæq; dñatorem freti
Tiphyn nouã frænare docuisti ratẽ,
Et tu profundi sæue dñator maris,
Clarumq; Titan diuidens orbi diem,
Tacitusq; præbens conscium sacris iubar
Hecate triformis:quosq; iurauit mihi
Deos Iason,quosq; Medeæ magis
Fas est precari,noctis æternæ chaos,
Auersa superis regna,manesq; impios,
Dominumq; regni tristis,& dominam fide
Meliore raptam,uoce non fausta precor
Adeste:adeste sceleris ultrices deæ,
Crinem solutis squalidæ serpentibus,
Atram cruentis manibus amplexæ facem:
Adeste,thalamis horridæ quondam meis
Quales stetistis:coniugi letum nouæ,
Letumq; socero,& regiæ stirpi date.
Mihi peius aliquod,quod precer sponso malum.
Viuat:per urbes erret ignotas egens,
Exul,pauens,inuisus,incerti laris,
Me coniugem optet,limen alienum expetat
Iam notus hospes:quoq; non aliud queam
Peius precari,liberos similes patri,
Similesq; matri.parta,iam parta ultio est,
Peperi:querelas,uerbaq; incassum fero.

Non

Non ibo in hostes? manibus excutiam faces
Cœloq; lucem? spectat hoc nostri sator
Sol generis, & spectator, & curru insidens
Per solita puri spatia decurrit poli?
Num redit in ortus, & remetitur diem?
Da, da per auras curribus patrus uehi,
Committe habenas genitor, & flagrantibus
Ignifera loris tribue moderari iuga.
Gemino Corinthus littori opponens moras
Cremata flammis maria committat duo.
Hoc restat unum: pronubam thalamo feram
Vt ipsa pinum: postq; sacrificas preces
Cædam dicatis uictimas altaribus.
Per uiscera ipsa quære supplicio uiam,
Si uiuis anime, si quid antiqui tibi
Remanet uigoris, pelle fœmineos metus,
Et inhospitalem Caucasum mente indue.
Quodcunq; uidit Phasis, aut Pontus nefas,
Videbit Isthmos, effera, ignata, horrida,
Tremenda cœlo pariter, ac terris mala.
Mens intus agitat uulnera, & cædem, & uagos
Funus per artus, leuia memoraui nimis.
Hæc uirgo feci: grauior exurgat dolor.
Maiora iam me scelera post partus decent.
Accingere ira, teq; in exitium para
Furore toto: paria narrentur tua
Repudia thalamis. quo uirum linques modo?
Hoc quo secuta es. rumpe iam segnes moras.
Quæ scelere parta est, scelere linquetur domus.

CHOR

CHORVS.

Asclepiadei, Glyconici, Hexametri Heroici.

AD regum thalamos numine prospero,
Qui cœlum superi, quiq; regunt fretum
Adsint, cum populis rite fauentibus.
Primus sceptriferis colla tonantibus,
Taurus celsa ferat tergore candido.
Lucinam niuei fœmina corporis
Intentata iugo placet, & asperi
Martis sanguineas quæ cohibet manus,
Quæ dat belligeris fœdera gentibus,
Et cornu retinet diuite copiam,
Donetur tenera mitior hostia.
Et tu qui facibus legitimis ades;
Noctem discutiens auspice dextera,
Huc incede gradu marcidus ebrio,
Præcingens roseo tempora uinculo.
Et tu quæ gemini præuia temporis
Tardè stella redis semper amantibus.
Te matres auidæ, te cupiunt nurus,
Quàm primum radios spargere lucidos.
Vincit uirgineus decor
Longè Cecropias nurus:
Et quas Taygeti iugis
Exercet iuuenum modo
Muris quod caret, oppidum:
Et quas Aonius latex,
Alpheusq; sacer lauat.

Cedent

Cedent Aesonio duci,
Si forma uelit aspici.
Proles fulminis improbi,
Aptat qui iuga Tigribus
Nec non qui Tripodas mouet,
Frater uirginis asperae.
Cedet Castore cum suo
Pollux caestibus aptior.
Sic sic coelicolae, precor,
Vincat foemina coniuges,
Vir longè superet uiros.
Haec cum uirgineo constitit in choro,
Vnius facies praeminet omnibus,
Sic cum sole perit sideribus decor,
Et densi latitant Pleiadum greges,
Cum Phoebe solitum lumine non suo
Orbem circuitis cornibus alligat.
Ostro sic niueus Phoeniceo color
Perfusus rubuit: sic nitidum iubar
Pastor luce noua rosidus aspicit.
Ereptus thalamis Phasidos horridis,
Effrenae solitus pectora coniugis
Inuita trepidus prendere dextera,
Felix Aeoniam prendito uirginem.
Nunc primùm soceris sponte uolentibus
Concesso iuuenes ludite iurgio.
Hinc illinc iuuenes mittite carmina.
Rara est in dominos iusta licentia.
Candida thyrsigeri proles generosa Lyaei,

Multi

Multifidam iam tempus erat succendere pinum.
Excute solennem digitis marcentibus ignem.
Festa dicax fundat conuicia fescenninus.
Soluat turba iocos, tacitis eat illa tenebris,
Siqua peregrino nubit fugitiua marito.

ACTVS SECVNDVS.

MEDEA. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

Occidimus, aures pepulit hymenæus meas.
Vix ipsa tantum, uix adhuc credo malum.
Hæc facere Iason potuit? erepto patre,
Patria, atq; regno, sedibus solam exteris
Deserere? durus merita contempsit mea,
Qui scelere flammas uiderat uinci, & mare?
Adeo'ne credit omne consumptum nefas?
Incerta, uecors, mente non sana feror
Partes in omnes: unde me ulcisci queam.
Vtinam esset illi frater: est coniux, in hanc
Ferrum exigatur, hæc meis satis est malis.
Si quod Pelasgæ, siquod urbes barbaræ
Nouere facinus, quod tuæ ignorant manus,
Nunc est parandum, scelera te hortentur tua,
Et cuncta redeant: inclytum regni decus
Raptum, & nefandæ uirginis paruus comes
Diuisus ense, funus incestum patri,
Sparsumq; ponto corpus, & Peliæ senis
Decocta aheno membra. funestum impiè
Quàm sæpe fudi sanguinem: at nullum scelus

Irata feci, sæuit infelix amor.
Quid tamen Iason potuit alieni arbitrij
Iurisq; factus? debuit ferro obuium
Offerre pectus. melius, ah melius dolor
Furiose loquere: si potest, uiuat meus
Vt fuit, Iason: si minus, uiuat tamen:
Memorq; nostri muneri parcat meo.
Culpa est Creontis tota, qui sceptro impotens
Coniugia soluit, quiq; genitricem abstrahit
Natis, & arcto pignore astrictam fidem
Dirimit. petatur: solus hic pœnas luat,
Quas debet: alto cinere cumulabo domum.
Videbit atrum uerticem flammis agi
Malea longas nauibus flectens moras.
NVT. *Sile obsecro, questusq; secretò abditos*
Manda dolori: grauia quisquis uulnera
Patiente, & æquo motus animo pertulit,
Referre potuit. ira, quæ tegitur, nocet.
Professa perdunt odia uindictæ locum.
ME. *Leuis est dolor, qui capere consilium potest,*
Et clepere sese: magna non latitant mala:
Libet ire contrà. NVT. *Siste furialem impetum*
Alumna, uix te tacita defendit quies.
ME. *Fortuna fortes metuit: ignauos premit.*
NVT. *Tunc est probanda, si locum uirtus habet.*
ME. *Nunquam potest non esse uirtuti locus.*
NVT. *Spes nulla monstrat rebus afflictis uiam.*
ME. *Qui nil potest sperare, desperet nihil.*
NVT. *Abiere Colchi, coniugis nulla est fides,*
Nihilq;

Nilq; superest opibus è tantis tibi.
MED.*Medea superest, hîc mare, & terras uides,*
Ferrumq;, & ignes, & deos, & fulmina.
NVT.*Rex est timẽdus.*MED.*Rex meus fuerat pater.*
NVT.*Non metuis arma?*MED.*Sint licet terra edita.*
NV.*Moriere.*ME.*Cupio.*NV.*Fuge.*ME.*Pœnituit fuga.*
NV.*Medea.*ME.*fugiã?*NV.*Mater es.*ME *Cui simuides.*
NV.*Profugere dubitas?*ME.*Fugiã, at ulciscar prius.*
NV.*Vindex sequetur.*MED.*Forsan inueniã moras.*
NVT. *Compesce uerba, parce, iam demens minis,*
Animosq; minue: tempori aptari decet.
MED. *Fortuna opes auferre, non animum potest.*
Sed cuius ictu regius cardo strepit?
Ipse est Pelasgo tumidus imperio Creon.

CREON. MEDEA.
Trimetri Iambici.

MEdea Colchi noxium Aeeta genus,
Nondum meis exportat è regnis pedem?
Molitur aliquid: nota fraus: nota est manus.
Cui parcet illa? quem'ue securum sinet?
Abolere propere pessimam ferro luem
Equidem parabam, precibus euicit gener.
Concessa uita est, liberet fines metu,
Abeatq; tuta. fert gradum contrà ferox,
Minaxq; nostro propius affatus petit.
Arcete famuli, tactu, & accessu procul,
Iubete sileat, regium imperium pati
Aliquando discat: uade ueloci uia,
Monstrumq; saeuum, horribile iandudum, auehe.

MED. *Quod crimē, aut quæ culpa multatur fuga?*
CRE. *Quæ causa pellat, innocens mulier rogat?*
MED. *Si iudicas, cognosce: si regnas, iube.*
CRE. *Aequum, atq; iniquum regis imperiū feras.*
MED. *Iniqua nunquam regna perpetuò manent.*
CRE. *I, querere Colchis.* ME. *Redeo, qui auexit, ferat.*
CRE. *Vox constituto sera decreto uenit.*
MED. *Qui statuit aliquid parte inaudita altera,*
Aequum licet statuerit, haud æquus fuit.
CRE. *Auditus à te Pelia supplicium tulit.*
Sed fare, causæ detur egregiæ locus.
MED. *Difficile quàm sit animum ab ira flectere*
Iam concitatum, quamq; regale hoc putet,
Sceptris superbas quisquis admouit manus,
Qua cœpit ire, regia didici mea.
Quamuis enim sim clade miseranda obruta,
Expulsa, supplex, sola, deserta, undiq;
Afflicta, quondam nobili fulsi patre,
Auoq; clarum Sole deduxi genus.
Quodcunq; placidis flexibus Phasis rigat,
Pontusq; quidquid Scythicus à tergo uidet,
Palustribus quæ maria dulcescunt aquis,
Armata peltis quidquid exterret cohors
Inclusa ripis uidua Thermodontijs,
Hoc omne noster genitor imperio regit.
Generosa, fœlix, decore regali potens
Fulsi: petebant tum meos thalamos uiri,
Qui nunc petuntur: rapida fortuna, ac leuis,
Præcepsq; regno eripuit, exilio & dedit.

Confide

Confide regnis, cùm leuis magnas opes
Huc ferat, & illuc casus. hoc reges habent
Magnificum, & ingens, nulla quod rapiet dies,
Prodesse miseris, supplices fido lare
Protegere: solum hoc Colchico regno extuli.
Decus illud ingens, Græciæ florem inclytum,
Præsidia Achiuæ gentis, & prolem Deûm
Seruasse memet: munus est Orpheus meum,
Qui saxa cantu mulcet, & syluas trahit:
Geminumq; munus Castor, & Pollux meum est,
Satiq; Boreæ: quiq; trans pontum quoq;
Summota Lynceus lumine immisso uidet:
Omnesq; Minyæ: nam ducum taceo ducem,
Pro quo nihil debetur: hunc nulli imputo:
Vobis reuexi cæteros: unum mihi.
Incesse nunc, & cuncta flagitia ingere:
Fatebor: obijci crimen hoc solum potest,
Argo reuersa. uirgini placeat pudor:
Paterq; placeat: tota cum ducibus ruet
Pelasga tellus: hic tuus primus gener
Tauri ferocis ore flagranti occidet.
Fortuna causam, quæ uolet, nostram premat,
Non pœnitet seruasse tot regum decus.
Quodcunq; culpa præmium ex omni tuli,
Hoc est penes te: si placet, damna ream:
Sed redde crimen, sum nocens, fateor, Creon,
Talem sciebas esse, cùm genua attigi,
Petijq; supplex præsidis dextræ fidem.
Terra hac miserijs angulum, & sedem rogo,

Latebrasq; uiles: urbe si pelli placet,
Detur remotus aliquis in regnis locus.
CRE. Non esse me, qui sceptra uiolenter geram,
Nec qui superbo miserias calcem pede:
Testatus equidem uideor, haud clarè parum.
Generum exulem legendo, & afflictum, & graui
Terrore pauidum: quippe te pœna expetit
Letoq; Acastus regna Thessalica obtinens:
Senio trementem debili, atq; æuo grauem
Patrem peremptum queritur, & cæsi senis
Discissa membra, cùm dolo captæ tuo
Piæ sorores impium auderent nefas.
Potest Iason (si tuam causam amoues)
Suam tueri: nullus innocuum cruor
Contaminauit, abfuit ferro manus,
Prorsusq; uestro purus à cœtu stetit.
Sed tu malorum machinatrix facinorum,
Cui fœminea nequitia ad audendum omnia
Virile robur, nulla famæ memoria est:
Egredere, purga regna, letales simul
Tecum aufer herbas, libera ciues metu.
Alia sedens tellure sollicita Deos.
MED. Profugere cogis: redde fugienti ratem,
Vel redde comitem. fugere cur solam iubes?
Non sola ueni. bella si metuis pati,
Vtrunq; regnò pelle: cur sontes duos
Distinguis? illi Pelia, non nobis iacet.
Fugam, rapinas, adijce desertum patrem,
Lacerumq; fratrem, quidquid etiamnum nouam
Docet

Docet maritus coniugem,non est meum.
Toties nocens sum facta:sed nunquam mihi.
CRE.*Iam exisse decuit,quid seris fando moras?*
MED. *Supplex recedens illud extremum precor,*
Ne culpa natos matris insontes trahat.
CRE.*Vade:hos paterno,ut genitor,excipiam sinu.*
MED.*Per ego auspicatos regij thalami toros,*
Per spes futuras,perq; regnorum status,
Fortuna uaria dubia quos agitat uice,
Precor,breuem largire fugienti moram.
Dum extrema natis mater infigo oscula
*Fortasse moriens.*CRE.*Fraudibus tempus petis.*
MED.*Quæ fraus timeri tempore exiguo potest?*
CRE. *Nullũ ad nocendũ tẽpus angustũ est malis.*
MED. *Parum'ne temporis miseris lacrymis negas?*
CRE. *Et si repugnat precibus infelix timor,*
Vnus parando dabitur exilio dies.
MED.*Nimis est,& ex hoc aliquid abscindas licet.*
CRE. *Et ipsa propera,capite supplicium lues,*
Clarus priusquam Phœbus attollat diem,
Nisi cedis Isthmo.sacra me thalami uocant:
Vocat precari festus Hymenæo dies.

CHORVS.

Anapæstici uersus.

Audax nimium,qui freta primus
Rate tam fragili perfida rupit,
Terrasq; suas post terga uidens,
Animam leuibus credidit auris,
Dubioq; secans æquora cursu

Potuit tenui fidere ligno,
Inter uitæ mortisq; uias
Nimium gracili limite ducto.
Nondum quisquam sidera norat,
Stellisq;, quibus pingitur æther,
Non erat usus: nondum Peliadas,
Hyadas poterant uitare rates,
Non Oleniæ sidera capræ:
Non quæ sequitur, flectitq; senex
Arctica tardus plaustra Bootes.
Nondum Boreas, nondum Zephyrus
Nomen habebant.
Ausus Tiphys pandere uasto
Carbasa ponto, legesq; nouas
Scribere uentis: nunc lina sinu
Tendere toto, nunc prælato
Pede transuersos captare Notos,
Nunc antennas medio tutas
Ponere malo: nunc in summo
Religare loco, cùm iam totos
Auidus nimium nauita flatus
Optat, & alto rubicunda tremunt
Suppara uelo.
Candida nostri secula patres
Videre procul fraude remota,
Sua quisque piger littora tangens,
Patrioq; senex factus in aruo,
Paruo diues: nisi quas tulerat
Natale solum, non norat opes.
Bene dissepti fœdera mundi

Traxit in unum Thessala pinus,
Iußitq; pati uerbera pontum,
Partemq; metus fieri nostri
Mare sepositum.dedit illa graues
Improba pœnas per tam longos
Ducta timores.cùm duo montes
Claustra profundi,hinc atq; illinc
Subito impulsu,uelut æthereo
Gemerent sonitu,spargeret astra
Nubesq; ipsas mare depressum,
Palluit audax Tiphys,& omnes
Labente manu misit habenas:
Orpheus tacuit torpente lyra,
Ipsaq; uocem perdidit Argo.
Quid cùm Siculi uirgo Pelori
Rabidos utero succincta canes,
Omnes pariter soluit hiatus?
Quis non tot horruit artus
Toties imo latrante malo?
Quid cùm Ausonium diræ pestes
Voce canora mare mulcerent?
Cùm Pieria resonans cithara
Thracius Orpheus,solitam cantu
Retinere rates,penè coëgit
Sirena sequi?quod fuit huius
Pretium cursus?aurea pellis,
Maiusq; mari Medea malum,
Merces prima digna carina.
Nunc iam ceßit pontus,& omnes.

Patitur leges: non Palladia
Compacta manu regum referens
Inclyta remos queritur Argo.
Qualibet altum cymba pererrat:
Terminus omnis motus, & urbes
Muros terra posuere nouos.
Nil qua fuerat sede reliquit
Peruius orbis. Indus gelidum
Potat Araxem, Albin Persæ,
Rhenumq; bibunt. uenient annis
Secula seris, quibus Oceanus
Vincula rerum laxet, & ingens
Pateat tellus, Tiphysq; nouos
Detegat orbes, nec sit terris
Vltima Thule.

ACTVS TERTIVS.

NVTRIX. MEDEA.

Trimetri Iambici.

A Lumna celerem quò rapis tectis pedem?
Resiste, & iras comprime ac retine impetũ.
Incerta qualis Entheos cursus tulit,
Cùm iam recepto Mænas insanit Deo,
Pindi iugalis uertice, aut Nisæ iugis,
Talis recursat huc, & huc motu effero,
Furoris ore signa lymphati gerens.
Flammata facies spiritum ex alto citat,
Proclamat, ô superi, oculos fletu rigat,
Renidet, omnis affectus specimen capit,

Hæret,

Haeret, minatur, aestuat, queritur, gemit.
Quò pondus istud uerget? ubi ponet minas?
Vbi se iste fluctus franget? exundat furor,
Non facile secum uersat, aut medium scelus.
Se uincet, irae nouimus ueteres notas.
Magnũ aliquid instat, efferum, immane, impium.
Vultum furoris cerno: dij fallant metum.
MED. *Si quaeris odio misera quem statuas modum,*
Imitare amorem. regias ego'ne ut faces
Inulta patiar? segnis hic ibit dies
Tanto petitus ambitu, tanto datus?
Dum terra coelum media libratum feret,
Nitidusq; certas mundus euoluet uices,
Numerusq; arenis deerit, & solem dies,
Noctem sequentur astra, dum siccas polus
Versabit arctos: flumina in pontum cadent,
Nunquam meus cessabit in poenas furor,
Crescetq; semper. quae ferarum immanitas,
Quae Scylla, quae Charybdis, Ionium mare
Siculumq; sorbens, quaeq; anhelantem premens
Titana tantis Aetna feruebit minis?
Non rapidus amnis, non procellosum mare,
Pontusq; Coro saeuus, aut uis ignium
Adiuta flatu, posit inhibere impetum,
Irasq; nostras: sternam & euertam omnia.
Timuit Creontem, ac bella Thessalici ducis:
Amor timere neminem uerus potest.
Sed cesserit conuictus, & dederit manus,
Adire certè, & coniugem extremo alloqui

Sermone potuit.hoc quoq; extimuit ferox?
Laxare certè tempus immitis fugæ
Genero licebat:liberis unus dies
Datus duobus.non queror tempus breue,
Multum patebit:faciet,hic faciet dies,
Quod nullus unquam taceat.inuadam Deos,
Et cuncta quatiam. NVT. *Recipe turbatum malis*
Hera pectus,animum mitiga. MED. *Sola est quies,*
Mecum ruina cuncta si uideo obruta.
Mecum omnia abeant,trahere,cùm pereas libet.
NVT. *Quàm multa sint timenda,si perstas uide.*
Nemo potentes aggredi tutus potest.

IASON. MEDEA.

Trimetri Iambici.

O Dura fata semper,& sortem asperam,
Cùm sæuit,& cùm parcit,ex æquo malam:
Remedia toties inuenit nobis Deus
Periculis peiora:si uellem fidem
Præstare meritis coniugis,leto fuit
Caput offerendum:si mori nolim,fide
Misero carendum est.non timor uincit uirum,
Sed trepida pietas:quippe sequeretur necem
Proles parentum.O sancta,si cœlum incolis,
Iustitia,numen inuoco,ac testor tuum:
Nati patrem uicere:quin ipsam quoq;,
Et si ferox est corde,nec patiens iugi,
Consulere natis male,quàm thalamis,reor.
Constituit animus precibus iratam aggredi:
Atque ecce,uiso memet,exiluit,furit,

Fert

Fert odia præ se: totus in uultu est dolor.

MED. *Fugimus Iason, fugimus: hoc non est nouum*
Mutare sedes, causa fugiendi noua est.
Pro te solebam fugere, discedo, exeo.
Penatibus profugere quam cogis tuis,
Ad quos remittis? Phasin, & Colchos petam?
Patriumq; regnum? quæq; fraternus cruor
Perfudit arua? quas peti terras iubes?
Quæ maria monstras? Pontici fauces freti?
Per quas reuexi nobiles regum manus
Adulterum secuta per Symplegadas?
Paruam'ne Hiolcon, Thessala an Tempe petam?
Quascunq; aperui tibi uias, clausi mihi,
Quò me remittis? exuli exilium imperas,
Nec das: eatur, regius iussit gener.
Nihil recuso, dira supplicia ingere,
Merui: cruentis pellicem pœnis premat
Regalis ira: uinculis oneret manus:
Clausamq; saxo noctis æternæ obruat,
Minora meritis patiar. O ingratum caput.
Reuoluat animus igneos tauri halitus,
Interq; sæuos gentis indomitæ metus,
Armifero in aruo flammeum Aeetæ pecus,
Hostisq; subiti tela, cùm iussu meo
Terrigena miles mutua cæde occidit.
Adyce expetita spolia Phryxei arietis,
Somnoq; iussum lumina ignoto dare
Insomne monstrum: traditum fratrem neci,
Et scelere in uno non semel factum scelus,

Iussasq;

Iussasq; natas fraude deceptas mea
Secare membra non reuicturi senis:
Alienaq; sequens regna deserui mea.
Per spes tuorum liberûm, & certum larem,
Per uicta monstra, per manus, pro te quibus
Nunquam peperci, perq; praeteritos metus,
Per coelum, per undas coniugij testes mei,
Miserere, redde supplici felix uicem.
Ex opibus illis, quas procul raptas Scytha
Vsq; à perustis Indiae populis petunt,
Et quas referta uix domus gazas capit,
(Ornamus auro nemora) nil exul tuli,
Nisi fratris artus: hos quoq; impendi tibi.
Tibi patria cessit, tibi pater, frater, pudor,
Hac dote nupsi: redde fugienti sua.
IAS. *Perimere cùm te uellet infestus Creon,*
Lacrymis meis euictus exilium dedit.
MED. *Poenam putabam: munus, ut uideo, est fuga.*
IAS. *Dum licet abire, profuge, teq; hinc eripe:*
Grauis ira regũ est semper. ME. *Hoc suades mihi?*
Praestas Creusae, pellicem inuisam amoues.
IAS. *Medea amores obijcis?* ME. *Et caedẽ, et dolos.*
IAS. *Obijcere crimen quod potes tandem mihi?*
MED. *Quodcunq; feci.* IA. *Restat hoc unũ insuper,*
Tuis ut etiam sceleribus fiam nocens.
MED. *Tua illa, tua sunt illa: cui prodest scelus,*
Is fecit: omnes coniugem infamem arguant,
Solus tuere, solus insontem uoca.
Tibi innocens sit quisquis est pro te nocens.

Ingra

IAS. *Ingrata uita est, cuius acceptæ pudet.*
MED. *Retinenda non est, cuius acceptæ pudet.*
IAS. *Quin potius ira concitum pectus doma,*
Placare natis. MED. *Abdico, eiuro, abnuo,*
Meis Creusa liberis fratres dabit?
IAS. *Regina natis exulum afflictis potens.*
MED. *Non ueniat unquam tam malus miseris dies,*
Qui prole fœda misceat prolem inclytam,
Phœbi nepotes Sisyphi nepotibus.
IAS. *Quid misera meq; teq; in exitium trahis?*
Abscede quæso. MED. *Supplicem audiuit Creon.*
IA. *Quid facere possim, loquere.* ME. *Prome uel scel⁹.*
IAS. *Hinc rex, & illinc.* ME. *Est & his maior metus*
Medea nos confligere, certemus, sine:
Sit pretium Iason. IAS. *Cedo defessus malis,*
Et ipsa casus sæpe iam expertos time.
MED. *Fortuna semper omnis intra me stetit.*
IAS. *Acastus instat, propior est hostis Creon.*
MED. *Vtrunq; profuge: nolo ut in socerum manus*
Armes, nec ut te cæde cognata inquines.
Medea cogit: innocens mecum fuge.
IAS. *Et quis resistet, gemina si bella ingruant?*
Creon, Acastusq; arma si iungant sua?
MED. *His adijce Colchos, adijce Aeetem ducem,*
Scythas Pelasgis iunge, demersos dabo.
IAS. *Alta extimesco sceptra.* ME. *Ne cupias, uide.*
IAS. *Suspecta ne sint, longa colloquia amputa.*
MED. *Nunc summo toto Iuppiter cœlo tona,*
Intende dextram, uindices flammas para,

Omnem

Liquit indocto regimen magistro.
Littore externo procul à paternis
Occidens regnis, tumuloq; uili
Tectus, ignotas iacet inter umbras.
Aulis amißi memor inde regis
Portubus lentis retinet carinas
Stare querentes.
Ille uocali genitus camœna,
Cuius ad chordas modulante plectro
Restitit torrens, siluere uenti,
Cui suo cantu uolucris relicto
Adfuit tota comitante sylua,
Thracios sparsus iacuit per agros,
Ad caput tractus fluuialis Hebri,
Contigit notam Styga, Tartarumq́;
Non rediturus.
Strauit Alcides Aquilone natos,
Patre Neptuno genitum necauit,
Sumere innumeras solitum figuras.
Ipse post terræ, pelagiq́; pacem,
Post feri Ditis patefacta regna,
Viuus ardenti recubans in Oeta
Præbuit sæuis sua membra flammis,
Tabe consumptus gemini cruoris
Munere nuptæ.
Strauit Ancæum uiolentus ictu
Setiger: fratres Meleagre matris
Impius mactas, morerisq́; dextra
Matris iratæ. meruere cuncti,

Morte: quod crimen tener expiauit
Herculi magno puer irrepertus,
Raptus haud tutas puer inter undas.
Ite nunc fortes perarate pontum
Sorte timenda.
Idmonem quamuis bene fata nosset,
Condidit serpens Libycis arenis.
Omnibus uerax, sibi falsus uni
Concidit Mopsus, caruitq; Thebis,
Ille qui uerè cecinit futura.
Exul errauit Thetidis maritus.
Igne fallaci nociturus Argis
Nauplios, præceps cadit in profundum.
Crimini pœnas patrio pependit
Fulmine, & ponto moriens Oileus.
Coniugis fatum rediniens Pherai
Vxor impendit animam marito.
Ipse qui prædam, spoliumq; iussit
Aureum prima reuehi carina,
Vstus accenso Pelias aheno
Arsit angustas uagus inter undas.
Iam satis diui mare uindicastis,
Parcite iusso.

ACTVS QVARTVS.

NVTRIX.

Trimetri Iambici.

Pauet animus, horret, magna pernicies adest.
Immane quantum augescit, & semet dolor
Accendit ipse, uimq; præteritam integrat.

Vidi

Vidi furentem ſæpe, & aggreſſam deos
Cœlum trahentem, maius his, maius parat
Medea monſtrum. nanq; ut attonito gradu
Euaſit, & penetrale funeſtum attigit,
Totas opes effudit, & quidquid diu
Etiam ipſa timuit, promit, atq; omnem explicat
Turbam malorum: arcana, ſecreta, abdita,
Et triſte laua complicans ſacrum manu,
Peſtes uocat, quaſcunq; feruenti creat
Arena Libyæ, quaſq; perpetua niue
Taurus coërcet frigore Arctoo rigens,
Et omne monſtrum tractaſ magicus cantibus.
Squamea latebris turba deſertis adeſt,
Hic ſæua ſerpens corpus immenſum trahit,
Trifidamq; linguam exertat, & quærens quibus
Mortifera ueniat, carmine audito ſtupet,
Tumidumq; nodis corpus aggeſtis plicat,
Cogitq; in orbes. parua ſunt inquit, mala,
Et uile telum eſt, ima quod tellus creat:
Cœlo petam uenena, iam nunc tempus eſt
Aliquid mouere fraude uulgari altius.
Huc ille uaſti more torrentis iacens
Deſcendat Anguis, cuius immenſos duæ
Maior minorq; ſentiunt nodos feræ,
Maior Pelaſgis apta, Sidonijs minor.
Preſſas tandem ſoluat Ophiuchus manus,
Viruſq; fundat: adſit ad cantus meos
Laceſſere auſus gemina Python numina,
Et Hydra, & omnis redeat Herculea manu

Succisa serpens caede se reparans sua.
Tu quoq; relictis peruigil Colchis ades
Sopite primum cantibus serpens meis.
Postquàm euocauit omne serpentum genus,
Congerit in unum frugis infausta mala,
Quaecunq; generat inuius saxis Eryx,
Quae fert opertis hyeme perpetua iugis
Sparsus cruore Caucasus Promethei,
Pharetraq; pugnax Medus, aut Parthus leuis,
Et queis sagittas diuites Arabes linunt,
Aut quos sub axe frigido succos legunt
Lucis Sueui nobiles Hercinijs,
Quodcunq; tellus uere nidifico creat,
Aut rigida cùm iam bruma discußit decus
Nemorum, & niuali cuncta constrinxit gelu.
Quodcunq; gramen flore mortifero uiret,
Dirus'ue tortis succus in radicibus
Causas nocendi gignit, attrectat manu.
Aemonius illas contulit pestes Athos,
Has Pindus ingens, illa Pangaei iugis
Teneram cruenta falce deposuit comam.
Has aluit altum gurgitem Tigris premens,
Danubius illas: has per arentes plagas
Tepidis Hydaspes gemmifer currens aquis,
Nomenq; terris qui dedit Bethys suis
Hesperia pulsans maria languenti uado.
Haec passa ferrum est, dum parat Phoebus diem:
Illius alta nocte succisus frutex:
At huius ungue secta cantato seges,
Mortife

Morifera carpit gramina, ac serpentium
Saniem exprimit, miscetq; & obscœnas aues,
Mæstiq; cor bubonis, & raucæ strigis
Execta uiuæ uiscera. hæc scelerum artifex
Discreta ponit. his rapax uis ignium,
His gelida pigri frigoris glacies inest.
Addit uenenis uerba non istis minus
Metuenda: sonuit ecce uesano gradu,
Canitq;. mundus uocibus primis tremit.

MEDEA.

Tetrametri Trochaici Catalectici, & alii.

Vos precor uulgus silentum, uosq; ferales deos,
Et chaos cæcũ, atq; opacã Ditis ũbrosi domũ,
Tartari ripis ligatos squalidæ mortis specus, (uos.
Supplicijs animæ remissis currite ad thalamos no-
Rota resistat mẽbra torquẽs, tãgat Ixion humum,
Tantalus securus undas hauriat Pyrenidas,
Grauiorq; pœna sedeat coniugis socero mei,
Lubricus per saxa retro Sisyphum uoluat lapis.
Vosq;, quas urnis foratis irritus ludit labor,
Danaides coite, uestras hic dies quærit manus.
Nunc meis uocata sacris noctium sidus ueni,
Pessimos induta uultus, fronte non una minax.

Trimetri Iambici.

Tibi more gentis uinculo soluens comam,
Secreta nudo nemora lustraui pede,
Et euocaui nubibus siccis aquas,
Egiq; ad imum maria, & Oceanus graues
Interius undas æstibus uictis dedit:

Pariterq; mundus lege confusa ætheris
Et solem, & astra uidit, & uetitum mare
Tetigistis Vrsæ, temporum flexi uices,
Aestiua tellus floruit cantu meo.
Messem coacta uidit hybernam Ceres:
Violenta Phasis uertit in fontem uada:
Et Ister in tot ora diuisus truces
Compressit undas omnibus ripis piger.
Sonuere fluctus, tumuit insanum mare,
Tacente uento: nemoris antiqui domus
Amisit umbram uocis imperio meæ.
Die relicto Phœbus in medio stetit.
Hyadesq; nostris cantibus motæ labant.
Adesse sacris tempus est Phœbe tuis.
Tibi hæc cruenta serta texuntur manu,

Dimetri & Trimetri Iambici.

Nouena quæ serpens ligat.
Tibi hæc Typhoeus, membra qui discors tulit,
Qui regna concussit Iouis.
Vectoris istic perfidi sanguinis inest,
Quem Nessus expirans dedit.
Oetæus isto cinere defecit rogus,
Qui uirus Herculeum bibit.
Piæ sororis impiæ matris facem
Vltricis Althea uides.
Reliquit istas inuio plumas specu
Harpyia, dum Zetum fugit.
His adijce pinnas sauciæ Stymphalidos
Lernæa passæ spicula.

Sonui

Sonuistis ara: Tripodas agnosco meos
Fauente commotos dea.

Anapæstici.

Video Triuia currus agiles,
Non quos pleno lucida uultu
Pernox agitat, sed quos facie
Lurida mœsta, cùm Thessalicis
Vexata minis cœlum fræno
Propiore legit. sic face tristem
Pallida lucem funde per auras.
Horrore nouo terre populos.
Inq; auxilium Dictynna tuum
Pretiosa sonent æra Corinthi:
Tibi sanguineo cespite sacrum
Solenne damus: tibi de medio
Rapta sepulcro fax nocturnos
Sustulit ignes.
Tibi mota caput flexa uoces
Ceruice dedi: tibi funereo
De more iacens passos uincit
Vitta capillos.
Tibi iactatur tristis Stygia
Ramus ab unda: tibi nudato
Pectore Mænas, sacro feriam
Brachia cultro. manet noster
Sanguis ad aras: assuesce manus
Stringere ferrum, charosq; pati
Posse cruores.
Sacrum laticem percussa dedi:

Quòd si nimium sæpe uocari
Quereris, uotis ignosce, precor.
Causa uocandi Persei tuos
Sæpius arcus, una atq; eadem est
Semper Iason.
Tu nunc uestes tingue Creusæ,
Quas cùm primùm sumpserit, imas
Vrat serpens flamma medullas.
Ignis fuluo clausus in auro
Latet obscurus, quem mihi cœli
Qui furta luit uiscere fœto,
Dedit, & docuit condere uires
Arte Prometheus: dedit & tenui
Sulfure tectos Mulciber ignes:
't uiuacis fulgura flammæ
e cognato Phaëthonte tuli.
.I abeo mediæ dona Chimæræ.
H.beo flammas usto Tauri
Gutture raptas, quas permistо
Felle Medusæ, tacitum iussi
Seruare malum: adde uenenis
Stimulos Hecate, donisq; meis
Semina flammæ condita serua.
Fallant uisus, tactusq; ferant,
Meet in pectus, uenasq; calor:
Stillent artus, ossaq; fumant,
Vincatq; suas flagrante coma
Noua nupta faces.
Vota tenentur, ter latratus

Audax

Audax Hecate dedit, & sacros
Edidit ignes face luctifera.

Trimetri Iambici.

Peracta uis est omnis, huc natos uoca,
Pretiosa per quos dona nubenti feras,
Ite, ite nati matris infaustæ genus,
Placate uobis munere, & multa prece
Dominam, & nouercam: uadite, & celeres domũ
Referte gressus, ultimo amplexu ut fruar.

CHORVS.

Dimetri Iambici Catalectici.

Quonam cruenta Mænas
Præceps amore sæuo
Rapitur? quod impotenti
Facinus parat furore?
Vultus citatus ira
Riget, & caput feroci
Quatiens superba motu
Regi minatur ultro.
Quis credat exulantem?
Flagrant genæ rubentes,
Pallor fugat ruborem.
Nullum uagante forma
Seruat diu colorem.
Huc fert pedes, & illuc,
Vt tigris orba natis,
Cursu furente lustrat
Gangeticum nemus: sic
Frænare nescit iras

Medea, non amores
Nunc ira, amorq; causam
Iunxere: quid sequetur?
Quando efferet Pelasgis
Nefanda Colchis aruis
Gressum? metuq; soluet
Regnum simulq; reges?
Nunc Phœbe mitte currus
Nullo morante loro,
Nox condat alma lucem,
Mergat diem timendum
Dux noctis Hesperugo.

ACTVS QVINTVS.

NVNTIVS. CHORVS. NVTRIX.
MEDEA. IASON.
Trimetri Iambici.

PEriere cuncta, concidit regni status.
Nata atq; genitor cinere permisto iacent.
CHO. *Qua fraude capti?* NVN. *Qua solet reges capi,*
Donis. CHO. *In illis esse quis potuit dolus?*
NVN. *Et ipse miror, uixq; iam facto malo*
Potuisse fieri credo. CHO. *Quis cladis modus?*
NVN. *Auidus per omnem regiæ partem furit*
Vt iussus, ignis: tota iam domus occidit,
Vrbi timetur. CHO. *Vnda flammas opprimat.*
NVN. *Et hoc in ista clade mirandum accidit,*
Alit unda flammas, quoq; prohibetur magis,
Magis ardet ignis: ipsa præsidia occupat.

Effer

NVN. *Effer citatum sede Pelopeia gradum*
Medea: praeceps quaslibet terras pete.
MED. *Ego'ne ut recedam? si profugissem prius,*
Ad hoc redirem, nuptias specto nouas.
Quid anime cessas: sequere felicem impetum,
Pars ultionis ista, qua gaudes, quota est?
Amas adhuc furiosa? sic satis est tibi
Coelebs Iason? quaere poenarum genus
Haud usitatum: iamq; sic temet para,
Fas omne cedat, abeat expulsus pudor.
Vindicta leuis est, quam ferunt parua manus.
Incumbe in iras, teq; languentem excita,
Penitusq; ueteres pectore ex imo impetus
Violentus hauri: quidquid admissum est adhuc,
Pietas uocetur: hoc age, & faxo, sciant
Quàm leuia fuerint, quamq; uulgaris nota,
Quae commodaui scelera praelusit dolor
Per ista noster. quid manus poterant rudes
Audere magnum? quid puellaris furor?
Medea nunc sum: creuit ingenium malis.
Iuuat, iuuat rapuisse fraternum caput,
Artus iuuat secuisse, & arcano patrem
Spoliasse sacro: iuuat in exitium senis
Armasse natas: quaere materiam dolor,
Ad omne facinus non rudem dextram afferes.
Quò te igitur ira mittis? aut quae perfido
Intendis hosti tela? nescio quid ferox
Decreuit animus intus, & nondum sibi
Audet fateri. stulta properaui nimis.

Ex

Ex pellice utinam liberos hostis meus
Aliquos haberet. quidquid ex illo tuum est,
Creusa peperit. placuit hoc pœnæ genus,
Meritoq́; placuit. ultimum magno scelus
Animo parandum est: Liberi quondam mei
Vos pro paternis sceleribus pœnas date.
Cor pepulit horror, membra torpescunt gelu,
Pectusq́; tremuit, ira discessit loco,
Materq́; tota coniuge expulsa redit.
Ego'ne ut meorum liberûm, ac prolis meæ
Fundam cruorem? melius ah demens furor
Incognitum istud facinus, ac dirum nefas
A me quoq; absit. quod scelus miseri luent?
Scelus est Iason genitor, & maius scelus
Medea mater: occidant. non sunt mei:
Pereant. mei sunt: crimine & culpa carent.
Sunt innocentes, fateor, & frater fuit.
Quid anime titubas? ora quid lacrymæ rigant?
Variamq́; nunc huc ira, nunc illuc amor
Diducit? anceps æstus incertam rapit.
Vt sæua rapidi bella cum uenti gerunt,
Vtrinq; fluctus maria discordes agunt,
Dubiumq́; pelagus feruet, haud aliter meum
Cor fluctuatur: ira pietatem fugat,
Iramq́; pietas. cede pietati dolor.
Huc chara proles, unicum afflictæ domus
Solamen: huc uos ferte, & infusos mihi
Coniungite artus: habeat incolumes pater
Dum & mater habeat: urget exilium, ac fuga.

Iam iam meo rapientur euulsi sinu,
Flentes, gementes: sed oculis pereant patris,
Periere matris. rursus increscit dolor,
Et feruet odium: repetit inuisam manum
Antiqua mentis ira, quà ducis, sequor.
Vtinam superbæ turba Tantalidos meo
Exisset utero, bisq́; septenos parens
Natos tulissem: sterilis in pœnas fui,
Fratri, patriq́;, quod sat est, peperi duos.
Quò nam ista tendit turba furiarum impotens?
Quem quærit? aut quò flammeos ictus parat?
At cui cruentas agmen infernum faces
Intentat? ingens anguis excusso sonat
Tortus flagello. quem trabe infesta petit
Megæra? cuius umbra dispersis uenit
Incerta membris? frater est, pœnas petit:
Dabimus: sed omnes fige luminibus faces:
Lania, perure, pectus en furijs patet.
Discedere à me frater ultrices deas,
Manesq́; ad imos ire securas iube,
Mihi me relinque, & utere hac frater manu,
Quæ strinxit ensem, uictima manes tuos
Placamus ista. quid repens affert sonus?
Parantur arma, meq́; in exitium petunt.
Excelsa nostræ tecta conscendam domus
Cæde inchoata: perge tu mecum comes,
Tuum quoq; ipse corpus hinc mecum auehe.
Nunc hoc age anime: non in occulto tibi est
Perdenda uirtus, approba populo manum.

Quic

IAS. *Quicunq; regum es cladibus fidus dolens,*
Concurre, ut ipsam sceleris autorem horridi
Capiamus: huc, huc fortis armigeri cohors
Conferte tela, uertite ex imo domum.
MED. *Iam iam recepi sceptra, germanũ, patrem,*
Spoliumq; Colchi pecudis auratæ tenent.
Rediere regna, rapta uirginitas redit.
O placida tandem numina, ô festum diem,
O nuptialem. uade, perfectum est scelus,
Vindicta nondum: perage, dum faciunt manus.
Quid nunc moraris anime? quid dubitas? potens
Iam cecidit ira: pœnitet, facti pudet.
Quid misera feci? misera pœniteat licet,
Feci: uoluptas magna me inuitam subit,
Et ecce crescit. deerat hoc unum mihi
Spectator ipse. nil adhuc factum reor.
Quidquid sine isto fecimus sceleris, perit.
IAS. *En ipsa tecti parte præcipiti imminet,*
Huc rapiat ignes aliquis, ut flammis cadat
Suis perusta. MED. *Congere extremum tuis*
Natis Iason funus, ac tumulum strue.
Coniux, socerq; iusta iam functis habent
A me sepulti: natus hic fatum tulit,
Hic te uidente dabitur exitio pari.
IAS. *Per numen omne, perq; communes fugas,*
Torosq;, quos non nostra uiolauit fides,
Iam parce nato: si quod est crimen, meum est:
Me dede morti: noxium macta caput.
MED. *Hàc quà recusas, quà doles ferrum exigam.*

I, nunc

I,nunc superbe uirginum thalamos petę,
Relinque matres. IAS. *Vnus est pœnæ satis.*
MED. *Si posset una cæde satiari manus,*
Nullam petisset: ut duos perimam tamen
Nimium est dolori numerus angustus meo.
In matre, si quod pignus etiamnum latet,
Scrutabor ense uiscera, & ferro extraham.
IAS. *Iam perage cœptū facinus, haud ultrà precor,*
Moramq; saltem supplicijs dona meis.
MED. *Perfruere lento scelere, ne propera dolor.*
Meus dies est: tempore accepto utimur.
IAS. *Infesta memet perime.* MED. *Misereri iubes.*
Bene est, peractum est, plura non habui dolor
Quæ tibi litarem: lumina huc tumida alleua
Ingrate Iason. coniugem agnoscis tuam?
Sic fugere soleo, patuit in cœlum uia.
Squamosa gemini colla serpentes iugo
Summissa præbent, recipe iam natos parens,
Ego inter auras aliti curru uehar.
IAS. *Per alta uade spatia sublimi ætheris,*
Testare nullos esse, quà ueheris, deos.

AGA

AGAMEMNON

TRAGOEDIA

OCTAVA.

ARGVMENTVM.

Thyestes olim ille natorum tumulus,nefandis iniuriis ab Atreo germano suo admodum lacessitus,ab inferis remeans excitat & hortatur Aegisthum filium,ut properce se accingat ad tantas suæ domus iniurias ulciscendas.Agamemnonis itaque ex Atreo geniti,& in bello Troiano diutius commorantis coniugem Clytæmnestram,ut stuprum clementer inferat,inuadit Aegisthus:quod & iampridem oraculum persuaserat.Illa demum Aegisthi amore correpta,eóq; identidem potita, quo minus adulteri complexus impedirentur,reuersum maritum, nec sibi talia metuentem interficit.

INTERLOCVTORES.

THYESTES.	CHORVS GRAECORVM.
CHORVS.	EVRYBATES.
CLYTAEMNESTRA.	CASSANDRA.
NVTRIX.	AGAMEMNON.
AEGISTHVS.	ELECTRA.
STROPHILVS.	

ACT

ACTVS PRIMVS.

THYESTES.

Trimetri Iambici.

PACA *linquens Ditis inferni loca:*
Adsũ, pfundo tartari emissus specu.
Incertus utras oderim sedes magis,
Fugio Thyestes inferos, superos fugo.
En horret animus, & pauor membra excutit.
Video paternos, immo fraternos lares:
Hoc est uetustum Pelopeiæ limen domus:
Hinc auspicari regium capiti decus
Mos est Palasgis: hoc sedent alti toro,
Quibus superba sceptra gestantur manu.
Locus hic habendæ curiæ: hic epulis locus.
Libet reuerti. non'ne uel tristes lacus
Incolere satius? non'ne custodem Stygis
Trigemina nigris colla iactantem iubis?
Vbi ille celeri corpus euinctus rota
In se refertur: ubi per aduersum irritus
Redeunte toties luditur saxo labor:
Vbi tondet ales auida fœcundum iecur:
Et inter undas feruida exustus siti
Aquas fugaces ore decepto appetit,
Pœnas daturus cœlitum dapibus graues.
Sed ille nostræ pars quota est culpæ senex?
Reputemus omnes, quos ob infandas manus
Quæsitor urna Cnosius uersat reos,
Vincam Thyestes sceleribus cunctos meis,

Phœbum moramur: redde iam mundo diem.

CHORVS.

Dimetri Anapæstici.

O Regnorum magnis fallax
Fortuna bonis, in præcipiti
Dubioq; nimis excelsa locas,
Nunquam placidam sceptra quietem,
Certumue sui tenuere diem.
Alia ex alijs cura fatigat,
Vexatq; animos noua tempestas.
Non sic Libycis Syrtibus æquor
Furit alternos voluere fluctus:
Non Euxini turget ab imis
Commota uadis unda, niuali
Vicina polo: ubi cæruleis
Immunis aquis, lucida uersat
Plaustra Bootes:
Vt præcipites regum casus
Fortuna rotat. metui cupiunt,
Metuiq; timent: non nox illis
Alma recessus præbet tutos:
Non curarum somnus domitor
Pectora soluit.
Quas non arces scelus alternum
Dedit in præceps? impia quas non
Arma fatigant? iura, pudorq;,
Et coniugij sacrata fides
Fugiunt aulas: sequitur tristis
Sanguinolenta Bellona manu,

Quæq; superbos urit Erinnys,
Timidus semper comitata domos,
Quas in planum qualibet hora
Tulit ex alto. licet arma uacent,
Cessentq; doli, sidunt ipso
Pondere magna, ceduq; oneri
Fortuna suo.
Vela secundis inflata Notis
Ventos nimium timuere suos.
Nubibus ipsis inserta caput
Turris pluuio uapulat Austro:
Densasq; nemus spargens umbras:
Annosa uidet robora frangi.
Feriunt celsos fulmina colles:
Corpora morbis maiora patent.
Et cùm in pastus armenta uagos
Vilia currunt, placet in uulnus
Maxima ceruix. quidquid in altum
Fortuna tulit, ruitura leuat.
Modicis rebus longius æuum est.
Felix, mediæ quisquis turbæ
Parte quietus, aura stringit
Littora tuta, timidusq; mari
Credere cymbam, remo terras
Propiore legit.

ACTVS SECVNDVS.

CLYTAEMNESTRA. NVTRIX.

Trimetri Archilochij.

Quid

QVid segnis anime tuta consilia expetis?
Quid fluctuaris? clausa iam melior uia est.
Licuit pudicos coniugis quondam toros,
Et sceptra casta iuncta tutari fide:
Periere mores, ius, decus, pietas, fides,
Et qui redire, cùm perit, nescit pudor.
Da frena, & omnem prona nequitiam incita.
Per scelera semper sceleribus tutum est iter.
Tecum ipsa nunc euolue fœmineos dolos,
Quod ulla coniux perfida, atq; impos sui
Amore cæco, quod nouercales manus
Ausæ, quod ardens impia uirgo face
Phasiaca fugiens regna Thessalica trabe
Ferrum: uenena: ual Mycenæa domo
Coniuncta socio profuge furtiua rate.
Quid timida loqueris? furta, & exilium, & fugas?
Sors ista fecit, te decet maius nefas.
NVT. *Regina Danaûm, & inclytum Ledæ genus,*
Quid tacita uersas? quid'ue consilij impotens
Tumido feroces impetus animo geris?
Licet ipsa sileas, totus in uultu est dolor.
Proin quid est? da tempus ac spatium tibi.
Quod ratio nequijt, sæpe sanauit mora.
CLY. *Maiora cruciant, quàm ut moras posim pati:*
Flammæ medullas, & cor exurunt meum,
Mistus dolori subdidit stimulos timor.
Inuidia pulsat pectus, hinc animum iugo
Premit Cupido turpis, & uinci uetat.
Et inter istas mentis obsessæ faces,

Fessus quidem, & deiectus, & pessimdatus
Pudor rebellat: fluctibus uarijs agor,
Vt cùm hinc profundum uentus, hinc æstus rapit,
Incerta dubitat unda, cui cedat malo.
Proinde omisi regimen è manibus meis:
Quocunq; me ira, quò dolor, quò spes feret,
Huc ire pergam fluctibus dedi ratem.
Vbi animus errat, optimum est casum sequi.
NVT. *Cæca est temeritas, quæ petit casum ducem.*
CLY. *Cui ultima est fortuna, quid dubium timet?*
NVT. *Tuta es, lateiq; culpa, si pateris, tua.*
CLY. *Perlucet omne regiæ uitium domus.*
NVT. *Piget prioris, & nouum crimen struis.*
CLY. *Res est profectò stulta, nequitiæ modus.*
NVT. *Quod metuit, auget, qui scelus scelere obruit.*
CLY. *Et ferrum, & ignis sæpe medicinæ loco est.*
NVT. *Extrema primo nemo tentauit loco.*
CLY. *Capienda rebus in malis præceps uia est.*
NVT. *Ad te reflectat coniugij nomen sacrum.*
CLY. *Decem per annos uidua respiciam uirum?*
NVT. *Meminisse debes sobolis ex illo tuæ.*
CLY. *Equidem & iugales filiæ memini faces.*
Et generum Achillem: præstiit matri fidem,
NVT. *Redemit illa classis immotæ moras,*
Et maria pigro fixa languore impulit.
CLY. *Pudet, pigetq;: Tyndaris cœli genus*
Lustrale classi Doricæ peperit caput.
Reuoluit animus uirginis thalamos meæ,
Quos ille dignos Pelopeia fecit domo.

Cum stetit ad aras ore sacrifico pater
Quasi nuptiales, horruit Calchas suæ
Responsa uocis, & recedentes focos.
O scelera semper sceleribus uincens domus,
Cruore uentos emimus, bellum nece.
NVT. *Sed uela pariter mille fecerunt rates.*
CLY. *Non est soluta prospero classis deo.*
Eiecit Aulis impias portu rates.
Sic auspicatus bella, non melius gerit.
Amore captæ captus, immotus prece
Smynthea tenuit spolia Phœbei ducis,
Ardore sacræ uirginis iam tum furens.
Non illum Achilles flexit indomitus minis:
Non ille, solus fata qui mundi uidet.
In nos fidelis augur, in captas leuis:
Non populus æger, & relucentes rogi,
Inter ruentis Græciæ stragem ultimam.
Sine hoste uictus marcet, ac Veneri uacat
Reparatq; amores: ne'ue desertus foret
A pellice unquam, uel suus cœlebs torus,
Ablatam Achilli diligit Briseida.
Nec rapere puduit è sinu uulsam uiri.
Hem Paridis hostem, nunc nouum uulnus gerens
Amore Phrygiæ Vatis incensus furit:
Et post trophæa Troica, ac uersum Ilium,
Captæ maritus remeat, & Priami gener.
Accingere anime, bella non leuia apparas:
Scelus occupandum est. pigra quem expectas diem?
Pelopeia Phrygiæ sceptra dum teneant nurus?

An te morantur uirgines uiduæ domi,
Patriq; Orestes similis? horum te mala
Ventura moueant. turbo quæis rerum imminet?
Quid misera cessas? en adest natis tuis
Furens nouerca, per tuum, si aliud nequit,
Latus exigatur ensis, & perimat duos.
Misce cruorem, perde percundo uirum.
Mors misera non est, commori cum quo uelis.
NVT. Regina fræna temet, & siste impetus,
Et, quanta tentas, cogita: uictor uenit
Asiæ ferocis: ultor Europæ trahit
Captiua Pergama, & diu uictos Phrygas.
Hunc fraude nunc conaris insana aggredi,
Quem non Achilles ense uiolauit fero,
Quamuis procacem toruus armasset manum.
Non melior Aiax morte decreta furens,
Non sola Danais Hector, & bello mora:
Non tela Paridis certa, non Memnon niger,
Non Xanthus armis corpora immistis gerens,
Fluctusq; Simois cæde purpureos agens,
Non niuea proles Cycnus æquorei dei,
Non bellicoso Thressa cum Rheso phalanx,
Non picta pharetras, & securigera manu
Peltata Amazon. hunc domi reducem paras
Mactare? & aras cæde maculare impia?
Vltrix inultum Græcia hoc facinus feret?
Equos, & arma, classibusq; horrens fretum
Propone, & alto sanguine exundans solum,
Et tota captæ fata Dardaniæ domus

Regesta

Regesta Danais: comprime affectus truces,
Mentemq; tibimet ipsa pacifica tuam.

AEGISTHVS. CLYTAEMNESTRA.
Trimetri Iambici.

QVod tempus animo semper, ac mente horrui
Adest profectò rebus extremum meis,
Quid terga uertis anime? quid primo impetu
Deponis arma? crede perniciem tibi,
Et dira saeuos fata moliri deos.
Oppone cunctis uile supplicijs caput,
Ferrumq;, & ignes pectore aduerso excipe.
CLY. *Aegisthe non est poena sic nato mori.*
AEG. *Tu nos pericli socia, tu Leda sata*
Comitare: tantum sanguinem reddet tibi
Ignauus iste ductor, ac fortis pater.
Sed quid trementes circuit pallor genas?
Iacensq; uultu languido obtutus stupet?
CLY. *Amor iugalis uincit, ac flectit retro.*
Remeemus illuc, unde non decuit prius
Abire: sed nunc casta repetatur fides:
Nam sera nunquam est ad bonos mores uia.
Quem poenitet peccasse, poene est innocens.
AEG. *Quò raperis amens? credis, aut speras tibi*
Agamemnonis fidele coniugium? ut nihil
Subesset animo, quod graues faceret metus,
Tamen superba, & impotens flatu nimis
Fortuna magno spiritus tumidos daret.
Grauis ille socijs stante adhuc Troia fuit.
Quid rere ad animum suapte natura trucem

Vbi dominus odit fit nocens, non quæritur.
Sparten'ne repetes spreta, & à tanto uiro,
Patriasq; sedes profuga? non dant exitum
Repudia regum: spe metum falsa leuas.
CLY. *Delicta nouit nemo, nisi fidus, mea.*
AEG. *Non intrat unquàm regium limen fides.*
CLY. *Opibus merebor, ut fidem pretio obligem.*
AEG. *Pretio parata, uincitur pretio fides.*
CLY. *Surgit residuus pristinæ mentis pudor.*
Quid obstrepis? quid uoce blandiloqua mala
Consilia dictas? scilicet nubet tibi
Regnum relicto rege generosa exuli?
AEG. *Et cur Atrida uideor inferior tibi*
Natus Thyestæ? CLY. *Si parum est, adde & nepos.*
AEG. *Autore Phœbo gignor, haud generis pudet.*
CLY. *Phœbum nefandæ stirpis autorem uocas?*
Quem nocte subita fræna reuocantem sua
Cœlo expulistis? quid deos probro aduocas,
Surripere doctus fraude geniales toros,
Quem Venere tantum scimus illicita uirum?
Secede properè, dedecus claræ domus
Asporta ab oculis: hæc uacat regi, ac uiro.
AEG. *Exilia mihi sunt haud noua, assueui malis.*
Si tu imperas regina, non tantum domo
Argis'ue cedo, nil moror iussu tuo
Aperire ferro pectus ærumnis graue.
CLY. *Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri sinam?*
Quæ inuita peccat, debet & culpæ fidem.

Secede

Superimpositi struxere gradus
Trucibus monstris: stetit imposita
Pelion Ossæ: pinifer ambos
Pressit Olympus. ades ô magni
Soror, & coniux, consors sceptri
Regia Iuno: tua te colimus
Turba Mycenæ: tu sollicitum
Supplexq; tui numinis Argos
Sola tueris: tu bella manu
Pacemq; regis: tu nunc lauros
Agamemnonias accipe uictrix.
Tibi multifora tibia buxo
Solenne canit: tibi fila mouent
Docta puellæ carmine molli:
Tibi uotiuam matres Graiæ
Lampada iactant: ad tua coniux
Candida tauri delubra cadit
Nescia aratri, nullo collum
Signata iugo. tuq; ô magni
Nata Tonantis inclyta Pallas,
Quæ Dardanias sæpe petisti
Cuspide turres: te permisto
Matrona minor, maiorq; choro
Colit: & reserat ueniente dea
Templa sacerdos: tibi nexilibus
Turba coronis redimita uenit:
Tibi grandæui lassiq; senes,
Compote uoto reddunt grates,
Libantq; manu uina trementi.

Et te Trivia grata memores
Voce precamur. tu maternam
Sistere Delon Lucina iubes,
Huc atq; illuc prius errantem
Cyclada uentis, quæ iam stabilis
Fixa terras radice tenet.
Respuit auras, religatq́; rates
Assueta sequi. tu Tantalidos
Funera matris uictrix numeras.
Stat nunc Sypili uertice summo
Flebile saxum, & adhuc lacrymas
Marmora fundunt antiqua nouas.
Colit impensè fœmina, uirq́;
Numen geminum. tuq́; ante omnes
Pater, ac rector fulmine pollens,
Cuius nutu simul extremi
Tremuere poli, generis nostri
Iuppiter autor, cape dona libens,
Abauusq́; tuam non degenerem
Respice prolem.

Trimetri Iambici.

Sed ecce uasto concitus miles gradu
Manifesta properat signa lætitiæ gerens.
Namq; hasta summo lauream ferro gerit.
Fidusq́; regi semper Eurybates adest.

ACTVS TERTIVS.

EVRYBATES. CLYTAEMNESTRA.

Trimetri Iambici.

Delub

Delubra, & aras cœlitum, & patrios lares
Post longa fessus spatia uix credens mihi
Supplex adoro: uota superis soluite.
Telluris altum remeat Argolicæ decus,
Tandem ad penates uictor Agamemnon suos.
CLY. Felix ad aures nuntius uenit meas,
Vbinam petitus per decem coniux mihi
Annos moratur? pelagus, an terras premit?
Incolumis, auctus gloria, laude inclytus
Reducem expetito littori impressit pedem.
EVR. Sacris colamus prosperum tandem diem.
CLY. Et si propitios, attamen lentos deos.
Tu pande, uiuat coniugis frater mei,
Et pande, teneat quas soror sedes mea.
EVR. Meliora uotis posco, & obtestor deos:
Nam certa fari sors maris dubij uetat.
Vt sparsa tumidum classis excipit mare.
Ratis uidere socia non potuit ratem.
Quin ipse Atrides æquore immenso uagus
Grauiora pelago damna, quàm bello tulit,
Remeatq; uicto similis, exiguas trahens
Lacerasq; uictor classe de tanta rates.
CLY. Quis, fare, nostras hauserit casus rates:
Aut quæ maris fortuna dispulerit duces.
EVR. Acerba fatu poscis: infaustum iubes
Miscere læto nuntium: refugit loqui
Mens ægra, tantis atq; inhorrescit malis
CLY. Exprome: clades scire qui refugit suas,
Grauat timorem: dubia plus torquent mala.

EVR. *Vt Pergamon omne Dorica cecidit face,*
Diuisa præda est, maria properantes petunt,
Iamq; ense fessum miles exonerat latus.
Neglecta summas scuta per puppes iacent.
Ad militares remus aptatur manus,
Omnisq; nimium longa properanti mora est.
Signum recursus regia ut fulsit rate,
Et clara lentum regimen emonuit tuba,
Aurata primas prora signauit uias,
Aperitq; cursus, mille quos puppes secent.
Hinc aura primò lenis impellit rates
Allapsa uelis, unda uix tactu leuis
Tranquilla Zephyri mollis afflatu tremit,
Splendetq; classe pelagus, & pariter latet.
Iuuat uidere nuda Troiæ littora,
Iuuat relicti sola Sigæi loca.
Properat iuuentus omnis adductos simul
Lentare remos: adiuuat uentos manu,
Et ualida nixu brachia alterno mouet.
Sulcata uibrant æquora, & latera increpant
Dirimuntq; canæ cæruleum spumæ mare.
Vt aura plenos fortior tendit sinus,
Posuere tonsas: credita est uento ratis,
Fusisq; transtris nauita aut terras procul
Quantum recedunt uela fugientes notat:
Aut bella narrat, Hectoris fortis minas,
Currusq; & empto redditum corpus rogo,
Sparsum cruore regis Hercæum Iouem.
Tum qui iacente reciprocus ludit salo,

Tumi.

Tumidumq; pando transilit dorso mare,
Tyrrhenus omnis piscis exultat freto,
Agitq; gyros, & comes lateri annatat,
Anteire naues lætus, & rursus sequi.
Nunc prima tangens rostra lasciuit Chorus,
Millesimam nunc ambit, & lustrat ratem.
Iam littus omne tegitur, & campi latent,
Et dubia parent montis Idæi iuga.
Et iam, quod unum peruicax acies uidet,
Iliacus atra fumus apparet nota.
Iam lassa Titan colla releuabat iugo,
In astra iam lux prona, iam præceps dies,
Exigua nubes sordido crescens globo
Nitidum cadentis inquinat Phœbi iubar,
Suspecta uarius occidens fecit freta.
Nox prima cœlum sparserat stellis, iacent
Deserta uento uela: tum murmur graue
Maiora minitans collibus summis cadit,
Tractuq; longo littus, ac petræ gemunt,
Agitata uentis unda uenturis tumet,
Cùm subitò luna conditur, stellæ cadunt,
In astra pontus tollitur, & cœlum perit.
Nec una nox est, densa tenebras obruit
Caligo, & omni luce subducta fretum
Cœlumq; miscet. undiq; incumbunt simul,
Rapiuntq; pelagus infimo euersum solo,
Aduersus Euro Zephyrus, & Boreæ Notus.
Sua quiq; mittunt tela, & infesti fretum
Emoliuntur, turbo conuoluit mare.

Strymonius altas Aquilo contorquet niues,
Libycusq; arenas Auster, ac Syrtes agit,
Nec manet in Austro, fit grauis nimbis Notus.
Imbre auget undas, Eurus Orientem mouet
Nabathea quatiens regna, & Eoos sinus.
Quid rapidus ora Corus Oceano exerens?
Mundum reuelli sedibus totum suis,
Ipsosq; rupto crederes cœlo deos
Decidere, & atrum rebus induci chaos.
Vento resistit æstus, & uentus retro
Aestum reuoluit: non capit sese mare,
Undasq; miscent imber & fluctus suas.
Nec hoc leuamen deniq; ærumnis datum est,
Videre saltem, & nosse, quo pereant malo.
Premunt tenebræ lumina, & diræ Stygis.
Inferna nox est: excidunt ignes tamen,
Et nube dirum fulmen elisa micat:
Miserisq; lucis tanta dulcedo est malæ,
Hoc lumen optant. ipsa se classis premit,
Et prora proræ nocuit, & lateri latus.
Illam dehiscens pontus in præceps rapit,
Hauritq;, & alto redditam reuomit mare.
Hæc onere sidit, illa conuulsum latus
Summittit undis: fluctus hanc decimus tegit:
Hæc lacera, & omni decore populato leuis
Fluitat, nec illi uela, nec tonsæ manent,
Nec rectus altas malus antennas ferens,
Sed fracta toto puppis Ionio natat.
Nil ratio, & usus audet in magnis malis.

Tenet

Tenet horror artus: omnis officio stupet
Nauita relicto: remus effugit manus:
In uota miseros ultimus cogit timor.
Eademq; superos Troës, & Danai rogant.
Quid fata possunt? inuidet Pyrrhus patri,
Aiaci Vlysses, Hectori Atrides minor,
Priamo Agamemnon. quisquis ad Troiam iacet,
Felix uocatur, cadere qui meruit manu,
Quem fama seruat, uicta quem tellus tegit.
Nil nobile ausos pontus, atq; undæ ferent.
Ignaua fortes fata consument uiros:
Pudenda mors est. quisquis es nondum malis
Satiate tantis cælitum, tandem tuum
Numen serena: cladibus nostris daret
Vel Troia lacrymas. odia si durant tua,
Placetq; mitti Doricum exitio genus:
Quid hos simul perire nobiscum iuuat,
Quibus perimus? sistite infestum mare.
Vehit ista Danaos classis, & Troas simul.
Nec plura possunt, occupat uocem mare.
Ecce alia clades: fulmine irati Iouis
Armenta Pallas, quidquid aut hasta minax,
Aut ægide, aut furore Gorgoneo potest,
Aut igne patrio, temptat, & cælo noue
Spirant procellæ: solus inuictus malis
Luctatur Aiax: uela cogentem hunc sua
Tenso rudente flamma perstrinxit cadens.
Libratur aliud fulmen: hoc toto impetu
Certum reducta Pallas excussit manu,

Imitata patrem, transit Aiacem, & ratem,
Ratisq; partem secum, & Aiacis tulit.
Nil ille motus, ardua ut cautes salo
Ambustus extat: dirimit insanum mare,
Fluctusq; rumpit pectore, & nauem manu
Complexus in se traxit, & caeco mari
Collucet Aiax, omne resplendet fretum.
Tandem occupata rupe, furibundum intonat:
Superasse nunc se pelagus, atq; ignes: iuuat
Vicisse coelum, Palladem, fulmen, mare.
Non me fugauit bellici terror dei,
Et Hectorem unà solus, & Martem tuli,
Phoebaea nec me tela pepulerunt gradu:
Cum Phrygibus istos uicimus: tandem horream
Aliena inerti tela mitti dextera?
Quod si ipse mittat? plura cùm auderet furens,
Tridente rupem subruit pulsam pater
Neptunus, imis exerens undis caput,
Soluitq; montem, quem cadens secum tulit:
Terraq; & igne uictus, & pelago, iacet.
Nos alia maior naufragos pestis uocat.
Est humilis unda scrupeis mendax uadis,
Vbi saxa rapidis clausa uorticibus tegit
Fallax Caphareus: aestuat scopulis fretum,
Feruetq; semper fluctus alterna uice.
Arx imminet praerupta, quae spectat mare
Vtrinq; geminum, Pelopis hinc oras tui,
Et Isthmon, arcto qui recuruatus solo
Ionia iungi maria Phryxeis uetat.

Hinc

Hinc scelere Lemnon nobilem, hinc Chalcedona,
Tardamq; ratibus Aulida: hanc arcem occupat
Palamedis ille genitor, & clarum manu
Lumen nefanda uertice ex summo efferens
In saxa ducit perfida classem face.
Hærent acutis rupibus fixæ rates,
Has inopes undæ breuia comminuunt uada,
Pars uehitur huius, prima pars scopulo sedet:
Hanc alta retro spatia relegentem ferit,
Et fracta frangit. iam timent terram rates,
Voluntq; maria: cedit in luctum furor.
Postquàm litatum est, Phœbus in lucem redit.
Et damna noctis tristis ostendit dies.
CLY. *Vtrum'ne doleam, læter an reducem uirum*
Remeasse? lætor: uulnus at regni graue
Lugere cogor. redde iam Graijs pater
Altisona quatiens regna, placatos deos.
Nunc omne læta fronde uelletur caput,
Sacrifica dulces tibia effundat modos,
Et niuea magnas uictima ante aras cadat.
Sed ecce turba tristis incomptæ comas
Iliades adsunt: quas super celso gradu
Effræna Phœbas Entheas laurus quatit.

CHORVS. CASSANDRA.

Variæ metrorum species ex dactylicis, sapphicis, anapæsticis, iambicis, adoniis.

HEu quàm dulce malum mortalibus additum,
Vitæ durus amor: cùm pateat malis
Effugium, & miseros libera mors uocet,

Portus æterna placidus quiete.
Nullus hunc terror, nec impotens
Procella fortunæ mouet,
Aut iniqui flamma Tonantis.
Pax alta nullos ciuium cœtus
Timet, aut minaces uictoris iras:
Non maria asperis insana Coris:
Non acies feras, puluereamq; nubem
Motam barbaricis equitum cateruis:
Non urbe cum tota populos cadentes,
Hostica muros populante flamma.
Indomitum bellum perrumpet omne.
Solus contemptor leuium deorum,
Qui uultus Acherontis atri,
Qui Styga tristem non tristis uidet,
Audetq; uitæ ponere finem:
Par ille regi: par superis erit.
O quàm miserum est nescire mori.
Vidimus patriam ruentem nocte funesta,
Cùm Dardana tecta Dorici raperent ignes.
Non illa bello uicta, nec armis,
Vt quondam Herculea cecidit pharetra:
Quam non Pelei, Thetidisq; natus,
Charusq; Pelidæ nimium feroci
Vicit, acceptis cum fulsit armis,
Fuditq; Troas falsus Achilles:
Aut cum ipse Pelides animos feroces
Sustulit luctu, celeremq; saltu
Troades summis timuere muris.

Perdidit in malis extremum decus,
Fortiter uinci: restitit annis
Troia bisquinis, unius noctis peritura fato.
Vidimus simulata dona molis immensæ,
Danaumq; fatale munus duximus nostra
Creduli dextra, tremuitq; sæpe
Limine in primo sonipes, cauernis
Conditos reges, bellumq; gestans.
Et licuit uersare dolos, ut ipsi
Fraude sua capti caderent Pelasgi.
Sæpe commotæ sonuere parmæ,
Tacitumq; murmur percussit aures,
Et fremuit male subdolo parens
Pyrrhus Vlyssi.
Secura metus Troica pubes,
Sacros gaudet tangere funes.
Hinc æqueui gregis Astyanax,
Hinc Æmonio desponsa rogo,
Ducunt turmas: hæc fœmineas,
Ille uiriles.
Festæ matres uotiua ferunt
Munera diuis.
Festi patres adeunt aras,
Vnus tota est ululus in urbe.
Et quod nunquam post Hectoreos
Vidimus ignes,
Læta est Hecube. quid nunc primum
Dolor infelix,
Quid'ue extremum deflere paras?

Mœnia diuûm fabricata manu
Diruta nostra?
An templa deos super usta suos?
Non uacat istis lacrymare malis:
Te magne parens flent Iliades.
Vidi, uidi senis in iugulo
Telum Pyrrhi uix exiguo
Sanguine tingui. **Iambici.**

CAS. *Cohibete lacrymas omne quas tempus petit*
Troades, & ipsæ uestra lamentabili
Lugete gemitu funera: ærumnæ meæ
Socium recusant: cladibus questus meis **Anapæstici.**
Remouete: nostris ipsa sufficiam malis.

CHO. *Lacrymas lacrymis miscere iuuat.*
Magis exurunt, quos secretæ
Lacerant curæ. iuuat in medium
Deflere suos. nec enim quamuis
Dura uirago, patiensq́; mali,
Poteris tantas flere ruinas.
Non quæ neruo nobile carmen,
Ramo cantat tristis Aëdon
Ityn in uarios modulata sonos,
Non quæ tectis Bistonis ales
Residens summis impia diri
Furta mariti garrula deflet,
Lugere tuam poterit dignè
Conquesta domum: licet ipse uelit
Clarus niueos inter olores
Istrum Cycnus, Tanaimq́; colens

Extr

Extrema loqui: licet Halcyones
Ceyca suum fluctu leniter
Plangente sonent, cùm tranquillo
Male confisæ credunt se iterum
Pelago audaces, fœtusq́; suos
Nido pauidæ titubante fouent:
Non si molles imitata uiros
Tristis laceret brachia tecum,
Quæ turritæ turba parenti
Pectore rauco concita, buxum
Ferit, ut Phrygium lugeat Atym.
Non est lacrymis Cassandra modus,
Quia quæ patimur uicere modum. **Iambici.**
Sed cur sacratas diripis capiti infulas?
Miseris colendos maxime superos reor.
CAS. *Vicere nostra iam metus omnes mala.*
Equidem nec ulla cœlites placo prece:
Nec si uelint sæuire, quo noceant, habent.
Fortuna uires ipsa consumpsit suas.
Quæ patria restat? quis pater? quæ iam soror?
Bibêre tumuli sanguinem, atq; aræ meum.
Quid illa felix turba fraterni gregis?
Exhausta: nempe regiam miseri senis
Vacuam relicti, totq́; per thalamos uident
Præter Lacænam cæteras uiduas nurus.
Tot illa regum mater, & regimen Phrygum
Fœcunda in ignes Hecuba, fatorum nouas
Experta leges, induit uultus feros:
Circa ruinas rabida latrauit suas

Troiæ superstes, Hectori, Priamo, sibi.
CHO. *Silet repente Phœbas, & pallor genas,*
Creberq; totum possidet corpus tremor.
Stetere uittæ, mollis horrescit coma,
Anhela corda murmure incluso fremunt:
Incerta nutant lumina, & uersi retro
Torquentur oculi, rursus immites rigent.
Nunc leuat in auras altior solito caput,
Graditurq; celsa, nunc reluctantes parat
Reserare fauces, uerba nunc clauso male
Custodit ore, Mænas impatiens dei.
CAS. *Quid me furoris incitam stimulis nouis,*
Quid mentis inopem sacra Parnassi iuga
Rapitis? recede Phœbe, iam non sum tua.
Extingue flammas pectori infixas meo.
Cui nunc uagor uesana? cui bacchor furens?
Iam Troia cecidit, falsa quid uates ago?
Vbi sum? fugit lux alma, & obscurat genas
Nox alta, & æther abditus tenebris latet.
Sed ecce gemino sole præfulget dies,
Geminumq; duplices Argos attollit domos:
Idæa cerno nemora, fatalis sedet
Inter potentes arbiter pastor deas:
Timete reges moneo, furtiuum genus:
Agrestis ille alumnus euertet domum.
Quid ista uecors tela fœminea manu
Districta præfert? quem petit dextra uirum
Lacæna cultu ferrum Amazonium gerens?
Quæ uersat oculos alta nunc facies meos?

Victor ferarum colla uexatus iacet
Ignobili sub dente Marmaricus Leo,
Morsus cruentos passus audacis Leæ.
Quid me uocatis sospitem solam è meis
Umbræ meorum? te sequor tota pater
Troia sepulta. frater auxilium Phrygum,
Terrorq; Danaûm, non ego antiquum decus
Video, aut calentes ratibus exustis manus,
Sed lacera membra, & saucios uinclo graui
Fortes lacertos. te sequor nimium citò
Congresse Achilli Troile. incertos geris
Deiphobe uultus, coniugis munus nouæ.
Iuuat per ipsos ingredi Stygios lacus:
Iuuat uidere tartari sæuum canem,
Auidiq; regna Ditis. Hæc hodie ratis
Phlegethontis atri regias animas uehet,
Victamq;, uictricemq;. uos umbræ precor,
Iurata superis unda te pariter precor,
Reserate paulum terga nigrantis poli,
Leuis ut Mycenas turba prospiciat Phrygum.
Spectate miseri: fata se uertunt retro.

Iambici, Tetrametri, Acatalectici.

Instant sorores squalidæ, sanguinea iactant uerbera,
Fert læua semustas faces, ardentq; pallentes genæ,
Et uestis atri funeris exesa cingit ilia,
Strepuntq; nocturni metus, & ossa uasti corporis
Corrupta longinquo situ palude limosa iacent.
Et ecce defessus senex ad ora ludentes aquas
Non captat oblitus sitis, mœstus futuro funere.

Exult

Exultat, & ponit gradus pater decoros Dardanus.

Trimetri.

CHO. *Iam peruagatus ipse se fregit furor,*
Caditq; flexo qualis ante aras gradu
Ceruice taurus uulnus incisa gerens.
Releuemus artus Entheos. tandem suos
Victrice lauro cinctus Agamemnon adit,
Coniuxq; pariter obuios illi tulit
Gressus, reditq; iuncta concordi gradu.

ACTVS QVARTVS.

AGAMEMNON.

CASSANDRA.

Trimetri Iambici.

Tandem reuertor sospes ad patrios lares.
O chara salue terra, tibi tot barbarae
Dedere gentes spolia: tibi felix diu.
Potentis Asiae Troia summisit manus.
Cur ista uates corpus effusa, ac tremens
Dubia labat ceruice? famuli attollite,
Refouete gelido latice. iam recipit diem
Marcente uisu. suscita sensus tuos,
Optatus ille portus aerumnis adest.
Festus dies est. CAS. *Festus & Troiae fuit.*
AGA. *Veneremur aras.* CAS. *Cecidit ante aras pater.*
AGA. *Iouem precemur pariter.* CAS. *Herceũ Iouẽ!*
AGA. *Credis uidere te Ilium?* CAS. *Et Priamũ simul.*
AGA. *Hic Troia nõ est.* CAS. *vbi Helena est, Troiã puto.*
AGA. *Ne metue dominã famula.* CAS. *Libertas adest.*

AGA. *Secura uiue.* CAS. *Mors mihi est securitas.*
ACA. *Nullũ est periclũ tibi.* CAS. *At magnũ tibi est.*
AGA. *Victor timere quid potest?* CAS. *Quod nõ timet.*
AGA. *Hanc fida famuli turba, dum excutiat deum,*
Retinete, nequid impotens peccet furor.
At te pater, qui sæua torques fulmina,
Pellisq; nubes, sidera, & terras regis,
Ad quem triumphi spolia uictores ferunt,
Et te sororem cuncta pollentis uiri
Argolica Iuno pecore uotiuo libens,
Arabumq; donis, supplice & fibra colam.

CHORVS *Græcorum.*

Asclepiadæi, Iambici, Trochaici, & Sapphici.

ARgos nobilibus nobile ciuibus,
Argos iratæ charum nouercæ,
Semper ingentes educas alumnos,
Imparem æquasti numero deorum.
Tuus ille bisseno meruit labore
Allegi cœlo magnus Alcides.
Cui lege mundi Iuppiter rupta,
Rosidæ noctis geminauit horas,
Iussitq; Phœbum tardius celeres
Agitare currus, & tuas lentè
Remeare bigas candida Phœbe:
Retulitq; pedem alternis nomen
Stella quæ mutat, seq; mirata est
Hesperum dici: Aurora mouit
Ad solitas uices caput, & relabens

Arborq; pomis fertilis aureis
Extimuit manus, insueta carpi,
Fugitq; in auras leuiore ramo.
Audiuit sonitum crepitante flamma
Frigidus custos nescius somni,
Linqueret cùm iam nemus omne fuluo
Plenus Alcides uacuum metallo.
Tractus ad cœlum canis inferorum
Triplici catena tacuit, nec ullo
Latrauit ore, lucis ignotæ
Metuens colorem. te duce succidit
Mendax Dardaniæ domus.
Et sensit arcus iterum timendos.
Te duce concidit totidem diebus
Troia quot annis.

ACTVS QVINTVS.

CASSANDRA.

Trimetri Iambici.

Res agitur intus magna, par annis decem.
Eheu quid hoc est? anime consurge, & cape
Pretium furoris, uicimus uicti Phryges.
Bene est, resurgis Troia, traxisti iacens
Pares Mycenas, terga dat uictor tuus.
Tam clara nunquam prouidæ mentis furor
Ostendit oculis: uideo, & intersum, & fruor,
Imago uisus dubia non fallit meos,
Spectamus: epulæ regia instructæ domo,

Quales

Laceratq; corpus:illa fodientem adiuuat.
Vterq; tanto scelere respondet suis.
Hic est Thyeste natus,hæc Helenæ soror.
Stat ecce Titan dubius emerito die,
Sua'ne currat,an Thyestea uia.

ELECTRA.

Trimetri Iambici.

FVge ô paternæ mortis auxilium unicum,
Fuge,& scelestas hostium euita manus.
Euersa domus est funditus:regna occidunt.
Quis iste celeres concitus currus agit?
Germane uultus ueste furabor tuos.
Quos anime demens refugis?externos fugis?
Domus timenda est.pone iam trepidos metus
Oresta:amici fida præsidia intuor.

STROPHILVS. ELECTRA.

Trimetri Iambici.

PHocide relicta Strophilus,Elea inclytus,
Palma reuertor:causa ueniendi fuit
Gratari amico,cuius impulsum manu
Cecidit decenni Marte concussum Ilium.
Quænam ista lacrymis lugubrem uultum rigat?
Pauetq; mœsta?regium agnosco genus.
Electra luctus causa quæ læta in domo est?
ELE. *Pater peremptus scelere materno iacet,*
Comes paternæ quæritur natus neci.
Aegisthus arces Venere quæsitas tenet.
STR. *O nulla longi temporis felicitas!*
ELE. *Per te parentis memoriam obtestor mei,*

Per sceptra terris nota, per dubios Deos,
Recipe hunc Oresten, ac pium furtum occule.
STR. *Et si timendum caesus Agamemnon docet,*
Aggrediar, & te Oresta furabor libens.
Poscunt fidem secunda, at aduersa exigunt.
Cape hoc decorum ludicri certaminis
Insigne frontis, laeua uictricem tenens
Frondem, uirenti protegat ramo caput:
Et ista demum palma Pisaei Iouis
Velamen eadem praestet, atq; omen tibi,
Tuq; ô paternis assidens frenis comes
Condisce Pilade patris exemplo fidem.
Vos Graecia nunc teste ueloces equi
Infida cursu fugite praecipiti loca.
ELE. *Excessit, abijt, currus effraeno impetu*
Effugit aciem: tuta iam operiar meos
Hostes, & ultro uulneri opponam caput.
Adest cruenta coniugis uictrix sui,
Et signa caedis ueste maculata gerit:
Manus recenti sanguine etiamnum madent,
Vultusq; prae se scelera truculenti ferunt.
Concedam ad aras. patere me uittis tuis
Cassandra iungi, paria metuentem tibi.

CLYTAEMNESTRA. ELECTRA. AEGISTHVS. CASSANDRA.

Trimetri Iambici.

HOstis parentis impium atq; audax caput,
Quo more coetus publicos uirgo petis?
ELE. *Adulterorum uirgo deserui domum.*

CLY. *Quis esse credat uirginem?* ELE. *Gnatam tuã?*
CLY. *Modestius cum matre.* ELE. *Pietatem doces?*
CLY. *Animos uiriles corde tumefacto geris.*
Sed agere domita fœminam disces malo.
ELE. *Ni forte fallor, fœminas ferrum decet.*
CLY. *Et esse demens te parem nobis putas?*
ELE. *Nobis? quis iste est alter Agamemnon tuus?*
CLY. *Indomita posthac uirginis uerba impiæ*
Regina frangam citius. ELE. *Interea mihi*
Tu uidua loquere: uir caret uita tuus.
CLY. *Edissere ubi sit gnatus, ubi frater tuus.*
ELE. *Exijt Mycenas.* CLY. *Redde nũc natũ mihi.*
ELE. *Et tu parentẽ redde.* CLY. *Quo latitat loco?*
ELE. *Tutò quietus, regna non metuens noua:*
Iustæ parenti satis, at iratæ parum.
CL. *Morieris hodie.* ELE. *Dũmodo hac moriar manu*
Recedo ab aris. siue te iugulo iuuat
Mersisse ferrum, præbeo iugulum uolens:
Seu more pecudum colla resecari placet,
Intenta ceruix uulnus expectat tuum.
Scelus peractum est: cæde respersam uiri,
Atq; obsoletam sanguine hoc dextram ablue.
CLY. *Consors pericli pariter, ac regni mei*
Aegisthe gaudes? nata genitricem impiè
Probris lacessit, abditum fratrem occulit.
AEG. *Furibunda uirgo uocis infandæ sonum,*
Et aure uerba indigna materna opprime.
ELE. *Etiam monebit sceleris infandi artifex*
Per scelera nactus nomen ambiguum suis,

Idem sororis natus, & patris nepos.
CLY. *Aegisthe cessas impium ferro caput*
Demetere? fratrem reddat, aut animam statim.
Abstrusa caeco carcere, & saxo exigat
Aeuum per omnes torta poenarum modos:
Referre, quem nunc occulit, forsan uolet
Inops, egens, inclusa, padore obsita:
Vidua ante thalamos, exul, inuisa omnibus
Aethere negato, serò succumbet malis.
ELE. *Concede mortem.* CLY. *Si recusares, darem.*
Rudis est tyrannus, morte qui poenam exigit.
EL. *Mortẽ aliquid ultra est?* CL. *uita, si cupias mori.*
Arripite famuli monstrum, & auectum procul
Vltra Mycenas ultimo in regni angulo
Vincite septam nocte tenebrosi specus,
Vt inquietam uirginem carcer domet.
At ista poenas capite persoluat suo
Captiua coniux, regij pellex tori.
Trahite, ut sequatur coniugem ereptum mihi.
CAS. *Ne trahite, uestros ipsa praecedam gradus.*
Perferre prima nuntium Phrygibus meis
Propero, repletum ratibus euersis mare,
Captas Mycenas, mille ductorem ducum:
Vt paria fata Troicis tulerit malis,
Perisse dono foemina, stupro, dolo.
Nil moramur, rapite: quin grates ago.
Iam iam iuuat uixisse, post Troiam, iuuat.
CLY. *Furibũda morere.* CAS. *Veniet et uobis furor.*

OCTA

OCTAVIA
TRAGOEDIA
NONA.

ARGVMENTVM.

Satis constat Octauiam, quæ huic tragœdiæ fecit titulum, patrem habuisse Claudium imperatoré, matrem uero Messalinam filiam barbari Messalæ eiusdem Claudii consobrini. Hæc Octauia Syllano primùm desponsata est. Quo repudiato atque occiso, iterum à patre Neroni collocata est priuigno suo, quem antea adoptauerat. Sed Nero illius consuetudinem aspernatus, ægre ferente id Po.Ro. dimisit ut sterilem, móxque etiam interfecit, adulterium falsò probante Aniceto pædagogo, quod ei falsò etiam obiecerat Nero. Queritur itaque núc Octauia miserrimam fortunam suam, simúlque patris obitum, quem filius ueneno necauerat: queritur insuper Seneca Neronis ipsius præceptor mores sui temporis atque calamitatem. Demum iussu principis infelix Octauia, annuente id Pop.Ro. quod iampridem negauerat, ad necem traditur.

INTERLOCVTORES.

OCTAVIA.		NVNTIVS.
NVTRIX.		AGRIPPINA.
CHORVS	ROMANORVM.	POPPEA.
SENECA.		NERO.
	PRAEFECTVS.	

ACTVS PRIMVS.

OCTAVIA.

Anapæstici.

IAM uaga cœlo sidera fulgens
Aurora fugat: surgit Titan
Radiante coma, mundoq́; diem
Reddit clarum: age tot tantisq́;
Onerata malis, repete assuetos
Iam tibi questus,
Atq; æquoreas uince Halcyonas,
Vince & uolucres Pandionias.
Grauior nanq; his fortuna tua est.
Semper genitrix deflenda mihi
Prima meorum causa malorum.
Tristes questus natæ exaudi,
Siquis remanet sensus in umbris.
Vtinam antè manu grandæua sua
Mea rupisset stamina Clotho,
Tua quàm mœrens uulnera uidi,
Oraq́; fœdo sparsa cruore.
O lux semper funesta mihi.
Tempore ab illo lux est tenebris
Inuisa magis.
Tulimus sæuæ iussa nouercæ,
Hostilem animum, uultusq́; truces.
Illa illa meis tristis Erinnys
Thalamis Stygios prætulit ignes,
Teq́; extinxit miserande pater,
Modò cui totus paruit orbis

Vltra

Vltra Oceanum:
Cuiq; Britanni terga dedere,
Ducibus nostris antè ignoti,
Iurisq; sui.
Coniugis, heu me, pater insidijs
Oppresse iaces: seruitq; domus
Cum prole tua capta tyranno.

NVTRIX.

Trimetri Iambici.

FVlgore primo captus, & facili bono
Fallacis aulæ, quisquis attonitus stupet,
Subito latentis ecce fortunæ impetu
Modò præpotentem cernat euersam domum,
Stirpemq; Claudij: cuius imperio fuit
Subiectus orbis: paruit liber diu
Oceanus, & recepit inuitus rates.
En qui ora Tanais primus imposuit iugo,
Ignota tantis claßibus texit freta,
Interq; gentes barbaras tutus fuit,
Et sæua maria, coniugis scelere occidit:
Mox illa gnati, cuius extinctus iacet
Frater uenenis: mœret infelix soror,
Eademq; coniux, nec graues luctus ualet
Ira coacta tegere crudelis uiri.
Secreta refugit semper, atq; odio pari
Ardens mariti mutua flagrat face.
Animum dolentis nostra solatur fides,
Pietasq; frustra: mittit immitis dolor
Consilia nostra: nec regi mentis potest

Meliora Deus tempora mitis.
Tu modò blando uince obsequio
Placata uirum. OCT. *Vincam sæuos*
Antè leones, Tigresq́; truces,
Fera quàm sæui corda tyranni.
Odit genitos sanguine claro:
Spernit superbos, humilesq́; simul:
Nec fortunam capit ipse suam,
Quam dedit illi per scelus ingens
Infanda parens. licet ingratum
Dira pudeat munere matris,
Hoc imperium cepisse: licet
Tantum munus morte rependat,
Feret hunc titulum post fata tamen
Fœmina longo semper in æuo.
NVT. *Animi retine uerba furentis,*
Temere emissam comprime uocem.

Trimetri Iambici.

OCT. *Tolerãda quãuis patiar, haud unquã queãt,*
Nisi morte tristi nostra finiri mala.
Genitrice cæsa, per scelus rapto patre,
Orbata fratre, miserijs, luctu obruta,
Mœrore pressa, coniugi inuisa, ac meæ
Subiecta famulæ, luce non grata fruor,
Trepidante semper corde, non mortis metu
Sed sceleris. absit crimen à fatis meis,
Mori iuuabit. pœna nam grauior nece est
Videre tumidos, & truces misere mihi
Vultus tyranni, iungere atq; hosti oscula,

Præferre potuit sanguine alieno satum,
Genitamq; fratris coniugem captus sibi
Toris nefandis flebili iunxit face.
Hinc orta series facinorum, cædes, doli,
Regni cupido, dira sanguinis sitis.
Mactata soceri concidit thalamis gener
Victima, tuis ne fieret hymenæis potens.
Prò facinus ingens, fœminæ est munus datus
Syllanus, & cruore fœdauit suo
Patrios penates, criminis factus reus.
Intrauit hostis, hei mihi captam domum
Dolis nouercæ principis factus gener,
Idemq; natus, iuuenis infandi ingenij,
Capaxq; scelerum, dira cui genitrix facem
Accendit, & te iunxit inuitam metu.
Tantoq; uictrix facta successu ferox
Ausa imminere est orbis imperio sacri.
Quis tot referre facinorum formas potest?
Et spes nefandas fœminæ, & blandos dolos
Regnum petentis per gradum scelerum omnium?
Tunc sancta pietas extulit trepidos gradus,
Vacuamq; Erinnys sæua funesto pede
Intrauit aulam, polluit Stygia face
Sacros penates: iura naturæ furens
Fasq; omne rupit: miscuit coniux uiro
Venena sæua: cecidit atq; eadem sui
Mox scelere nati. tu quoq; extinctus iaces
Deflende nobis semper infelix puer,
Modò sidus orbis, columen augustæ domus

Britannice: heu me, nunc leuis tantum cinis,
Et tristis umbra: saeua cui lacrymas dedit
Etiam nouerca, cùm rogis artus tuos
Dedit cremandos, membraq; & uultus deo
Similes uolanti flamma feruens abstulit.
OCT. *Extinguat & me, ne manu nostra cadat.*
NVT. *Natura uires non dedit tantas tibi.*
OCT. *Dolor, ira, mœror, miseriæ, luctus dabunt.*
NVT. *Vince obsequendo potius immitem uirum.*
OCT. *Vt fratrem ademptum scelere restituat mihi?*
NVT. *Incolumis ut sis ipsa, labentem ut domum*
Genitoris olim sobole restituas tua.
OCT. *Expectet aliam principis sobolem domus:*
Me dira miseri fata germani trahunt.
NVT. *Confirmet animum ciuium tantus fauor.*
OCT. *Solatur iste, nostra non releuat mala.*
NV. *Vis magna populi est.* OC. *Principis maior tamē.*
NVT. *Respiciet ipse coniugem.* OCT. *Pellex uetat.*
NVT. *Inuisa cunctis nempe.* OCT. *Sed chara est uiro.*
NV. *Nondū uxor est.* OCT. *Iā fiet, & genitrix simul.*
NVT. *Iuuenilis ardor impetu primo furit,*
Languescit idem facile, nec durat diu
In Venere turpi, ceu leuis flamma uapor:
Amor perennis coniugis castæ manet.
Violare prima quæ toros ausa est tuos,
Animumq; domini famula possedit diu,
Iam metuet eadem nempe prælatam sibi.
Subiecta, & humilis, atq; monumenta extruit,
Quibus timorem fassa testatur suum,
Et

Et hanc leuis, fallaxq; destituet deus
Volucer Cupido: sit licet forma eminens,
Opibus superba, gaudium capiet breue.

Anapæstici.

Passa est similes ipsa dolores
Regina deûm, cùm se formas
Vertit in omnes dominus cœli,
Diuûmq; pater: & modò pennas
Sumpsit oloris, modò Sidonij
Cornua tauri: ac aureus idem
Fulsit in imbri. fulgent cœlo
Sidera Ledæ. patrio residet
Bacchus Olympo. deus Alcides
Possidet Heben: nec Iunonis
Iam timet iras, cuius gener est
Qui fuit hostis, uicit sapiens
Tamen obsequium coniugis altè
Pressusq; dolor: sola Tonantem
Tenet æthereo secura toro
Maxima Iuno: nec mortali
Captus forma deserit altam
Iupiter aulam. tu quoq; terris
Altera Iuno, soror Augusti,
Coniux, graues uince dolores.

Iambici Trimetri.

OCT. *Iungentur antè sæua sideribus freta,*
Et ignis undæ, tartaro tristi polus,
Lux alma tenebris, rosidæ nocti dies,
Quàm cum scelesti coniugis mente impia

Mens nostra, semper fratris extincti memor.
Vtinam nefandi principis dirum caput
Obruere flammis cœlitum rector paret,
Qui sæpe terras fulmine infesto quatit,
Mentesq; nostras ignibus terret sacris,
Nouisq; monstris uidimus cœlo iubar
Ardens, cometam pandere infestam facem,
Quà plaustra tardus noctis æterna uice
Regit Bootes, frigido arctoo rigens.
En ipse diro spiritu sæui ducis
Polluitur æther: gentibus clades nouas
Minantur astra, quas regit dux impius.
Non tam ferum Typhona neglecto Ioue
Irata tellus edidit quondam parens.
Hæc grauior illo pestis: hic hostis deûm
Hominumq;, templis expulit superos suis,
Ciuesq; patria: spiritum fratri abstulit:
Hausit cruorem matris: & lucem uidet,
Fruiturq; uita, noxiam atq; animam trahit.
Prò summe genitor tela cur frustra iacis
Inuicta toties temere regali manu?
In tam nocentem dextra cur cessat tua?
Vtinam suorum facinorum pœnas luat
Nero: ipse diuo Domitio genitus patre,
Orbis tyrannus, quem premit turpi iugo,
Morumq; uitijs nomen augustum inquinat.
NVT. *Indignus ille fateor est thalamis tuis,*
Sed cede fatis, atq; fortunæ tuæ
Alumna quæso, ne ne uiolenti moue

Iram

Iram mariti: forsitan uindex deus
Existet aliquis, lætus & ueniet dies.
OCT. *Graui deorum nostra iampridem domus*
Vrgetur ira: prima quam pressit Venus
Furore miseræ dira genitricis meæ:
Quæ nupta demens nupsit incesta face
Oblita nostri coniugis, legum immemor.
Illò soluta crine, succincta anguibus,
Vltrix Erinnys uenit ad Stygios toros,
Raptasq; thalamis sanguine extinxit faces.
Incendit ira principis pectus truci
Cædem in nefandam: cecidit infelix parens
Heu nostra ferro, meq; perpetuo obruit
Extincta luctu, coniugem trusit suum,
Natumq; ad umbras: prodidit lapsam domum.
NVT. *Renouare luctus parce cum fletu pios,*
Manes parentis ne'ue sollicita tuæ,
Graues furoris quæ sui pœnas dedit.

CHORVS. *Romanorum.*

Anapæstici.

QVæ fama modò uenit ad aures,
Vtinam falsò credita perdat
Frustra toties iactata fidem.
Nec noua coniux nostri thalamos
Principis intret, teneatq; suos
Nupta penates Claudia proles:
Edat partu pignora pacis,
Qua tranquillus gaudeat orbis,
Seruetq; decus Roma æternum.

Fratris thalamos sortita tenet
Maxima Iuno: soror Augusti
Sociata toris, cur à patria
Pellitur aula? sancta quid illi
Prodest pietas, diuusq; pater?
Quid uirginitas, castusq; pudor?
Nos quoq; nostri sumus immemores
Post fata ducis, cuius stirpem
Prodimus sæuo suadente metu.
Vera priorum uirtus quondam
Romana fuit, uerumq; genus
Martis in illis sanguisq; uiris.
Illi reges hac expulerant
Vrbe superbos: ultiq; tuos
Sunt bene manes uirgo dextra
Cæsa parentis, ne seruitium
Paterere graue, & improba ferret
Præmia uictrix dira libido.
Te quoq; bellum triste secutum est,
Mactata tua miseranda manu
Nata Lucreti, stuprum sæui
Passa Tyranni. dedit infandi
Sceleris pœnas cum Tarquinio
Tullia coniux, quæ per cæsi
Membra parentis egit sæuos
Impia currus: laceroq; seni
Violenta rogos nata negauit.
Hæc quoq; nati nostra uidere nefas
Secula magnum, cùm Tyrrhenum

Rate

Rate ferali princeps captam
Fraude parentem misit in æquor:
Properant placidos linquere portus
Iußi nautæ:resonant remis
Pulsata freta:fertur in altum
Prouecta ratis,quæ resoluto
Robore labens pressa dehiscit,
Sorbetq; mare.tollitur ingens
Clamor ad astra,cum fœmineo
Mistus planctu.mors ante oculos
Dira uagatur:quærit leti
Sibi quisq; fugam.alij laceræ
Puppis tabulis hærent nudi,
Fluctusq; secant:repetunt alij
Littora nantes:multos mergunt
Fata profundo.scindit uestes
Augusta suas,laceratq; comas.
Rigat & mœstis fletibus ora.
Postquàm spes est nulla salutis,
Ardens ira iam uicta malis
Hæc,exclamat,mihi pro tanto
Munere reddis præmia nate?
Hac sum,fateor,digna carina,
Quæ te genui:quæ tibi lucem
Atq; imperium,nomenq; dedi
Cæsaris amens.exere uultus
Acheronte tuos,pœnisq; meis
Pascere coniux:ego causa tuæ
Miserande necis,natoq; tuo

Funeris autor:en,ut merui,
Ferar ad manes inhumata tuos
Obruta sæuis æquoris undis.
Feriunt fluctus ora loquentis,
Ruit in pelagus:rursumq; salo
Pressa resurgit:pellit palmis
Cogente metu fata,& cedit
Fessa labori.mansit tacitis
In pectoribus spreta tristi
Iam morte fides:multi dominæ
Ferre auxilium pelago fractis
Viribus audent,brachia quamuis
Lenta trahentem uoce hortantur,
Manibusq; leuant.quid tibi sæui
Fugisse maris profuit undas?
Ferro es nati moritura tui:
Cuius facinus uix posteritas
Tarde semper credula credet.
Furit,ereptam pelagoq; dolet
Viuere matrem impius,ingens
Geminatq; nefas,ruit in miseræ
Fata parentis,patiturq; moram
Sceleris nullam.missus peragit
Iussa satelles,reserat dominæ
Pectora ferro:cædis moriens
Illa ministrum rogat infelix,
Vtero dirum condat ut ensem.
Hic est,hic est fodiendus,ait,
Ferro monstrum qui tale tulit.

Post hanc uocem cum supremo
Missam gemitu animam tandem
Per fera tristem uulnera reddit.

ACTVS SECVNDVS.

SENECA.

Trimetri Iambici.

QVid me potens fortuna fallaci mihi
Blandita uultu sorte contentum mea
Altè extulisti? grauius ut ruerem edita
Receptus arce, totáq; prospicerem metus?
Melius latebam, procul ab inuidiæ malis
Remotus, inter Corsici rupes maris:
Vbi liber animus, & sui iuris mihi
Semper uacabat studia recolenti mea.
O quàm iuuabat, quo nihil maius parens
Natura genuit operis immensi artifex,
Cœlum intueri, solis & currus sacros,
Mundiq; motus, solis alternas uices,
Orbemq; Phœbes, astra quem cingunt uaga,
Lateq; fulgens ætheris magni decus,
Qui se senescit, tantus in cæcum chaos
Casurus iterum, nunc adest mundo dies
Supremus ille, qui premat genus impium
Cœli ruina, rursus ut stirpem nouam
Generet renascens melior, ut quondam tulit
Iuuenis tenente regna Saturno poli.
Tunc illa uirgo, numinis magni dea,
Iustitia cœlo missa cum sancta fide,

Terra regebat mitis humanum genus.
Non bella norant, non tubae fremitus truces,
Non arma gentes: cingere assuerant suas
Muris nec urbes. peruium cunctis iter,
Communis usus omnium rerum fuit:
Et ipsa tellus laeta foecundos sinus
Pandebat ultro, tam pijs felix parens,
Et tuta alumnis. alia sed soboles minus
Conspecta mitis. tertium solers genus
Nouas ad artes extitit, sanctum tamen,
Mox inquietum, quod sequi cursu feras
Auderet acres, fluctibus tectos graues
Extrahere pisces rate, uel calamo leui,
Decipere uolucres crate, uel calamo, aut leui
Tenere laqueo: premere subiectos iugo
Tauros feroces: uulnere, immunem prius,
Sulcare terram. laesa quae fruges suas
Interius altè condidit sacro sinu.
Sed in parentis uiscera intrauit suae
Deterior aetas, eruit ferrum graue,
Aurumq; saeuas mox & armauit manus.
Partita fines regna constituit, nouas
Extruxit urbes, tecta defendit suis
Aliena telis, aut petijt, praedae imminens.
Neglecta terras fugit, & mores feros
Hominum, & cruenta caede pollutas manus
Astrea uirgo, siderum magnum decus.
Cupido belli creuit, atq; auri fames.
Totum per orbem maximum exortum est malum,
Luxuria

Luxuria pestis blanda, cui uires dedit
Roburq; longum tempus, atq; error grauis.
Collecta uitia per tot ætates diu
In nos redundant: seculo premimur graui,
Quo scelera regnant. sæuit impietas furens,
Turpi libido Venere dominatur potens.
Luxuria uictrix orbis immensas opes
Iampridem auaris manibus, ut perdat, rapit.
Sed ecce gressu fertur attonito Nero,
Truciq; uultu. quid ferat mente horreo.

NERO. PRAEFECTVS. SENECA.
Trimetri Iambici.

P*Erage imperata, mitte qui Plauti mihi,*
Syllæq; cæsi referat abscissum caput.
PRA. *Iussa haud morabor, castra confestim petam.*
SEN. *Nihil in propinquos temere constitui decet.*
NER. *Iustum esse facile est, cui uacat pectus metu.*
SEN. *Magnum timoris remedium clementia est.*
NER. *Extinguere hostem, maxima est uirtus ducis.*
SEN. *Seruare ciues maior est patriæ patri.*
NER. *Præcipere mitem conuenit pueris senem.*
SEN. *Regenda magis est feruida adolescentia.*
NER. *Aetate in hac satis esse consilij reor.*
SEN. *Vt facta superi comprobent semper tua.*
NER. *Stulte uerebor, esse cum faciam, deos.*
SEN. *Hoc plus uerere, quòd licet tantum tibi.*
NER. *Fortuna nostra cuncta permittit mihi.*
SEN. *Crede obsequenti parcius: leuis est dea.*
NER. *Inertis est, nescire quid liceat sibi.*

Et dedit habenas imperij facili manu,
Nutuq; terras, maria subiecit tuo.
Inuidia tristis uicta consensu pio
Cessit: senatus, equitis assensus, fauor
Plebisq; uotis, atq; iudicium patrum est.
Tu pacis autor, generis humani arbiter
Electus, orbem tu sacra specie regis
Patriæ parens: quod nomen, ut serues, petit.
Suosq; ciues Roma commendat tibi.
NER. *Munus deorum est, ipsa quòd seruit mihi*
Roma, & senatus, quodq; ab inuitis preces,
Humilesq; uoces exprimit nostri metus.
Seruare ciues & principi, & patriæ graues,
Claro tumentes genere, quæ dementia est,
Cùm liceat, una uoce suspectos sibi
Mori iubere? Brutus in cædem ducis
A quo salutem tulerat, armauit manus.
Inuictus acie, gentium domitor, Ioui
Aequatus altos sæpe per honorum gradus,
Cæsar nefando ciuium scelere occidit.
Quantum cruoris Roma tunc uidit sui
Lacerata toties? ille qui meruit pia
Virtute cœlum, diuus Augustus, uiros
Quot interemit nobiles, iuuenes, senes,
Sparsos per orbem, cùm suos mortis metu
Fugerent penates? & trium ferrum ducum
Tabula notante deditos tristi neci?
Exposita rostris capita cæsorum patres
Videre mœsti, flere nec licuit suos,

Non gemere, dira tabe polluto foro,
Stillante sanie per putres uultus graui.
Nec finis hic cruoris, aut cædis stetit:
Pauere uolucres, & feras sæuas diu
Tristes Philippi: hausit etiam Siculum mare
Classes, uirosq; sæpe cedentes suos.
Concussus orbis uiribus magnis ducum
Superatus acie puppibus Nilum petit
Fuga paratis, ipse periturus breui.
Hausit cruorem incesta Romani ducis
Aegyptus iterum, nunc leues umbras tegit.
Illic sepultum est impiè gestum diu
Ciuile bellum, condidit tandem suos
Iam fessus enses uictor hebetatos feris
Vulneribus, & continuit imperium metus,
Armis, fideq; militis tutus fuit,
Pietate nati factus eximia deus
Post fata consecratus, & templis datus.
Nos quoq; manebunt astra, si sæuo prior
Ense occuparo quidquid infestum est mihi,
Dignaq; nostram sobole fundaro domum.
SEN. *Implebit aulam stirpe cœlesti tuam*
Generata diuo, Claudiæ gentis decus,
Sortita fratris more Iunonis toros.
NER. *Incesta genitrix detrahit generi fidem,*
Animusq; nunquam coniugis iunctus mihi.
SEN. *Teneris in annis haud satis clara est fides,*
Pudore uictus cum tegit flammas amor.
NER. *Hoc equidem & ipse credidi frustra diu,*
Manife

Manifesta quamuis pectore insociabili
Vultuq; signa proderent odium mei.
Tandem quod ardens statuit ulcisci dolor,
Dignamq; thalamis coniugem inuenit meis
Genere,atq; forma,uicta cui cedat Venus,
Iouisq; coniux,& ferox armis dea.
SEN.*Probitas,fidesq;,coniugis mores,pudor,*
Placeant marito:sola perpetuo manent
Subiecta nulli mentis,atq; animi bona,
Florem decoris singuli carpunt dies.
NER.*Omnes in unam contulit laudes deus,*
Talemq; nasci fata uoluerunt mihi.
SEN.*Recedat à te,temere ne credas,amor.*
NER.*Quem submouere fulminis dominus nequit*
Cœli tyrannum,sæua qui penetrat freta,
Ditisq; regna,detrahit superos polo?
SEN.*Volucrem esse amorem fingit immitem deum*
Mortalis error:armat & telis manus,
Arcusq; sacros instruit sæua face:
Genitumq; credit Venere,Vulcano satum.
Vis magna mentis,blandus,atq; animi calor
Amor est,iuuenta gignitur,luxu,otio:
Nutritur inter læta fortunæ bona.
Quem si fouere atq; alere desistas,cadit,
Breuiq; uires perdit extinctus suas.
Hanc esse uitæ maximam causam reor,
Per quam uoluptas oritur,interitu caret
Cum procreetur semper humanum genus
Amore grato,qui truces mulcet feras.

NER. *Hic mihi iugales praeferat taedas deus,*
Iungatq; nostris igne Poppeam toris.
SEN. *Vix sustinere posset hos thalamos Deus*
Videre, populi sancta nec pietas sinat.
NER. *Prohibebor unus facere quod cunctis licet?*
SEN. *Maiora populus semper à summo exigit.*
NER. *Libet experiri, uiribus fractus meis,*
An cedat animis temere conceptus furor.
SEN. *Obsequere potius ciuibus placidus tuis.*
NER. *Malè imperatur, cùm regit uulgus duces.*
SEN. *Nihil impetrare, cùm ualet, iuste dolet.*
NER. *Exprimere ius est, ferre quod nequeũt preces.*
SEN. *Negare durũ est.* NER. *Principem cogi nefas.*
SEN. *Permittat ipse.* NER. *Fama sed uictum feret.*
SEN. *Leuis atq; uana.* NER. *Sit licet, multos notat.*
SEN. *Excelsa metuit.* NER. *Nõ minus capit tamẽ.*
SEN. *Facile opprimetur, merita te diui patris,*
Aetasq; frangant coniugis probitas, pudor.
NER. *Desiste tandem iam grauis nimium mihi*
Instare: liceat facere quod Seneca improbat.
Et ipse populi uota iampridem moror,
Cùm portet utero pignus, & partem mei,
Quin destinamus proximam thalamis diem?

ACTVS TERTIVS.

AGRIPPINA.

Trimetri Iambici.

TEllure rupta tartaro gressum extuli,
Stygiam cruenta praeferens dextra facem
Thalamis scelestis: nubat his flammis meo

Poppea

Poppea nato iuncta, quas uindex manus,
Dolorq́; matris uertet ad tristes rogos.
Manet inter umbras impia cadis mihi
Semper memoria, manibus nostris grauis
Adhuc inultis, reddita & meritis meis
Funesta merces puppis, & pretium imperi.
Vox illa, qua naufragia defleui mea,
Comitum necem. natiq́; crudelis nefas
Deflere uotum fuerat, haud tempus datum est
Lacrymis, sed ingens scelera geminauit nefas.
Perempta ferro, fœda uulneribus, sacros
Intra penates spiritum effudi grauem
Ercpta pelago: sanguine extinxi meo
Nec odia nati, sæuit in nomen ferus
Matris tyrannus, obrui meritum cupit.
Simulachra, titulos destruit mortis metu
Totum per orbem, quem dedit pœnam in meam
Puero regendum noster infelix amor.
Extinctus umbras agitat infestus meas,
Flammisq́; uultus noxios coniux petit,
Instat, minatur, imputat fatum mihi,
Tumulumq́;, nasci poscit autorem necis.
Iam parce, dabitur, tempus haud longum peto.
Vltrix Erinnys impio dignum parat
Letum tyranno, uerbera, & turpem fugam,
Pœnas, queis & Tantali uincat sitim,
Dirum laborem Sisyphi, Tityi alitem.
Ixionisq́; membra rapientem rotam.
Licet extruat marmoribus, atq; auro tegat

Super

Superbus aulam, limen armatæ ducis
Seruent cohortes, mittat immensas opes
Exhaustus orbis, supplices dextram petant
Parthi cruentam, regna diuitias ferant:
Veniet dies, tempusq;, quo reddat suis
Animam nocentem sceleribus, iugulum hostibus,
Desertus, & destructus, & cunctis egens.
Heu quò labor, quò uota ceciderunt mea?
Quò te furor prouexit attonitum tuus
Et fata nate? cedat ut tantis malis
Genitricis ira, quæ tuo scelere occidit?
Vtinam antè quàm te paruulum in lucem edidi,
Aluiq;, sæuæ nostra lacerassent feræ
Viscera: sine ullo scelere, sine sensu innocens
Meus occidisses, iunctus, atq; hærens mihi,
Semper quietam cerneres sedem inferûm,
Proauos, patremq;, nominis magni uiros:
Quos nunc pudor, luctusq; perpetuus manet
Ex te nefande, meq;, quæ talem tuli.
Quid tegere cesso Tartaro uultus meos
Nouerca, coniux, mater infelix meis?

OCTAVIA. CHORVS.

Anapæstici.

PArcite lachrymis urbis festo,
Lætoq; die, ne tantus amor,
Nostriq; fauor, principis acres
Suscitet iras, uobisq; ego sim
Causa malorum. non hoc primum
Pectora uulnus mea senserunt,

Grauiora tuli: dabit hic nostris
Finem curis uel morte dies.
Non ego saui cernere cogar
Coniugis ora: non inuisos
Intrare mihi thalamos famula.
Soror Augusti, non uxor, ero.
Absint tantum tristes pœnæ,
Latiq; metus. Socerûm diri
Miseranda uiri, potes hæc demens
Sperare memor? hos ad thalamos
Seruata diu uictima tandem
Funesta cades. sed quid patrios
Sæpe penates respicis udis
Confusa genis? propera tectis
Efferre gradus, linque cruentam
Principis aulam. CHO. *En illuxit*
Suspecta diu fama toties
Iactata dies: ceßit thalamis
Claudia diri pulsa Neronis,
Quos iam uictrix Poppea tenet,
Cessat pietas dum nostra graui
Compressa metu, segnisq́; dolor.
Vbi Romani uis est populi,
Fregit claros quæ sæpe duces
Dedit inuictæ leges patriæ,
Fasces dignis ciuibus olim:
Iußit bellum, pacemq́; feras
Gentes domuit, captos reges
Carcere clausit? grauis en oculis

Vndiq;

Vndiq; nostris iam Poppeæ
Fulget imago iuncta Neroni.
Affigat humo uiolenta manus
Similes nimium uultus dominæ,
Ipsamq́; toris detrahat altis.
Petat infelix mox & flammis,
Telisq́; feris principis aulam.

ACTVS QVARTVS.

NVTRIX. POPPEA.

Trimetri Iambici.

QVò trepida gressum coniugis thalamis tui
Effers alumna? quod'ue secretum petis
Turbata uultu? cur genæ fletu madent?
Certè petitus precibus, & uotis dies
Nostris refulsit: Cæsari iuncta es tuo
Tæda iugali, quem tuus cepit decor,
Et culpa Senecæ: tradidit uinctum tibi
Genitrix amoris maximum numen Venus.
O qualis, altos quanta pressisti toros
Residens in aula. uidit attonitus tuam
Formam senatus, tura cùm superis dares,
Sacrasq́; grato spargeres aras mero,
Velata summum flammeo tenui caput.
Et ipse lateri iunctus, atq; hærens tuo
Sublimis inter ciuium læta omnia
Incessit habitu, atq; ore lætitiam gerens
Princeps superbo. talis emersam freto
Spumante Peleus coniugem accepit Thetim,

Quorum toros celebrasse cœlestes ferunt,
Pelagiq; numen omne consensu pari.
Quæ subita uultus causa mutauit tuos?
Quid pallor iste, quid ferant lacrymæ doce.
POP. *Confusa tristi proximæ noctis metu,*
Visuq; nutrix, mente turbata feror,
Defecta sensu. læta nam postquàm dies
Sideribus atris cessit, & nocti polus
Inter Neronis iuncta complexus mei
Somno resoluor, nec diu placida frui
Quiete licuit: uisa nam thalamos meos
Celebrare turba est mœsta, resolutis comis
Matres Latinæ flebiles planctus dabant,
Inter tubarum sæpe terribilem sonum
Sparsa cruore coniugis genitrix mei
Vultu minaci sæua quatiebat facem.
Quam dum sequor coacta præsenti metu
Diducta subitò patuit ingenti mihi
Tellus hiatu lata, quo præceps toros
Cerno iugales pariter & miror meos
In queis resedi fessa: uenientem intuor
Comitante turba coniugem quondam meum
Natumq;, properat petere complexus meos
Crispinus, & intermissa libare oscula.
Irrupit intra tecta tum trepidus mea,
Ensemq; iugulo condidit sæuum Nero.
Tandem quietem magnus excussit timor,
Quatit ora, & artus horridus nostros tremor,
Pulsatq; pectus, continet uocem timor,

Quam

Quam nunc fides, pietasq; produxit tua.
Heu quid minantur inferûm manes mihi?
Aut quem cruorem coniugis uidi mei?
NVT. *Quaecunq; mentis agitat infestus uigor,*
Ea per quietem sacer, & arcanus refert
Veloxq; sensus: coniugem, thalamos, rogos,
Vidisse te miraris amplexu noui
Haerens mariti: sed mouet laeto die
Pulsata palmis pectora, & fusa coma:
Octauiae dißidia planxerunt sacros
Intra penates fratris, & patrium larem.
Fax illa, quam secuta es Augustae manu,
Praelata clarum nomen inuidia tibi
Partum ominatur. inferum sedes, toros
Stabiles futuros spondet aeternae domus:
Iugulo quòd ensem condidit princeps tuus,
Bella haud mouebit, pace per ferrum teget.
Recollige animum, recipe laetitiam, precor.
Timore pulso, redde te thalamis tuis.
POP. *Delubra, & aras petere constitui sacras,*
Caesis litare uictimis numen deûm,
Vt expientur noctis, & somni minae,
Terrorq; in hostes redeat attonitus meos:
Et uota pro me suscipe, & precibus pijs
Superos adora, manet ut praesens metus.

CHORVS. Anapaestici.

SI uera loquax fama Tonantis
Furta, & gratos narrat amores,
Quem modò Leda preßisse sinum

Tectum

Tectum plumis, pinnisq; ferunt:
Modò per fluctus raptam Europem
Taurum tergo portasse trucem,
Quæ regit & nunc deseret astra,
Petet amplexus Poppea tuos,
Quos & Ledæ præferre potest,
Et tibi quondam, cui miranti
Fuluo Danaë fluxit in auro.
Formam Sparte iactet alumnæ
Licet, & Phrygius præmia pastor,
Vincet uultus hæc Tyndaridos,
Qui mouerunt horrida bella,
Phrygiæq; solo regna dedere.
Sed quis gressu ruit attonito?
Aut quis pectore portat anhelo?

NVNTIVS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

Quicunq; tectis miles exultat ducis,
Defendat aulam, cui furor populi imminet.
Trepidi cohortes ecce præfecti trahunt
Præsidia ad urbis, uicta nec cedit metu
Concepta rabies temere, sed uires capit.
CHO. *Quis iste mentes agitat attonitus furor?*
NVN. *Octauiæ furore perculsa agmina,*
Et efferata per nefas ingens ruunt.
CHO. *Quid ausa facere, quó'ue consilio doce.*
NVN. *Reddere penates Claudiæ diui parant,*
Torosq; fratris, debitam partem imperij.
CHO. *Quos iam tenet Poppea concordi fide?*

NVN. *Hic urit animos pertinax nimium furor,*
Et in furorem temere praecipites agit.
Quaecunq; claro marmore effigies stetit,
Aut ara fulgens ora Poppeae gerens,
Afflicta uulgi manibus, & saeuo iacet
Euersa ferro. membra per partes trahunt
Diducta laqueis, obruunt turpi diu
Calcata coeno, uerba conueniunt feris
Immista factis, quae timor recipit meus.
Sepire flammis principis sedem parant
Populi, nisi irae coniugem reddat nouam,
Reddat penates Claudiae uictus suos.
Vt noscat ipse ciuium motus, mea
Voce haud morabor iussa praefecti exequi.

Anapaestici.

CHO. *Quid fera frustra bella mouetis?*
Inuicta gerit tela Cupido,
Flammis uestros obruet ignes,
Queis extinxit fulmina saepe,
Captumq; Iouem coelo traxit.
Laesi tristes dabitis poenas
Sanguine uestro. non est patiens
Feruidus irae, facilisq; regi.
Ille ferocem iussit Achillem
Pulsare lyram: fregit Danaos,
Fregit Atriden: regna euertit
Priami, claras diruit urbes.
Et nunc animus quid ferat horret
Vis immitis uiolenta dei.

NERO.

Trimetri Iambici.

O Lenta nimium militis nostri manus,
Et ira patiens post nefas tantum mea,
Quòd non cruor ciuilis accensas faces
Extinguit in nos, cæde nec populi madet
Funerea Roma, quæ uiros tales tulit.
Admissa sed iam morte puniri parum est,
Grauiora meruit impium plebis scelus,
Et illa cui me ciuium subijcit furor,
Suspecta coniux, & soror semper mihi.
Tandem dolori spiritum reddat meo,
Iramq; nostram sanguine extinguat suo:
Mox tecta flammis concidant urbis meis,
Ignes, ruinæ, noxium populum premant,
Turpisq; egestas, sæua cum luctu fames.
Exultat ingens seculi nostri bonis
Corrupta turba: nec capit clementiam
Ingrata nostram, ferre nec pacem potest,
Sed inquieta rapitur, hinc audacia,
Hinc temeritate fertur in præceps sua.
Malis domanda est, & graui semper iugo
Premenda, nequid simile tentare audeat,
Contraq; sanctos coniugis uultus meæ
Attollere oculos: fracta per pœnas metu
Parere discet principis nutu sui.
Sed adesse cerno, rara quem pietas uirum,
Fidesq; castris nota præposuit meis.

Diu nocentem tolle consilium, ac preces,
Et imperata perage: deuectam rate
Procul in remotum littus interim iube,
Tandem ut residat pectoris nostri tumor.

CHORVS. OCTAVIA.

Anapæstici.

O Funestus multis populi
Dirusq; fauor, qui cùm flatu
Vela secundo ratcis impleuit,
Vexitq; procul, languidus idem
Deserit alto, sæuoq; mari.
Fleuit gnatos miseranda parens,
Perdidit ingens quos plebis amor,
Nimiusq; fauor, genere illustres,
Pietate, fide, lingua claros,
Pectore fortes, legibus acres.
Te quoq; leuir simili leto
Fortuna dedit: quem neq; fasces
Texere sui, nec tecta domus.
Plura referre prohibet præsens
Exempla dolor: modò cui patriam
Reddere ciues aulam, & fratris
Voluere toros, nunc ad pœnam
Letumq; trahi, flentem, & miseram
Cernere possis. bene paupertas
Humili tecto contenta latet.
Quatiunt altas sæpe procellæ,
Aut euertit fortuna domos.

OCT. *Quò me trahitis? quod'ue tyrannus*

Aut exilium fortuna iubet?
Si mihi uitam fracta remittit
Tot iam nostris euictam malis,
Si caede mea cumulare parat
Luctus nostros: inuidet etiam
Cur in patria mihi saeua mori?
Sed iam spes est nulla salutis,
Fratris cerno miseranda ratem:
Hac est cuius uecta carina
Quondam genitrix, nunc & thalamis
Expulsa soror miseranda uehar.
Nullum pietas nunc numen habet,
Nec sunt superi: regnat mundo
Tristis Erinnys.
Quis mea digne deflere potest
Mala? quae lacrymis nostris questus
Reddet Aëdon? cuius pennas
Vtinam miserae mihi fata darent:
Fugerem luctus ablata meos
Penna uolucri, procul & coetus
Hominum tristes, caedemq; feram.
Sola in uacuo nemore, & tenui
Ramo pendens querulo possem
Gutture moestum fundere murmur.
CHO. *Regitur fatis mortale genus,*
Nec sibi quidquam spondere potest
Firmum, & stabile, per quae casus
Voluit uario semper nobis
Metuenda dies. animum firment

Exempla tuum, iam multa domus
Quæ uestra tulit. quid sæuior est
Fortuna tibi? tu mihi primùm
Tot natorum memoranda parens
Nata Agrippæ, nurus Augusti,
Cæsaris uxor. cuius nomen
Clarum toto fulsit in orbe.
Vtero toties enixa graui
Pignora pacis: mox exilium,
Verbera, sæuas passa catenas,
Funera, luctus: tandem letum
Cruciata diu. felix thalamis
Liuia Drusi, natisq́; ferum
Ruit in facinus, pœnamq́; suam.
Iulia matris fata secuta est,
Post longa tamen tempora ferro
Cæsa est, quamuis crimine nullo.
Quid non potuit quondam genitrix
Tua, quæ rexit principis aulam,
Chara marito, partuq́; potens?
Eadem famulo subiecta suo,
Cecidit diri militis ense.
Quid, cui licuit regnum in cœlum
Sperare: parens tanta Neronis?
Non funesta uiolentà manu
Remigis antè, mox & ferro
Lacerata diu, sæui iacuit
Victima nati?
OCT. *Me quoq; tristes mittet ad umbras*

 Ferus,

Ferus, & manes, ecce tyrannus.
Quid iam frustra miseranda moror?
Rapite ad letum, queis ius in nos
Fortuna dedit. testor superos,
(Quid agis demens? parce precari,
Queis inuisa es numina diuûm)
Tartara testor, Erebiq; deas
Scelerum ultrices, & te genitor
Dignum tali morte, & pœna,
Non inuisa est mors ista mihi.
Armate ratem, date uela fretis,
Ventisq; petat puppis rector
Tandem Phariæ littora terræ.
CHO. *Lenes auræ, Zephyriq; leues*
Tectam quondam nube ætheria
Qui uexistis raptam sæuæ
Virginis aris Iphigeniam,
Hanc quoq; tristi procul à pœna
Portate, precor, templa ad Triuiæ.
Vrbe est nostra mitior Aulis,
Et Maurorum barbara tellus.
Hospitis illic cæde litatur
Numen superûm: cuius gaudet
Roma cruore.

HERCVLES OETAEVS, TRAGOEDIA DECIMA.

ARGVMENTVM.

Hercules sacrificaturus ob deletæ Oechaliæ urbis uictoriam, & raptum Iolæ, ad Deianiram coniugem misit puerum, qui uestem afferat, qua uti in sacrificando consueuerat. Deianira uero uestem marito misit sanguine Nessi centauri resperfam, dubitans ne Iolæ amore ipsa postha-beretur: quod suaserat Nessus fœminæ, ut faceret, si quando illa de mulieris alterius amore uereretur. Eam uestem ubi primum attigit Hercules, ueneno aspersus lenta tabe exedebatur. qua quidem de re consultus Apollo Delphicus, respondet uti pyram Hercules in Oeta monte construeret, ac de reliquis Ioui curam relinqueret. Constructa igitur pyra, & inibi per Philoctetis manus admoto igne, cùm nihil reliquiarum reperissent qui aderant, in cœlum omnino sublatum Herculem censuerunt. Atque hæc in suprema ista tragœdia referuntur.

INTERLOCVTORES.

HERCVLES.	HYLLVS.
CHORVS MVLIERVM.	ALCMENA.
IOLE.	PHILOCTETES.
NVTRIX.	DEIANIRA.

ACTVS PRIMVS.

HERCVLES.

Trimetri Iambici.

SATOR deorũ, cuius excuſſũ manu
Vtræq; Phœbi ſentiũt fulmẽ domus,
Secure regna: protuli pacem tibi,
Quacũq; Nere⁹ porrigi terras uetat.
Non eſt tonandũ, perfidi reges iacẽt,
Sæui tyranni: fregimus quidquid fuit
Tibi fulminandum: ſed mihi cœlum parens
Adhuc negatur: parui certè Ioue
Vbiq; dignus: teq; teſtata eſt meum
Patrem nouerca. quid tamen nectis moras?
Nunquid timemur? nunquid impoſitum ſibi
Non poterit Atlas ferre cum cœlo Herculem?
Quid aſtra genitor, quid negas? (mors me tibi
Certè remiſit) omne cùm ceſſet malum,
Quod terra genuit, pontus, aër, inferi.
Nullus per urbes errat Arcadius Leo:
Stymphalis icta eſt: Mænali nulla eſt fera:
Sparſit peremptus aureum ſerpens nemus:
Et Hydra uires poſuit: & notos Hebro
Cruore pingues hoſpitum fudi greges:
Hoſtisq; traxi ſpolia Thermodontiæ.
Vidi ſilentum fata: nec tantum redij,
Sed trepidus atrum Cerberum uidit dies,
Et ille ſolem. nullus Antæus Libys
Animam reſumit: cecidit ante aras ſuas
Buſiris: una eſt Geryon ſparſus manu.

Taur

Taurusq; populis horridus centum pauor.
Quodcunq; tellus genuit infestum, occidit:
Meaq; fusum dextera iratis deis
Non licuit esse. sic negat mundus feras,
Animum nouerca: redde nunc nato patrem,
Vel astra forti. nec peto, ut monstres iter:
Permitte tantum genitor, inueniam uiam.
Vel si times ne terra concipiat feras,
Properet malum quodcunq;, dum terra Herculem
Habet, uidetq;. nam quis inuadet mala?
Aut quis per urbes rursus Argolicas erit
Iunonis odio dignus? in tutum meas
Laudes recepi: nulla me tellus silet.
Me sensit Vrsæ frigidum Scythicæ genus,
Indusq; Phœbo subditus, Cancro Libys.
Te clare Titan testor, occurri tibi
Quacunq; fulges, nec meos lux prosequi
Potuit triumphos: solis excessi uices,
Infraq; nostras substitit metas dies.
Natura cessit, terra defecit gradum,
Laxata per me nox, & extremum chaos
In me cucurrit: inde ad hunc orbem redij,
Vnde retro nemo. tulimus Oceani minas,
Nec ulla ualuit quatere tempestas ratem
Quacunq; pressi. pars quota est, quam prosequor?
Iam uacuus æther non potest odio tuæ
Sufficere nuptæ: quasq; deuincam feras
Tellus timet concipere, nec monstra inuenit:
Feræ negantur: Hercules monstri loco

Iam

Mutetur orbis: uallibus currat nouis
Ister, nouasq; Tanais accipiat uias.
Da da tuendos Iuppiter saltem deos.
Illa licebit fulmen à parte auferas,
Ego quam tuebor: siue glacialem polum,
Seu me tueri feruidam partem iubes,
Hac esse superos parte securos puta.
Cirrhæa Pæan templa, & ætheriam domum
Serpente cæso meruit: at quoties iacet
Python in Hydra? Bacchus, & Perseus deis
Iam se intulere: sed quota est mundi plaga
Oriens subactus? aut quota est Gorgon fera?
Quis astra natus laudibus meruit suis
Ex te, & nouerca? quem tuli mundum peto.
Sed tu comes laboris Herculei Lyca
Præfer triumphos, Euryti uictos lares,
Stratumq; regnum: uos pecus rapite ocyus,
Quà templa tollens ara Cænei Iouis,
Austro timendum spectat Euboicum mare.

CHORVS.

Asclepiadei.

PAr ille est superis, cui pariter dies
Et fortuna fuit: mortis habet uices,
Lentè cùm trahitur uita gementibus.
Quisquis sub pedibus fata rapacia
Et puppem posuit liminis ultimi,
Non captiua dabit brachia uinculis,
Nec pompæ ueniet nobile ferculum.
Nunquam est ille miser, cui facile est mori.

Illum

Illum si medio deripiat ratis
Ponto, cùm Boream expulit Africus,
Aut Eurus Zephyrum, cùm matre diuidunt,
Non puppis laceræ fragmina colligit,
Vt littus medio speret in æquore.
Vitam qui poterit reddere protinus,
Solus naufragium non poterit pati.
Nos turpis macies, & lacrymæ tenent,
Et crinis patrio puluere sordidus.
Nos non flamma rapax, non fragor obruit.
Felices sequeris mors, miseros fugis.
Stamus nec patriæ mœnibus, heu locus
Et syluis dabitur, lapsaq; sordidæ
Fient templa casæ: iam gelidus Dolops
Hàc ducet pecudes, quà tepet obrutus
Stratæ qui superest Oechaliæ cinis:
Illo Thessalicus pastor in oppido
Indocta referens carmina fistula,
Cantu nostra canet tempora flebili,
Et dum pauca deus secula contrahit,
Quæretur patriæ quis fuerit locus.
Felix incolui non steriles locos,
Nec ieiuna soli iugera Thessali,
Ad Trachyna uocor saxa rigentia,
Et dumeta iugis horrida torridis,
Vix gratum pecori montiuago nemus.
At siquas melior sors famulas uocat,
Illas aut uolucer transferet Inachus,
Aut Dircæa colent mœnia, quà fugit

Ism

Isinenos tenui flumine languidus.
Hic mater tumidi nupserat Herculis.
Quae cautes Scythicae? quis genuit lapis?
Num Titana ferum te Rhodope tulit?
Te praeruptus Athos, te fera Caspia,
Quae uirgata tibi praebuit ubera.
Falsa est de geminis fabula noctibus,
Aether cùm tenuit sidera longius,
Commisitq; uices lucifer Hespero,
Et soles metuit Delia tardior.
Nullis uulneribus peruia monstra sunt,
Ferrum sensit hebes, lentior est chalybs,
In nudo gladius corpore frangitur,
Et saxum resilit, fataq; negligit,
Et mortem indomito corpore prouocat.
Non illum poterunt figere cuspides,
Non arcus Scythica tensus arundine,
Non quae tela gerit Sarmata frigidus,
Aut qui soliferae suppositus plagae
Vicino Nabathae uulnera dirigit,
Parthus Cnosiacis certior ictibus.
Muros Oechaliae corpore propulit.
Nil obstare ualet. uincere quod parat,
Iam uictum est, quota pars uulnere concidit?
Pro fato potuit uultus iniquior,
Et uicisse sat est Herculeis minis.
Qui uastus Briareus, qui tumidus Gyges
Supra Thessalicos constitit aggeres,
Vt coelo insereret uipereas manus,

Hoc

Hoc uultu riguit: commoda cladibus
Magnis magna patent. nil superest mali:
Iratum miseræ uidimus Herculem.

IOLE. Anapæstici.

At ego infelix non templa suis
Collapsa deis, sparsos'ue focos,
Natis mistos arsisse patres,
Hominiq; deos, templa sepulcris:
Nullum querimur commune malum.
Aliò nostras fortuna uocat
Lacrymas: alias flere ruinas
Mea fata iubent. quæ prima querar?
Quæ summa gemam? pariter cuncta
Deflere iuuat: nec plura dedit
Pectora tellus, ut digna sonent
Verbera planctu. me uel Sypili
Flebile saxum figat, superi
Vel in Eridani ponite ripis,
Vbi mœsta sonat Phaëthontiadum
Turba sororum: me uel Siculis
Abdite saxis, ubi fata gemit
Thessala Syren: uel in Aedonias
Tollite syluas, qualis natum
Daulias ales solet Ismaria
Flere sub umbra: formam lacrymis
Aptate meis, resonetq; malis
Aspera Trachyn. Cyprias lacrymas
Myrrha tuetur: raptum coniux
Ceica gemit: sibi Tantalis est

Facta

Facta superstes: fugit uultus
Philomela suos: natumq; sonat
Flebilis Itym: cur mea nondum
Capiunt uolucres brachia plumas?
Felix felix cum sylua domus
Nostra feretur, patrioq; sedens
Ales in agro referam querulo
Murmure questus, uolucremq; Iolen
Turba loquetur. uidi uidi
Miseranda mei fata parentis:
Cum letifero stipite pulsus,
Tota iacuit sparsus in aula.
Prô si tumulum fata dedissent,
Quoties genitor quærendus eras?
Potui'ne tuam spectare necem,
Nondum teneras uestite genas,
Necdum fortis sanguine Thoxeu?
Quid uestra querar fata parentes,
Quos in tutum mors æqua tulit?
Mea me lacrymas fortuna rogat.
Iam iam dominæ captiua colos,
Fusosq; legam. prô sæpe dolor
Formaq; mortem paritura mihi.
Tibi cuncta domus concidit uni,
Dum me genitor negat Alcidæ.
Atq; Herculeus socer esse timet.
Sed iam dominæ tecta petantur.

CHORVS. Anapæstici.

Quid regna tui clara parentis,

Proauosq; tuos respicis amens?
Fugiat uultus fortuna prior.
Patiens quisquis nouit famulum
Regemq; pati, uultusq; suos
Variare potest, pepulit uires
Pondusq; mali: nec seruit inops,
Casus animo qui tulit æquo.

ACTVS SECVNDVS.

NVTRIX: DEIANIRA.

Trimetri Iambici.

O Quàm cruentus fœminas stimulat dolor,
Cùm patuit una pellici, & nuptæ domus.
Scylla, & Charybdis Sicula contorquens freta
Minus est timenda: nulla non melior fera est.
Nanq; ut reluxit pellicis captæ decus,
Et fulsit Iole, qualis innubis dies,
Purum'ue claris noctibus sidus micat,
Stetit furenti similis, ac toruùm intuens
Herculea coniux, fœta ut armento iacens
Sub rupe Tigris hoste conspecto exilit:
Aut iussa thyrsum quatere, conceptum ferens
Mænas Lyæum. dubia quò gressus agat,
Hæsit parumper: tum per Herculeos lares
Lymphata rapitur, tota uix satis est domus:
Incurrit, errat, sistit, in uultus dolor
Processit omnis, pectori penè intimo
Nihil est relictum, fletus insequitur genas:
Nec unus habitus durat, aut uno furit

Cont

Contenta uultu:nunc inardescunt genæ.
Pallor ruborem pellit,& formas dolor
Errat per omnes:queritur,implorat,gemit.
Sonuere postes:ecce præcipiti gradu
Secreta mentis ore confusa exerit.
DEI. *Quamcunq; partem sedis ætheriæ premis*
Coniux tonantis,mitte in Alciden feram,
Quæ mihi satis sit:siqua fœcundum caput
Palude tota uastior serpens mouet
Ignara uinci:si quid excessit feras
Immane,dirum,horribile,quo uiso Hercules
Auertat oculos,hoc specu immenso exeat.
Vel si feræ negantur,hanc animam,precor,
Conuerte in aliquod:quodlibet possum malum
Hac mente fieri,commoda effigiem mihi
Parem dolori:non capit pectus minas.
Quid excutis telluris extremæ sinus?
Orbemq; uersas?quid rogas Ditem mala?
Omnes in istoc pectore inuenias feras,
Quas timeat:odijs accipe hoc telum tuis:
Ego sum nouerca,perdere Alciden potes.
Perfer manus quocunq;.quid cessas dea?
Vtere furente:quod iubes,fiet nefas.
Reperi,quid hæres?ipsa iam cesses licet,
Hæc ira satis est. NVT. *Pectoris sani parum*
Alumna questus comprime,& flammas doma:
Frena dolorem,coniugem ostende Herculis.
DEI. *Iole meis captiua germanos dabit*
Natis,Iouisq; fiet ex famula nurus?

Non flamma cursus pariter, & torrens ferent?
Et Vrsa pontum sicca caeruleum bibet?
Non ibo inulta: gesseris caelum licet,
Totusq; pacem debeat mundus tibi:
Est aliquid Hydra peius, iratae dolor.
Nuptae. quis ignis tantus in caelum furit
Ardentis Aetnae? quicquid est uictum tibi
Hic uincet animus. capta praeripiet toros?
Adhuc timebam monstra: iam nullum est malum:
Cessere pestes, in locum uenit ferae
Inuisa pellex. summe protector deûm
Et clare Titan, Herculis tantum fui
Coniux timentis: uota quae superis tuli,
Cessere captae, pellici felix fui.
Illi meas audistis ô superi preces:
Incolumis illi remeat. ô nulla dolor
Contente poena, quaere supplicia horrida,
Incognita, infanda: Iunonem doce
Quid odia ualeant: nescit irasci satis.
Pro me gerebas bella, propter me uagas
Achelous undas sanguine infecit suo,
Cum lenta serpens fieret, in taurum trucem
Nunc flecteret serpente deposita minas,
Et mille in hoste uinceres uno feras.
Iam displicemus: capta praelata est mihi.
Non praeferetur: qui dies thalami ultimus
Nostri est futurus, hic erit uitae tuae.
Quid hoc recedit animus, & ponit minas.
Iam cessit ira: quid miser langues dolor?

Perdis

Perdis furorem? coniugis sanctæ fidem
Mihi reddis iterum? quid uetas flammas ali?
Quid frangis ignes? hunc mihi serua impetum.
Pares eramus, non erat uotis opus.
Aderit nouerca, quæ manus nostras règat,
Nec inuocata. NVT. *Quod paras demens scelus?*
Perimes maritum? cuius extremus dies
Primusq; laudes nouit, & cœlo tenus
Erecta terras fama suppositas habet?
Rogos in istos terra consurget parens,
Domusq; soceri prima, & Aetolum genus
Sternetur omne: nam tuum gens Herculem
Defendit omnis: una quot pœnas dabis?
Effugere terras crede, & humanum genus
Te posse: fulmen genitor Alcidæ gerit.
Iam iam minaces ire per cœlum faces
Specta, & tonantem fulmine excusso diem.
Mortem quoq; ipsam, quam putas tutam, time.
Dominatur illic patruus Alcidæ tui.
Quocunq; pergis misera, cognatos deos
Illic uidebis. DE. *Maximum fieri scelus*
Et ipsa fateor: sed dolor fieri iubet.
NVT. *Moriere.* DE. *Moriar Herculis nempe inclyti*
Coniux: nec ullus nocte discussa dies
Viduam notabit, nec meos pellex toros
Captiua capiet. antè ab occasu dies
Nascetur Indis: antè glacialem polum,
Scythas'ue tepida Phœbus afficiet rota:
Quàm me relictam Thessalæ aspiciant nurus.

 Mea

Meo iugales sanguine extinguam faces.
Aut pereat, aut me perimat, elisis feris
Et coniugem addat: inter Herculeos licet
Me quoq; labores numeret: Alcidæ toros
Moritura certè corpore amplectar meo.
Ire, ire ad umbras Herculi iunctam libet,
Sed non inultam. si quid ex nostro Hercule
Concepit Iole, manibus euellam meis
Antè, & per ipsas pellicem inuadam faces:
Me nuptiali uictimam feriat die
Infestus: Iolen dum supra exanimem ruam,
Felix iacet, quicunq;, quos odit, premit.
NVT. *Quid ipsa flammas pascis, & uastum foues*
Vltro dolorem misera? quid casum times?
Dilexit Iolen, nempe dum starent lares,
Regisq; natam peteret: in famulæ locum
Regina cecidit, perdidit uires amor,
Multumq; ab illo traxit infelix statu.
DEI. *Illicita amantur, excidit quidquid licet.*
Fortuna amorem peior inflammat magis:
Amat uel ipsam, quòd caret patrio lare,
Quòd nudus auro crinis, & gemma iacet.
Ipsas misericors forsan ærumnas amat.
NVT. *Hoc usitatum est Herculi, captas amat.*
Dilecta Priami nempe Dardanij soror
Concessa famulo est: adijce quot nuptas prius.
Quot uirgines dilexit, errauit uagus.
Arcadia nempe uirgo, Palladios choros
Dum nectit Auge, uim stupri passa excidit,

Null

Nullamq; amoris retinet Herculei notam.
Referam quid alias? me'ne Thespiades uocant?
Breuiq; in illas arsit Alcides face.
Hospes Tymoli Lydiam fouit nurum,
Et amore captus ad leues sedit colos,
Vnum feroci stamen intorquens manu.
Nempe illa ceruix spolia deposuit feræ,
Crinemq; mitra pressit, & famulus stetit
Hirtam Sabæa marcidus Myrrha comam.
Vbiq; caluit, sed leui caluit face.
DEI. *Hærere amantes post uagos ignes solent.*
NVT. *Famulam'ne, & hostis præferet natam tibi?*
DEI. *Vt alta syluas forma uernantes alit,*
Quas nemore nudo primus inuestit tepor:
At cùm solutos expulit Boreas Notos,
Et sæua totas bruma decussit comas,
Deforme solis aspicis truncis nemus:
Sic nostra longum formas percurrens iter,
Deperdit aliquid semper, & fulget minus,
Malisq; minus est quidquid in nobis fuit
Olim petitum cecidit, & partu labat,
Materq; multum rapuit ex illo mihi,
Aetas citato senior eripuit gradu.
Vides ut altum famula non perdat decus:
Cessere uultus penitus, & pædor sedet.
Tamen per ipsas fulget ærumnas decor,
Nihil ab illa casus, & fatum graue,
Nisi regna, traxit: hinc meum pectus timor
Altrix lacessit: hinc rapit somnos pauor.

Praeclara totis gentibus coniux eram,
Thalamosq; nostros inuido fato nurus
Optabat omnis, quo nimis quisquis deos
Orabat ullos, nuribus Argolicis fui
Mensura uoti. quem Ioui socerum parem
Altrix habebo? quis sub hoc mundo mihi
Dabitur maritus? ipse qui Alcidae imperat,
Facibus suis me iungat Euristheus licet,
Minus est, toros meruisse regnantis leue est.
Alte illa cecidit, quae uiro caret Hercule.
NVT. *Conciliat animos coniugum partus ferè.*
DEI. *Sic ipse forsan diuidet partus toros.*
NVT. *Famula illa trahitur interim donum tibi.*
DEI. *Hic, quem per urbes ire praeclarum uides,*
Et uiua tergo spolia gestantem ferae,
Qui regna miseris donat, & celsis rapit,
Vasta grauatus horridam claua manum,
Cuius triumphos ultimi Seres canunt,
Et quisquis alius orbe consepto iacet,
Leuis est, nec illum gloriae stimulat decor.
Errat per orbem, non ut aequetur Ioui,
Nec ut per urbes magnus Argolicas eat.
Quod amet requirit, uirginum thalamos petit.
Si qua est negata, rapitur: in populos furit.
Nuptas ruinis quaerit, & uitium impotens
Virtus uocatur: cecidit Oechalia inclyta,
Vnusq; Titan uidit, atq; unus dies
Stantem, & cadentem: causa bellandi est amor.
Toties timebit, Herculi natam parens

Quoties

Quoties negabit: hostis est, quoties socer
Fieri recusat: si gener non est, furit.
Post hæc quid istas innocens seruo manus,
Donec furentem simulet, ac sæua manu
Intendat arcus, meq; natumq; opprimat?
Sic coniuges expellit Alcides suas,
Hæc sunt repudia, nec potest fieri nocens:
Terris uideri sceleribus causam suis
Fecit nouercam. quid stupes segnis furor?
Scelus occupandum est. perge, dum feruet manus.
NVT. *Perimes maritum?* DEI. *Pellicis certe meæ.*
NVT. *At Ioue creatũ?* DEI. *Nempe et Alcmena satũ.*
NV. *Ferro'ne?* DE. *Ferro.* NV. *Si neqs?* DE. *Perimã dolo.*
NVT. *Quis iste furor est?* DEI. *Quẽ meus cõiux docet.*
NVT. *Quem nec nouerca peremit, hunc perimes uirũ?*
DEI. *Cœlestis ira, quos premit, miseros facit:*
Humana nullos. NVT. *Parce miseranda, & time.*
Contempsit omnes ille, qui mortem prius.
DEI. *Libet ire in enses.* NVT. *Maior admisso tuus*
Alumna dolor est, culpa par odium exigat.
Cur sæua modicis statuis? ut passa es, dole.
DEI. *Leue esse credis pellicis nuptæ malum?*
Quidquid dolorem pascit, id nimium puta,
NVT. *Amor'ne clari fugit Alcidæ tibi?*
DEI. *Non fugit altrix, remanet, & penitus sedet*
Fixus medullis: crede: sed magnus dolor
Iratus amor est. NVT. *Artibus magicis ferè*
Coniugia nuptæ precibus admistis ligant.
Vernare iussi frigore in medio nemus,

Missumq; fulmen stare, concussi fretum
Cessante uento, turbidum explicui mare,
Et sicca tellus fontibus patuit nouis.
Habuere motum saxa, discussi fores,
Vmbrae stetistis, & mea iussi prece
Manes loquuntur, sonuit infernus canis:
Mare, terra, coelum, & tartarus seruit mihi.
Nox media solem uidit, & noctem dies,
Nihilq; leges ad meos cantus tenent.
Flectemus illum, carmina inuenient iter.
DEI. *Quas Pōtus herbas generat, aut quas Thessala*
Sub rupe Pindus, aut ubi inueniam malum,
Cui cedat ille? carmine in terras mago
Descendat astris luna desertis licet,
Et bruma messes uideat, & cantu fugax
Sit deprehensum fulmen, & uersa uice
Medius coactis fugerit stellis dies,
Non flectet illum. NVT. *Vicit & superos amor.*
DEI. *Vincetur uni forsan, & spolium dabit,*
Amorq; summus fiet Alcidae labor.
Sed te per omne coelitum numen precor,
Per hunc timorem, quidquid arcani apparo,
Penitus recondas, & fide tacita premas.
NVT. *Quid istud est, quod esse secretum iubes?*
DEI. *Non tela sunt, non arma, non ignis minae.*
NVT. *Praestare fateor posse me tacitam fidem,*
Si scelere careat, interim scelus est fides.
DEI. *Circumspice agedum, ne quis arcana occupet,*
Partemq; in omnem uultus inquirens eat.

NVT. *En locus ab omni tutus arbitro uacat.*
DEI. *Est in remoto sedis egregiæ loco*
Arcana tacitus nostra defendens specus:
Non ille primos accipit soles locus:
Non ille seros, cùm ferens Titan diem
Lassam rubenti mergit Oceano rotam.
Illic amoris pignus Herculei latet.
Altrix fatebor, Nessus est autor mali,
Quem grauida nubes Thessalo genuit duci,
Quà celsus astris inserit Pindus caput,
Vltraq; nubes Othrys eductus riget.
Nanq; ut subactus Herculis claua horridi
Achelous, omnes facilis in species dari,
Tandem peractis omnibus patuit feris,
Vnoq; turpis subdidit cornu caput,
Me coniugem dum uictor Alcides habet:
Repetebat Argos, forte per campos uagus
Euenus altum gurgitem in pontum ferens
Iam penè summis turbidus ripis erat.
Transire Nessus uorticem solitus uagum
Pretium poposcit: meq; iam dorso ferens,
Quà iungit hominem spina deficiens equo,
Frangebat ipsas fluminis tumidi minas.
Iam totis undis Nessus exierat ferox.
Medioq; adhuc errabat Alcides uado,
Vasto rapacem uorticem scindens gradu.
At ille ut esse uidit Alciden procul,
Tu præda nobis, inquit, & coniux eris.
Prohibetur undis, meq; complexam ferens

Gress

Gressum citabat, non tenent undæ Herculem:
Infide uector, inquit, immisti licet
Ganges, & Ister uallibus iunctis eant,
Vincemus ambos, consequar telo fugam.
Præcessit arcus uerba: tum longum ferens
Arundo uulnus, tenuit hærentem fugam,
Mortemq; fixit: ille iam quærens diem,
Tabem fluentis uulneris dextra excipit,
Traditq; nobis ungula insertam sua,
Quam fortè sæua sciderat auulsam manu.
Tum uerba moriens addit: hoc, inquit, magæ
Dixere amorem posse defigi malo.
Hoc docta Mychale Thessalas monuit nurus,
Vnam inter omnes luna quam sequitur magnam
Astris relictis: illitas uestes dabis
Hac, inquit: ipsa tabe, si pellex tuos
Inuisa thalamos tulerit, & coniux leuis
Aliam parenti dederit altisono nurum.
Hoc nulla lux conspiciat, hoc tenebræ tegant
Tantum remotæ: sic potens uires suas
Sanguis tenebit. uerba deprehendit quies:
Mortemq; lassis intulit membris sopor.
Tu, quam meis admittit arcanis fides,
Perge, ut nitentes uirus in uestes satum,
Mentem per artus adeat, & tactus sinus
Intret medullas. NVT. Ocyus iussa exequar
Alumna: precibus tu deum inuictum aduoca,
Qui certa tenera tela dimittit manu.
DEI. Te te precor, quem mundus, & superi timent.
Et

Et æquor, & qui fulmen Aetnæum quatis:
Timende matri teliger sæue puer,
Intende certa spiculum uelox manu:
Non è sagittis leuibus, è numero precor
Grauiore profer, quod tuæ nondum manus
Misere in aliquem: non leui telo est opus,
Vt amare possit Hercules: rigidas manus
Intende, & arcum cornibus iunctis para.
Nunc nunc sagittam prome, qua quondam horridus
Iouem petisti, fulmine abiecto deus
Cùm fronte subita tumuit, & rapidum mare
Taurus puellæ uector Assyriæ scidit.
Immitte amorem, uincat exempla omnia:
Amare discat coniuges: si quas decor
Immisit Ioles pectori Herculeo faces,
Extingue, totas perbibat flammas mei.
Tu fulminantem sæpe domuisti Iouem:
Tu furua nigri sceptra gestantem poli
Turbæ ducem maioris, & dominum Stygis:
Tu, qui nouerca es grauior irata deus,
Cape hunc triumphum, solus euince Herculem.
NVT. *Prolata uis est, quæq; Palladia colu*
Lassauit omnem texta famularem manum:
Nunc congregetur uirus, ut uestis bibat
Herculea pestem: precibus augebo malum.
In tempore ipso gnauus occurrit Lycas.
Celanda uis est, illa ne pateant mala.
DEI. *O quòd superbæ non habent unquam domus,*
Fidele semper regibus nomen, Lyca,

Cape

Attica Mystas claudit Eleusis.
Nunc quoq; fatum quodcunq; times
Fidas comites accipe fatis:
Nam rara fides, ubi iam melior
Fortuna ruit.
Tu quicunq; es, qui sceptra tenes,
Licet omne tua uulgus in aula
Centum pariter limina pulset,
Cùm tot populis stipatus eas,
In tot populis uix una fides.
Tenet auratum limen Erinnys,
Et cùm magnæ patuere fores
Intrant fraudes, cautiq; doli,
Ferrumq; latens: cumq; in populos
Prodire parant, comes inuidia est.
Noctem quoties summouet Eos,
Regem toties credite nasci.
Pauci reges, non regna colunt:
Plures fulgor conuocat aulæ.
Cupit hic regi proximus ipsi
Clarus latas ire per urbes:
Urit miserum gloria pectus.
Cupit hic gazis implere famem,
Nec tamen omnis plaga gemmiferi
Sufficit Istri, nec tota sitim
Lydia uincit: nec quæ Zephyro
Subdita tellus, stupet aurato
Flumine clarum radiare Tagum.
Nec si totus seruiat Hebrus,

Ruraq;

Ruraq; diues cingat Hydaspes,
Intraq; suos currere fines
Spectet toto flumine Gangem.
Auidis auidis natura parum est,
Colit hic reges, regumq; lares
Non, ut presso uomere semper
Nunquam cesset curuus arator,
Vel mille secent arua coloni,
Solas optat, quas donet, opes.
Colit hic reges, calcet ut omnes,
Perdatq; aliquos, nullumq; leuet,
Tantum ut noceat, cupit esse potens.
Quota pars moritur tempore fati?
Quos felices Cynthia uidit,
Vidit miseros abitura dies.
Rarus felix, idemq; senex.
Caspes Tyrio mollior ostro
Solet impauidos ducere somnos.
Aurea rumpunt tecta quietem,
Vigilesq; trahit purpura noctes.
O si pateant pectora ditum,
Quantos intus sublimis agit
Fortuna metus: Bruttia Coro
Pulsante fretum mitior unda est.
Pectora pauper secura gerit.
Tenet è patula pocula fago,
Sed non trepida tenet ipsa manu,
Carpit faciles uilesq; cibos,
Sed non strictos respicit enses.

Aurea

Aurea miſcet pocula ſanguis.
Coniux modico nupta marito
Non diſpoſito clara monili
Geſtat pelagi dona rubentis:
Nec gemmiferas detrahit aures
Lapis Eoa lectus in unda:
Nec Sidonio mollis aheno
Repetita bibit lana rubores:
Nec Mæonia diſtinguit acu,
Quæ Phœbæis ſubditus Euris,
Legit Eois Ser arboribus:
Quælibet herbæ tinxere colos,
Quas indoctæ neuere manus,
Sed non dubios fouet illa toros,
Sequitur dira lampade Erinnys,
Quarum populi coluere diem.
Nec ſibi felix pauper habetur,
Niſi felices cecidiſſe uidet.
Quiſquis medium defugit iter,
Stabili nunquam tramite curret.
Dum petit unum præberi diem,
Patrioſq; puer concitat axes,
Nec per ſolitum percurrit iter,
Red Phœbæis ignota ſecat
Sidera flammis errante rota,
Secum pariter perdidit orbem.
Medium cœli cùm peragrat iter,
Tenuit Latias Dædalus oras,
Nulliq; dedit nomina ponto:

Sed dum uolucres uincere ueras
Icarus audet, patriasq; puer
Despicit alas, Phoeboq; uolat
Proximus ipsi, dedit ignoto
Nomina ponto.
Malè pensantur magna ruinis.
Felix alius, magnusq; uolet,
Me nulla uocet turba potentum.
Stringat tenuis littora puppis,
Nec magna meos aura phaselos
Iubeat medium scindere pontum.
Transit tutos fortuna sinus,
Medioq; rates quærit in alto,
Quarum feriunt suppara nubes.
Sed quid pauido territa uultu,
Qualis Baccho saucia Thyas,
Fertur rapido regina gradu?
Quæ te rursus fortuna rotat
Miseranda refer: licet ipsa neges,
Vultus loquitur, quodcunq; negas.

ACTVS TERTIVS.

DEIANIRA. CHORVS.

Trimetri Iambici.

VAgus per artus errat excussos tremor,
Erectus horret crinis, impulsis adhuc
Stat terror animis, & cor attonitum salit,
Pauidumq; trepidis palpitat uenis iecur.
Vt fractus Austro pontus etiamnum tumet,

Quamuis quiescat languidis uentis dies,
Ita mens adhuc uexatur excusso metu.
Semel profecto premere felices Deus
Cùm cœpit, urget: hos habent magna exitus.
CHO. *Quis tam impotens, ô misera, te casus rotat?*
DEI *Vt missa palla est, tabe Nessea illita,*
Thalamisq; demens intuli gressum meis,
Nescio quid animus timuit, & fraudem astruit.
Libet experiri solibus uirus ferum,
Flammisq; Nessus sanguinem offendi arguit.
Hîc ipse fraudes esse præmonuit Deus.
Et forte nulla nube respersus iubar
Laxabat ardens feruidum Titan diem.
Vix ora solui patitur etiam nunc timor,
Medios in ignes solis, & claram facem,
Quo tincta fuerat palla, uestisq; illita,
Abiectis horret sanguis, & Phœbi coma
Tepefactus ardet, uix queo monstrum eloqui,
Niues ut Eurus soluit, aut tepidus Notus,
Quas uere primo lubricus perdit Mimas.
Vtq; euolutos frangit Ionio salo
Opposita fluctus Leucas, & lapsus tumor
In littore ipso spumat: aut cœlestibus
Aspera tepidis tura laxantur focis,
Sic languet omne uirus, & perdit comam.
Dumq; ipsa miror, causa mirandi perit.
Quin ipsa tellus spumeos motus agit,
Et quidquid illa tabe contactum est, labat,
Tumensq; tacita sequitur, & quassat caput.

Natum pauentem cerno,& ardenti pede
Gressus ferentem.prome quid portes noui.

HYLLVS. DEIANIRA.

NVTRIX.

Trimetri Iambici.

I Profuge,quare siquid ulterius patet
Terris,freto,sideribus,Oceano,inferis,
Vltra labores mater Alcidæ fuge.
DEI. *Nescio quod animus grande præsagit malũ.*
HYL. *Regia triumphi templa Iunonis pete:*
Hæc tibi patent,delubra præclusa omnia.
DEI. *Effare quis me casus insontem premat.*
HYL. *Decus illud orbis,atq; præsidium unicum,*
Quem fata terris in locum dederant Iouis,
O mater obijt:membra,& Herculeos toros
Vrit lues Nessea.qui domuit feras,
Ille ille uictor uincitur,mœret,dolet.
Quid quæris ultrà? DEI. *Miserias properant suas*
Audire miseri:fare,quo posita in statu
Iam nostra domus est:ô lares,miseri lares.
Nunc uidua,nunc expulsa,nunc feror obruta.
HYL. *Non sola mœres:Hercules toto iacet*
Mundo gemendus:fata nec mater tua
Priuata credas,iam genus totum obstrepit.
Hunc,eiulatu quem gemis,cuncti gemunt.
Commune terris omnibus pateris malum.
Luctum occupasti prima:non sola Herculem
Miserãda mœres. DEI. *Quàm propè à leto tamen*
Ede,ede,quæso,iaceat Alcides meus.

Mor

HYL. *Mors refugit illum, uicta quæ in regno suo*
Semel est: nec audent fata tam uastum nefas
Admittere: ipsa forsan trepida colos
Clotho manu proiecit, & fatum Herculis
Timet peragere. prò diem, infandum diem,
Hoc'ne ille summo magnus Alcides eat
Ad fata, & umbras, atq; peiorem polum?
DEI. *Præcedere illum dicis? an possum prior*
Mortem occupare? fare, si nondum occidit.
HYL. *Euboica tellus uertice immenso tumens*
Pulsatur omni parte: Phryxeum mare
Scindit Caphareus, seruit hoc Austro latus.
At quà niuosi patitur Aquilonis minas,
Euripus undas flectit instabiles uagus,
Septemq; cursus flectit, & totidem refert,
Dum lassa Titan mergat Oceano iuga.
Hic rupe celsa, nulla quam nubes ferit,
Annosa fulgent templa Cenæi Iouis.
Vt stetit ad aras omne uotiuum pecus,
Totumq; tantis gemuit armentis nemus,
Spolium Leonis sordidum tabo exuit,
Posuitq; clauæ pondus, & pharetra grauis
Laxauit humeros: ueste tunc fulgens tua
Cana reuinctus populo horrentem comam
Succendit aras: accipe has inquit, focis
Non falce messes genitor, & largo sacer
Splendescat ignis ture, quod Phœbum colens
Diues Sabæis colligit truncis Arabs.
Pacata tellus, inquit, & cœlum, & freta,

Feris subactis omnibus uictor rediij.
Depone fulmen.gemitus in medias preces
Stupente & ipso,cecidit:hic cœlum horrido
Clamore complet.qualis impressa fugax
Taurus bipenne,uulnus,& telum feren
Delubra uasto trepida mugitu replet:
Aut quale mundo fulmen emissum tonat:
Sic ille gemitus sidera,& pontum ferit,
Et uasta Calpe sonuit,& uoces Cyclas
Excepit omneis:hinc petræ Capharides,
Hinc omne uoces reddit Herculeas nemus.
Flentem uidemus,uulgus antiquam putat
Rabiem redisse:tunc fugam famuli petunt.
At ille uultus ignea torquens face,
Vnum inter omnes quærit,& sequitur Lycam:
Complexus aras ille tremebunda manu
Mortem metu consumpsit,& parum sui
Pœnæ reliquit:dumq; tremebundum manu
Tenuit cadauer:hac manu,inquit,te feram.
O fata,uictus Herculem perimit Lycas:
Ecce alia clades:Hercules perimit Lycam.
Fata inquinantur,fiet hic summus labor.
In astra missus fertur,& nubes uago
Spargit cruore:talis in cœlum exilit
Arundo Getica iussa dimitti manu,
Aut quam Cydon excußit,inferius tamen
Fugiente trunco corpus in pontum cadit:
In saxa ceruix,funus ambobus iacet.
Resistite,inquit,non furor mentem abstulit.

Furore

Furore grauius istud, atq; ira malum est,
In me iuuat sæuire. uix pestem indicat,
Et sæuit, artus ipse dilacerat suos,
Et membra uasta carpit auellens manu.
Exuere amictus quærit: hoc solum Herculem
Non posse uidi: trahere conatus tamen,
Et membra traxit: corporis palla horridi
Pars est, & ipsa uestis immiscet cutem.
Nec causa diræ cladis in medio patet,
Sed causa tamen est, uixq; sufficiens malo.
Nunc ore terram languidus prono ferit,
Nunc poscit undas, unda non uincit malum,
Et nota quærit littora, & pontum occupat,
Famularis illum retinet errantem manus:
O sortem acerbam, fuimus Alcidæ pares.
Nunc puppis illum littore Euboico refert,
Austerq; lenis pondus Herculeum rapit.
Destituit animus membra, nox oculos premit.
DEI. *Quid anime cessas? quid stupes factũ scelus?*
Natum reposcit Iuppiter, Iuno æmulum.
Reddendus orbi est, quod potest reddi exhibe:
Eat per artus ensis exactus meos.
Sic sic agendum est? tam leuis pœnas manus
Tantas reposcit? tolle fulminibus socer
Nurum scelestam, nec leui telo manus
Armetur: illud fulmen exiliat polo,
Quo, nisi fuisset genitus Alcides tibi
Hydram cremasses: pestem ut insolitam feri.
Et ut nouerca peius irata malum,

*Emitte telum, quale in errantem prius
Phaëthonta missum est. perdidi erepto Hercule
Et ipsa populos. quid rogas telum Deos?
Iam parce socero: coniugem Alcidæ necem
Optare pudeat: hoc erit uotum: manus
A me petatur: occupa ferrum ocyus.
Quin deme ferrum, quidquid in mortem trahit
Telum est abundè: rupe ab ætheria ferar.
Hæc, hæc, renatum prima quæ poscit diem,
Oeta eligatur, corpus hinc mitti placet.
Abrupta cautes scindat, & partem mei
Ferat omne saxum: pendeant laceræ manus,
Totumq; rubeat asperi montis latus.
Leuis una mors est: leuis, at extendi potest.
Eligere nescis anime, cui telo incubes.
Vtinam esset utinam fixus, in thalamis meis
Herculeus ensis: huic decet ferro immori.
Vna perire dextera nobis sat est?
Coite gentes, saxa, & incensas faces
Iaculetur orbis, nulla nunc cesset manus:
Corripite tela, uindicem uestrum abstuli.
Impune sæui sceptra iam reges gerent,
Impune iam nascetur indomitum malum,
Reddentur aræ cernere assuetæ hostiam
Similem colenti, sceleribus feci uiam:
Ego uos tyrannis, regibus, monstris, feris,
Sæuisq; rapto uindice opposui Deis.
Cessas Tonantis socia? non spargis facem
Imitata fratrem, & mittis ereptam Ioui,*

Meq;

Meq́; ipsa perdis? laus tibi erepta inclyta est,
Ingens triumphus: æmuli Iuno tui
Mortē occupaui. NV. *Quid domū impulsam trahis?*
Erroris isthuc omne quodcunq; est nefas.
Haud est nocens, quicunq; non sponte est nocens.
DEI. *Quicunq; facto ignoscit, & parcit sibi,*
Errare meruit: morte damnari placet.
NVT. *Nocens uideri qui petit, mortem cupit.*
DEI. *Mors innocentes sola deceptos facit.*
NVT. *Titana fugies?* DEI. *Ipse me Titan fugit.*
NV. *Vitā relinques misera?* DEI. *At* Alcidē *sequar.*
NVT. *Superest, & auras ille cœlestes trahit.*
DEI. *Vinci Hercules cùm potuit, hinc cœpit mori.*
NVT. *Natum relinques? fataq́; abrumpes tua?*
DEI. *Quæcunq; natum sepelit, hæc uixit diu.*
NVT. *Virum sequeris?* DEI. *Prægredi castæ solēt.*
NVT. *Si te ipsa damnas, te sceleris misera arguis.*
DEI. *Nemo nocens sibi ipse pœnas irrogat.*
NVT. *Multis remissa est uita, quorum error nocēs,*
Non dextra fuerat. facta quis damnat sua?
DEI. *Quicunq; fata iniqua sortitus fugit.*
NVT. *Hic ipse Megaram nempe confixam suis*
Strauit sagittis, atq; natorum indolem,
Lernæa flectens tela furibunda manu:
Ter parricida factus, ignouit tamen
Sibi: nam furoris fonte Cynipheo scelus
Sub axe Libyco tersit, & dextram abluit.
Quò misera pergis? quid tuas damnas manus?
DEI. *Damnat meas deuictus Alcides manus.*

Fraudem placet punire NVT. *Si noui Herculem,*
Aderit cruenti forsitan uictor mali,
Dolorq́; fractus cedet Alcidæ tuo.
DEI. *Exedit artus uirus, ut fama est, Hydræ:*
Immensa pestis coniugis membra abstulit.
NVT. *Serpentis illi uirus enectæ autumas*
Haud posse uinci, qui malum & uiuum tulit?
Elisit Hydram, dente cùm infixo stetit
Media palude uictor, effuso obrutus
Artus, ueneno. sanguis hunc Nessi opprimet
Qui uicit ipsas horridi Nessi manus?
DEI. *Frustra tenetur ille qui statuit mori.*
Proinde lucem fugere decretum est mihi.
Vixit satis, quicunq; cum Alcide occidit.
NVT. *Per has aniles ecce te supplex comas,*
Atq; ubera ista pene materna obsecro,
Depone tumidas pectoris læsi minas,
Mortisq́; diræ expelle decretum horridum.
DEI. *Quicunq; misero fortè dissuadet mori,*
Crudelis ille est: interim pœna est mori,
Sed sæpe donum in pluribus ueniæ fuit.
NVT. *Defende saltem dexteram infelix tuam:*
Fraudisq́; facinus esse, non nuptæ scias.
DEI. *Defendar illic, inferi soluent ream,*
A me ipsa damnor, purget has Pluto manus,
Stabo ante ripas immemor Lethe tuas:
Et umbra tristis coniugem excipiam meum.
Sed tu, nigrantis regna qui torques poli,
Parā laborem, scelera quæ quisq; ausus est,

Hic

Hic uicit error. Iuno non ausa Herculem est
Eripere terris. horridam pœnam para.
Sisyphia ceruix cesset, & nostros lapis
Impellat humeros: me uagus fugiat latex,
Meamq; fallax unda decipiat sitim:
Merui manus præbere turbinibus tuis,
Quæcunq; regem Thessalum torques rota:
Effodiat auidus hinc, & hinc uultur fibras:
Vacet urna Danais, has ego explebo uices.
Laxate manes, recipe me comitem tui
Phasiaca coniux: peior hac, peior tua
Vtraq; dextra est, scelere seu mater nocens,
Seu dira soror es: adde me comitem tuis
Threicia coniux sceleribus: natam tuam
Althæa mater recipe, nunc ueram tuam
Agnosce prolem. quid tamen tantum manus
Vestræ abstulerunt? claudite Elysium mihi,
Quæcunq; fidæ coniuges nemoris sacri
Lucos tenetis: siqua respersit manus
Viri cruore, nec memor castæ facis
Stricto cruenta Belias ferro stetit,
In me suas cognoscat, & laudet manus:
In hanc abire coniugum turbam libet,
Sed & illa fugiet turba tam diras manus.
Inuicte coniux, innocens animus mihi,
Scelesta manus est. prò nimis mens credula,
Prò Nesse fallax: nanq; semiferi dolis
Auferre cupiens pellici, eripui mihi.
Recede Titan, tuq;, quæ blanda tenes

In luce miseros, uita caritura Hercule
Lux uilis ista est, exigam pœnas tibi,
Reddamq; uitam. fata'ne extendam mea?
Mortemq; coniux in tuas seruem manus?
Virtus'ne superest aliqua? Sarmatica & manus
Intendere arcum tela missurum ualet?
Num arma cessant? te q; languenti manu
Num audit arcus? si potest telum dare
Animosa coniux, dexteram expecto tuam,
Mors differatur. frange ut insontem Lycam,
Alias in urbes sparge, & ignotum tibi
Emitte in orbem. perde ut Arcadiæ nefas,
Et quidquid aliud restitit: ab illis tamen
Coniux redisti. HYL. *Parce iam mater precor:*
Ignosce fatis, error à culpa uacat.
DEI. *Si uera pietas, Hylle, quærenda est tibi,*
Iam perime matrem. pauida quid tremuit manus?
Quid ora flectis? hoc erit pietas scelus.
Ignaue dubitas? Herculem eripui tibi.
Hæc hæc peremit dextra, cui debes patri
Auum tonantem: maius eripui decus,
Quàm in luce tribui. si tibi ignotum est nefas,
A matre disce: seu tibi iugulo placet
Mersisse ferrum, siue maternum libet
Inuadere uterum, mater intrepidum tibi
Præbebit animum. non erit totum scelus
A te peractum, dextera sternar tua,
Sed mente nostra. natus Alcide times?
Ita nulla peragas iussa, nec peragens mala

Erres per orbem? si qua nascetur fera,
Referas parentem, dexteram intrepidam para.
Patet ecce plenum pectus arumnis: feri,
Scelus remitto: dextera parcant tua
Eumenides ipsæ. uerberum crepuit sonus.
Quanam ista torquens angue uipereo comam
Temporibus atras squalidis pinnas quatit?
Quid me flagrante dira persequeris face
Megara? pœnas poscit Alcides: dabo.
Iam'ne inferorum, diua, sedere arbitri?
Sed ecce diras carceris uideo fores.
Quis iste saxum immane detritis gerit
Iam senior humeris? ecce iam uectus lapis
Quarit relabi. membra quis prabet rota?
Hic ecce pallens dira Tisiphone stetit,
Causam poposcit. parce uerberibus precor,
Megara: parce: sustine Stygias faces:
Scelus est amoris. sed quid hoc? tellus labat,
Et aula tectis crepuit. excessit minax
Vnde iste cœtus? totus in uultus meos
Decurrit orbis, hinc & hinc populi fremunt,
Totusq; poscit uindicem mundus suum.
Iam parcite urbes. quò fugam praceps agam?
Mors sola portus, dabitur arumnis locus.
Testor nitentis flammeam Phœbi rotam,
Superosq; testor, Herculem terris adhuc
Moritura linquo. HYL. *Fugit attonita, hei mihi*
Peracta iam pars matris est, statuit mori:
Nunc nostra superest mortis auferre impetum,

O mise

O misera pietas, si mori matrem uetas,
Patri es scelestus: si mori pateris tamen,
In matre peccas: surgit hinc illinc nefas.
Inhibenda tamen est: pergam, & eripiam scelus.

CHORVS.

Glyconici Choriambici.

VErum est quod cecinit sacer
Thressæ sub Rhodopes iugis
Tangens Threiciam chelym,
Orpheus Calliopæ genus,
Aeternum fieri nihil.
Illius stetit ad modos
Torrentis rapidi fragor,
Oblitusq; sequi fugas
Amisit liquor impetum.
Et dum fluminibus mora est
Defecisse putant Geten
Hebrum Bistones ultimi.
Aduexit uolucres nemus,
Et sylua residens uenit.
Aut siqua aëra peruolat
Auditis uaga cantibus
Ales deficiens cadit.
Abrupit scopulos Athos
Centauris obitum ferens,
Et iuxtà Rhodope stetit
Laxata niue cantibus:
Et quercum fugiens suam,
Ad uatem properat Dryas.

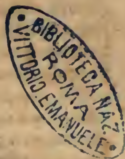
Ad cantus

Ad cantus ueniunt suis
Ipsæ cum latebris feræ:
Iuxtaq; impauidum pecus
Sedit Marmaricus Leo,
Nec damæ trepidant lupos:
Et serpens latebras fugit,
Tunc oblita mali sui.
Qui per Tænareas fores,
Manes commonitos adit,
Mœrentem feriens chelym,
Cantu tartara flebili,
Et tristes Erebi deos
Mouit:nec timuit Stygis
Iuratos superis lacus.
Hæsit non stabilis rota
Victo languida turbine.
Increuit Tityi iecur.
Dum cantu uolucres tenet.
Audito quoq; nauita
Inferni ratis æquoris
Nullo remigio uenit.
Tunc primùm Phrygius senex
Vndis stantibus immemor
Excussit rabidam sitim,
Nec pomis adhibet manus.
Sed cùm linqueret inferos
Orpheus carmina fundens,
Et uinci lapis improbus,
Et uatem potuit sequi,

Consumptas iterum deæ
Supplent Eurydices colos.
Sed dum respicit immemor,
Nec credens sibi redditam
Orpheus Eurydicem sequi,
Cantus præmia perdidit:
Quæ nata est iterum perit.
Tunc solamina cantibus
Quærens flebilibus modis
Hæc Orpheus cecinit Getis:
Leges in superos datas:
Et qui tempora digerens
Quattuor præcipitis deus
Anni disposuit uices,
Nulli non auidas polo
Parcas stamina nectere,
Quod natum est, poterit mori.
Vati credere Thracio
Deuictus iubet Hercules.
Iam iam legibus obrutis
Mundo cùm ueniet dies,
Australis polus obruet
Quidquid per Libyam iacet,
Et sparsus Garamas tenet,
Arctous polus obruet
Quidquid subiacet axibus,
Et siccus Boreas ferit.
Amissum trepidus polo
Titan excutiet diem.

Cœl

Cœli regia concidet,
Certos atq; obitus trahet:
Atq; omnes pariter deos
Perdet mors aliqua, & chaos
Et mors fata nouißima
In se constituet sibi.
Quis mundum capiet locus?
Discedet uia Tartari,
Stratis ut pateat polis?
An quod diuidit athera
A terris, spatium sat est?
Et mundi nimium malis?
Quis tantum capiet nefas
Fati? quis superis locus?
Pontum, sidera, tartara,
Regna unus capiet tria.
Sed quis non modicus fragor
Aures attonitas mouet?
Est est Herculeus sonus.

ACTVS QVARTVS.

HERCVLES. CHORVS.

Trimetri Iambici.

Conuerte Titan clare anhelantes equos:
Emitte noctem: pereat hic mundo dies,
Quò moriar: atra nube inhorrescat polus.
Obstat nouerca. nunc pater cæcum chaos
Reddi decebat: hinc & hinc compagibus
Ruptis, uterq; debuit frangi polus.

Quid parcis astris? Herculem amittis pater,
Nunc parte in omni Iuppiter specta poli,
Nequis gigas Thessalica iaculetur iuga,
Et fiat Othrys pondus Encelado leue.
Laxabit atri carceris iam iam fores
Pluton superbus, uincula excutiet patri,
Cœloq; reddet: ille, qui pro fulmine,
Tuisq; facibus natus in terris eram,
Ad Styga reuertor: surget Enceladus ferox,
Mittetq;, quo nunc premitur, in superos onus.
Regnum omne genitor ætheris dubium tibi
Mors nostra faciet. antequàm spolium tui
Cœlum omne fiat, conde me tota pater
Mundi ruina: frange, quem perdis, polum.
CHO. *Non uana times nate Tonantis,*
Iam Thessalia Pelion Ossa
Premet, & Pindo congestus Athos
Nemus æthereis inseret astris.
Vincet scopulos inde Typhoeus,
Et Tyrrhenam feret Inarimen.
Feret Aetnæos inde caminos,
Scindetq; latus montis aperti
Nondum Enceladus fulmine uictus.
Iam te cœli signa sequentur.
HER. *Ego, qui relicta morte, contempta Styge,*
Per media Lethes stagna cum spolio redij,
Cùm penè trepidis excidit Titan equis:
Ego quem deorum regna senserunt tria,
Morior, nec ullus per meum stridet latus

Trans

Transmissus ensis: haud meæ telum necis
Saxum est, nec instar montis abrupti latus,
Aut totus Othrys, non truci uultu Gigas
Pindo cadauer obruit toto meum.
Sine hoste uincor, quodq; me torquet magis,
(O misera uirtus) summus Alcidæ dies
Nullum malum prosternit: impendo malè
In nulla uitam facta. prò mundi arbiter,
Superiq; quondam dexteræ testes meæ,
Prò cuncta tellus, Herculis uestri placet
Mortem perire? dirus ô nobis pudor,
O turpe fatum: fœmina Herculeæ necis
Autor feretur: autor Alcides quibus?
Inuicta si me cadere fœminea manu
Voluere fata, perq; tam turpes colos
Mea mors cucurrit, cadere potuissem mihi
Iunonis odio: fœminæ caderem minis,
Sed cœlum habentis: sed nimis superis fuit.
Scythico sub axe genita domuisset meas
Vires Amazon: fœminæ cuius manu
Iunonis hostis uincor? hinc grauior tui
Nouerca pudor est. quid diem hunc lætum uocas?
Quid tale tellus genuit iratæ tibi?
Mortalis odia fœmina excessit tua.
Adhuc ferebas esse te Alcidæ imparem,
Victa es duobus: pudeat irarum deos.
Vtinam meo cruore satiasset suos
Nemeæa rictus pestis: aut centum anguibus
Vallatus Hydram tabe pauissem mea.

Vtinam fuiſſem præda Centauris datus,
Aut inter umbras uinctus æterno miſer
Saxo ſederem. ſpolia cùm traxi ultima
Fato ſtupente, tunc ab inferna Styge
Lucem recepi, Ditis euici moras:
Vbiq; me mors fūgit, ut leto inclyto
Fortis carerem. prò feræ uictæ, ô feræ.
Non me triformis ſole conſpecto canis
Ad Styga reduxit:: non ſub Heſperio polo
Ibera uicit turba paſtoris feri:
Non gemina ſerpens: perdidi mortem, hei mihi,
Toties honeſtam: titulus extremus quis eſt?
CHO. *Vidén' ut laudis conſcia uirtus*
Non Lethæos horreat amnes?
Pudet autoris, non morte dolet.
Cupit extremum finire diem
Vaſta preſſus mole gigantum,
Et monſtriferum Titana pati,
Rabidaq; necem debere feræ.
Si tua cauſa eſt miſeranda necis,
Quòd nulla fera eſt, nulluſq; gigas,
Iam quis dignus necis Herculeæ
Supereſt autor, niſi dextra tui?
HER. *Eheu quis intus ſcorpius, quis feruida*
Plaga reuerſus cancer infixus meas
Vrit medullas? ſanguinis quondam capax
Tumidi iecur pulmonis arentes fibras
Diſtendit: ardet felle ſiccato iecur,
Totumq; lentus ſanguinem auexit uapor.

Primam

Primam cutem consumpsit, hinc aditus nefas
In membra fecit, abstulit costis iecur:
Exedit artus penitus, & totas malum
Hausit medullas, oßibus uacuis sedet:
Nec ossa durant ipsa, sed compagibus
Discussa ruptis mole collapsa fluunt.
Defecit ingens corpus, & pesti satis
Herculea non sunt membra. prò quantũ est malum,
Quod esse uastum fateor: ô dirum nefas,
En cernite urbes, cernite ex illo Hercule
Quid iam supersit. Herculem agnoscas pater?
His'ne ego lacertis spolia Nemeæi mali
Elisa preßi? tensus hac arcus manu
Astris ab ipsis detulit Stymphalidas?
His ego citatam greßibus uici feram
Radiante clarum fronte gestantem caput?
His fracta Calpe manibus elisit fretum?
His tot fera, tot scelera, tot reges iacent?
His mundus humeris sedit? hæc moles mei est?
Hac'ne illa ceruix? has ego opposui manus
Cœlo ruenti? cuius ô custos manu
Trahetur ultra Stygius: ô uires prius
In me sepultæ? quid patrem appello Iouem?
Quid per Tonantem uendico cœlum mihi?
Iam iam meus credetur Amphitryo pater.
Quæcunq; pestis uiscere in nostro lates,
Procede: quid me uulnere occulto petis?
Quis te sub axe frigido po[illegible] aut Maurum premens
Quæ ti[illegible]

 Ibera

Ibera Calpe littus? ô dirum malum.
Virum'ne serpens squalidum crista caput
Vibrans, an aliquod es mihi ignotum malum?
Nunquid cruore es genita Lernaeae ferae?
An te reliquit Stygius in terris canis?
Omne es malum, nullumq́; quis uultus tibi est?
Concede saltem scire, quo peream malo.
Quaecunq; pestis saeua, quaecunq; effera es,
Palàm timeres. quis tibi in medias locum
Fecit medullas? ecce, direpta cute
Viscera manus detexit: ulterior tamen
Inuenta latebra est. ô malum simile Herculi.
Vnde iste fletus? unde in has lacrymae genas?
Inuictus olim uultus est: nunquam malis
Lacrymas suis praebere consuetus: pudet:
Iam flere didicit. quis dies fletum Herculis,
Quae terra uidit? siccus aerumnas tuli.
Tibi illa uirtus, quae tot elisit mala,
Tibi cessit uni: prima, & ante omnes mihi
Fletum abstulisti: durior saxo horrido,
Et chalybe uultus, & uaga Symplegade
Rictus meos infregit, & lacrymam extulit.
Flentem, gementem, summe protector poli
Me terra uidit, quodq́; me torquet magis,
Nouerca uidit. urit ecce iterum fibras,
Incaluit ardor: unde nunc fulmen mihi?
CHO. Quid non possit superare dolor?
Quondam Getico durior Aemo,
Nec Parrhasio lentior axe

Saeuo

Saeuo cesßit membra dolori.
Fessumq; mouens per colla caput
Latus alterno pondere flectit.
Fletum uirtus sæpe resoluit.
Sic arctoas laxare niues,
Quamuis tepido sidere Titan,
Non tamen audet, uincitq; nefas
Solis adusti glaciale iubar.

HERCVLES. ALCMENA.
Trimetri Iambici.

Conuerte uultus ad meas clades pater.
Nunquam ad tuas cõfugit Alcides manus,
Non, cùm per artus Hydra fœcundum meos
Caput explicaret. inter infernos lacus
Possessus atra nocte cum fato steti,
Nec inuocaui. tot feras uici horridas,
Reges, tyrannos: non tamen uultus meos
In astra torsi: semper hæc nobis manus
Votum spopondit: nulla propter me sacro
Micuere cœlo fulmina. hic aliquid dies
Optare iusßit: primus audierit preces,
Idemq; summus, unicum fulmen peto.
Giganta crede, non minus uerum mihi
Asserere potui: dum patrem uerum puto,
Cœlo peperci: siue crudelis pater,
Siue es misericors, commoda nato manum.
Propera ante mortẽ, & occupa hanc laudem tibi,
Vel, si piget, manusq; detrectat nefas,
Emitte Siculo uertice ardentes pater

Titanas in me, qui manu Pindum ferant,
Aut te Ossa, qui me monte proiecto opprimant.
Abrumpe & Erebi claustra: me stricto petat
Bellona ferro: mitte Gradiuum trucem,
Armetur in me dirus: est frater quidem,
Sed ex nouerca tu quoq; Alcidæ soror
Tantum ex parente cuspidem in fratrem tuum
Iaculare Pallas. supplices tendo manus
Ad te nouerca, sparge tu saltem, precor,
Telum: perire fœmina possum manu.
Iam fracta, iam satiata, quid pascis minas?
Quid quaeris ultrà? supplicem Alciden uides,
Et nulla tellus, nulla me uidit fera
Te deprecantem. nunc mihi irata quidem
Opus est nouerca: nunc tuus cessat dolor:
Nunc odia ponis: parcis, ubi uotum est mori.
O terræ, & urbes, non facem quisquam Herculi,
Non arma tradet? tela subtrahitis mihi?
Ita nulla sæuas terra concipiat feras
Post me sepultum: nec meas unquam manus
Imploret orbis: si qua nascetur fera,
Nascatur alius: undiq; infelix caput
Mactate saxis, uincite ærumnas meas.
Ingrate cessas orbis? excidimus tibi?
Adhuc malis, ferisq; suppositus fores,
Ni me tulisses. uindicem uestrum malis
Excipite populi: tempus hoc uobis datum.
Pensate merita: mors erit pretium omnium.
ALC. *Quas misera terras mater Alcidæ petam?*

Vbi

Vbi natus,ubi nam est?certa si uisus notat,
Reclinis ecce corde anhelanti aestuat,
Gemit:peractum est.membra complecti ultima
O nate liceat:spiritus fugiens meo
Legatur ore,brachia in amplexus rape.
Vbi membra sunt?ubi illa,quae mundum tulit,
Stelligera ceruix?quis tibi exiguam tui
Partem reliquit? HER.*Herculem spectas quidem*
Mater,sed umbra simile nescio quid mei
Agnosce mater.ora quid flectis retro,
Vultumq; moerens?Herculem dici tuum
Partum erubescis? AL.*Quis feram mundus nouam,*
Quae terra genuit?quod'ue tum dirum nefas
De te triumphat?uictor Herculeus quis est?
HER.*Nuptae iacentem cernis Alciden dolis.*
ALC.*Quis tantus est,qui uincat Alciden dolus?*
HER.*Quicunq; mater foemina iratae sat est.*
ALC.*At unde in artus pestis,aut ossa incidit?*
HER.*Aditum uenenis palla foemineis dedit.*
ALC.*Vbi nã ipsa palla est?mẽbra nudata intuor.*
HER.*Cõsumpta mecũ ẽ.* AL.*Tãta'ne inuẽta est lues?*
HER.*Errare medijs credo uisceribus meis*
O mater Hydram,& mille cum lerna feras.
Quae tanta nubes flamma Sicanias bibit?
Quae Lemnos ardens?quae plaga inferni poli
Vetans flagranti currere in zona diem?
In ipsa me iactare,prò comites,freta,
Mediosq; in amnes.quis sat est Ister mihi?
Non ipse terris maior Oceanus meos

Franget uapores: omnis in nostris malis
Deficiet humor, omnis arescet latex.
Quid rector Erebi me remittebas Ioui?
Decuit tenere, redde me tenebris tuis.
Talem subactis Herculem ostende inferis.
Nil inde ducam: quid? times iterum Herculem?
Inuade mors non trepida, iam possum mori.
ALC. *Cōpesce lacrymas saltem, & ærumnas doma,*
Malisq; tantis Herculem indomitum refer,
Mortemq; uince, quod soles, uince inferos.
HER. *Si me catenis horridus uinctum suis*
Præberet auidæ Caucasus uolucri dapem
Scythia gementem, flebilis gemitus mihi
Non extitisset: si uagæ Symplegades
Vtraq; premerent rupe, redeuntis minas
Ferrem ruinæ: Pindus incumbat mihi,
Atq; Aemus, & qui Thracios fluctus Athos
Frangit tonantis fulmen excipiens Iouis.
Non, ipse si in me, mater, hic mundus ruat,
Superq; nostros flagret incensus rogos
Phœbæus axis, degener mentem Herculis
Clamor domaret: mille decurrant feræ,
Pariterq; lacerent, hinc feris clangoribus
Aetheria me Stymphalis, hinc & taurus minax
Ceruice tota pulset, & quidquid furit:
Solum quoq; ingens surgat, hinc illinc fremens,
Artusq; nostros durus imminuat dolor,
Sparsus silebo: non feræ excutient mihi,
Non arma gemitus: nil, quod impelli potest.
Non

ALC.*Non uirus artus nate fœmineum coquit:*
Sed dura series operis, & longus tibi
Feruet cruentis forsitan morbis dolor.
HER.*Vbi mors? ubi illa? testis est aliquis mali?*
Intendat arcus, nuda sufficiet manus:
In orbe ueniat, ueniat huc aliquis mihi,
*Procedat agedum huc.*ALC.*Hei mihi, sensus quoq;*
Excussit ille nimius impulsus dolor.
Remouete quæso tela, & infestas, precor,
Rapite hinc sagittas, igne suffusæ genæ
Scelus minantur. qua fuga latebras petam?
Dolor iste furor est: Herculem solus domat.
Cur deinde lacrymas, aut fugam uecors petam?
Obire forti meruit Alcmenæ manu.
Vel scelere pereat, antè quàm letum mihi
Ignauus aliquis mandet, ac turpis manus
De me triumphet: ecce lassatus malis
Sopore fessas alligat uenas dolor,
Grauiq; anhelum pectus impulsu quatit.
Fauete superi, si mihi natum inclytum
Miseræ negatis, uindicem saltem, precor,
Seruate terris, abeat excussus dolor,
Corpus uires reparet Herculeum suas.

HYLLVS. ALCMENA. HERCVLES.
Trimetri Iambici.

PRò lux acerba, prò capax scelerum dolor.
Nurus Tonantis occidit, natus iacet,
Nepos superstum: scelere materno hic perit,
Fraude illa capta est. quis per annorum uices,

Totoq;

Totoq; in auo poterit ærumnas senex
Referre tantas? unus eripiet dies
Parentem utrunq;, cætera ut sileam mala,
Parcamq; fatis, Herculem amitto patrem.
ALC. *Compesce uoces inclytum Alcidæ genus,*
Miseræq; nato similis Alcmenæ nepos,
Longus dolorem forsitan uincet sopor.
Sed ecce lassam deserit mentem quies,
Redditq; morbo corpus, & luctus mihi.
HER. *Quid hoc? rigenti cernitur Trachyn iugo?*
Aut inter astra positus euasi genus
Mortale tandem? quis mihi cœlum parat?
Te te pater iam uideo, placatam quoq;
Specto nouercam. quis sonus nostras ferit
Cœlestis aures? Iuno me generum uocat.
Video nitentem regia clari ætheris,
Phœbiq; tritam flammea zonam rota:
Cubile uideo Noctis: hinc tenebras uocat.
Quid hoc? quis axem cludit, & ab ipsis pater
Deducor astris? ora Phœbæus modò
Afflabat axis, tam propè à leto fui.
Trachyna uideo, quis mihi terras dedit?
Modò nempe me infra steterat, ac totus mihi
Suppositus orbis, tam bene excideras dolor.
Cogis fateri: parce, & hanc uocem occupa.
Hæc Hylle dona matris, hoc munus parat.
Vtinam liceret stipite ingesto impiam
Effringere animam, quale Amazonium malum
Circa niualis Caucasi domui latus.

O clara Megara, tu'ne cùm furerem, mihi
Coniux fuisti? stipitem, atq; arcus date.
Dextera inquinetur, laudibus maculam imprimã.
Summus legatur fœmina Herculeus labor.
HYL. *Compesce diras genitor irarum minas.*
Habet, peractum est: quas petis pœnas dedit,
Tua perempta dextera mater iacet.
HER. *Caeci dolores: manibus irati Herculis*
Occidere meruit: perdidit comitem Lycas.
Saeuire in ipsum corpus exanime impetus,
Atq; ira cogit. cur minis nostris caret?
Ipsum cadauer pabulum accipiant ferae.
HYL. *Plus misera laeso doluit: huic aliquid quoq;*
Detrahere uelles, occidit dextra sua
Tuo dolore: plura, quàm poscis, tulit.
Sed non cruenta sceleribus nupta iaces,
Nec fraude matris: Nessus hos struxit dolos,
Ictus sagittis qui tuis uitam expulit.
Cruore tincta est palla semiferi pater,
Nessusq; nunc has exigit pœnas sibi.
HER. *Habet, peractum est, fata se nostra explicãt.*
Lux ista summa est, quercus hanc sortem mihi
Fatidica quondam dederat, & Parnaßio
Cyrrhea quatiens templa mugitu nemus.
Dextra perempti uictor Alcide uiri
Olim iacebis: hic tibi emenso freta,
Terrasq;, & umbras, finis extremus datur.
Nil querimur ultrà, decuit hunc finem dari,
Ne quis superstes Herculis uictor foret.

Nunc

Nunc mors legatur, clara, memoranda, inclyta,
Me digna prorsus, nobilem hunc faciam diem.
Cadatur omnis sylua; & Oetaeum nemus
Suscipiat ignis, Herculem accipiat rogus.
Sed ante mortem tu genus Paeantium
Hoc triste nobis iuuenis officium appara,
Herculea totum flamma succendat diem.
Ad te preces nunc Hylle supremas fero:
Est clara, captas inter incultas genus
Regnumq; referens, Euryto uirgo edita
Iole, tuis hanc facibus, & flammis para.
Victor cruentus abstuli patrio à lare,
Nihilq; misera prater Alciden dedi,
Et iste rapitur: pensit aerumnas suas:
Iouis nepotem foueat, & natum Herculis.
Tibi illa pariat quidquid ex nobis habet.
Tuq; ipsa planctus pone funebres, precor,
O clara genitrix, uiuet Alcides tuus.
Virtute nostra pellicem feci tuam
Credi nouercam: siue nascente Hercule
Non illa certa est, siue mortalis meus
Pater est, licet sit falsa progenies mihi,
Materna culpa cesset, & crimen Iouis.
Merui parentem, contuli coelo decus,
Natura me concepit in laudes Iouis.
Quin ipse quoq; Iuppiter credi meus
Pater esse gaudet: parce iam lacrymis meis:
Superba matres inter Argolicas eris.
Quid tale Iuno peperit aetherium gerens

Scept

Sceptrum, & Tonanti nupta? mortali tamen
Cœlum tenens invidit, Alciden suum
Dici esse voluit. perage nunc Titan uices
Solus relictus: ille, qui tuus comes
Vbiq; fueram, tartara, & manes peto.
Hanc tamen ad imos perferam laudem inclytam,
Quòd nulla pestis uicit Alciden palàm,
Omnemq; pestem uicit Alcides palàm.

CHORVS.

Sapphicum carmen.

O Decus mundi radiate Titan,
Cuius ad primos Hecate uapores
Lassa nocturnæ leuat ora bigæ,
Dic sub aurora positis Sabæis,
Dic sub occasu positis Iberis,
Quiq; feruentem patiuntur axem,
Quiq; sub plaustro patiuntur Vrsæ,
Dic ad æternos properare manes
Herculem, & regnum canis inquieti,
Vnde non unquam remeauit ullus.
Sume quos nubes radios sequantur,
Pallidus mœstas speculare terras,
Et caput turpes nebulæ pererrent.
Quando, prò Titan, ubi, quo'ue summe
Herculem in terris alium sequeris?
Quas manus orbis miser inuocabis?
Si qua sub terra numerosa pestis
Sparget intentam rabiem draconis?
Arcadum si quis populi uetusti

Feceri

Fecerit ſyluas aper inquietas?
Thraciæ ſi quis Rhodopes alumnus
Durior terris Elices niuoſæ
Sparget humano ſtabulum cruore?
Quis dabit pacem populo timenti,
Si quid irati ſuperi per urbes
Iuſſerint naſci?iacet omnibus par,
Quem parem tellus genuit Tonanti.
Planctus immenſas reſonet per urbes,
Et comas nullo cohibente nodo,
Fœmina exertos feriat lacertos.
Solaq; obductis foribus deorum,
Templa ſecuræ pateant nouercæ.
Vadis ad Lethen,Stygiumq; littus,
Vnde te nullæ referent carinæ.
Vadis ad manes miſerandus,unde
Morte deuicta tuleras triumphum.
Vmbra nudatis uenies lacertis,
Languido uultu,trepidoq; collo:
Teq; non ſolum feret illa puppis.
Non tamen uiles eris inter umbras,
Aeacumq; inter,geminosq; Cretas
Fata diſcernens.fieri tyranni
Parcite ô dites,inhibete dextras.
Laudis eſt purum tenuiſſe ferrum,
Dumq; regnabas minimum cruentis
In tuas urbes licuiſſe factis.
Sed locum uirtus habet inter aſtra:
Sedis Arctoæ ſpatium tenebis?

An

An grauis Titan ubi promit æstus?
An sub occasu tepido nitebis,
Vnde commisso resonare ponto
Audies Calpen? loca quæ sereni
Deprimes cœli? quis erit recepto
Tutus Alcide locus inter astra?
Horrido tantum procul à Leone
Det pater sedes, calidoq; Cancro:
Ne tuo uultu tremefacta leges
Astra conturbent, trepidetq; Titan.
Vere dum flores uenient tepenti,
Et comam syluis hyemes recident,
Vel comam syluis reuocabit æstas,
Pomaq; autumno fugiente cedent,
Nulla te terris rapiet uetustas.
Tu comes Phœbo, comes ibis astris.
Antè nascetur seges in profundo,
Vel fretum dulci resonabit unda,
Antè discedet glacialis Vrsæ
Sidus, & ponto uetito fruetur,
Quàm tuas laudes populi quiescant.
Te pater rerum miseri precamur,
Nulla nascatur fera, nulla pestis,
Non duces sæuos miseranda tellus
Habeat, nec ulla dominetur aula,
Cui potest solum decus esse regni,
Semper intensum tenuisse ferrum.
Siquid in terris iterum timetur,
Vindicem terræ petimus relictæ.

En quid hoc? mundus sonat, ecce mœret,
Mœret Alciden pater? an deorum
Clamor? an uox est timidæ nouercæ?
Hercule an uiso fugit astra Iuno?
Lassus an pondus titubauit Atlas?
An magis diri tremuere manes
Herculem, & uisum canis inferorum
Fugit abruptis trepidus catenis?
Fallimur: læto uenit ecce uultu
Quem tulit Pæas, humerisq; tela
Gestat, & notas populis pharetras
Herculis heres.

ACTVS QVINTVS.

NVTRIX. PHILOCTETES.

Trimetri Iambici.

Effare casus iuuenis Herculeos precor,
Vultuq; quonam tulerit Alcides necem.
PHI. *Quo nemo uitã.* NVT. *Lætus adeo'ne ultimos*
Inuasit ignes? PHI. *Esse iam flammas nihil*
Ostendit ille, qui sub occasu Hercules
Virtute uinci docuit indomita omnia.
NVT. *Inter uapores quis fuit forti locus?*
PHI. *Quod unũ in orbem uenerat nondum malum,*
Et flamma uicta est, hæc quoq; accessit feris.
Inter labores ignis Herculeos abit.
NVT. *Edissere agedum, flamma quo uicta est modo.*
PHI. *Vt omnis Oeten mœsta corripuit manus,*
Hinc fagus umbras perdit, & tota iacet
Succisa trunco, flexit hinc pinum ferox

Astris

Astris minantem, & nube de media uocat.
Ruitura cautes mouit, & syluam trahit
Secum minorem. Chaonis quondam loquax
Stat lata uasti quercus, & Phœbum uetat,
Vltraq; totos porrigit ramos nemus,
Gemit illa multo uulnere impresso minax,
Frangitq; cuneos, resilit excussus chalybs,
Vulnusq; ferrum patitur, & truncum fugit:
Commota tandem est, tunc cadens lenta mora
Duxit ruinam: protinus radios locus
Admisit omnes. sedibus pulsæ suis
Volucres pererrant nemore succiso diem,
Quaeruntq; lassis garrulæ pennis nemus.
Iamq; omnis arbor sonuit, & sacræ quoq;
Sensere quercus horridam ferro manum,
Nulliq; priscum profuit ligno nemus.
Aggeritur omnis sylua, & alternæ trabes
In astra tollunt Herculi angustum rogum.
Rapit alta flammas pinus, & robur tenax,
Et breuior ilex: sylua contexit pyram,
Populea sylua frondis Herculeæ nemus.
At ille (ut ingens nemore sub Nasamonio
Aeger reclini pectore admugit Leo)
Fertur. quis illum credat ad flammas rapi?
Vultus petentis astra, non ignes erant.
Vt pressit Oeten, ac suis oculis rogum
Lustrauit, omnes fregit impositus trabes,
Arcumq; poscit. accipe hæc, inquit, sate
Pœante dona, & munus Alcidæ cape:

(Has Hydra sensit, his iacent Stymphalides,
Et quidquid aliud eminus uici malum)
Victure felix. has enim nunquam irritas
Mittes in hostes: siue de media uoles
Auferre uolucres nube, descendent aues,
Et certa prædam tela de cœlo ferent:
Nec fallet unquam dexteram hic arcus tuam.
Librare telum didicit, & certam dare
Fugam sagittis: ipsa non fallunt iter
Emissa neruo tela: tu tantum, precor,
Accommoda ignes, & facem extremam mihi.
Hic nodus, inquit, nulla quem capiet manus,
Mecum per ignem flagret: hoc telum Herculem
Tantum sequetur: hoc quoq; acciperes, ait,
Si ferre posses: adiuuet domini rogum.
Tum rigida secum spolia Nemeæi mali
Arsura poscit: latuit in spolio rogus.
Ingemuit omnis turba: nec lacrymas dolor
Cuiquam remisit: mater in luctum furens
Diduxit auidum pectus, atq; utero tenus
Exerta uastos ubera in planctus ferit,
Superosq;, & ipsum uocibus pulsans Iouem,
Impleuit omnem uoce fœminea locum.
Deforme letum, mater, Herculeum facis,
Compesce lacrymas, inquit, introrsus dolor
Fœmineus abeat. Imo cur lætum diem
Te flente ducat? pellicis gaudet suæ
Spectare lacrymas: comprime infirmum iecur
Mater: nefas est ubera, atq; uterum tibi

Laniare

Laniare, qui me genuit. & dirum fremens,
Qualis per urbes duxit Argolicas Canem,
Cum uictor Erebi Dite contempto redit
Tremente fato, talis incubuit rogo.
Quis sic triumphans lætus in curru stetit
Victor? quis illo gentibus uultu dedit
Leges tyrannus? quanta pax obitum tulit?
Hæsere lacrymæ, cecidit expulsus dolor
Nobis quoq; ipsis: nemo morituro ingemit.
Iam flere pudor est: ipsa, quam sexus iubet
Mœrere, siccis hæsit Alcmene genis,
Stetitq; nato penè iam similis parens.
NVT. *Nullas ne in astra misit aut superos preces*
Arsurus? aut in uota respexit Iouem?
PHI. *Iacuit sui securus, & cœlum intuens*
Quæsiuit oculis, arce an ex aliqua pater
Despiceret illum, tum manus tendens ait:
Quacunq; parte prospicis natum pater,
Iste est pater, quem nocte commissa dies
Quæsiuit unus, si meas laudes canit
Vtrunq; Phœbi littus, & Scythiæ genus,
Et omnis ardens ora quam torret dies:
Si pace tellus plena, si nullæ gemunt
Vrbes, nec aras impias quisnam inquinat:
Si scelera desunt, spiritum admitti hunc precor
In astra, nec me mortis infernæ locus,
Nec mœsta nigri regna conterrent Iouis,
Sed ire ad illos umbra, quos uici, deos
Pater erubesco, nube discussa diem

 Pande

Pande, ut deorum uultus ardentem Herculem
Spectet: licet tu sidera, & mundum neges,
Vltro pater cogêre. si uoces dolor
Abstulerit ullas, pande tum Stygios lacus,
Et redde fatis. approba natum prius:
Vt dignus astris uidear, hic faciet dies.
Leue est, quod actum est, Herculem genitor prius
Inuênit, an damnauit? hoc postquàm, addidit:
Nouerca cernat, quo feram flammas modo.
Flammas poposcit: hoc age Alcidæ comes,
Non segnis, inquit, corripe Oetæam facem.
Quid dextra tremuit? num manus pauida impium
Scelus refûgit? redde iam pharetras mihi
Ignaue, iners, inermis est nostros manus
Quæ tendat arcus? quis sedet pallor genis?
Animo faces inuade, quo Alciden uides
Vultu iacere: respice arsurum miser.
Rogat ecce iam me genitor, & pandit polos.
Venio pater. uultusq; non idem fuit.
Tremente pinum dextera ardentem impuli.
Refûgit ignis & reluctantur faces,
Et membra uitant: sed recedentem Hercules
Insequitur ignem. Caucasum, aut Pindũ, aut Athon
Ardere credas: nullus erumpit sonus:
Tantum ingemiscit ignis ad durum iecur.
Typhon in illo positus immanis rogo
Gemuisset ipse: quiq; conuulsam solo
Imposuit humeris Ossan Enceladus ferox.
At ille medias inter exurgens faces.

Semi

Semiustus, ac laniatus, intrepidus, rubens,
Nunc ô parens Herculea, sic stare ad rogum
Te mater, inquit, sic decet fleri Herculem?
Inter uapores positus, & flammæ minas
Immotus, inconcussus, in neutrum latus
Correpta flectens membra adhortatur, monet,
Gerit aliquid ardens: omnibus fortem addidit
Animum ministris: urere ardentem putes.
Stupet omne uulgus, uix habent flammæ fidem,
Tam placida frons est, tanta maiestas uiro.
Nec properat uri: cumq; iam forti datum
Leto satis pensauit, igniferas trabes
Hinc inde traxit, nimia quas flamma occupat,
Totasq; in ignem uertit: & quà plurimus
Exundat ignis, recipit intrepidus, ferox.
Nunc ora flammis implet: ast illi graues
Luxere barbæ: cumq; iam uultum minax
Appeteret ignis, lamberent flammæ caput,
Non pressit oculos. sed quid hoc? mœstam intuor
Sinu gerentem reliquias magni Herculis:
Crinemq; iactans squalidum Alcmene gemit.

ALCMENA. PHILOCTETES.

Trimetri Iambici.

Timete superi fata, tam paruus cinis
Herculeus est, huc ille decreuit gigas,
O quanta Titan in nihil moles abit?
Anilis, heu me, cepit Alciden sinus.
Hic tumulus illi est: ecce uix totam Hercules
Compleuit urnam: quàm leue est pondus mihi,

Cui totus æther pondus incubuit leue?
Ad Tartara olim, regnaq; ô nate ultima
Rediturus ibas: quando ab inferna Styge
Remeabis iterum? non ut spolium trahas,
Rursumq; Theseus debeat lucem tibi.
Sed quando solus ignis impositus tuas
Compescet umbras, teq; Tartareus canis
Inhibere poterit? quando Tænareas fores
Pulsabis, ah quas mater ad fauces agar?
Quà mors aditur? uadis ad manes iter
Habiturus unum. quid diem questu tero?
Quid misera duras uita? quid lucem hanc tenes?
Quem parere rursus Herculem possim Ioui?
Quis me parentem natus Alcmenam suam
Tantus uocabit? ô nimis felix, nimis
Thebane coniux, Tartari intrasti loca
Florente nato, teq; uenientem inferi
Timuere forsan, quòd pater tantum Herculis
Vel falsus aderas. quas petam terras anus
Inuisa sæuis regibus? siquis tamen
Rex est relictus sæuus. hei miseræ mihi:
Quicunq; cæsos ingemunt nati patres
A me petent supplicia: me cuncti obruent:
Siquis minor Busiris, aut siquis minor
Antæus. urbes perfidæ terrent plagæ,
Ego præda ducar. siquis Ismarios greges
Thracis cruenti uindicans, carpent greges
Mea membra diri. forsitan pœnas petet
Irata Iuno, totus uretur dolor.

Secura

Secura uicto tandem ab Alcide uacat,
Pellex superſum, ſupplicia de qua exigat.
Ne parëre poſſem, fecit hic natus mihi
Vterum timendum. quæ petam Alcmene loca?
Quis me locus? quæ regio? quæ mundi plaga
Defendet? aut quas mater in latebras agar?
Vbiq; certè nota. ſi patriam petam,
Laresq; miſeros, Argos Euryſtheus tenet.
Orbata Thebas: regnum & Hiſmenum petam,
Thalamosq; noſtros, in quibus quondam Iouem
Dilecta uidi? prò nimis felix, nimis,
Si fulminantem & ipſa ſenſiſſem Iouem.
Vtinam meis uiſceribus Alcides foret
Exectus infans, nunc datum eſt miſeræ, datum
Videre natum laude certantem Ioui:
Et hoc daretur ſcire, quod fatum mihi
Eripere poſſet. quis memor uiuet tui
O nate populus? omne iam ingratum eſt genus.
Petam Cleonas? Arcadum an populos petam?
Meritisq; terram nobilem quæram tuis?
Hic dira ſerpens cecidit, hic ales fera,
Hic rex cruentus, hic tua fractus manu:
Qui te ſepulto poßidet cœlum Leo.
Si grata terra eſt, populus Alcmenam tuam
Defendat omnis, Thracias gentes petam,
Hebriq; populos? hæc quoq; eſt meritis tuis
Defenſa tellus: ſtabula cum regno iacent.
Hic pax cruento rege proſtrato data eſt.
Vbi enim negata? quod tibi infelix anus

Quæram sepulchrum? de tuis totus rogis
Contendat orbis: relliquias magni Herculis
Quis populus, aut quæ templa, quæ gentes colent?
Quis iam petet, quis poscet Alcmenes onus?
Quæ tibi sepulchra nate, quis tumulus sat est?
Hic totus orbis fama erit tumulus tibi.
Quid anime trepidas? Herculis [illegible]
Complectere ossa, relliquiæ auxilium dabunt,
Erunt satis præsidia, terrebunt tuæ
Reges uel umbræ. PHI. Indebitos nato quidem
Compesce fletus mater Alcidæ inclyti.
Non est gemendus, nec graui urgendus nece,
Virtute quisquis abstulit fatis iter.
Aeterna uirtus Herculem fleri uetat,
Fortes uetat mœrere, degeneres iubet.
ALC. Sedabo questus? uindicem amisi parens
Terræ atq; pelagi, quaq; purpureus dies
Vtrunq; clara spectat Oceanum rota.
Quot misera in uno condidi natos parens?
Regno carebam, regna sed poteram dare.
Vna inter omnes terra quas matres gerit,
Votis peperci: nil ego à superis petij
Incolume nato. quid dare Herculeus mihi
Non poterat ardor? quis deus quidquam mihi
Negare poterat? uota in hac fuerant manu:
Quidquid negaret Iuppiter, daret Hercules.
Quid tale genitrix ulla mortalis tulit?
Defleuit aliqua mater, & toto stetit
Succisa fœtu, bisq; septenos greges
Deplanxit una: gregibus æquari meus

Quot

Quot ille poterat? matribus miseris adhuc
Exemplar ingens deerat, Alcmene dabit.
Cessate matres, pertinax si quas dolor
Adhuc iubet lugere, quas luctus grauis
In saxa uertit: cedit his cuncta malis.
Agedum, senile pectus ô miseræ manu
Pulsate: & una funeri tanto sat est
Grandæua anus defecta? quod totus breui
Iam queret orbis? expedi in planctus tamen
Defessa quanquam brachia, ut inuidiam deis
Lugendo facias: aduoca in planctum genas.

ALCMENA *sola.* Anapæstici.

FLete Alcmenen, magniq; Iouis
Plangite natum, cui concepto
Lux una perit, noctesq; duas
Contulit Eos: ipsa quiddam
Plus luce perit: totæ pariter
Plangite gentes, quarum sæuos
Ille tyrannos iussit Stygias
Penetrare domos, populisq; madens
Ponere ferrum. fletum meritis
Reddite tantis: totus, totus
Personet orbis. fleat Alciden
Cærula Crete, magno tellus
Clara Tonante. centum populi
Brachia pulsent: nunc Curetes,
Nunc Corybantes arma Idæa
Quassate manu: armis illum
Lugere decet: nunc nunc funus
Plangite uerum: Iacet Alcides

Non minor ipso, Creta, Tonante:
Flete Herculeos Arcades obitus,
Nondum Phœbo nascente genus.
Et iuga Spartes, Nemeæq; sonent,
Feriatq; graueis Mænala planctus.
Poscite magno Alciden gemitu,
Stratus uestris setiger oris.
Alesq; sequi iussa sagittas,
Totum pennis uelata diem.
Flete Argolicæ, flete Cleonæ,
Hic terrentem mœnia quondam
Vestra Leonem fregit nostri
Dextera nati. date Sithoniæ
Verbera matres, gelidusq; sonet
Planctibus Hebrus. flete Alciden.
Quòd non stabulis uescitur infans,
Nec uestra greges uiscera carpunt.
Fleat Antæo libera tellus,
Et rapta fero plaga Geryone.
Mecum miseræ plangite gentes,
Audiat ictus utraq; Tethys.
Vos quoq; mundi turba citati
Flete Herculeos numina casus.
Vestrum Alcides ceruice meus
Mundum superi cœlumq; tulit,
Cùm stelligeri uector Olympi,
Pondere liber spirauit Atlas.
Vbi nunc nostræ Iuppiter arces?
Vbi promissi regia mundi?
Nempe Alcides mortalis obit,

Nempe sepultus. quoties telis,
Facibusq; tuis ille pepercit?
Quoties ignis spargendus erat?
In me saltem iaculare facem,
Semelenq; puta.
Iam'ne Elysias ô nate domus,
Iam littus habes, ad quod populos
Natura uocat? an post raptum
Styx atra canem praeclusit iter,
Teq; in primo limine Ditis
Monstra morantur? quis nunc umbras
Nate tumultus, manesq; tenet?
Fugit abducta nauita cymba?
Et Centauris Thessala motis
Ferit attonitos ungula manes?
Anguesq; suos Hydra sub undis
Territa mersit? teq; labores
O nate timent?
Fallor, fallor uesana parens,
Nec te manes, umbraeq; timent.
Non Argolico rapta Leoni
Fulua pellis contecta iuba
Laeuos operit dura lacertos,
Vallantq; feri tempora dentes.
Donum pharetrae cessere tuae,
Telaq; mittet iam dextra minor.
Vadis inermis nate per umbras,
Ad quas semper mansurus eris,

HERCVLES. ALCMENA.

Trimetri Iambici partim.

Quid

QVid me tenentem regna siderei poli,
Cœloq; tandem redditum planctu iubes
Sentire fatum? parce nam uirtus mihi
In astra, & ipsos fecit ad superos iter.
ALC. Vnde sonus trepidas aures ferit?
Vnde meas inhibet lacrymas fragor?
Agnosco, agnosco, uictum est chaos.
A Styge, nate, redis iterum mihi:
Fractaq; non semel est mors horrida.
Vicisti rursus noctis loca,
Puppis & infernæ uada tristia.
Peruius est Acheron iam languidus,
Et remeare licet soli tibi,
Nec te fata tenent post funera.
An tibi præclusit Pluton iter?
Et pauidus regni metuit sibi?
Certè ego te uidi flagrantibus
Impositum syluis, cùm pluribus
In cœlum furerent flammæ minis.
Arsisti certè: uerùm ultima
Non tenuere tuas umbras loca.
Quid timuere tui manes precor?
Vmbra quoq; est Diti nimis horrida?
HER. Non me rigentis stagna Cocyti tenent,
Non puppis umbras furua transuexit meas,
Iam parce mater questibus: manes semel,
Vmbrasq; uidi: quidquid in nobis tui
Mortale fuerat, ignis inuictus tulit:
Paterna cœlo pars data est, flammis tua.
Proinde planctus pone, quos nato paris,

Genitr

Genitrix in ortu:luctus in turpes eat.
Virtus in astra tendit,in montem timor.
Præsens ab astris mater Alcides cano:
Pœnas cruentus iam tibi Eurystheus dabit
Curru superbum uecta transcendes caput.
Me iam decet subire cœlestem plagam:
Inferna uinco rursus Alcides loca.
ALC. *Mane parumper.cessit:ex oculis abit:*
In astra fertur.fallor,an uultus putat
Vidisse natum?misera mens est credula,
Es numen,& te mundus æternus tenet.
Credo triumphis,regna Thebarum petam,
Nouumq; templis additum numen canam.

CHORVS. Anapæstici.

NVnquam Stygias fertur ad umbras
Inclyta uirtus:uiuite fortes,
Nec Lethæos sæua per amnes
Vos fata trahent:sed cum summas
Exiget horas consumpta dies,
Iter ad superos gloria pandet.
Sed tu domitor magne ferarum,
Orbisq; simul pacator ades,
Nunc quoq; nostras respice terras:
Et si qua nouo bellua uultu
Quatiet populos terrore graui,
Tu fulminibus frange trisulcis,
Fortius ipso genitore tuo
Fulmina mittens.

FINIS.

